Introducere

Strategia de dezvoltare a comunei Dămuc pentru perioada 2007 – 2013 prezintă acţiunile pe care administraţia locală le va iniţia pentru a crea condiţiile necesare dezvoltării viitoare a comunei şi relevă proiectele şi oportunităţile pe care ni le oferă intrarea României în Uniunea Europeană. Ca parte a comunităţii europene, Dămuc are nevoie de o viziune clara pentru a putea orienta eforturile proprii şi de o strategie care să sublinieze rolul important ce revine valorificării potenţialului de absorbţie a fondurilor europene. O asemenea viziune, pe care, acum, suntem în masură să o prezentăm cetăţenilor comunei, are în vedere principalele direcţii de dezvoltare pe care comuna ar trebui să le urmeze. Aceste direcţii sunt aliniate strategiilor de dezvoltare regională şi naţională, dar şi directivelor, valorilor şi principiilor europene. Fără îndoială că viitorul nostru se află în mâinile noastre, iar pentru a ni-l face aşa cum îl dorim este obligatoriu să urmăm o metodologie specifică, în acord cu anumite principii şi valori.

Este foarte important ca efortul de elaborare a Strategiei să fie urmat de asumarea publică şi conştientă a acesteia. Consultarea publică ne-a asigurat că am identificat corect elementele ce corespund viziunii noastre şi ne-a ajutat să consolidăm scopurile şi obiectivele strategice. Acestea trasează principalele atribute ale acţiunii noastre pentru găsirea celor mai potrivite direcţii de dezvoltare care, odată implementate, vor schimba în mai bine viaţa locuitorilor comunei.

Strategia comunei Dămuc pentru 2007 – 2013 îşi propune să aducă toţi factorii implicaţi în îndeplinirea sa la o stare de colaborare sub o aceeaşi viziune, pentru utilizarea cu un mai mare folos a resurselor proprii, cât şi a celor ce pot veni din exteriorul comunei.

Pe baza strategiei se fundamentează şi se justifică cererile de finanţare pentru atragerea de resurse financiare nerambursabile din diferite fonduri speciale.

De aceea este important să se acorde o atenţie deosebită elaborării acestui document şi să se asigure o participare cât mai largă a cetăţenilor la elaborarea lui şi mai ales la aplicare.

I. CONTEXTUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Crearea şi păstrarea consensului național în ceea ce priveşte obiectivele strategice ale dezvoltării României până în anul 2013, reprezintă o condiție a acțiunii şi implicării eficiente a tuturor factorilor interesați, la toate nivelurile societății româneşti.

Prin complexitatea proceselor şi fenomenelor, prin amplitudinea provocărilor şi problemelor care trebuie rezolvate, dezvoltarea durabilă a României a încetat demult să mai fie atributul exclusiv al elitelor politice, economice şi intelectuale. În egală măsură, dezvoltarea durabilă a țării priveşte pe fiecare cetățean al României şi, în consecință, necesită antrenarea, implicarea şi participarea activă a acestuia, în cele mai adecvate modalități, potrivit cu interesele şi capacitatea sa de a contribui la sustenabilitatea progresului economic şi social al țării.

Participarea la elaborarea şi implementarea acestei strategii reprezintă singura alternativă de a pune bazele unei platforme comune de acțiune la scară națională şi locală, care să dea consistență eforturilor comune, să modeleze viitorul României şi să influențeze în bine viața oamenilor pentru mai multe decenii în viitor, în condițiile şanselor, oportunităților şi rigorilor generate de globalizare, integrare în Uniunea Europeană şi extindere a societății bazate pe tehnologia informației şi a comunicațiilor.

Această strategie reprezintă, practic, un proiect deschis, în măsură să răspundă eficient şi prompt la schimbările tot mai rapide de mediu economic, la conjuncturi interne şi externe, la constrângerile existente şi la cele generate de noul statut al României, de membru cu drepturi depline al comunității europene şi euroatlantice.

Trecerea de la viziunile pe termen scurt care îşi au virtuţile, dar şi limitele lor, la viziunile pe termen mediu şi lung, care să armonizeze cerinţele şi direcţiile dezvoltării României cu cele ale integrării euro-atlantice, a devenit o necesitate evidentă.

Luând în considerare necesitatea adaptării spaţiului rural românesc la cerinţele UE, prin promovarea unui sector eficient şi viabil din punct de vedere economic şi social în contextul perioadei ulterioare integrării, strategia stabileşte direcţiile principale pentru dezvoltarea infrastructurii rurale.

Problemele cheie cu care se confruntă spaţiul rural românesc în general, sunt:

- numărul mare de ferme de subzistenţă şi semi-subzistenţă, care nu sunt viabile, cu o suprafaţă medie a exploataţiei de numai 1,7 ha;

-slaba productivitate şi calitate a producţiei agricole, determinată de lipsa resurselor financiare, utilizarea insuficientă şi ineficientă a resurselor disponibile, lipsa personalului instruit pentru practicarea unei agriculturi moderne, lipsa sau insuficienţa cunoştinţelor manageriale şi de marketing, precum şi de infrastructura tehnică inadecvată;

- decalajul important între importurile de produse agricole şi exportul acestora (în principal se înregistrează exporturi de produse cu valoare adăugată scăzută);

- inexistenţa unei reţele de piaţă organizate, producătorii agricoli fiind nevoiţi să-şi vândă singuri produsele sau să le vândă unor « intermediari » la preţuri foarte mici, ducând astfel la un decalaj foarte mare între preţurile produselor agricole brute vândute de fermieri procesatorilor şi preţul produselor finite;

- starea precară a infrastructurii de bază;

- existenţa unor suprafeţe semnificative de teren (cca 1/5) afectate grav de factori de risc natural: inundaţii, alunecări de teren, seismicitate ridicată, deşertificare, resurse reduse de apă.

În prezent, Uniunea Europeană parcurge o etapă de redefinire a identității şi a coeziunii sale interne, în contextul necesității de a-şi menține competitivitatea într-o lume în tendință continuă de globalizare. De asemenea, Uniunea Europeană trebuie să facă eforturi pentru a asimila consecințele celui de-al cincilea val al extinderii, început în 2004 cu zece state şi finalizat prin aderarea României şi a Bulgariei la 1 ianuarie 2007.

Situația actuală este caracterizată de o multitudine de factori care provoacă schimbări continue, atât interni cât şi externi, schimbări cărora Uniunea trebuie să le facă față şi deci să se afle într-o continuă adaptare.

Uniunea Europeană apare astfel ca o construcție dinamică şi în acest context, România trebuie să țină cont de oportunitățile existente, în scopul minimizării vulnerabilităților tipice unui stat nou membru UE şi al promovării unor politici coerente.

În primul rând, aderarea la UE constituie oportunitatea şi mijlocul de a spori calitatea vieții cetățenilor, alături de toți cetățenii europeni. Faptul că România va fi un stat membru UE cu un PIB pe cap de locuitor mult sub media europeană accentuează nevoia de folosire eficientă a resurselor proprii şi a fondurilor comunitare şi în acelaşi timp să îndeplinească la termen obligațiile pe care şi le-a asumat prin Tratatul de aderare.

Oportunitățile vizează modernizarea infrastructurilor fizice, adaptarea sistemului educațional la cerințele europene, revigorarea cercetării ştiințifice şi inovării, cu accent pe aplicabilitate în practica economică, restructurarea fundamentală a agriculturii şi impulsionarea dezvoltării rurale, precum şi consolidarea capacității administrative în vederea implementării acquis-ului comunitar. România trebuie să acționeze în continuare pentru o dezvoltare durabilă şi

pentru protecția mediului, pentru flexibilizarea pieței muncii şi asigurarea condițiilor pentru dezvoltarea unui climat concurențial optim.

Multitudinea de documente programatice elaborate în cadrul procesului de pregătire a aderării României la UE definesc un cadru strategic care prezintă **prioritățile dezvoltării României în perioada 2007-2013.**

Obiectivul strategic al României îl reprezintă **convergența cu statele membre ale Uniunii Europene**. În acest context, trebuie subliniat rolul de instrument de accelerare a procesului de convergență economică şi socială al **Planului Național de Dezvoltare 2007-2013**, elaborat pe baza Planurilor de Dezvoltare Regionale. Scopul principal al acestuia îl constituie tocmai **reducerea cât mai rapidă a disparităților de dezvoltare socio-economică între România şi statele membre UE.** Având în vedere acest decalaj precum şi rolul PND de instrument dedicat reducerii acestor disparități, a fost stabilit **obiectivul global** al PND 2007-2013: *„Reducerea cât mai rapidă a disparităților de dezvoltare socio-economică între România şi Statele Membre ale Uniunii Europene”***,** astfel ca până în anul 2013 România să recupereze cca. 10 puncte procentuale din decalajul general față de UE.

Finanțarea PND. Prin PND se prioritizează direcțiile de dezvoltare naționale, şi sunt preconizate **sursele** prin care vor fi finanțate aceste domenii, iar acestea pot fi surse :

- interne (buget de stat, bugete locale, etc.)
- externe (instrumentele structurale ale UE, fondurile UE de tip structural pentru dezvoltare rurală şi pescuit, credite externe, etc.)

PND 2007-2013 aduce cu sine o nouă dimensiune a sprijinului financiar acordat de Uniunea Europeană, cifrată la cca. 4% din PIB anual la nivel de angajamente (investiții şi granturi), la care se adaugă cofinanțarea națională. Proporția finanțării PND din fonduri europene sau naționale, este următoarea:

- **Fondurile comunitare - 43%,** repartizate pe cele şase priorități de dezvoltare în urma negocierilor cu Comisia Europeană şi aprobarii documentelor programatice în cursul acestui an;
- **Surse publice naționale** (centrale şi locale, inclusiv credite IFI) - **48%**
- **Surse private** (cofinanțări private aferente fondurilor comunitare) - **9% .**

Planul Național de Dezvoltare stă la baza accesării fondurilor Uniunii Europene, şi de aceea se concentrează pe domeniile eligibile pentru intervențiile structurale sau de tip structural, care vor fi finanțate pe principiul adiționalității, în cadrul politicilor comunitare la care România are acces.

Obiective şi priorități. Obiectivul global al PND se sprijină pe trei **obiective specifice:**

- Creşterea competitivității pe termen lung a economiei româneşti
- Dezvoltarea la standarde europene a infrastructurii de bază
- Perfecționarea şi utilizarea mai eficientă a capitalului uman autohton

În vederea atingerii obiectivului global şi a obiectivelor specifice au fost formulate **şase priorități naționale de dezvoltare pentru** perioada 2007-2013**:**

1. Creşterea competitivității economice şi dezvoltarea economiei bazate pe cunoaştere

În condițiile decalajelor importante de competitivitate pe care România le prezintă în raport cu statele membre UE, obiectivul strategic general stabilit în cadrul acestei priorități este *creşterea productivității întreprinderilor româneşti pentru*

reducerea decalajelor față de productivitatea medie la nivelul Uniunii. Se urmăreşte generarea până în anul 2015 a unei creşteri medii a productivității de cca. 5,5% anual, permițând României să atingă un nivel de aproximativ 55% din media UE.

2. Dezvoltarea şi modernizarea infrastructurii de transport

Obiectivul general al strategiei în domeniul transporturilor îl reprezintă asigurarea unei infrastructuri de transport extinse, moderne şi durabile, precum şi a tuturor celorlalte condiții privind dezvoltarea sustenabilă a economiei şi îmbunătățirea calității vieții, astfel încât volumul activității de transport în PIB să crească de la 3,6 miliarde euro (în prezent) la minimum 7,0 miliarde euro până în 2015.

3. Protecția şi îmbunătățirea calității mediului

Obiectivul strategic general al acestei priorități din PND îl reprezintă protejarea şi îmbunătățirea calității mediului, în conformitate cu nevoile economice şi sociale ale României, conducând astfel la îmbunătățirea semnificativă a calității vieții prin încurajarea dezvoltării durabile.

4. Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării şi incluziunii sociale şi întărirea capacității administrative

Fiind unanim recunoscut faptul că resursele umane reprezintă motorul societății bazate pe cunoaştere, obiectivul strategic general al priorității îl constituie dezvoltarea capitalului uman şi creşterea competitivității acestuia pe piața muncii, prin asigurarea oportunităților egale de învățare pe tot parcursul vieții şi dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile şi inclusive care să conducă, până în 2015, la integrarea durabilă pe piața muncii a 900.000 persoane.

5. Dezvoltarea economiei rurale şi creşterea productivităţii în sectorul agricol

Obiectivul strategic general al acestei priorităţi vizează dezvoltarea unei agriculturi competitive bazată pe cunoaştere şi iniţiativă privată, precum şi protejarea patrimoniului natural cultural şi istoric al zonelor rurale din România.

Sub-prioritățile identificate în vederea realizării obiectivului definit sunt următoarele:

5.1. Creşterea competitivităţii economiei agro-alimentare şi silvice prin adaptarea ofertei la cerinţele pieţei, în cadrul căreia va fi acordat sprijin financiar cu precădere pentru modernizarea fermelor şi îmbunătăţirea capitalului uman din agricultură (măsuri de consultanţă şi sprijinire a tinerilor fermieri, măsuri de încurajare a asocierii producătorilor), precum şi pentru îmbunătăţirea calităţii produselor.

5.2. Creşterea standardelor de viaţă în zonele rurale prin diversificarea activităţilor rurale: stimularea activităţilor non-agricole, promovarea agro-turismului precum şi dezvoltarea de micro-întreprinderi în amontele şi avalul producţiei agricole, toate acestea în contextul unor servicii de bază de bună calitate.

5.3. Dezvoltarea economică durabilă a fermelor şi a exploataţiilor forestiere, vizează implementarea unor acţiuni ce privesc utilizarea durabilă a terenului agricol şi forestier, materializate în acordarea de plăţi pentru agro-mediu şi bunăstarea animalelor, plăţi compensatorii pentru terenurile cu handicap natural, precum şi prime de împădurire, dar şi în realizarea unor acţiuni de prevenire a calamităţilor naturale.

5.4. Promovarea iniţiativelor de tip „LEADER”, prin care se va urmări stimularea iniţiativelor locale care să permită creşterea capacităţii comunităţilor rurale de a dezvolta iniţiative de afaceri pe bază de parteneriat.

5.5. Asigurarea pescuitului durabil şi dezvoltarea acvaculturii, în cadrul căreia se au în vedere dezvoltarea acvaculturii şi pescuitului în apele interioare, a procesării şi marketingului produselor pescăreşti, modernizarea flotei de pescuit, precum şi dezvoltarea durabilă a zonelor de pescuit costiere.

6. Diminuarea disparităților de dezvoltare între regiunile țării

Obiectivul general al priorității îl reprezintă creşterea economică mai accelerată a regiunilor slab dezvoltate, în vederea diminuării disparităților de dezvoltare interregionale şi intraregionale.

Operaționalizarea priorității PND privind dezvoltarea echilibrată a tuturor regiunilor țării se va realiza printr-o abordare integrată, bazată pe o combinare a investițiilor publice în infrastructura locală, politici active de stimulare a activităților de afaceri şi sprijinirea valorificării resurselor locale.

Următorul nivel de răspuns strategic al Guvernului României în cadrul procesului de programare este constituit de documentele strategice naționale care stabilesc cadrul în care se accesează fondurile comunitare în cadrul a trei politici majore:

1. **Politica de Coeziune**
2. **Politica Agricolă Comună**
3. **Politica de Pescuit**

Toate aceste politici acoperă prioritățile de dezvoltare stabilite prin planul național de dezvoltare, fiind elaborate următoarele documente strategice:

- Cadrul Strategic Național de Referință

- Planul Național Strategic de Dezvoltare Rurală

- Planul Național Strategic pentru Pescuit

Conform noului acquis privind Politica de Coeziune a Uniunii Europene, fiecare Stat Membru elaborează un **Cadru Strategic Național de Referință (CSNR)**, ca document de referință pentru programarea **Fondurilor Structurale şi de Coeziune**. Acest document serveşte ca document strategic prin care se stabilesc prioritățile de intervenție ale Fondurilor Structurale şi de Coeziune în perioada de referință. Negocierile privind CSNR au început încă din perioada de pre-aderare, o dată cu transmiterea de către partea română la Comisia Europeană a primei versiuni a acestui document, versiune ce a fost aprobată de Guvernul României în şedința de Guvern din data de 19 aprilie 2006. Documentul a fost elaborat în larg parteneriat, fiind revizuit în mai multe rânduri, pe baza comentariilor primite de la Comisia Europeană, precum şi a propunerilor de la ministerele implicate în gestionarea instrumentelor structurale şi a observațiilor primite de la parteneri.

CSNR face legătura între prioritățile **naționale** de dezvoltare şi prioritățile la nivel **european**. CSNR preia şi sintetizează elementele principale incluse în Strategia PND, dar acestea sunt reorganizate în funcție de documentele strategice comunitare, reflectând astfel încadrarea CSNR în principiile europene ale Politicii de Coeziune.

Prioritățile CSNR au fost formulate ca **răspuns strategic al Guvernului** la problemele economice actuale şi în vederea creării oportunităților pe care România şi le doreşte. CSNR vizează armonizarea tuturor acestor priorități într-o strategie coerentă, care să fie adecvată pentru România, dar care să se şi conformeze strategiilor Uniunii Europene, inclusiv Strategia de la Lisabona, şi să aibă ca efect dezvoltarea economică şi creşterea numărului de locuri de muncă.

În cadrul pachetului care se negociază cu Comisia Europeană, CSNR reprezintă strategia globală de utilizare a instrumentelor structurale, iar **programele operaționale (PO)** corespunzătoare priorităților de mai sus, reprezintă instrumentele

prin care se realizează diversele prevederi ale CSNR. Deci, CSNR se implementează prin **Programele Operaționale** din cadrul **Obiectivelor „Convergență" şi "Cooperare Teritorială Europeană"**.

Pentru realizarea viziunii strategice a CSNR, Comisia Europeană alocă României în perioada 2007-2013 o sumă totală de cca. **19,67 mld Euro**, din care 19,21 mld Euro pentru Obiectivul „Convergență" şi 0,46 mld Euro pentru Obiectivul „Cooperare teritorială europeană". Alocarea CSNR în cadrul Obiectivului „Convergență" necesită o cofinanțare națională estimată la **5,53 mld Euro**, constituită atât din surse publice (73% din totalul cofinanțării), cât şi din surse private (27%).

Pentru programele operaționale sectoriale şi regionale, în cadrul ministerelor de linie corespunzătoare, a fost desemnată câte o **Autoritate de Management**, responsabilă cu gestionarea şi implementarea fiecăruia dintre programele operaționale, după cum urmează:

- Ministerul Economiei şi Finanțelor – pentru Programul Operațional Sectorial Creşterea Competitivității Economice;
- Ministerul Transporturilor – pentru Programul Operațional Sectorial Transport;
- Ministerul Mediului şi Dezvoltării Durabile – pentru Programul Operațional Sectorial Mediu;
- Ministerul Muncii, Familiei şi Egalității de Şanse – pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane;
- Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice şi Locuințelor – pentru Programul Operațional Regional;
- Ministerul Internelor şi Reformei Administrative – pentru Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative;

- Ministerul Economiei şi Finanţelor – pentru Programul Operaţional Asistenţă Tehnică.
- În funcţie de specificul programului operaţional, în relaţia dintre Autoritatea de Management şi beneficiar, pot interveni **Organisme Intermediare**, centrale sau regionale. Aceste organisme intermediare preiau, în baza unui acord, funcţii delegate de către autorităţile de management, însă responsabilitatea finală a implementării programului operaţional revine Autorităţilor de management.

Fiecare PO este împărţit în mai multe **Axe Prioritare** iar acestea pot cuprinde una sau mai multe *operaţiuni* ce urmează a beneficia de finanţare din fondurile structurale.

În continuare vom exemplifica domeniile de interes pentru spaţiul rural românesc care pot fi cofinanţate prin instrumentele structurale în cadrul programelor operaţionale relevante:

1. **Programul Operaţional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane**

Obiectivul general al POS DRU constă în dezvoltarea capitalului uman şi creşterea competitivităţii acestuia, prin conectarea educaţiei şi a învăţării pe tot parcursul vieţii cu piaţa muncii şi asigurarea de oportunităţi sporite de participare pe o piaţă a forţei de muncă modernă, flexibilă şi inclusivă. În cadrul acestui POS, comunităţile rurale beneficiază prin intermediul sprijinului acordat unităţilor şcolare.

Axa prioritară	**Domeniu/ acţiuni**
Educaţia şi formarea profesională în sprijinul creşterii economice şi dezvoltării societăţii bazate pe	accesul la educaţie şi formarea profesională iniţială de calitate; dezvoltarea resurselor umane din sistemul

cunoaştere; Conectarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii	educațional şi de formare profesională; prevenirea şi corectarea părăsirii premature a şcolii.

2. **Programul Operațional Sectorial Creşterea Competitivității Economice**

Obiectivul general al POS-CCE îl constituie creşterea productivității întreprinderilor româneşti pentru reducerea decalajelor față de productivitatea medie la nivelul Uniunii.

Axa prioritară	**Domeniu/ acțiuni**
Tehnologia informației şi comunicațiilor pentru sectoarele privat şi public;	susținerea utilizării tehnologiei informației; dezvoltarea şi eficientizarea serviciilor publice electronice;
Creşterea eficienței energetice şi a siguranței în aprovizionare, în contextul combaterii schimbărilor climatice;	Valorificarea resurselor regenerabile de energie pentru producerea energiei verzi;

3. Programul operațional sectorial de mediu

Obiectivul general al POS Mediu constă în reducerea decalajului existent între Uniunea Europeană şi România cu privire la infrastructura de mediu atât din punct de vedere cantitativ cât şi calitativ. Aceasta ar trebui să se concretizeze în servicii publice eficiente, cu luarea în considerare a principiului dezvoltării durabile şi a principiului „poluatorul plăteşte”.

În cadrul POS - M autoritățile publice locale sau formele asociative ale acestora sunt eligibile în cadrul următoarelor axe:

a. Extinderea şi modernizarea sistemelor de apă şi apă uzată

Autoritățile Locale (Consiliile Județene şi Consiliile Locale) prin Operatorii Regionali sunt beneficiarii operațiunilor cuprinse în acestă axă prioritară. Autoritățile Locale dintr-o anumită zonă vor forma **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI)** pentru a coordona eforturile cu scopul de a implementa programe integrate de dezvoltare a serviciilor şi să procedeze la reorganizarea teritorială a serviciilor prin delegarea implementării planurilor de dezvoltare regională şi a managementului serviciilor unui **Operator Regional.** La baza acestor proiecte stau **Master Planurile Regionale**, care includ toate aglomerările de peste 10.000 de locuitori, dar pot include şi unele aglomerări rurale între 2.000 şi 10.000 de locuitori. Nevoile de investiții în infrastructura de apă şi canalizare care nu sunt incluse în proiectele regionale (de obicei localități rurale sub 10.000 de locuitori) sunt, de asemenea, identificate prin Master Planul Regional şi vor fi adresate fie prin **PNDR**, fie prin alte surse de finanțare.

b. Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deşeurilor şi reabilitarea siturilor contaminate.

În aceast axă, spațiul rural ar putea beneficia de finanțări, începând cu 2008, în cadrul proiectelor de importanță secundară - extinderea sistemelor de management ale deşeurilor – în conformitate cu **Planurile Regionale de Management al Deşeurilor,** se pot realiza programele de investiții ce vor include activități legate de ierarhia în ceea ce priveşte managementul deşeurilor (prevenire, colectare selectivă, valorificare şi reciclare, tratare şi eliminare), în paralel cu închiderea depozitelor de deşeuri neconforme. Proiectele respective vor acoperi aglomerările urbane şi rurale, la nivel județean/regional.

De asemenea, dacă pe teritoriul comunei există ***site-uri poluate istoric***, se pot obține fonduri pentru: Reabilitarea şi ecologizarea terenurilor prin utilizarea măsurilor adecvate pentru categorii specifice de situri contaminate; Asistență tehnică pentru pregătirea de proiecte, studii de opțiune, management şi supervizare şi publicitate.

4. **Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Capacității Administrative**

Obiectivul general al POS Dezvoltarea Capacității Administrative îl reprezintă creşterea eficienței administrației publice, atât la nivel local, cât şi la nivel central.

Axa prioritară	**Domeniu/ acțiuni**
Îmbunătățirea calității şi eficienței furnizării serviciilor publice, cu accentul pus pe descentralizare;	sprijinirea descentralizării serviciilor cu accent pe sectoarele sănătate, educație preuniversitară şi asistență socială; îmbunătățirea calității şi eficienței furnizării serviciilor publice.

5. **Programul Operațional Regional**

Obiectivul general al PO Regional constă în sprijinirea unei dezvoltări economice, sociale, echilibrate teritorial şi durabile a Regiunilor României, corespunzător nevoilor lor şi resurselor specifice, prin concentrarea asupra polilor urbani de creştere, prin îmbunătățirea condițiilor infrastructurale şi ale mediului de afaceri pentru a face din regiunile României, în special cele rămase în urmă, locuri mai atractive pentru a locui, a le vizita, a investi şi a munci.

POR finanțează proiecte înscrise în 5 axe prioritare, în care instituțiile administrației publice locale, singure sau în forme parteneriale sau asociative, pot obține finanțări pentru proiecte de valori mari, menite să impulsioneze dezvoltarea locală.

Consiliile locale din **regiunile rurale** sunt eligibile în formele menționate mai sus, pentru a obține finanțări în cadrul urmatoarelor axe, cu obligația asigurării unei cofinanțări proprii de 2%:

Axa prioritară	**Domeniu/ acțiuni**
Îmbunătățirea infrastructurii sociale	- reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea şi echiparea clădirilor în care funcționează centre sociale multifuncționale şi pentru reabilitarea, modernizarea şi echiparea clădirilor în care funcționează centre sociale rezidențiale;
Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional şi local	- reabilitarea/modernizarea/echiparea infrastructurii şcolare din învățământul obligatoriu şi al infratsrucurii campusurilor universitare; - crearea şi/sau extinderea diferitelor tipuri de structuri regionale/ locale de sprijinire a afacerilor;
Dezvoltarea durabilă şi promovarea turismului	reabilitarea siturilor industriale poluate şi neutilizate şi pregatirea acestora pentru noi activități; -restaurarea şi valorificarea durabilă a patrimoniului cultural universal şi național cu potențial turistic, precum şi crearea/modernizarea infrastructurilor conexe;

	-crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale şi creşterii calităţii serviciilor turistice;

În ceea ce priveste modul în care se utilizează fondurile **Politicii Agricole Comune,** răspunsul strategic al Guvernului față de obiectivele acesteia constă în elaborarea **Planului Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală.** Acesta reprezintă documentul-cadru în baza căruia România stabileşte politicile şi acţiunile de dezvoltare pentru perioada 2007–2013 în domeniile agricol, silvic şi economia rurală precum şi proiectele de investiţii în infrastructură, dezvoltare şi renovare a satelor româneşti. Finanțarea se va realiza din **Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală**, precum şi din **bugetul național.**

Potrivit Reglementării Consiliului Europei nr. 1290/2005 privind finanțarea politicii agricole comune s-au creat două fonduri europene pentru agricultură, numite **FEGA (Fondul European de Garantare Agricolă)** pentru finanțarea măsurilor de marketing şi **FEADR (Fondul European pentru Agricultură şi Dezvoltare Rurală)** pentru finanțarea programelor de dezvoltare rurală.

Orientările strategice ale Uniunii identifică domeniile importante pentru îndeplinirea priorităților comunitare, împreună cu o serie de opțiuni pe care statele membre le-ar putea integra în planurile strategice naționale şi în programele lor de dezvoltare rurală. **Planurile strategice naționale** transpun orientările în contextul național, ținând cont de necesitățile regiunilor, şi sunt puse în aplicare prin intermediul programelor de dezvoltare rurală.

Planul National Strategic cuprinde:

- Evaluarea situației economice, sociale şi a mediului şi posibilitățile de dezvoltare;
- Strategia privind intervenția complementară a Comunității şi a României;
- Prioritățile tematice şi teritoriale pentru fiecare axă, inclusiv principalele obiective şi indicatorii de monitorizare şi evaluare adecvați;
- Lista programelor de dezvoltare rurală care pun în aplicare Planul Strategic Național şi repartiția indicativă între programe a alocărilor FEADR,
- Elementele de coordonare cu celelalte instrumente ale Politicii Agricole Comune, FEDER, Fondul Social European (FSE), Fondul de coeziune, Fondul European pentru Pescuit (FEP) şi Banca Europeană de Investiții (BEI),
- Descrierea pregătirilor şi indicarea sumei necesare pentru organizarea rețelei naționale de dezvoltare rurală.

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 (PNDR) este documentul prin care se realizează obiectivele **Politicii Agricole Comune** în România. Acesta cuprinde:

1. **Analiza SWOT**, strategia pentru atingerea obiectivelor şi evaluarea ex-ante;
2. **Justificarea priorităților** identificate în raport cu orientările strategice comunitare şi cu planul strategic național, cât şi impactul prevăzut pe baza evaluării ex-ante;
3. **Informații privind axele şi măsurile propuse aferente fiecărei axe**, în special obiectivele specifice verificabile şi indicatorii referitori la progresele, eficiența şi eficacitatea programului;

4. **Plan de finanțare**,
5. **Repartiție indicativă a alocărilor publice sau private** pentru fiecare măsură;
6. **Elementele necesare evaluării conformității cu regulile concurenței**;
7. **Informații privind complementaritatea cu acțiunile finanțate de celelalte instrumente** ale PAC, ale politicii de coeziune şi FEP;
8. **Elemente referitoare la implementarea programului**;
9. **Informații privind partenerii şi rezultatele consultărilor cu aceştia**.

PNS se bazează pe următoarele elemente de analiză:

- Numărul mare de ferme de subzistență - suprafața medie a exploatației mică 1,7 ha
- Productivitate, calitate slabă
- Proces general de îmbătrânire
- Nivel de instruire scăzut
- Infrastructura rurală slab dezvoltată
- Servicii rurale slab dezvoltate
- Inexistența unor piețe organizate – lipsa lanțului agro-alimentar
- Migrarea tinerilor din mediul rural
- Dependența de activități agricole
- Degradarea fondului forestier
- Slaba reprezentare a inițiativelor locale pe baza parteneriatelor public - private.

Pe baza acestor elemente şi în spiritul orientărilor comunitare, **obiectivele Planului Național Strategic** sunt:

1. **Axa prioritară 1** - Dezvoltarea unui sector agricol şi forestier competitiv bazat pe cunoaştere şi inițiativă privată, capabil să se adapteze schimbărilor pe termen lung, care ia în considerare regulile comunitare, conservă mediul înconjurător şi consolidează sectorul de procesare: **"Creşterea competitivității sectorului agricol şi silvic"- 45% din totalul fondurilor UE, reprezentând suma de 3.246.064.583 euro**
2. **Axa prioritară 2** - Menținerea populației şi îmbunătățirea calității mediului rural în România prin promovarea managementului durabil al terenurilor agricole şi forestiere: **"Îmbunătățirea mediului şi a zonelor rurale" 25% din fondurile UE, în sumă de 1.805.375.185 euro**
3. **Axa prioritară 3** - Îmbunătățirea standardelor de viață prin creşterea performanțelor economice şi a diversificării în vederea asigurării stabilității populației din zonele rurale şi pentru a contribui la un echilibru teritorial durabil economic şi social: **"Calitatea vieții în zonele rurale şi diversificarea economiei rurale" – 30% din fondurile europene, totalizând suma de 2.046.598.320**
4. **Axa prioritară 4** - Implementarea axei Leader pe baze pilot pentru perioada 2007-2009 şi extinderea la nivel național pentru perioada 2010-2013: **va primi 2,5% din sumele alocate celorlalte domenii, adică 123.462.653 euro.**

Astfel, conform principiului programării propriu tuturor fondurilor Uniunii, şi în România accesarea fondurilor de **8,022 miliarde Euro pentru dezvoltare rurală** în următorii 7 ani, din care 20% plăți directe, se va baza pe încadrarea proiectelor în

criteriile de finanțare cuprinse în documentele de planificare strategică pentru mediul rural.

În cadrul fiecărei axe, Guvernul României a optat pentru finanțarea unor **măsuri** care să corespundă situației existente şi analizate prin documentele programatice menționate:

Măsuri	**% finanțare buget UE+național**	**Beneficiari**
Axa 1: Creşterea competitivității produselor agricole şi silvice **45% din total, 3,25 milarde EURO**		
Investiții pentru modernizarea exploatațiilor agricole	Max 65%	Producători agricoli (fermieri), persoane fizice sau juridice, care pot asigura cofinanțarea privată de 50% din cheltuielile eligibile (40% în cazul tinerilor, fermierilor din zona montană şi din zonele cu handicap)
Investiții pentru înființarea unităților de procesare a produselor agricole şi modernizarea unităților silvice	Max 50%	Microîntreprinderi şi IMM din sectorul agricol şi silvic
Sprijin pentru fermele de semisubzistență	1500 Euro/an/ferma	Fermele de semisubzistență (urmând a fi definite) care prezintă un plan de afaceri prin care demonstrează viabilitatea viitoare a exploatației

Măsuri	**% finanțare buget UE+național**	**Beneficiari**
Investiții pentru modernizarea infrastructurii agricole şi silvice	100%	Producători agricoli, asociații ale acestora, consilii locale, proprietari de păduri şi asociații ale acestora
Sprijin pentru înființarea grupurilor de producători	100%	Grupuri de producători legal constituite şi recunoscute înainte de 31 decembrie 2013
Instruirea şi pregătirea profesională a producătorilor agricoli şi silvici	100%	Beneficiari finali din sectorul agricol: -producători agricoli (fermieri), persoane fizice sau juridice; -angajați din agricultură şi industria alimentară şi de prelucrare a lemnului
Sprijin pentru tinerii fermieri şi instalarea lor în mediul rural	100%	Tineri sub 40 ani, pentru prima dată deținători de exploatație, cu calificare adecvată şi care prezintă un plan de afaceri care prevede investiții (verificare după 3 ani)
Sprijin pentru pensionarea anticipată	100%	Proprietari de terenuri care au peste 55 ani şi practică agricultura de cel puțin 10 ani, care încetează definitiv activitatea agricolă comercială şi *care îşi transferă proprietățile către tineri*

Măsuri	**% finanțare buget UE+național**	**Beneficiari**
		Muncitori agricoli de peste 55 ani, care au contribuit la un plan de ajutor social şi care au lucrat minimum 2 ani din ultimii 4 într-o exploatație care urmează să fie cedată
Servicii de consiliere agricolă şi silvică	100%	Beneficiari finali din sectorul agricol: producători agricoli (fermieri), persoane fizice sau juridice
Investiții pentru creşterea eficienței economice a pădurilor	Max 60%	Proprietari de păduri şi asociații ale acestora
Axa 2: Îmbunătățirea mediului şi a spațiului rural *25% din total,1,8 miliarde Euro*		
Sprijin pe suprafață pentru zonele defavorizate natural (zona montanã)	100%	Utilizatori de terenuri agricole
Sprijin pe suprafață pentru agromediu (pajişti, agriculturã ecologică)	100%	Utilizatori de terenuri agricole

Măsuri	**% finanțare buget UE+național**	**Beneficiari**
Sprijin pentru prima împădurire a terenului agricol	80%	Deținători de terenuri agricole şi asociații ale acestora
Sprijin pentru prima împădurire a terenului neagricol	70%	Deținători de terenuri neagricole şi asociații ale acestora
Axa 3: Îmbunătățirea calității vieții în mediul rural *27,5 % din total, 2,12 miliarde Euro*		
Investiții pentru dezvoltarea de Activități non-agricole	50%	Membrii gospodăriilor agricole
Investiții pentru înființarea şi dezvoltarea de micro-întreprinderi	Max 65%	Micro-înteprinderi
Investiții pentru dezvoltarea turismului rural	Max 65%	Fermieri şi agenti economic
Investiții pentru renovarea satelor	100%	Consilii locale
Axa 4: LEADER *2,5% din total, 180,5 milioane Euro*		

Măsuri	**% finanțare buget UE+național**	**Beneficiari**
Cheltuieli de funcționare ale grupurilor de acțiune locală (GAL)	100%	Grupuri de acțiune locală
Sprijin pentru implementarea proiectelor incluse în strategiile de dezvoltare locală	100%	Comunități locale, structuri publice şi private

Având în vedere importanța **măsurii 3.2.2**. din cadrul Axei trei, pentru administrația publică locală din regiunile rurale, detaliem mai jos tipurile de proiecte şi modalitățile de pregătire şi finanțare ale acestora:

Măsura 322: Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia şi populația rurală şi punerea în valoare a moştenirii rurale

Domeniul de acțiune: sprijinul pentru această măsură vizează investiții în **spațiul rural** pentru:

a) Crearea şi modernizarea infrastructurii fizice de bază;

b) Crearea şi dezvoltarea serviciilor de bază pentru populația rurală;

c) Protejarea patrimoniului cultural şi natural de interes local.

Beneficiarii:

- Consilii locale şi asociații de dezvoltare intercomunitară, conform legislației naționale în vigoare;

- ONG-uri, aşezăminte culturale şi instituţii de cult definite conform legislației naționale în vigoare;

- Persoane fizice şi juridice doar pentru componenta „c".

Sprijinul public:

a) **de până la 100% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele exclusiv publice, negeneratoare de profit, dar valoarea totală eligibilă a proiectului nu va depăşi:

1 milion Euro/proiect în cazul unui proiect de investiții în infrastructura de bază al cărui beneficiar este un consiliu local şi 3 milioane Euro/proiect în cazul în care beneficiar este o asociație de dezvoltare intercomunitară;

2,5 milioane Euro/proiect în cazul unui proiect integrat al cărui beneficiar este un consiliu local;

6 milioane Euro/proiect în cazul unui proiect integrat al cărui beneficiar este o asociație de dezvoltare intercomunitară;

Costul total al unui proiect de investiții privind serviciile de bază pentru populație/ amenajarea spațiilor de interes public/realizarea studii/investiții legate de protejarea patrimoniului cultural şi natural de interes local, nu vor depăşi 500.000 Euro.

b) **de până la 70% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele generatoare de profit.

Volumul sprijinului nu poate depăşi plafonul de **200.000 Euro/beneficiar** pentru o perioadă de minim 3 ani fiscali conform regulii „de minimis" stipulată în Regulamentul Comisiei (CE) Nr. 1998/2006.

Tipul de costuri acoperite: Vor fi susținute de asemenea şi costurile generale legate de întocmirea proiectului precum cheltuielile cu arhitecții şi inginerii, consultanța, studii de fezabilitate, achiziția de patente şi licențe, în limita a 10% din valoarea totală eligibilă a proiectului, iar pentru proiectele care nu prevăd construcții, în limita a 5%.

Finanțare

Cost Total: 1.579.313.915 Euro

Cost Public: 1.546.181.455 Euro din care contribuția FEADR 80%.

Tipuri de investiții:

Pentru componenta a):

• Înființarea de drumuri noi, extinderea şi îmbunătățirea rețelei de drumuri de interes local ce aparțin proprietății publice a unității administrative pe teritoriul căreia se află, aşa cum sunt definite şi clasificate în legislația națională în vigoare;

• Prima înființare, extinderea şi îmbunătățirea rețelei de apă/apă uzată (captare, stații de tratare, alimentare, canalizare, stații de epurare) pentru localitățile rurale având sub 10.000 l.e.;

• Prima înființare şi extinderea rețelei de joasă tensiune şi/sau a rețelei publice de iluminat;

• Achiziția/dotarea cu echipamente de producere de energie regenerabilă în scop public;

• Prima înființare şi extinderea rețelei publice locale de alimentare cu gaz către alte localități rurale sau către zone rurale care nu sunt conectate la rețea;

• Prima înființare, extinderea şi îmbunătățirea platformelor de depozitare a deşeurilor şi dotarea cu echipamente de management al deşeurilor.

Pentru componenta b):

• Înființarea, amenajarea spațiilor de recreere pentru populația rurală (parcuri, spații de joacă pentru copii, terenuri de sport etc.);

• Renovarea clădirilor publice (ca de ex. primării) şi amenajări de parcări, piețe, spații pentru organizarea de târguri etc);

• Investiții noi în infrastructura socială şi dotarea aferentă pentru centre de îngrijire copii, bătrâni şi persoane cu nevoi speciale;

• Achiziționarea de microbuze care să asigure transportul public pentru comunitatea locală şi amenajarea de stații de autobuz;

• Achiziționarea de utilaje şi echipamente pentru serviciile publice (de deszăpezire, întreținere spații verzi etc.);

• Investiții de renovare, modernizare şi utilarea aferentă a aşezămintelor culturale (biblioteci, cămine culturale, centre pentru conservarea şi promovarea culturii tradiționale etc.), inclusiv achiziționarea de costume populare şi instrumente muzicale tradiționale utilizate de acestea în vederea promovării patrimoniului cultural imaterial; de asemenea vor fi susținute cheltuielile cu achiziționarea de echipamente hardware, soft-uri, inclusiv costurile de instalare şi montaj.

Pentru componenta c):

• Restaurarea, consolidarea şi conservarea obiectivelor de patrimoniu cultural din spațiul rural - grupa B, în conformitate cu Lista Monumentelor Istorice, aprobată prin Ordinul Ministrului Culturii şi Cultelor nr. 2.314/8 iulie 2004 şi natural local (peşteri, copaci seculari, cascade etc);

• Studii privind patrimoniul cultural (material şi imaterial) din spațiul rural cu posibilitatea de valorificare a acestora şi punerea acestora la dispoziția comunității;

• Achiziționare de echipamente pentru expunerea şi protecția patrimoniului cultural.

Cerințe generale:

• Investiția va fi amplasată în spațiul rural;

• **Beneficiarul trebuie să prezinte toate avizele şi autorizațiile necesare investiției respective, inclusiv cele de mediu;**

• **Investiția să se încadreze în prevederile Planul Urbanistic General**, cu respectarea arhitecturii specifice locale, după caz;

• În cazul proiectelor individuale, negeneratoare de profit, sprijinul va fi acordat pentru cel mult 2 proiecte pe parcursul perioadei de programare (2007-2013);

• Investițiile în infrastructura de apă/apă uzată în localitățile rurale identificate prin Master Plan-urile Regionale trebuie să respecte acquis-ul comunitar cu privire la managementul resurselor de apă (investițiile în rețeaua de alimentare cu apă se vor realiza numai împreună cu rețeaua de canalizare şi stații de epurare);

• Asociațiile de dezvoltare intercomunitare să se realizeze doar între localitățile rurale.

Contextul general al dezvoltării comunităților rurale din România, stat membru al Uniunii Europene

Mai mult de jumătate din populația celor 27 de state membre ale Uniunii Europene trăieşte în zonele rurale, care acoperă 90% din teritoriul european. Aceasta face ca politica de dezvoltare rurală să fie un domeniu de importanță vitală. Creşterea animalelor şi silvicultura rămân factori esențiali pentru utilizarea terenurilor şi gestionarea resurselor naturale din zonele rurale ale UE, reprezentând, în acelaşi timp, o platformă pentru diversificarea economică a comunităților rurale. Prin urmare, consolidarea politicii de dezvoltare rurală a devenit o prioritate pentru Uniune.

Cunoaşterea, cercetarea, ameliorarea şi dezvoltarea spațiului rural sunt activități de importanță vitală pentru o țară, atât prin dimensiunea spațiului rural, exprimată prin suprafața deținută, cât şi prin ponderea populației ocupate în activități productive, de servicii social-culturale, de habitat şi de turism. În Raportul asupra Cartei europene a spațiului rural, Comisia de agricultură şi dezvoltare rurală a Consiliului Europei, apreciază că spațiul rural al Europei reprezintă 85% din suprafața sa totală şi afectează, direct sau indirect, mai mult de jumătate din populația europeană.

Spațiul rural românesc cuprinde, de asemenea, majoritatea suprafeței României, având, conform datelor statistice, ponderea de 93,7%. Importanța spațiului rural pentru România poate fi uşor demonstrată prin stabilitatea numerică a populației rurale în decurs de 80 de ani. Astfel, în secolul al XX-lea, în România, în timp ce populația totală a țării creşte cu zece milioane locuitori, populația rurală se menține, cu mici fluctuații, în jurul mărimii de 10-12 milioane locuitori.

Dezvoltarea rurală este un concept integrat, care presupune o abordare metodologică multidisciplinară, intersectorială şi teritorială (regională). Toate orientările cuprinse în noua reformă a **Politicii Agricole Comune** şi-au găsit corespondența în mecanismul de finanțare al agriculturii şi dezvoltării rurale, cuprins în noul model agricol european definit de Agenda 2000, conform Acordului de la Berlin din martie 1999. Principalele obiective finanțate de UE, conform politicii agricole şi de dezvoltare rurală sunt:

1) **investițiile în fermele agricole**, care vizează, cu precădere, ameliorarea calitativă a producției, reducerea costurilor, protejarea mediului şi ameliorarea peisajului (agrosilvic), asigurarea bunului tratament şi a bunăstării animalelor, încurajarea pluriactivității;

2) cheltuieli pentru **resursele umane** cu trei componente: susținerea fermierilor tineri, încurajarea pensionării anticipate şi stimularea formării profesionale. Constatându-se fenomenul de îmbătrânire a fermierilor – şefi de exploatații – UE a stimulat, prin măsuri financiare concrete, întinerirea fermierilor prin schimbul de generații.

3) finanțarea **fermierilor din zonele defavorizate şi cu restricții de mediu** constă în plăți compensatorii pentru un management al fermei adecvat programului de protecție a mediului înconjurător; în cadrul acestei măsuri intră şi compensarea pierderilor de recoltă sau a cheltuielilor suplimentare generate de programul Natura 2000;

4) finanțarea **măsurilor de agromediu** constă în plățile efectuate către fermierii care se angajează în acorduri de mediu pentru protejarea mediului agricol, respectarea tehnologiilor prietenoase cu mediul, conform standardelor cuprinse în acquis-ul comunitar;

5) finanțarea investițiilor în **procesarea şi marketingul produselor agricole**;

6) finanțarea **măsurilor forestiere** concretizate în înființarea de noi suprafețe împădurite, investiții pentru procesarea lemnului, sporirea valorii materiei prime lemnoase ş.a.;

7) finanțarea **măsurilor de dezvoltare a unor zone rurale** cum sunt: comasarea, reparcelarea şi reorgnizarea terenului agricol al fermelor.

În urma reformei politicii agricole comune (PAC), dezvoltarea rurală a căpătat un rol tot mai important în ansamblul acțiunilor prin care sunt sprijinite zonele rurale pentru a face față provocărilor secolului XXI în materie de economie, politică socială şi mediu. Noul cadru juridic existent în domeniu evidențiază mai bine direcția de urmat, şi anume **creşterea economică şi crearea de locuri de muncă** în zonele

rurale, în conformitate cu Strategia de la Lisabona, precum şi îmbunătățirea dezvoltării durabile, în conformitate cu obiectivele stabilite la Göteborg în acest sens.

Politica de dezvoltare rurală se bazează, în principal, pe trei instrumente juridice: **orientările strategice** ale Uniunii pentru politica de dezvoltare rurală, **Regulamentul Consiliului privind sprijinul** pentru dezvoltare rurală acordat şi **regulamentul de punere în aplicare** al Comisiei.

Regulamentul Consiliului 1290/2005 privind finanțarea politicii agricole comune a creat cadrul legislativ pentru înființarea a două fonduri europene pentru agricultură şi anume **FEOGA (Fondul European de Garantare Agricolă)**, destinat finanțării măsurilor din **pilonul 1 (politicile de piață)** şi **FEADR (Fondul European pentru Agricultură şi Dezvoltare Rurală)** pentru finanțarea programelor de dezvoltare rurală din cadrul **pilonului al II-lea al Politicii Agricole Comune**.

Pentru fiecare set de priorități, orientările strategice comunitare sugerează măsurile cheie care ar trebui luate. Programele naționale de dezvoltare rurală ale statelor membre au la bază **şase orientări comunitare strategice** care vor contribui la:

- identificarea zonelor în care sprijinul comunitar acordat dezvoltării rurale generează cea mai mare valoare adăugată la nivelul Uniunii Europene;
- crearea unei conexiuni cu principalele priorități la nivel european (Lisabona, Göteborg);
- asigurarea coerenței cu celelalte politici comunitare, în special cu politicile de coeziune şi de mediu;
- luarea măsurilor conexe punerii în aplicare a noii politici agricole comune, axată pe adaptarea la evoluția pieței şi necesitatea de restructurare care decurge din PAC, atât pentru vechile, cât şi pentru noile state membre.

Cele **şase orientări strategice** sunt:

- îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol şi forestier;
- îmbunătățirea mediului şi a regiunilor rurale;
- creşterea calității vieții în zonele rurale şi încurajarea diversificării;
- construirea capacității locale de ocupare a forței de muncă şi de diversificare;
- transpunerea priorităților în programe;
- complementaritatea cu alte instrumente comunitare.

Politica de dezvoltare rurală pe perioada 2007-2013 pune accentul pe **trei domenii** care corespund celor trei axe tematice stabilite în noul regulament privind dezvoltarea rurală: îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol şi forestier; mediul şi regiunile rurale; creşterea calității vieții şi diversificarea economiei în zonele rurale. O a **patra axă - „Leader”** - bazată pe experiența câştigată în urma inițiativelor comunitare Leader deschide noi posibilități pentru abordările locale „de jos în sus” ale problematicii dezvoltării rurale.

Noua perioadă de programare oferă o posibilitate unică de a reorienta sprijinul acordat din noul fond pentru dezvoltarea rurală către creştere economică, locuri de muncă şi dezvoltare durabilă. **FEADR** contribuie la promovarea unei dezvoltări rurale durabile în întreaga Comunitate, venind în completarea politicilor de piață şi de susținere a veniturilor aplicate în cadrul politicii agricole comune, al **politicii de coeziune** şi al politicii comune în domeniul pescuitului. Fondul European pentru Agricultură şi Dezvoltare Rurală (FEADR) este accesibil României odată cu aderarea la Uniunea Europeană. FEADR este un instrument care nu acționează de sine stătător, ci intervine în completarea acțiunilor naționale, regionale şi locale, contribuind la realizarea priorităților Comunității. Ajutorul acordat în cadrul FEADR trebuie să fie compatibil cu obiectivele de coeziune economică şi socială.

Pentru a putea înțelege mecanismul de acordare a **instrumentelor structurale** în țara noastră trebuie să cunoaştem contextul care le generează. După cum se ştie, aceste fonduri sunt alocate doar statelor membre, prin intermediul **politicii regionale** a acesteia.

Uniunea Europenă acordă atenție faptului că nu toate regiunile se bucură de aceleaşi condiții economice, geografice şi sociale şi, ca urmare a acestei realități, nu toate pot concura de pe aceleaşi poziții.

Pentru mulți ani, disparitățile regionale din punctul de vedere al nivelului de dezvoltare şi al calității vieții făceau obiectul politicilor naționale ale Statelor Membre, însă multe îmbunătățiri au putut fi observate din momentul în care Uniunea Europeană a inițiat politica de reducere a lor.

Politica de coeziune este definită prin scopul său şi anume sprijinirea procesului de reducere a decalajelor dintre regiunile şi statele membre mai dezvoltate ale Uniunii Europene şi cele mai puțin dezvoltate. Obiectivul de a întări coeziunea economică şi socială este menționat explicit în Articolul 2 al Tratatului de la Amsterdam, fiind un obiectiv de prim rang al Uniunii Europene. Mai specific, Articolul 158 menționează coeziunea ca pe o precondiție pentru dezvoltarea armonioasă a UE, precizând voința de "a reduce disparitățile între nivelurile de dezvoltare ale diverselor regiuni şi rămânerea în urma a celor mai defavorizate regiuni sau insule, inclusiv zone rurale".

Înainte de toate, politica regională a UE este despre **solidaritate**: este astfel concepută încât să asigure la nivelul comunității asistență pentru ca cele mai dezavantajate regiuni să depăşească handicapurile pe care le au.

Politica regională este de asemenea tangibilă: rezultatele ei pot fi cu uşurință observate de către cetățenii europeni, care beneficiază în mod direct de asistență: prin sprijinul de care dispun în căutarea unui loc de muncă şi în adaptarea la condițiile

unei piețe mereu în schimbare, prin instruire, mai ales. Ea contribuie la îmbunătățirea vieților celor care trăiesc în aceste regiuni, prin creşterea fondurile pe care autoritățile publice le au la dispoziție pentru a asigura noi infrastructuri şi pentru a ajuta companiile private să devină din ce în ce mai competitive. Autostrăzi, aeroporturi şi căi ferate pentru trenuri de mare viteză au fost construite sau renovate cu asistență financiară din partea Uniunii Europene (fonduri structurale), dar întotdeauna în acord cu standardele de mediu europene. IMM sunt înființate şi sprijinite în parcurgerea primilor ani de existență în zonele aflate în declin. Sistemele informaționale pătrund în cele mai izolate zone rurale. Noi facilități în domeniul educației, al sănătății, chiar şi al petrecerii timpului liber sunt create în suburbiile reabilitate. Toate acestea reprezintă exemple tangibile care arată cetățenilor de rând cum contribuie UE la creşterea calității vieții lor.

Reforma politicii regionale stabilite în cadrul previziunilor financiare ale Agendei 2000 a subliniat necesitatea **concentrării** asistenței comunitare în acele regiuni în care nivelul de dezvoltare era mult rămas în urmă, pe de o parte, iar pe de altă parte, necesitatea **simplificării** procedurilor politicilor structurale.

Vechile obiective şi cele patru inițiative comunitare (INTERREG III, Leader+, Equal şi Urban II) sunt reorganizate începând cu 2007 în doar trei obiective:

- **Convergență** (sprijinind regiunile rămase în urmă din punct de vedere al dezvoltării economice). Obiectivul "Convergență" este destinat să îmbunătățească condițiile de creştere economică şi factorii care contribuie la o reală convergență pentru statele membre şi regiunile cel mai puțin dezvoltate. În Uniunea Europeană cu 27 de state membre (UE 27), acest obiectiv se referă la 84 de regiuni situate în 17 state membre, cu alte cuvinte 154 de milioane de locuitori al căror PIB pe cap de locuitor este sub 75% din media comunitară. Într-un sistem de suspendare progresivă a ajutorului ("phasing out"), acest

obiectiv include, de asemenea, alte 16 regiuni care numără 16,4 milioane de locuitori şi care dispun de un PIB care depăşeşte cu puţin pragul, ca urmare a efectului statistic al extinderii Uniunii Europene. Sumele alocate obiectivului se ridică la 282,8 miliarde de euro, ceea ce reprezintă 81,5% din suma totală, repartizate după cum urmează: 199,3 miliarde pentru regiunile aflate sub incidența obiectivului "Convergență", 14 miliarde pentru regiunilor care se află în etapa de suspendare progresivă a ajutorului, iar 69,5 miliarde pentru Fondul de Coeziune, care se aplică în cazul a 15 state membre.

- **Competitivitate Regională şi Ocupare** (sprijinind regiuni, altele decât cele rămase în urmă ca dezvoltare, pentru atingerea țintelor Agendei Lisabona). Obiectivul "Competitivitate regională şi ocuparea forței de muncă" este destinat să consolideze competitivitatea şi atractivitatea regiunilor, precum şi capacitatea de ocupare a forței de muncă, printr-o abordare dual㠖 Suma de 55 de miliarde de euro, din care 11,4 miliarde pentru regiunile care se află în etapa de instituire progresivă a ajutorului, reprezintă ceva mai puțin de 16% din alocarea totală. Acest obiectiv se aplică regiunilor din 19 state membre.
- **Cooperare Teritorială Europeană** (promovând o dezvoltare echilibrată a întregului teritoriu comunitar, prin încurajarea cooperării şi schimbului de bune practici între toate regiunile UE), organizat pe trei axe: **cooperare trans-frontalieră, transnațională şi inter-regională**. Obiectivul "Cooperare teritorială europeană" este destinat să întărească cooperarea transfrontalieră datorită unor inițiative locale şi regionale realizate în comun, să consolideze cooperarea transnațională prin acțiuni menite să favorizeze dezvoltarea teritorială integrată şi să stimuleze cooperarea interregională, precum şi schimbul de experiență. Peste 181 de milioane de persoane (care reprezintă 37,5% din populația totală a Uniunii Europene) trăiesc în zone transfrontaliere.

Toate regiunile şi toţi cetăţenii Uniunii fac parte din una dintre cele 13 zone de cooperare transnaţională. Cele 8,7 miliarde de euro (care reprezintă 2,5% din bugetul total consacrat acestui obiectiv) sunt repartizate după cum urmează: 6,44 miliarde pentru cooperarea transfrontalieră, 1,58 miliarde pentru cooperarea transnaţională şi 445 de milioane pentru cooperarea interregională.

În noua arhitectură, România va fi eligibilă sub două obiective: Convergenţă şi Cooperare Teritorială Europeană.

Politica de coeziune este structurată din 2007 pe trei instrumente structurale (**FEDER, FSE şi Fondul de Coeziune**). Pentru a simplifica lucrurile, fondurile pentru agricultură şi pescuit au fost transferate către politicile aferente, respectiv Politica Agricolă Comună şi Politica în domeniul Pescuitului. Totodată, Fondului de Coeziune îi vor fi aplicate aceleaşi reguli ca şi Fondurilor Structurale (ex. programare multianuală, aprobarea proiectelor etc.).

Principiile care stau la baza alocării şi accesării acestor fonduri au suferit şi acestea numeroase ajustări, din cinci, devenind 9, cu un accent foarte important pe egalitatea de gen şi protecţia mediului înconjurător:

- **Complementaritate, coerenţă, coordonare şi conformitate.**
- **Programarea.**
- **Parteneriatul.**
- **Nivel Teritorial de implementare.**
- **Intervenţia proporţională.**
- **Gestiunea împărţită.**
- **Adiţionalitatea.**
- **Egalitatea de gen şi nediscriminarea.**
- **Dezvoltarea durabilă.**

Bugetul alocat finanțării proiectelor post-aderare este unul bidimensional, pe de o parte finanțarea aparține Uniunii Europene, iar pe de altă parte, se pune problema contribuției la proiecte din surse naționale, regionale şi locale. Această regulă presupune asigurarea unui procent mai mare de co-finanțare, direct proporțional cu fondurile alocate de către Uniunea Europeană în perioada post aderare. Dacă, pentru derularea proiectelor în perioada de pre-aderare 2000-2006, bugetul alocat României a fost de 4.5 miliarde euro, pentru perioada de programare financiară 2007-2013, bugetul alocat fondurilor structurale este de patru ori mai mare. Consecința directă şi implicită a creşterii bugetare constă în necesitatea dezvoltării unei infrastructuri convergente, creşterea competitivității economice şi elaborarea strategiei naționale de creştere şi dezvoltare, dezvoltarea capitalului uman, modernizarea şi eficientizarea mâinii de lucru cu scopul adaptării acesteia la cerințele tehnologiei actuale.

Pe de altă parte, autoritățile locale vor fi obligate să găsească surse alternative de co-finanțare a bugetului alocat pentru fondurile structurale şi de coeziune, luând măsuri pentru: contractarea unor credite bancare menite să susțină bugetul local, mărirea bazei de impozitare, mărirea nivelului taxelor şi impozitelor locale, asocierea cu o altă unitate administrativ teritorială care dispune de resurse necesare finanțării proiectelor comune, interrelaționarea sectoarelor public-privat. Aceste alternative vor trebui puse în practică în mod transparent şi corect, se vor auto-impune standarde de pregătire a autorităților administrative responsabile, luându-se în calcul soluția unei reforme instituționale, din perspectiva convergenței, dezvoltării sinergiilor la nivelul Uniunii Europene, precum şi pentru evitarea suprapunerii şi incompatibilității acțiunilor între autoritățile responsabile la nivel național, cu cele comunitare.

II. CADRUL REGIONAL DE DEZVOLTARE RURALĂ

În perspectiva accesării fondurilor Uniunii Europene în cadrul politicii regionale, după obținerea statutului de membru UE şi conform obligațiilor asumate prin procedeul de negociere (capitolul 21 Politica Regională), România a optat pentru organizarea teritoriului său în 8 regiuni de dezvoltare, de nivel NUTS 2, regiuni care reprezintă asocieri benevole de județe, dar nedeținând funcții administrative. Acestea au fost înființate în scopul declarat de a forma cadrul pentru elaborarea, implementarea, monitorizarea şi evaluarea strategiilor de dezvoltare regională şi a programelor de coeziune economică şi socială prin care aceastea se implementează.

Astfel, în 1998 au fost stabilite cele opt Agenții de Dezvoltare Regională (ADR-uri) din România, în baza Legii nr. 151/1998, modificată prin Legea nr. 315/2004. Aceste agenții sunt organisme executive ale Consiliului de Dezvoltare Regională, care grupează reprezentați ai autorităților județene şi locale. ADR-urile au fost desemnate organisme intermediare pentru implementarea POR, conform angajamentelor asumate în Capitolul 21 – Politica regională şi coordonarea instrumentelor structurale.

2.1 Caracteristici demo-geografice

Regiunea Nord-Est este cea mai întinsă regiune a României, având o suprafață de 36.850 kmp (15,46% din suprafața totală a țării). Are granițe externe cu Ucraina şi Republica Moldova. În componența sa sunt 6 județe: Bacău, Botoşani, Neamț, Iaşi, Suceava şi Neamț, unități administrativ-teritoriale şi unitați teritorial-statistice de nivel NUTS 3.

Cu o populație de 3.734.546 locuitori (17,25% din populația României) şi o densitate a populației de 101,3 locuitori/km2, Regiunea Nord-Est ocupă locul al doilea în ceea ce priveşte densitatea după Regiunea Bucureşti-Ilfov). Populația regiunii este localizată cu precădere în mediul rural (56,6%).

Regiunea se caracterizează printr-o îmbinare armonioasă între toate formele de relief, 30% munți, 30% relieful subcarpatic, 40% podişului. Relieful bogat oferă zone de deal şi câmpie care sunt adecvate unei game largi de culturi agricole, iar zonele de munte cu peisaje spectaculoase sunt favorabile dezvoltării turismului.

2.2 Forța de muncă şi migrația

Populația ocupată este apropiată mediei pe țară, de 33,8%. O pondere foarte mare o deține populația ocupată în agricultură (42,7%), mai ales județele Botoşani (52,9%) şi Neamț (51,2%). Ponderea populației ocupate în industrie şi servicii se află sub media pe țară(23,5%), respectiv 19,4, județele Botoşani (15,1%) şi Suceava (16,8%) având cel mai mic grad de ocupare în industrie, iar județul Neamț (30,0%) în domeniul serviciilor. De asemenea, aceste județe se confruntă şi cu o evidență rămânere în urmă a gradului de tehnologizare industrială şi agrară, precum şi cu un nivel redus de calificare a populației.

În ultimii ani, a avut loc o scădere a ponderii populației ocupate (de la 64.2% în 2000 la 33,8% în 2005). O diminuare accelerată a populației ocupate a avut loc în județul Botoşani, unde, un procent mare al populației lucrează în agricultură. (52,9%).

Numeroase persoane în vârsta de muncă din această regiune lucrează temporar sau permanent în activități economice în Bucureşti, Banat, Transilvania, Europa de Vest şi Israel. În satele bucovinene, după plecarea populației tinere masculine apte de muncă, se manifestă o tendință de emigrare şi a femeilor, pentru a munci în

străinătate, astfel că în multe localități au rămas persoane vârstnice şi copii. În multe din aceste localități activitatea de construcții este impresionantă, materia primă utilizată fiind lemnul. În acest fel s-au accentuat discrepanțele între localitățile regiunii din punct de vedere al nivelului general de dezvoltare şi îndeosebi al dotărilor infrastructurale.

Şomajul înregistrează o valoare superioară (6,8%) celei naționale (5,9%), județul Neamț ajungând la 10,1%. Rata şomajului feminin are valori inferioare ratei şomajului în toate județele regiunii. Cauzele se pot găsi în existența mai multor locuri de muncă pentru femei (confecții şi industria hotelieră) şi a faptului că numeroase femei lucrează în străinătate.

2.3 Economia regională

Regiunea Nord-Est este regiunea cea mai slab dezvoltată a României (în 2004, PIB/locuitor reprezintă 69,2% din media națională). În interiorul regiunii, cele mai sărace zone sunt sudul județului Iaşi, sud-estul județului Neamț, estul județului Bacău, județele Botoşani şi Neamț.

În special vestul regiunii, care a fost în anii 60 – 70 obiectul unei industrializări forțate (mobilă, chimie, materiale de construcții, construcții de maşini, textile), a intrat într-un proces de dezindustrializare în ultimii 10 ani (întreprinderi din ramura chimie, petrochimie, uşoară, construcții de maşini, mobilă), ceea ce a agravat situația economică, estul regiunii fiind tradițional subdezvoltat.

Indicele atractivității este cel mai scăzut în această regiune - 19,7 (cel mai mare grad de atractivitate fiind realizat, conform studiului, de Regiunea Nord-Vest, respectiv 39,8). Atractivitatea scăzută se manifestă şi în volumul mic al investițiilor străine directe: 292 mil. EURO în 2005, reprezentând 1,3% din totalul investițiilor străine directe realizate în România.

De asemenea, Regiunea Nord - Est are cel mai mic număr de IMM-uri la 1000 de locuitori, doar 13,1%, numărul total al IMM-urilor fiind de 49.078, microîntreprinderile reprezentând 87,6% din total IMM-uri. La nivel intraregional, județele Iaşi (27,2%), Bacău (20,8%) şi Suceava (18,8%) au cel mai mare număr de IMM-uri, la polul opus aflându-se județul Neamț cu doar (8,5%).

În regiune funcționează două parcuri industriale (Bacău şi Iaşi), unul în proprietate privată şi al doilea realizat în parteneriat public-privat. Acestea acoperă o suprafață de 22,38 ha, de tip brownfield. Parcul industrial Bacău, bazat pe tehnologia informației şi comunicației, va asimila forța de muncă disponibilizată şi va dinamiza dezvoltarea acestui sector economic de vârf la nivel regional. Astfel, se preconizează crearea a cca. 50 de noi locuri de muncă directe pe durata fazei de implementare si cca. 200 pe durata fazei operaționale. Parcul industrial Iaşi este destinat industriilor de înaltă tehnologie ce includ companii din domeniile IT si biotehnologiei. Se are în vedere stoparea migrației forței de muncă tinere şi specializate în aceste domenii, prin asigurarea de locuri de muncă pentru absolvenții din domeniu.

În Regiunea Nord Est, activează un Centru Euroinfo (înca din anul 1999), un IRE (Innovation Relay Centre) în Iaşi şi 33 de centre de consultanță. De asemenea, cele trei incubatoare de afaceri existente asigură incubarea pentru 118 firme, contribuind la realizarea a 270 noi locuri de muncă.

Dacă în celelalte județe ale Regiunii Nord-Est au apărut indicii ale unui început de reviriment economic, situația economică este precară şi instabilă în județele Botoşani, Iaşi şi Neamț, deşi aici activează numeroase întreprinderi textile care lucrează în sistem lohn; cele mai mici perturbări ale cererii internaționale duc la reduceri de salariu, trimitere în şomaj sau chiar închiderea întreprinderilor. De asemenea, există zone de declin industrial şi cu şomaj ridicat, în special în arealele din jurul localităților urbane: Roman, Suceava, Fălticeni, Rădăuti, Neamț, Negreşti,

Huşi, Buhuşi, Dărmăneşti, Moineşti, Comăneşti, Paşcani, Hirlău, Tîrgu Frumos, Tîrgu Neamț, Botoşani şi Dorohoi, cu platformele industriale adiacente.

În afara disparităților de dezvoltare vest–est, în Regiunea Nord-Est sunt evidente de asemenea disparitățile urban-rural în ce priveşte gradul general de dezvoltare, dotările infrastructurale de toate tipurile, gradul de atractivitate a investițiilor. În acelaşi timp se manifestă un alt fenomen îngrijorător, legat de declinul oraşelor mici şi mijlocii, îndeosebi cele monoindustriale, care tind sau chiar s-au decuplat de la procesul de creştere economică, nemaiputând să-şi îndeplinească funcțiile urbane.

2.4 Infrastructura

Transport

Infrastructura de drumuri, rețele de apă şi canalizare ridică probleme în majoritatea județelor, dar cele mai afectate sunt județele Botoşani, Iaşi, Neamț. De asemenea aceste județe se confruntă şi cu o evidență rămânere în urmă a gradului de tehnologizare industrială şi agrară, un nivel redus de calificare a populației, precum şi cu probleme de mediu, cauzate de lipsa resurselor de apă, vechile defrişări, alunecările de teren considerabile, stratul freatic adânc.

Densitatea drumurilor publice este de 36,3 km/km2, superioară mediei pe țară (33,5 km/km2), fiind mai ridicată în Iaşi, Botoşani, Neamț şi Bacău, pentru că regiunea este străbătută de o serie de coridoare europene (E85, E576, E574, E581, E583). Există însa puține drumuri publice modernizate, ponderea acestora fiind mult inferioară mediei pe țară (25,1%), județele Botoşani şi Iaşi având o pondere de 16,4%, respectiv 17,6%. Din cauza reliefului predominant muntos şi județele Neamț şi Suceava se confruntă cu probleme de accesibilitate.

Densitatea rețelei de cale ferată este de 44,3/1000km2, regiunea fiind traversată de două din cele nouă magistrale feroviare ale țării: V (Bucureşti-Suceava) şi VI (Bucureşti-Iaşi).

În cadrul regiunii există trei aeroporturi (Bacău, Iaşi şi Suceava) care deservesc curse interne şi ocazional zboruri externe. Infrastructura existentă în momentul de față nu permite nici unui aeroport din cele trei efectuarea de zboruri curente externe de pasageri şi de marfă. Județul Suceava dispune de 5 heliporturi, iar în județul Iaşi există o aerobază utilitară cu o experiență de 30 ani în domeniu şi care are ca obiect de activitate zboruri utilitare şi zboruri sanitare.

Utilități publice

Atât rețeaua de alimentare cu apă potabilă, cât şi cea de canalizare sunt insuficient dezvoltate, ponderea localităților cu rețea de apă potabilă fiind de 54,8%, comparativ cu media pe țară (61,0%), iar județele Iaşi şi Neamț având o pondere a localităților cu rețea de canalizare de doar 13,3%, respectiv 12,8%**.**

De asemenea, capacitatea stațiilor de epurare a apelor reziduale cât şi capacitatea de depozitare a deşeurilor sunt insuficiente, față de cerințele actuale. Doar 13,8% din numărul total al localităților regiunii sunt conectate la rețeaua de distribuție a gazelor naturale, județele Bacău, Iaşi şi Neamț, având ponderea cea mai mare. În ceea ce priveşte numărul localităților conectate la rețelele de distribuție a energiei termice, se constată o scădere continuă a acestuia; 4,3% dintre localitățile din Regiunea Nord Est sunt conectate la rețeaua de distribuție a energiei termice, valori mai ridicate înregistrând județele Neamț, Suceava şi Iaşi.

De asemenea, aceste județe se confruntă şi cu probleme de mediu, cauzate de lipsa resurselor de apă (consecință a stratului freatic situat la adâncime considerabilă), vechile defrişări, alunecările de teren considerabile.

Mediu

La nivelul regiunii principalele probleme de mediu sunt legate de:

• proasta gestionare a deşeurilor industriale şi menajere (colectare neselectivă, gradul redus de revalorificare şi/sau tratare a deşeurilor, depozitare inadecvată sub aspectul amplasării şi amenajării haldelor, existența depozitelor de rumeguş pe malurile cursurilor de apă, de-a lungul căilor rutiere);

• dezafectarea unor foste întreprinderi de stat

• despăduriri, cu implicații în accentuarea alunecărilor de teren;

• fenomenele de eroziune a solului care afectează, în principal, partea de est a regiunii;

• poluarea locală sau zonală

În unele județe se derulează (în diferite stadii) proiecte de realizare a unor modernizări ale sistemelor de alimentare cu apă (Iaşi), modernizări, retehnologizări şi dezvoltări ale unor stații de epurare orăşeneşti (Iaşi, Suceava, Piatra Neamț, Roman), de colectare selectivă a deşeurilor (Piatra Neamț), de conservare a biodiversității şi reconstrucție ecologică a Parcului Național Ceahlău.

Educaţie

Având în vedere că din cele opt regiuni de dezvoltare, Regiunea NE deține cea mai mare pondere a populației şi a elevilor (17,2% şi respectiv 17,7%), numărul unităților destinate procesului educațional este mic, acesta reprezentând numai 10,19% din numărul unităților de învățământ pe ansamblul țării. Trei județe Bacău (23,6%), Iaşi (16,3%) şi Suceava (14,4%) dețin aproximativ 60% din numărul total al şcolilor existente la nivel regional, având cea mai numeroasă populație şcolară, comparativ cu celelalte 3 județe din regiune. Ele sunt în acelasi timp şi centre universitare.

Sănătate

Regiunea Nord-Est deține 164 de unități sanitare (spitale, policlinici, dispensare medicale, sanatorii TBC), reprezentând 12,07% din numărul total al unităților sanitare din România aflate în proprietate publică. Ele se află într-o stare precară, existând riscul ca multe unități să nu mai primească autorizație de funcționare. În plus, dotările tehnice de care dispun sunt uzate atât fizic cât şi moral şi nu mai corespund cerințelor actuale. Necesarul de dotări tehnice pentru următoarea perioadă este cel mai mare dintre toate regiunile.

Servicii Sociale

În Regiunea Nord-Est s-au înregistrat cel mai mare număr de nou născuți de la nivelul întregii țări (5,4% din total național), dar instituțiile pentru protecția copilului sunt insuficient dezvoltate. Această situație nu favorizează reintegrarea părinților pe piața muncii. Județele Iaşi şi Suceava nu dispun de nici o instituție de asistență socială.

Zone problemă

Analiza mai detaliată a disparităților interne în dezvoltarea Regiunii Nord-Est, atât din punct de vedere al dezvoltării economice, cât şi al problemelor de mediu, evidențiază următoarele tipuri de zone-problemă:

Areale rurale izolate, cu infrastructura slab dezvoltată:

• zona rurală care acoperă regiunea de confluență dintre județele Bacău, Neamț, Iaşi şi Neamț, care se continuă cu zona de vest a județului Neamț;

• fâşia adiacentă granitei dintre județele Botoşani si Iaşi;

• porțiunea situată în extremitatea sud-estică a județului Iaşi şi care continuă în nord-estul județului Neamț, pe malul drept al râului Prut.

• zone cuprinzând grupuri izolate de localități din sudul județului Suceava

Zone afectate de alunecări de teren şi fenomene de eroziune:

• în județul Botoşani aceste zone sunt situate în zona centrală şi de sud;

• în județul Neamț: pe ambele maluri ale lacului de acumulare Bicaz şi în nordul județului;

• în nordul şi sudul județul Iaşi;

• în județul Neamț, în bazinul afluenților râului Bârlad;

• în județul Bacău au fost identificate 13 zone expuse alunecărilor de teren, situate în partea centrală şi de nord;

•în sudul județului Suceava, în raza localităților: Fălticeni, Dolhasca etc.

Zone afectate de inundații sunt în bazinul râului Bistrița, în lunca Jijiei şi Prutului, precum şi în județul Bacău, în zona bazinelor hidrografice ale râurilor Trotuş, Siret, Tazlău, Bistrița, Zeletin.

2.5 Potențial de dezvoltare

Pe ansamblul Regiunii Nord - Est sunt evidente discrepanțele ca nivel dar şi ca potențial de dezvoltare între vestul mai dezvoltat al Regiunii şi estul mult rămas în urmă (județele Botoşani, Iaşi, Neamț). Şansa zonelor de est, limitrofe graniței de est a Uniunii Europene, Ucrainei şi Moldovei, este să se dezvolte ca areal de servicii de tranzit pentru produsele provenite din țările fostei URSS (înmagazinare, înnobilare şi pregătire prin segmentare şi împachetare etc). Pentru aceasta trebuie efectuate lucrări de infrastructură, de creare a unor zone cu facilități specifice (parcuri logistice), asemănătoare celor din porturile Belgiei, Olandei şi Germaniei, specializate în astfel de servicii.

Datorită condițiilor favorabile de care dispune, a frumuseții locurilor, purității aerului, apelor, zonelor montane din județele Bacău, Neamț şi Suceava, precum şi a inestimabilului patrimoniu cultural şi religios existent, Regiunea Nord Est deține un potențial turistic relativ ridicat, care poate fi comparat cu alte zone turistice renumite din țară şi din străinătate. Alături de pitorescul regiunii, binecunoscuta ospitalitate, tradițiile populare, obiceiurile, specificul gastronomiei moldoveneşti, tradiționalele degustări de vinuri din podgoriile Cotnari şi Huşi dau culoare locală pentru atragerea turiştilor.

Principalele tipuri de turism care pot fi practicate sunt: turismul cultural (muzeistic, etnografic, artistic), religios, balneo-terapeutic, de agrement, de tranzit, agroturism.

Zona muntoasă şi deluroasă din vestul regiunii (județele Suceava, Neamț, Bacău) dețin un potențial turistic valoros, în mare parte (exceptând Bucovina) insuficient dezvoltat, dar care, cu măsuri adecvate poate intra cu uşurință în circuitul turistic european, cu specializarea „turism religios" (Putna, Neamț, Sucevița, Moldovița, Voroneț), Humor, Arbore, Agapia, Văratec, Dragomirna, Bistrita, Zamca, Secu, Sihastria, Caşin), turism balneo-terapeutic (Vatra Dornei, Câmpulung-Moldovenesc, Bălțăteşti, Oglinzi, Slănic Moldova, Târgu Ocna), turism etnografic, agro-turism, turism rural, turism sportiv (alpinism, vânătoare, pescuit, sporturi extreme – zborul cu parapanta, rafting, orientare turistică, mountainbike, schi).

Gradul de dotare a localităților şi originalitatea landschaftului bucovinean cât şi specificul deosebit al satelor, cu un grad înalt de civilizație a populației, pot juca un rol în turismul de lungă durată, cu activități sportive, agrement şi pentru optimizarea sănătății (Vatra Dornei, Solca, Cacica şi pe Valea Bistriței şi Moldovei).

Domeniu economic tradițional al regiunii, industria de prelucrare a lemnului a cunoscut o creştere semnificativă în ultimii ani (2001-2005), nu numai în ceea ce

privește numărul locurilor de muncă (11.6% in 2004), dar mai ales privind cifra de afaceri (cu 100% mai mult decat în 2001). Creşterea ponderii industriei de mobilă în totalul cifrei de afaceri evidențiază orientarea spre o valorificare superioară a lemnului.

De asemenea, industria textilă a înregistrat o creştere spectaculoasă a cifrei de afaceri în anul 2004 (cu 150% fața de anul 2001), dar productivitatea este slabă datorită folosirii sistemului lohn care are o valoare adăugata mică.

2.6 Strategia de Dezvoltare a Regiunii Nord-Est

Planul de Dezvoltare Regională Nord Est (PDR Nord-Est) reprezintă cererea de finanțare a regiunii, fiind instrumentul prin care regiunea îşi promovează prioritățile şi interesele în domeniul economic şi social, reprezentând în acelaşi timp contribuția regiunii la elaborarea Planului Național de Dezvoltare şi a Programelor Operaționale.

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Nord-Est a fost elaborată respectând principiul parteneriatului şi având la bază nevoile desprinse din Analiza socio-economică a regiunii şi Analiza SWOT.

Regiunea Nord-Est, prima dintre cele opt regiuni de dezvoltare, sub aspectul mărimii şi al populației, se situează pe ultimul loc în România în raport cu produsul intern brut regional pe cap de locuitor, datorită pe de o parte nivelului scăzut al productivității, iar pe de altă parte a unui nivel al infrastructurii fizice şi de utilități dintre cele mai scăzute din punct de vedere cantitativ şi calitativ. Totodată, regiunea a înregistrat pe orizonturi largi de timp cote înalte ale ratei şomajului.

Obiectivul general al Strategiei Regionale Nord-Est 2007-2013:

- Reducerea decalajului existent față de regiunile dezvoltate ale României prin creşterea gradului de competitivitate şi atractivitate regională.

Obiective specifice:

- Dezvoltarea şi modernizarea infrastructurii fizice şi sociale prezervând în acelaşi timp condițiile de mediu;
- Consolidarea mediului de afaceri prin creşterea competitivității şi eficienței microîntreprinderilor şi IMM-urilor;
- Realizarea de investiții şi dezvoltarea de noi servicii turistice în vederea valorificării potențialui turistic regional;
- Dezvoltarea mediului rural în vederea creşterii nivelului de trai a locuitorilor;
- Adaptarea calificărilor şi a nivelului de calificare la cerințele pieții;

Direcții strategice de dezvoltare

Strategia Regională Nord Est 2007-2013 conține priorități şi măsuri ce vor putea fi finanțate din instrumente structurale prin Programul Operațional Regional, Programe Operaționale (Infrastructura de Transport, Infrastructura de Mediu, Creşterea Competitivității Economice, Dezvoltarea Resurselor Umane şi Servicii Sociale, Dezvoltarea Capacității Administrative), Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală, precum şi din alte surse de finanțare, având următoarea structură:

Prioritate 1 - Infrastructura şi mediul	Măsura 1.1 - Modernizarea infrastructurii locale şi regionale de transport rutier Măsura 1.2 - Modernizarea gărilor şi a rețelei feroviare Măsura 1.3 - Modernizarea infrastructurii aeroportuare Măsura 1.4 - Reabilitarea şi modernizarea infrastructurii de mediu Măsura 1.5 - Dezvoltarea infrastructurii energetice Măsura 1.6 - Reabilitarea şi dezvoltarea infrastructurii educaționale, sociale şi de sănătate Măsura 1.7 - Înființarea centrelor de asistență socială Măsura 1.8 - Reabilitare urbană
Prioritate 2 - Sprijinirea afacerilor	Măsura 2.1 - Investiții pentru sprijinirea creării IMM-urilor şi microîntreprinderilor şi dezvoltării celor existente Măsura 2.2 - Servicii de consultanță în/şi pentru dezvoltarea afacerilor în regiune Măsura 2.3 - Cercetare, dezvoltare, inovare şi dezvoltare tehnologică
Prioritate 3 - Turism	Măsura 3.1 - Investiții în turism Măsura 3.2 - Promovarea potențialului turistic
Prioritate 4 - Dezvoltare rurală	Măsura 4.1 - Dezvoltarea infrastructurii rurale Măsura 4.2 - Diversificarea activităților economice alternative din mediul rural
Prioritate 5 - Dezvoltarea resurselor umane şi a	Măsura 5.1 - Dezvoltarea formării continue Măsura 5.2 - Sprijin pentru dobândirea competențelor antreprenoriale Măsura 5.3 - Dezvoltarea de servicii aferente sistemului

serviciilor sociale	integrat de formare a categoriilor dezavantajate Măsura 5.4 - Sprijin pentru calificarea / reconversia profesională a populației ocupate din mediul rural Măsura 5.5 - Dezvoltarea formării inițiale Măsura 5.6 - Întărirea capacității administrative şi eficientizarea managementului fondurilor structurale Măsura 5.7 - Dezvoltarea de servicii existente şi înființarea de noi servicii comunitare alternative

PRIORITATE 1 - INFRASTRUCTURA ŞI MEDIUL

Obiectivul priorității

Dezvoltarea şi modernizarea infrastructurii fizice şi sociale, prezervând în acelaşi timp condițiile de mediu

Măsura 1.1 - Modernizarea infrastructurii locale şi regionale de transport rutier

Obiectivul măsurii

Reabilitarea şi modernizarea infrastructurii rutiere în vederea asigurării unui acces mai rapid şi sigur către zonele urbane, turistice, de afaceri şi punctele de frontieră ale regiunii.

Măsura 1.2 - Modernizarea gărilor şi a rețelei feroviare

Obiectivul măsurii

Reabilitarea şi modernizarea gărilor şi unităților de triaj marfă în vederea asigurării unui confort al pasagerilor şi optimizării transportului de mărfuri în conformitate cu standardele europene.

Măsura 1.3 - Modernizarea infrastructurii aeroportuare

Obiectivul măsurii

Dezvoltarea şi modernizarea infrastructurii aeroportuare în vederea sprijinirii mediului de afaceri şi îmbunătățirii accesului la patrimoniul turistic regional.

Măsura 1.4 - Reabilitarea şi modernizarea infrastructurii de mediu

Obiectivul măsurii

Îmbunătățirea standardului de viață a locuitorilor şi creşterea atractivității de investire în mediul urban prin crearea, extinderea şi modernizarea infrastructurii de mediu.

Măsura 1.5 - Dezvoltarea infrastructurii energetice

Obiectivul măsurii

Îmbunătățirea standardului de viată a locuitorilor şi creşterea atractivității de investire în mediul urban prin crearea, extinderea şi modernizarea infrastructurii energetice.

Măsura 1.6 - Reabilitarea şi dezvoltarea infrastructurii educaționale, sociale si de sănătate

Obiectivul măsurii

Îmbunătățirea condițiilor de instruire, creşterea gradului de sănătate a populației regiunii şi sprijinirea incluziunii sociale a categoriilor marginalizate şi excluse social prin reabilitarea şi modernizarea infrastructurii aferente acestor servicii.

Măsura 1.7 - Înființarea centrelor de asistență socială

Obiectivul măsurii

Întărirea infrastructurii de servicii sociale.

PRIORITATE 2 - SPRIJINIREA AFACERILOR

Obiectivul priorității

Consolidarea mediului de afaceri prin creşterea competitivității şi eficienței microîntreprinderilor şi IMM-urilor.

Măsura 2.1 - Investiții pentru sprijinirea creării IMM-urilor şi microîntreprinderilor şi dezvoltării celor existente

Obiectivul măsurii

Înființarea de noi firme şi creşterea competitivității şi a eficienței celor existente în vederea dezvoltării sectoarelor cu potențial de creştere economică din regiune.

Măsura 2.2 - Servicii de consultanță în/şi pentru dezvoltarea afacerilor în regiune

Obiectivele măsurii

- Îmbunătățirea competențelor în afaceri, de marketing şi promovare ale firmelor existente în vederea creşterii competitivității şi a vânzărilor pe piețele interne, europene şi internaționale.
- Pregătirea IMM-urilor din regiune pentru accesul produselor şi serviciilor lor pe Piața Unică a UE şi creşterea atractivității acestora în fața partenerilor de afaceri europeni.

Măsura 2.3 - Cercetare, dezvoltare, inovare şi transfer tehnologic

Obiectivul măsurii

Crearea şi dezvoltarea unui cadru stimulativ de desfăşurare a activității de cercetare, dezvoltare şi inovare şi transferarea rezultatelor obținute către mediul de afaceri.

PRIORITATE 3 - TURISM

Obiectivul priorității

Realizarea de investiții şi dezvoltarea de noi servicii turistice în vederea valorificării potențialului turistic regional.

Măsura 3.1 - Investiții în turism

Obiectivul măsurii

Reabilitarea şi dezvoltarea infrastructurii de turism în vederea creşterii atractivității turistice regionale.

Măsura 3.2 - Promovarea potențialului turistic

Obiectivul măsurii

Valorificarea potențialului turistic regional prin dezvoltarea de noi servicii turistice şi de acțiuni specifice.

PRIORITATE 4 - DEZVOLTAREA RURALĂ

Obiectivul priorității

Dezvoltarea mediului rural în vederea creşterii nivelului de trai al locuitorilor.

Măsura 4.1 - Dezvoltarea infrastructurii rurale

Obiectivul măsurii

Îmbunătățirea condițiilor de viață a populației rurale şi creşterea atractivității acestor zone.

Măsura 4.2 Diversificarea activităților economice alternative din mediul rural

Obiectivul măsurii

Creşterea contribuției zonelor rurale la economia regională prin lărgirea sferei de activități economice desfăşurate.

PRIORITATE 5 - DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE ŞI SERVICIILOR SOCIALE

Obiectivul priorității

Adaptarea calificărilor şi a nivelelor de calificare la cerințele pieții şi includerea socială a categoriilor dezavantajate.

Măsura 5.1- Dezvoltarea formării continue

Obiectivul măsurii

Îmbunătățirea sistemului de formare profesională a angajaților în vederea creării unei forțe de muncă adaptate la cerințele pieții muncii, aflate în continuă schimbare.

Măsura 5.2- Sprijin pentru dobândirea de competențe antreprenoriale

Obiectivul măsurii

Furnizarea de instruire în vederea creşterii educației antreprenoriale a managerilor de la toate nivelurile, a persoanelor angajate şi şomere pentru crearea de noi firme şi pentru dezvoltarea afacerilor.

Măsura 5.3 - Dezvoltarea de servicii aferente sistemului integrat de formare a categoriilor dezavantajate

Obiectivul măsurii

Furnizarea de instruire categoriilor dezavantajate şi excluse social în vederea creşterii gradului de includere socială şi dezvoltării de abilități şi competențe pentru integrarea acestora pe piața muncii.

Măsura 5.4 - Sprijin pentru calificarea/reconversia profesională a populației active din mediul rural

Obiectivul măsurii

Formarea populației active din mediul rural în vederea reconversiei profesionale.

Măsura 5.5 - Dezvoltarea formării inițiale

Obiectivul măsurii

Îmbunătățirea nivelului de instruire şi a abilităților profesionale şi tehnice a elevilor în vederea integrării lor pe piața muncii.

Măsura 5.6 - Întărirea capacității administrative şi eficientizarea managementului fondurilor structurale

Obiectivul măsurii

Îmbunătățirea capacității de absorbție a fondurilor alocate prin programele de finanțare externe şi, în special, pregătirea pentru accesarea fondurilor structurale şi de coeziune .

Măsura 5.7- Dezvoltarea de servicii existente şi înființarea de noi servicii comunitare alternative

Obiectivul măsurii

Evitarea instituționalizării copiilor şi persoanelor adulte şi sprijinirea intereselor copiilor, tinerilor şi adulților asistați social în vederea integrării lor în societate.

III. PREZENTAREA GENERALĂ A COMUNEI DĂMUC

3.1 Localizare

Comuna Dămuc este situată în partea central - estică a țării, la 15 km de oraşul Bicaz şi la 50 km de centrul județului Neamț, fiind străbătută de la nord la sud de DJ 127A, desprins din localitatea Bicaz-Chei din DN 12 (C) Bicaz-Gheorghieni, drum care trece prin Cheile Bicazului.

Acesta este parțial asfaltat, starea lui fiind destul de proastă. În afara covorului asfaltic DJ 127 A este pietruit. În comună există o rețea de drumuri comunale şi forestiere. Acestea sunt reprezentate de drumuri pietruite sau realizate din pământ compactat şi sunt distribuite în teritoriu fie în interiorul vetrelor cu lățime mai mare: Bicaz – Chei, Dămuc, Huisurez, sau în lungul văilor, sau urcând pe interfluvii cum este cazul drumului comunal ce leagă satul Dămuc de satul Trei Fântâni (DC 137 A).

- DJ 127 A Bicaz Chei - Dămuc – Huisurez,
- DC 137 A Dămuc – Trei Fântâni,
- D f 150,
- D f 145,
- D f 146.

Coordonatele geografice ce delimitează comuna Dămuc sunt: latitudine nordică = 46°49`32”; sudică = 46°39`36” şi longitudine vestică = 25°48`15”; estică = 26°00`00”.

Comuna este compusă din satele Dămuc – reşedință de comună, Huisurez şi Trei Fântâni.

Satul Dămuc este aşezat în centrul comunei, parțial de-a lungul drumului județean DJ 127 A.

Celelalte două sate sunt desfăşurate astfel: Huisurez de-a lungul drumului județean DJ 127 A, iar Trei Fântâni de-a lungul drumului comunal DC 137 A.

Comuna se învecinează în partea de nord cu comuna Bicaz Chei, la est cu comuna Bicaz Chei şi comuna Tarcău, la sud cu județul Bacău şi la vest cu județul Harghita.

3.2 Cadrul natural

Teritoriul comunei Dămuc este situat din punct de vedere geografic în bazinul râului Dămuc, în partea central estică a țării la 440 km distanță de paralela oraşului Zimnicea şi la 380 km de meridianul Sulinei. Teritoriul administrativ al comunei Dămuc se află pe malul drept al pârâului Asău, în zona centrală a Carpaților Orientali.

Altitudinea maximă este de 1792,81 m, iar cea minimă de 650 m pe valea pârâului Dămuc. Satele în cea mai mare parte au forme de relief frământate în lungul râului Dămuc, a pârâului Asău şi pârâului Bicăjel (sat Trei Fântâni).

3.3 Clima

Regimul climatic ce caracterizează localitatea se încadrează în tipul climatic temperat – continental moderat cu ierni moderat reci şi veri răcoroase. Mediile anuale ale temperaturii anului sunt de $8,6^0$C.

Precipitațiile de 529 mm/anual, sunt neuniform repartizate, luna aprilie fiind cea mai ploioasă.

Umiditatea relativă a aerului are o valoare medie anuală de 78%.

Direcția dominantă a vânturilor este nord (28,7%), sud (19%) şi nord-est (9,1%), celelalte direcții având o participare procentuală mai redusă. Calmul atmosferic are o pondere de 16%. Viteza vântului este de aproximativ 2,3 m/s.

3.4 Apa

Hidrologic, zona comunei Dămuc este dominată de râul Dămuc care curge pe direcția N – S.

Teritoriul comunei aparţine bazinului hidrografic al pârâului Dămuc, pârâul Bicăjel şi pârâul Asău, neexistând suprafețe lacustre. Prin afluenții săi, pârârul Asău şi pârâul Bicăjel, râul Dămuc, colectează apele din precipitații şi din izvoarele de pe cuprinsul teritoriului.

Râul principal Dămuc, are o lungime de 18,2 km şi împreună cu afluenții săi alcătuieşte o configurație dentritică.

Afluenții râului Dămuc sunt mai importanți pe malul drept față de cei de pe malul stâng, ca suprafață, lungime, pantă sau bazin hidrografic.

Debitul mediu al pârâului Dămuc este de 0,773 mc/s. Fiind un bazin mic de munte, viiturile ce se produc sunt fie provocate de ploile torențiale din sezonul cald, fie din topirea zăpezilor primăvara.

Peste albia pârâului Dămuc există cca 75 poduri, din care de-a lungul DJ 127 A sunt 9 poduri construite din beton şi 2 construite din lemn, iar diferența sunt poduri realizate de gospodari pentru a le asigura accesul la proprietăți.

Stratul freatic superior este întâlnit în foraje şi fântâni la adâncimi variind între 7 şi 12 m în funcție de natura rocilor care-l cantonează.

Pe teritoriul comunei nu există zone mlăştinoase sau inundabile.

3.5 Solul

Din punct de vedere geotehnic, localitățile componente ale comunei sunt amplasate pe un teren cu soluri aluvionare, cernoziomuri, argile, precum şi zone calcaroase. În majoritate predomină la adâncimi de 0,80 – 2,00 m, straturi alternative de balasturi necoezive şi nisipuri argiloase.

Condițiile geografice şi de sol încadrează teritoriul comunei în categoria celor favorabile culturilor agricole, întreținerii păşunilor şi fânețelor necesare creşterii animalelor.

3.6 Flora şi fauna

Există numeroase animale care trăiesc în pădurile Munților Hăşmaş precum: ursul brun, căprioara, râsul, lupul, vulpea, veverița, pisica sălbatică, cerbul carpatin, jderul. Păsările sunt reprezentate de: cocoşul de mesteacăn, cocoşul de munte.

Zona împădurită a comunei Dămuc este acoperită cu păduri de răşinoase, îndeosebi cu molid, mai rar fag, tei, brad alb, zada, pin. Păşunile sunt acoperite cu specii ierboase ca spânzul, mierea ursului, vioreaua, trifoiul sălbatic, ferigi. Pe stâncăriile calcaroase se întâlnesc o serie de rarități floristice, printre care se remarcă sângele voinicului, specie ocrotită.

3.7 Resurse

Resursele pe care se bazează potențialul economic al comunei sunt numai resurse proprii (terenuri arabile, păsuni, păduri, produse animaliere şi vegetale).

Resursele solului sunt legate în principal de potențialul celor 6271 ha teren agricol din care, 125 ha teren arabil, fânețele şi păşunile sunt de 2011 ha, repectiv 4134 ha care constituie baza de alimentare umană cât şi animală. O altă resursă importantă este cea forestieră (8420 ha)

3.8 Repere istorice

Primele locuințe de pe teritoriul bazinului Dămuc, au apărut la începutul secolului XIX (1810), în satul Dămucul de Jos. Apoi acestea se extind pe firul apei, în amonte, constituindu – se treptat satele Dămucul de Sus şi Huisurezul (1848).

Acum are loc începutul tăierii pădurii, lemnul obținut fiind folosit la construcția caselor. Aceste case poară numele de «surle ».

Încă din acele timpuri, ocupațiile principale ale locuitorilor zonei au fost creşterea animalelor în gospodăriile particulare şi exploatarea pădurilor.

Prima mare exploatare forestieră are loc după revoluția de la 1848. Sunt aduse joagăre şi fabrici de cherestea din Ungaria. La acestea lucrau locuitorii zonei, instruiți de maiştrii maghiari şi germani.

După marea împroprietărire din 1918, pădurile din aceste locuri, intră în mare parte în posesia românilor, care până atunci au fost arendaşi. După acest eveniment are loc al doilea mare val de tăiere a pădurii.

Din 13 aprilie 1948, pădurile intră în proprietatea statului, iar în 1949 este realizat primul amenajament forestier al pădurilor din bazinul Dămucului.

După formarea unităților de exploatare a lemnului cu capital de stat şi deschiderea unităților industriale de prelucrare a materialelor de construcții (ciment, var, azbociment, prefabricate) prin valorificarea calcarelor din zonă în fabricile de profil din Bicaz şi Taşca, o parte din forța de muncă (cea masculină) va deveni salariata acestor unități.

După evenimentele din Decembrie 1989, se revine la activitatea economică tradițională – exploatarea pădurii, dar pe proprietăți particulare dobândite de urmaşii foştilor proprietari (cca. 1400 ha), iar în ultimii ani şi prelucrarea primară a masei lemnoase în unități cu capital privat din zonă sau județ.

O altă îndeletnicire a locuitorilor de aici, este obținerea varului, activitate ce s-a dezvoltat pe seama resurselor de calcar.

IV. ANALIZA SITUAȚIEI CURENTE

Evaluarea şi examinarea comunei Dămuc se va face pe 8 domenii prioritare care sunt cuprinse în prioritățile operaționale ale Planului Național de Dezvoltare 2007-2013 care reprezintă "*documentul de planificare strategică şi programare financiară multianuală, aprobat de Guvern şi elaborat într-un larg parteneriat, care va orienta dezvoltarea socio-economică a României în conformitate cu Politica de Coeziune a Uniunii Europene" (sursa: sinteza PND 2007-2013).*

Pentru o analiză mai detaliată a celor 8 domenii s-a împărțit fiecare în categorii, după cum urmează:

DOMENII	CATEGORII
4.1.Agricultură, silvicultură şi dezvoltare rurală	Agricultură
	Zootehnie
	Silvicultura
	Pomicultură
4.2. Infrastructură şi Mediu	Infrastructura de transport
	Infrastructura de utilități
	Sănătate
	Mediu
4.3. Economic	Situația economică
	Mediu de afaceri
4.4. Turism	Turism
4.5. Educatie şi cultură	Învățământ
	Cultură
4.6. Resurse Umane	Populație
	Forța de muncă
4.7 Asistență socială	Asistență socială
4.8. Administrație publică locală	Structura primăriei pe departamente

4.1. Agricultură, silvicultură şi dezvoltare rurală

4.1.1 Agricultura

Condițiile geografice şi climaterice deosebit de favorabile ale zonei au determinat locuitorii să practice o serie de activități predominant agricole cum ar fi: cultivarea plantelor, creşterea animalelor şi prelucrarea lemnului.

CATEGORIA	SUPRAFAȚA HA
Arabil	125
Păşune	4134
Fânețe	2011
Livezi	1
Suprafața totală teren agricol	**6271**

Păduri	8420
Curți/Construcții	101
Ape	40
Drumuri şi căi ferate	76
Neproductiv	688
Altele	603
Suprafața totală teren neagricol	**9928**

Suprafață totală	**16199**

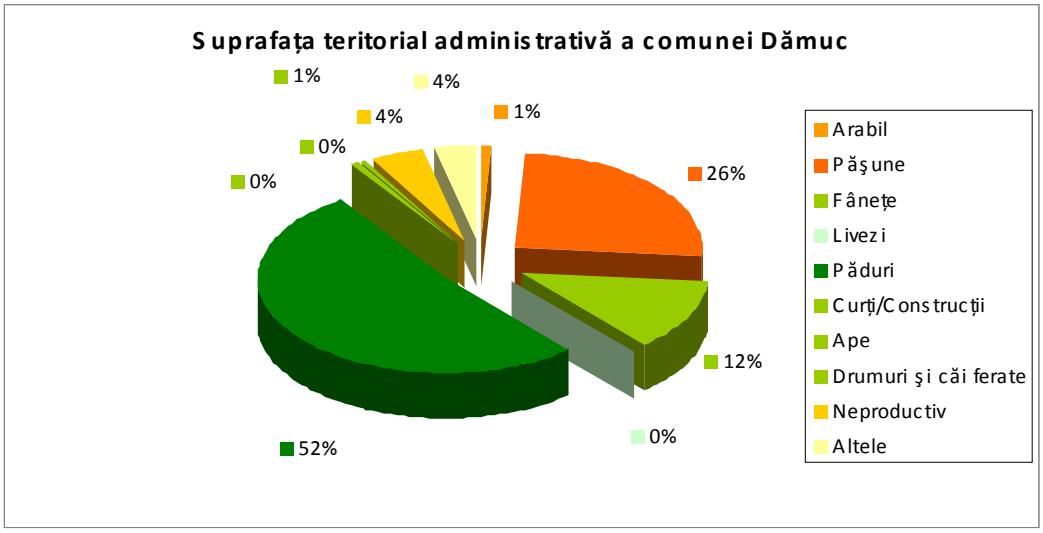

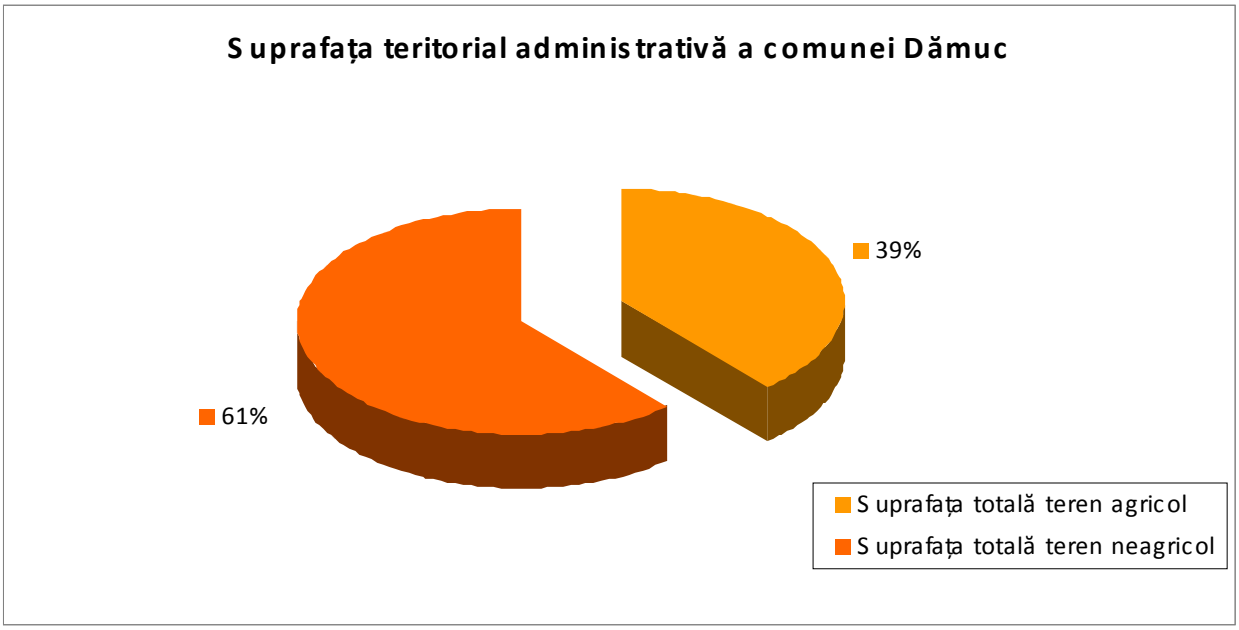

Forme de proprietate a pământului:

- particulară: 9293 ha,
- de stat: 6906 ha fond forestier.

4.1.2 Zootehnia

O contribuție importantă la dezvoltarea zootehniei în comuna Dămuc o are suprafața de păşune existentă, 4134 ha.

Efectivul de animale se prezintă astfel:

CATEGORIA	NUMĂR
Păsări	5717
Bovine	1450
Ovine	2186
Porcine	570
Cabaline	330

Distribuția acestora este prezentată în graficul de mai jos:

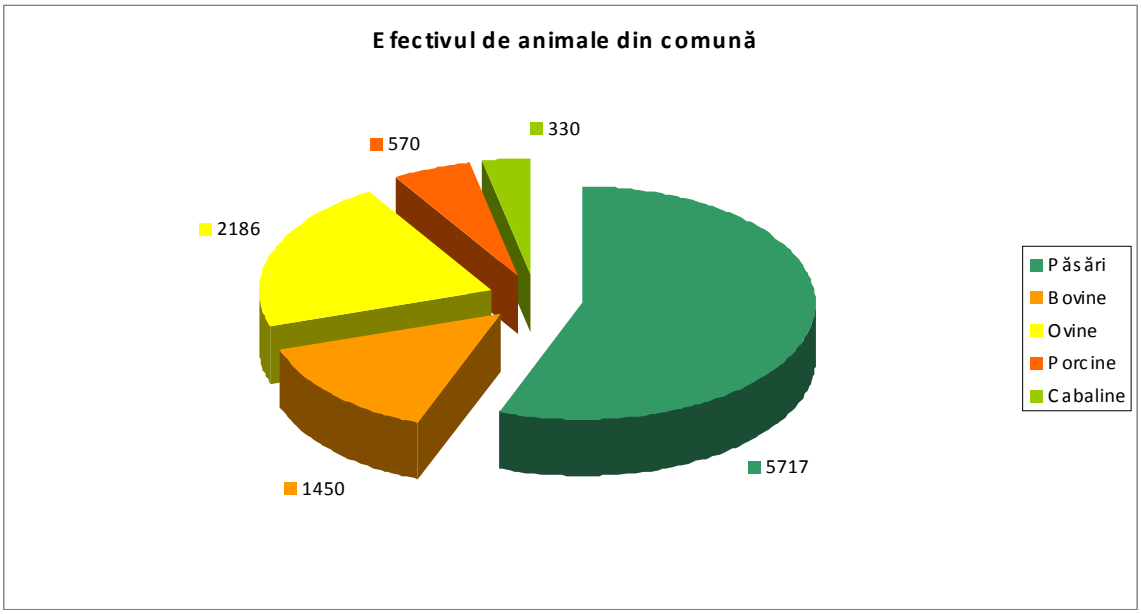

Majoritatea proprietarilor de ovine realizează de-a lungul anului un tip de transhumanță cu deplasarea oilor la stânile din Masivul Hăşmaşul Mare. Pentru bovine şi cabaline sunt folosite păşunile aflate în proprietate, care de obicei sunt îngrădite de un țarc. Creşterea porcilor şi păsărilor se desfăşoară în limite reduse.

4.1.3 Silvicultura

Comuna Dămuc fiind o comună de munte, suprafețele de teren împădurit ocupă peste jumătate din suprafața teritoriului administrativ. În evidențe, comuna figurează cu 8420 ha teren păduri, din care 6906 ha fond forestier de stat şi 1514 fond privat. Fânețele şi păşunele ocupă o suprafață de 2011 ha, constituind baza furajeră pentru animale. Rezultă un profil mixt agro – forestier în care domină activități legate de fondul forestier al teritoriului.

Marea majoritate a pădurilor se situează în sectorul superior al râului Dămuc şi de aici se observă evoluția din aval spre amonte a procesului de exploatare a pădurii.

Din punct de vedere al compoziției pădurilor cea mai mare pondere o deține molidul, bradul şi fagul.

4.1.4 Pomicultură

În ceea ce priveşte pomicultura putem afirma că întâlnim în cea mai mare parte pomi răzleți, în gospodăriile oamenilor, cât şi suprafețe mai mari cum ar fi:

SPECIA	SUPRAFEȚE (HA)
Măr	0,5 ha
Păr	0,25 ha
Prun	0,25 ha

4.2 Infrastructură şi Mediu

4.2.1 Infrastructura de transport

Comuna Dămuc se află poziționată în apropiere de orașe importante, ceea ce îi sporeşte potențialul.

- Bicaz – 25 km,
- Piatra Neamț – 50 km,
- Bacău – 100 km.

Distanța față de principalele căi de acces în comună:

- DJ 127 A,
- DN 12 C Bicaz Chei – 5 km,
- DC Asău, Bățu, Străjii, Frunții şi Strungi,
- Gară Bicaz – 25 km,
- Aeroport Bacău – 100 km,

Comuna Dămuc este străbătută de la nord la sud de DJ 127 A, desprins din localitatea Bicaz Chei din DN 12 C, Bicaz – Gheorghieni. Acesta are o lungime de

18,5 km pe teritoriul comunei, fiind asfaltat doar pe o lungime de 4,5 km de la intersecția cu DN 12 C până la Primăria Dămuc. Starea acestuia este destul de proastă. În afară de covorul asfaltic, acest drum este pietruit până la capătul său sudic.

Rețeaua drumurilor comunale cuprinde 21 km, pietruite sau cu pământ compactat şi distribute în vetrele locuite sau pe văi.

Procentul de 3,1 % de drumuri modernizate indică un grad redus de dezvoltare a infrastructurii.

Transportul de călători se face cu autobuze pe traseele Piatra Neamț – Bicaz – Gheorghieni.

SC COMPASTRU SRL asigură transportul de persoane pe ruta Şugău (sat Huisurez) – Piatra Neamț – 3 curse pe zi.

În localitate există numai mijloace de transport auto proprietatea unor agenți economici şi persoanelor fizice şi mijloace de transport hipo proprietate particulară.

4.2.2 Infrastructura de utilități

În prezent nu există sistem centralizat de alimentare cu apă, locuitorii comunei se alimentează cu apă din fântâni individuale de medie adâncime.

Proiectul de realizare a rețelei de alimentare cu apă potabilă face parte din proiectele prioritare ale comunei în perioada 2007 – 2013. Localitățile nu dispun de rețele de canalizare şi nici stație de epurare. Majoritatea gospodăriilor țărăneşti sunt echipate cu latrine. O mică parte din casele de locuit din comună şi câteva unități de alimentație publică au pentru colectarea apelor uzate, bazine vidanjabile sau injectează apa uzată în subteran. Din bazinele vidanjabile, apele uzate sunt transportate la stațiile de epurare a oraşelor apropiate.

În prezent locuitorii comunei Dămuc nu dispun de alimentare cu gaze naturale. Gospodăriile din comună sunt racordate la Sistemul Energetic Național în proporție de 100% şi beneficiază de iluminat public în proporție de 80%.

Comuna este străbătută de două rețele de energie electrică care însumează cca 20 km lungime. Este vorba de rețeaua de joasă tensiune de 0,4 KV care alimentează consumul casnic şi cea de medie tensiune de 30 KV care alimentează agenții economici.

Prin dezvoltarea în ultimii ani a activității de debitare a materialului lemnos, această ultimă rețea a fost modernizată şi extinsă.

În zonă funcționează 4 posturi aeriene de transformare a energiei electrice.

LEA 0,4 KV este construită pe stâlpi de beton şi de lemn, de-a lungul străzilor şi alimentează consumatorii casnici, micii consumatori industriali, unități social culturale şi iluminatul public.

Rețeaua de telefonie fixă - Romtelecom se regăseşte pe toată suprafața comunei. Comuna se află în zona de acoperire a rețelelor de telefonie mobilă în proporție de 30%. Locuitorii comunei beneficiază de internet în proporție de 20%.

La nivelul comunei a fost implementat programul de colectare selectivă a deşeurilor realizat cu finanțare PHARE, împreună cu consiliile locale ale localităților: Tarcău, Bicaz, Taşca, Bicazu Ardelean şi Bicaz Chei.

4.2.3 Sănătate

Asigurarea serviciilor medicale în comuna Dămuc se face de către un dispensar uman şi două cabinete individuale unde îsi desfăşoară activitatea doi medici generalişti, un asistent medical şi un asistent medical comunitar. În comună funcționează şi o farmacie, iar dispensarul veterinar este în construcție.

4.2.4 Mediu

În comuna Dămuc nu există factori industriali care contribuie la poluarea mediului înconjurător al comunei.

Teritoriul comunei Dămuc este ferit de surse de poluare importante atât a solului, apelor cât şi a atmosferei. Surse ale poluării solului, difuze şi cu un impact mic sunt latrinele şi platformele de gunoi.

În comună nu sunt monumente protejate sau situri arheologice protejate înscrise în lista monumentelor istorice.

4.3 Economic

4.3.1 Situația economică

Potențialul economic al comunei Dămuc este predominant agricol, locuitorii se ocupă de cultivarea pământului, creşterea animalelor şi prelucrarea lemnului.

Profilul economic al comunei în ceea ce priveşte activitatea industrială este slab reprezentat.

În comuna Dămuc figurează un număr de 24 societăți comerciale cu capital privat şi 144 asociații familiale şi persoane fizice autorizate. De asemenea funcționează o unitate cooperatistă care cuprinde rețeaua de magazine ale fostei Cooperative de consum, profilată pe comerț şi alimentație publică. Există câteva societăți de mică producție (prelucrarea lemnului, prelucrarea laptelui, alimentație publică) cu capital privat.

Meşteşugurile tradiționale şi activitățile meşteşugăreşti, satisfac numai cerințele locuitorilor comunei.

Datorită resurselor de care dispune, localitatea prezintă potențial de afaceri unde investitorii ar putea desfăşura activități în domeniul agricol, înființarea de ferme zootehnice sau de prelucrare a produselor animaliere, precum şi în turism.

4.3.2 Mediul de afaceri

Sectorul particular este reprezentat printr-un număr de 24 de societăți comerciale cu capital privat şi 144 asociații familiale şi persoane fizice autorizate, având ca scop principal comerțul – alimentație publică, achiziționare – prelucrarea lemnului.

După ramura de activitate, aceşti agenți economici sunt repartizați astfel:

- panificație – 2 societăți comerciale;

- comerț – o societate comercială şi 23 PF + AF;

- alimentație publică, prestări servicii – prelucrarea lemnului – 3 societăți comerciale;

- achiziționarea, prelucrarea lemnului, comercializarea produselor din lemn – 18 societăți comerciale şi 121 AF + PF.

Pe raza comunei nu există spații de depozitare special amenajate cu excepția celor aferente unităților comerciale şi de alimentație publică.

Întreprinzători locali:

Denumire agent economic	Domeniul principal de activitate
SC FLOARE DE COLȚ	**Alimentație publică**
SC OLGASIM	**Alimentație publică**
AF SĂPUNARU	**Alimentație publică**
CONSUMCOP	**Alimentație publică**
SC COMPASTRU SRL	**Transport persoane**

4.4 Turism

Datorită organizării regionale, facilităților fiscale şi avantajelor oferite, la nivelul zonei există posibilități multiple de a se investi în turism.

Cadrul natural cu valoare deosebită favorizează dezvoltarea agroturismului prin construirea unor pensiuni.

Obictive turistice: Lacul Roşu (în apropiere), Cheile Bicazului (în apropiere), Masivul Hăşmaşul Mare şi Masivul Ceahlău (în apropiere).

4.5 Educație şi cultură

4.5.1 Învățământ

Infrastructura de învățământ din comuna Dămuc este formată din trei şcoli şi trei grădinițe.

În cadrul Şcolii de Arte şi Meserii din localitatea Dămuc se află un laborator de informatică şi un atelier de mecanică.

Orele sunt susținute de 35 de cadre didactice.

4.5.2 Cultură

Pe raza comunei se găseşte un singur cămin cultural în satul Dămuc.

La nivelul comunei Dămuc se desfăşoară o serie de activități culturale cum ar fi aniversări, comemorări şi alte activități pe diferite teme. Acestea se desfăşoară în colaborare cu şcoala, căminul cultural, biblioteca.

În comuna Dămuc există cinci biserici ortodoxe, trei biserici baptiste, o biserică Greco-Catolică şi o biserică Romano – Catolică după cum urmează:

- Dămuc Roşeni – Biserica ortodoxă – Înălțarea Domnului Iisus Hristos;
- Dămuc Bucureni – Biserica ortodoxă – Naşterea Maicii Domnului;
- Dămuc Pârâul Frunții – Biserica ortodoxă – Pogorârea Duhului Sfânt;
- Sat Huisurez – Biserica ortodoxă – Sfinții Apostoli Petru şi Pavel;

- Sat Trei Fântâni – Biserica ortodoxă – Naşterea Sf. Ioan Botezătorul;
- Dămuc 1 – Biserică Baptistă;
- Dămuc 2 – Biserică Baptistă;
- Sat Huisurez – Biserică Baptistă;
- Dămuc – Biserica Greco – Catolică;
- Dămuc – Biserică Romano – Catolică.

Evenimente culturale cu caracter tradițional:

- Sărbătoarea câmpenească "Zilele comunei Dămuc" – loc organizare – "Poiana Şugău" - sat Huisurez - se sărbătoreşte în ultima duminică din luna iulie.

4.6 Resurse umane

4.6.1 Populația

Conform recensământului populației din 2002 comuna Dămuc are un număr de 3149 locuitori, din care: în satul Dămuc sunt 2356 locuitori, în satul Huisurez sunt 772 locuitori, în satul Trei Fântâni sunt 21 locuitori, majoritatea fiind de etnie română.

Localitatea	Total locuitori	Bărbați	Femei
Dămuc	2356	1173	1183
Huisurez	772	394	378
Trei Fântâni	21	12	9
TOTAL	**3149**	**1579**	**1570**

Structura populației la 1 ianuarie 2009

Nr. Crt.	Structura populației	Nr. persoane
1.	Persoane apte de muncă	1200
3.	Pensionari	700
4.	Preşcolari	200
5.	Şcolari	400
6.	Şomeri	200
7.	Număr persoane angajate	150
8.	Număr persoane fără ocupație	800
9.	Numărul total al locuitorilor	3092

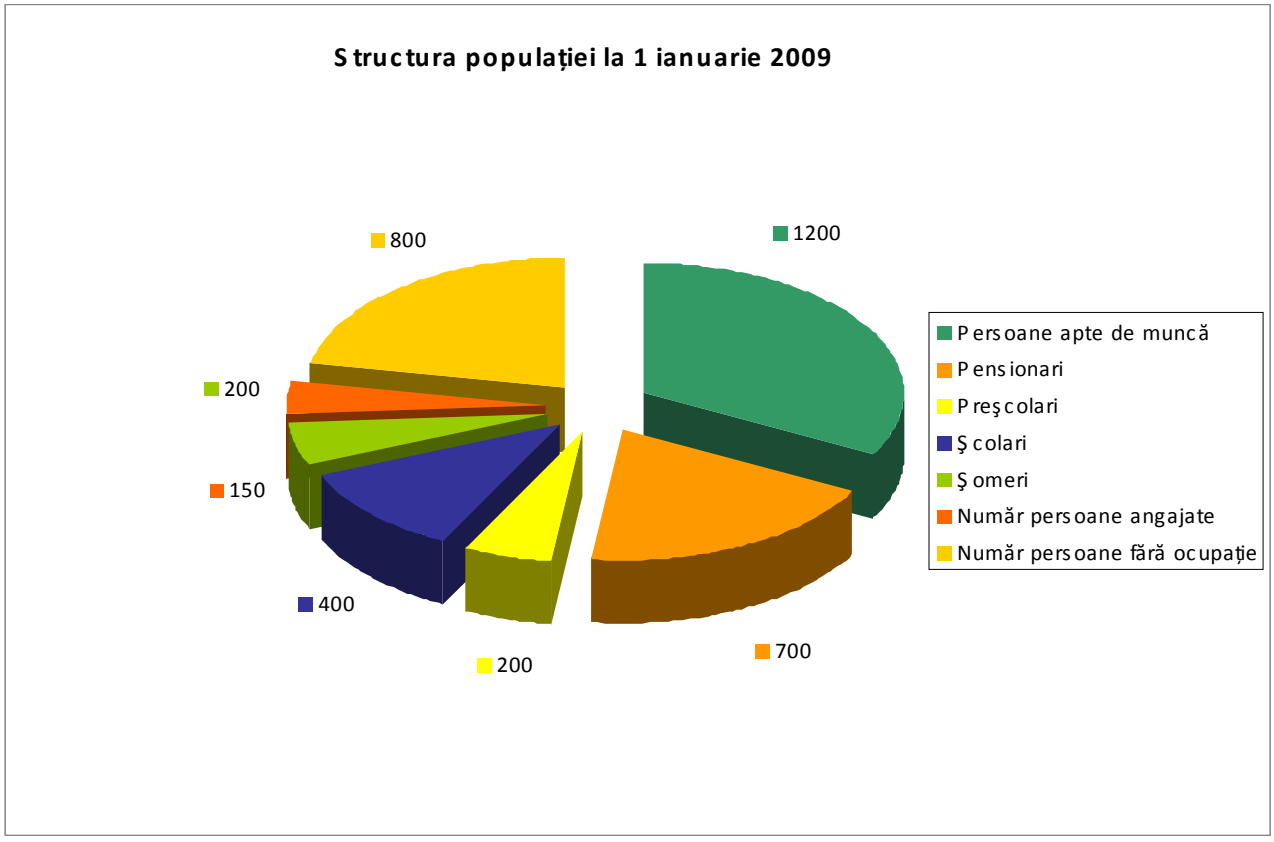

Nr. Crt.	Structura populației pe sexe	Nr. persoane
1.	Bărbați	1552
3.	Femei	1540
4.	Total locuitori	3092

Evoluția construcțiilor de locuințe

Fondul de locuințe pe întreaga comună este în general în stare bună (întreținute) totalizând un număr de 1660 de locuințe cu suprafața locuibilă totală de 59.607 mp

Locuințele sunt pe o structură din lemn, cărămidă şi prefabricate.

În ultimii ani s-a remarcat o tendință de îmbunătățire a confortului la locuințele nou construite, clădirile fiind realizate din zidărie cărămidă cu stâlpişori din beton armat. Aceste construcții se realizează cu precădere la principalele trasee rutiere, păstrând regimul de înălțime, dominant fiind de parter, în acelaşi timp construindu-se şi clădiri cu regim de înălțime P + I, în zonele centrale ale satelor.

Situația fondului construit

Nr. locuințe – 1660, din care: - sat Dămuc – 1193
- sat Huisurez – 415
- sat Trei Fântâni – 52

4.6.2 Forța de muncă

Cea mai mare parte a locuitorilor comunei Dămuc are ca ocupație de bază agricultura, prelucrarea lemnului şi creşterea animalelor.

Populația aptă de muncă este reprezentată printr-un număr de 1200 persoane, dintre care 150 de persoane sunt angajate, iar 800 de persoane nu au ocupație.

4.7 Asistență socială

Consiliul Local şi Primarul comunei Dămuc, ca autorități publice locale, au datoria de a crea condițiile necesare de aplicare şi derulare a programelor sociale.

4.8 Administrație publică

Structura primăriei pe departamente	
Urbanism	DANDU ION
Starea civilă	CIOANCĂ GHEORGHE
Protecția civilă, situații de urgență şi pompieri	GĂINA MIHAI
Contabilitate şi finanțe	COVASAN ELENA POP NICOLETA
Asistență socială	CHINDEA ILEANA

4.8.1 Venituri şi buget preconizat

Venituri (mii lei)	2004	2005	2006	2007	2008
Venituri proprii	250	280	433	580	832
Venituri fiscale	-	-	-	-	-
Venituri guvernamentale	-	-	-	-	-
Alte categorii de venituri	916	1184	1814	3192	2125

Buget preconizat	2009	2010	2011	2012	2013
	2641	3155	3257	3378	3522

V. ANALIZA SWOT

Orice comună trebuie să asimileze şi să promoveze o viziune strategică în ceea ce priveşte dezvoltarea sa în viitor. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă haotică, în cadrul căreia se pot rata oportunități şi se consumă irațional resurse prețioase. Experiența internațională a arătat că proiectele şi programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru coerent şi când există o coordonare la nivel strategic.

Procesul de planificare strategică (PPS) a vizat definirea reperelor strategice de dezvoltare a comunității pe o perioadă de 5-7 ani. Etapele metodologice principale ale PPS au fost următoarele: realizarea unei analize preliminare, stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a comunității, analiza sectorială a domeniilor strategice principale şi articularea documentului strategic.

Principiile care au stat la baza PPS au fost asigurarea validității ştiințifice, implicarea comunității, transparența, obiectivitatea, coerența şi continuitatea demersului.

Pentru a da roade, însă, planificarea strategică trebuie însoțită de promovarea, la nivelul administrației publice, a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice şi să speculeze oportunitățile aparute în beneficiul comunității.

Analiza SWOT este o metodologie de analiză a unui proiect. Numele este descriptiv: **S**trengths (puncte tari), **W**eaknesses (puncte slabe), **O**pportunities (oportunitati), **T**hreats (riscuri).

Pentru a avea certitudine că politicile şi programele existente corespund necesităților de dezvoltare a comunei Dămuc, în cadrul limitărilor impuse de

resursele locale disponibile şi pentru accesarea fondurilor prin care Uniunea Europeană susține politica de dezvoltare regională s-a impus elaborarea strategiei de dezvoltare locală pentru perioada 2007-2013.

Punctele forte şi cele slabe sunt legate de comună şi de strategiile acesteia, şi de modul cum se compară cu concurența. Oportunitățile şi amenințările vin dinspre mediul de piață şi din direcția concurenței; de regulă sunt factori asupra cărora zona în general nu are niciun control. Analiza SWOT ia în considerare organizarea aşezării, performanțele acesteia, produsele cheie şi piețele strategice.

Analiza SWOT permite concentrarea atenției asupra zonelor cheie şi realizarea de prezumții (presupuneri) în zonele asupra cărora există cunoştințe mai puțin detaliate. În urma acestei analize se poate decide dacă zona îşi poate îndeplini planul, şi în ce condiții.

Unele "oportunități" şi "amenințări" vor apărea din "punctele tari" şi "punctele slabe" ale comunei.

Amenințările pot fi concrete sau potențiale.

Întrebări cheie care îndrumă analiza strategică:

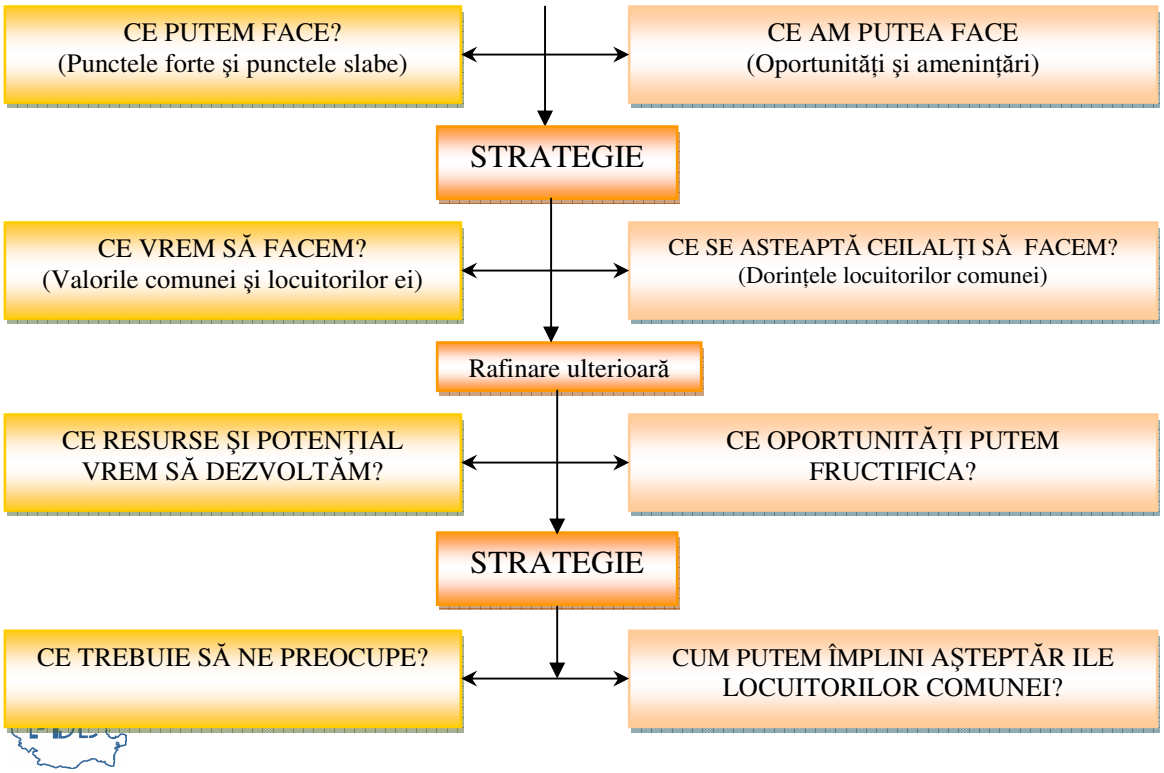

În urma analizei SWOT s-au identificat trei principii prioritare care ar trebui să stea la baza elaborării strategiei în vederea dezvoltării durabile, şi anume:

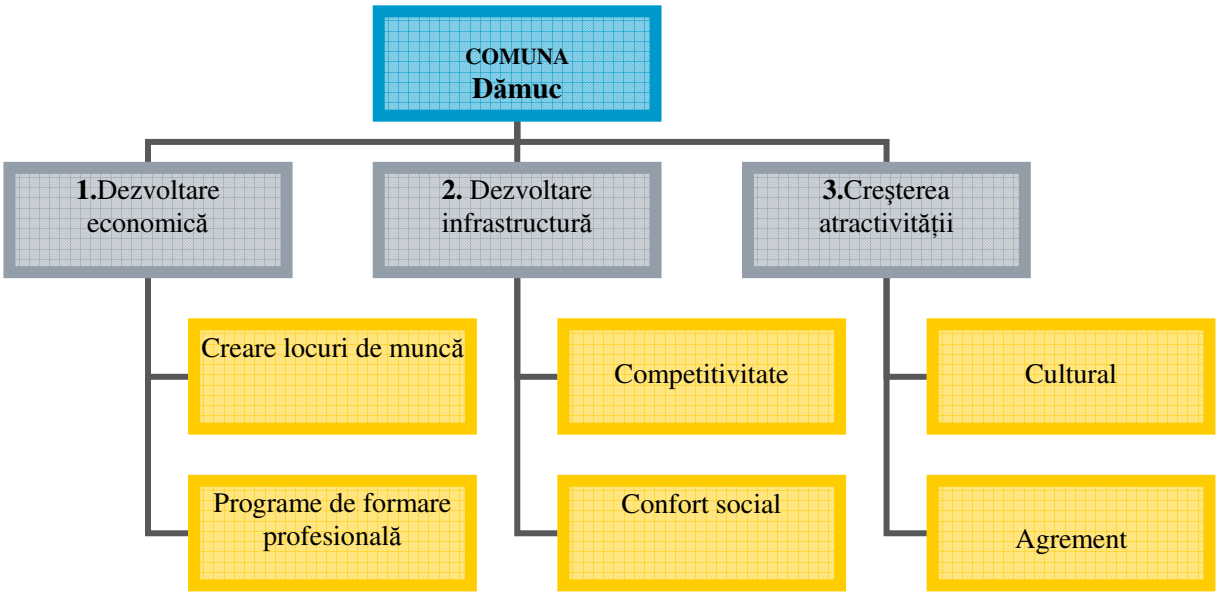

1. Viaţa economică a comunei Dămuc, trebuie revigorată şi dezvoltată în toate domeniile sale: agricultură, zootehnie, industrie, comerţ şi silvicultură.

Consilul Local va trebui să investească pentru revitalizarea vieţii economice a comunei, trebuie să fie prioritatea numărul unu, deoarece produce cele mai mari efecte benefice.

2. Infrastructura necesită îmbunătăţiri continuu, de aceea investiţiile trebuie făcute după anumite criterii economice astfel încât să producă beneficii:

- siguranţa şi securitatea locuitorilor comunei împotriva calamităţilor;
- raportul valoarea investiţiei/ efecte economico-financiare produse;
- raportul valoarea investiţiei/numărul beneficiarilor.

3. Conex factorului economic un alt punct important pentru creşterea atractivităţii comunei îl constituie facilităţile culturale şi de agrement pe care le oferă sau pe care ar putea să le ofere comuna Dămuc, astfel încât confortul social al locuitorilor să fie îmbunătăţit. Complementar acest lucru va creşte şi atractivitatea turistică a comunei.

5.1 AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ ŞI DEZVOLTARE RURALĂ

PUNCTE TARI	⇒ Existența condițiilor şi tradiției pentru dezvoltarea activității zootehnice în comună; ⇒ Condiții favorabile pentru producția agricolă; ⇒ Teren arabil în suprafață totală de 125 ha; ⇒ Populația comunei deține: 5717 de păsări, 1450 capete de bovine, 2186 capete de ovine, 570 capete de porcine, 330 cabaline. ⇒ Suprafața teritorial administrativă a comunei Dămuc de 16199. ⇒ Prezența fondurilor europene ce pot fi absorbite în vederea impulsionării afacerilor în agricultură;

PUNCTE SLABE	⇒ Fragmentarea suprafețelor agricole ce conduce la practicarea unei agriculturi tradiționale slab competitive economic; ⇒ Desființarea marilor unități productive şi de cercetare de tip agricol, de unde rezultă productivitatea relativ scăzută a muncii în agricultură; ⇒ Existența unor suprafețe cu destinație agricolă necultivate; ⇒ Investiții insuficiente în agricultură; ⇒ Degradarea sistemului de irigații, inexistența instalațiilor moderne de irigare; ⇒ Organizarea ineficientă a filierelor pe produs şi numărul mic de contracte de preluare a producției; ⇒ Lipsa unui sistem centralizat de desfacere al produselor agricole; ⇒ Temerile producătorilor în ceea ce priveşte piața de desfacere a produselor agro-alimentare din gospodărie; ⇒ Utilaje agricole insuficiente pentru efectuarea la timp a lucrărilor agricole; ⇒ Îmbătrânirea forței de muncă în agricultură; ⇒ Pensii mici pentru agricultori; ⇒ Dotarea tehnică slabă a tuturor sectoarelor din zootehnie şi agricultură; ⇒ Lipsa resurselor materiale care să faciliteze angajarea specialiştilor în agricultură în domeniul rural în stadiul actual (slaba eficiență economică a exploatărilor agricole nu permite angajarea în totalitate a specialiştilor existenți);

OPORTUNITĂȚI	⇒ Condiții favorabile de obținere a produselor ecologice, ce pot fi exportate în condiții deosebit de avantajoase; ⇒ Facilități legislative privind arendarea suprafețelor agricole; ⇒ Existența unor asociații profesionale şi a unor organisme de sprijin a producătorilor; ⇒ Posibilitatea înființării unor ferme zootehnice; ⇒ Accesarea fondurilor europene pentru finanțarea agriculturii; ⇒ Existența cadrului legislativ pentru întemeierea şi dezvoltarea exploatărilor agricole; ⇒ Sprijinul oferit de Oficiul Județean pentru Consultanță Agricolă din județul Neamț cu privire la accesarea fondurilor europene; ⇒ Dezvoltarea economiei rurale şi creşterea productivității în sectorul agricol; ⇒ Existența Planului Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală;

AMENINȚĂRI	⇒ Eroziunea şi degradarea calității solurilor ce pot conduce la scăderea randamentului; ⇒ Frecvența ridicată a perioadelor secetoase în agricultură; ⇒ Riscul sporit de inundații; ⇒ Degradarea solurilor; ⇒ Capacitățile reduse de prelucrare a producției vegetale ce pot determina pierderi în perioadele de vârf de producție; ⇒ Numărul de concurenți în creştere pentru produsele agroalimentare de pe piața Uniunii Europene. ⇒ Cadrul legislativ instabil; ⇒ Slaba informare a agricultorilor cu privire la normele europene;

5.2 INFRASTRUCTURĂ ŞI MEDIU

PUNCTE TARI	⇒ Localităţi aparţinătoare: Dămuc, Huisurez şi Trei Fântâni, ⇒ Oraşe importante apropiate: Bicaz, Piatra Neamţ şi Bacău; ⇒ Reţea de electricitate de care dispun 100% din gospodării; ⇒ Reţea de telefonie fixă în proporţie de 100%; ⇒ Reţea de iluminat public în proporţie de 80%; ⇒ Sistem de colectare selectivă a deşeurilor; ⇒ Eforturi ale autorităţilor locale de aplicare riguroasă a legislaţiei privind protecţia mediului.
PUNCTE SLABE	⇒ Inexistența sistemului de canalizare; ⇒ Inexistența rețelei de apă potabilă; ⇒ Dotarea necorespunzatoare cu echipamente; ⇒ Inexistența unei stații de epurare şi tratare a apelor uzate; ⇒ Infrastructura de transport slab dezvoltată; ⇒ Interesul scăzut al agenților economici în protecția mediului înconjurător; ⇒ Neefectuarea de lucrări de stabilizare în zonele ce prezintă pericole de alunecări de teren; ⇒ Educația ecologică este superficială;
OPORTUNITĂȚI	⇒ Modernizarea drumurilor comunale; ⇒ Modernizarea sistemului rutier; ⇒ Realizarea de alei pietonale; ⇒ Realizarea rețelei de alimentare cu apă potabilă; ⇒ Realizarea rețelei de canalizare; ⇒ Realizarea stației de epurare şi tratare a apelor reziduale; ⇒ Realizarea rețelei de distribuție a gazului metan în comună; ⇒ Montarea unui post de transformare în vederea îmbunătățirii parametrilor curentului electric în comună;

OPORTUNITĂȚI	⇒ Lucrări de reabilitare a rețelei de iluminat public; ⇒ Dotări pentru intervenții în caz de situații de urgență; ⇒ Lucrări de cadastru imobiliar intravilan şi extravilan, reactualizare PUG; ⇒ Lucrări de reabilitare şi mansardare sediu primărie; ⇒ Organizarea sistemului de colectare selectivă, a spațiului de depozitare temporară şi transportul deşeurilor; ⇒ Lucrări de regularizare a albiei pârâului şi apărări de maluri; ⇒ Dotarea cu utilaje şi echipamente pentru serviciul de gospodărire comunală;

AMENINȚĂRI	⇒ Lipsa informațiilor legate de normele europene de mediu în rândul micilor întreprinzători; ⇒ Cunoştințe insuficiente legate de elaborarea şi administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Structurale pentru proiecte de infrastructură şi mediu; ⇒ Mentalitatea de indiferență față de protecția mediului; ⇒ Lipsa resurselor materiale pentru îndeplinirea obiectivelor de investiții propuse; ⇒ Lipsa informației în legatură cu programele de finanțare europeană;

5.3 ECONOMIC

PUNCTE TARI	⇒ Potențial existent pentru obținerea de produse ecologice; ⇒ Suportul administrației locale oferit noilor investitori; ⇒ Existența în localitate a agenților economici, care ajută la dezvolarea localității şi la crearea de noi locuri de muncă;

PUNCTE SLABE	⇒ Lipsa unui sistem de sprijin pentru implementarea noțiunilor de marketing; ⇒ Slaba implementare a sistemului de asigurare a calității producției şi produselor; ⇒ Slaba preocupare pentru introducerea noilor tehnologii şi pentru activitatea de cercetare-dezvoltare; ⇒ Lipsa canalelor de colectare a produselor agricole; ⇒ Informarea succintă cu privire la normele europene; ⇒ Resurse financiare la nivel local, insuficiente pentru susținerea /promovarea unor investiții; ⇒ Folosirea unor tehnologii vechi, cu productivitate şi eficiență economică scăzută;

OPORTUNITĂȚI	⇒ Existența resurselor locale, puțin sau necorespunzător valorificate în prezent; ⇒ Creşterea capacității anteprenoriale; ⇒ Atragerea unor noi investitori în comună prin facilitățile pe care administrația locală le pune la dispoziție; ⇒ Oportunități de finanțare ale Uniunii Europene; ⇒ Dezvoltarea cooperării locale;

OPORTUNITĂȚI	⇒ Creşterea competitivității sectorului IMM; ⇒ Diversificarea activităților economice; ⇒ Posibilitatea accesării creditelor cu dobândă subvenționată pentru crearea de noi locuri de muncă în mediul rural; ⇒ Programe guvernamentale în derulare de susținere a sectorului IMM.

AMENINȚĂRI	⇒ Instabilitatea legislativă; ⇒ Interes redus al investitorilor pentru demararea de afaceri în comună, datorită infrastructurii fizice şi sociale neadecvate, raportat la potențialul comunei; ⇒ Lipsa de receptivitate şi flexibilitate a populației locale la cerințele pieței care determină decalaje economice mari, greu de recuperat; ⇒ Oferte de creditare greu accesibile (garanții mari); ⇒ Rata ridicată a dobânzii la credite; ⇒ Reducerea ponderii populației active şi îmbătrânirea acesteia; ⇒ Scăderea continuă a producției prin scăderea productivității muncii; ⇒ Creşterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale şi asistenței sociale în perspectivă.

5.4 TURISM

PUNCTE TARI	⇒ Cadru natural deosebit; ⇒ Existența obiectivelor turistice; ⇒ Existența obiceiurilor populare; ⇒ Potențial de dezvoltarea a agroturismului;
PUNCTE SLABE	⇒ Resurse financiare insuficiente, investiții autohtone şi străine insuficiente; ⇒ Insuficiența locurilor de cazare, deoarece pe raza comunei nu există nicio pensiune; ⇒ Inexistența unor forme de promovare a comunei pentru creşterea numărului de turişti pe teritoriul acesteia.
OPORTUNITĂȚI	⇒ Îmbunătățirea condițiilor infrastructurii fizice şi de utilități; ⇒ Se pot dezvolta agroturismul şi turismul de week-end; ⇒ Disponibilitatea unor resurse suplimentare, posibil a fi accesate prin utilizarea programelor de finanțare ale Uniunii Europene.
AMENINȚĂRI	⇒ Reacția redusă a mediului local la schimbările şi provocările zilelor noastre, conducând la scăderea competitivității teritoriului comunei, în favoarea altor teritorii, considerate mai interesante de către turişti şi investitorii în turism; ⇒ Nepromovarea suficientă a zonei pentru atragerea turiştilor; ⇒ Migrarea turistică către alte regiuni.

5.5. EDUCAȚIE ŞI CULTURĂ

PUNCTE TARI	⇒ Existența în comună a trei şcoli şi a trei grădinițe; ⇒ Existența în comună a unui cămin cultural; ⇒ Management şcolar adecvat în unitățile de învățământ public; ⇒ Implementarea programelor de integrare a copiilor de etnie în unitățile învățământului obligatoriu;
PUNCTE SLABE	⇒ Populația şcolarizată în învățământul primar şi învățământul gimnazial în scădere; ⇒ Gradul de acoperire relativ ridicat a posturilor didactice din şcoli cu cadre suplinitoare; ⇒ Procentajul relativ ridicat de elevi şcolarizați în învățământul cu clase simultane;
OPORTUNITĂȚI	⇒ Construirea unui complex social; ⇒ Reabilitarea bisericilor. ⇒ Dotarea cu mobilier a şcolilor şi a grădinițelor; ⇒ Modernizarea căminului cultural; ⇒ Amenajarea şi dotarea unui centru de joacă şi recreere pentru copiii comunei; ⇒ Amenajarea unei baze sportive în comună; ⇒ Construirea unor săli de sport în cadrul şcolilor.

AMENINȚĂRI	
	⇒ Îmbătrânirea populației din comună; ⇒ Reducerea populației școlare datorată declinului natalității; ⇒ Tendința de reducere a exigenței în procesul de evaluare didactică; ⇒ Buget încă insuficient alocat învățământului public generând fenomene de dotare materială la limita necesarului unităților sau recurgerea la finanțare paralelă prin aportul familiilor.

5.6. RESURSE UMANE- PIAȚA MUNCII

PUNCTE TARI	⇒ Populația comunei Dămuc numără 3092 persoane; ⇒ Ospitalitatea recunoscută a locuitorilor; ⇒ Rata infracționalității extrem de redusă.
PUNCTE SLABE	⇒ Îmbătrânirea populației (spor natural negativ şi migrarea tinerilor spre centre urbane); ⇒ Adaptarea mai lentă a populației rurale mature şi vârstnice la schimbările şi provocările lumii actuale, în general, şi la fenomenul mobilității şi reconversiei profesionale, în special; ⇒ Migrarea persoanelor tinere spre mediul urban şi străinătate, mai cu seamă a celor cu pregătire profesională înaltă; ⇒ Capacitatea financiară relativ scăzută a locuitorilor zonei.
OPORTUNITĂȚI	⇒ Atragerea de programe cu finanțare europeană pentru stimularea ocupării forței de muncă; ⇒ Existența unor reglementări ce acordă facilități angajatorilor care creează noi locuri de muncă pentru şomeri, tineri absolvenți etc. ⇒ Organizarea de cursuri de formare şi reconversie profesională în comună; ⇒ Accesarea fondurilor europene pentru dezvoltarea profesională a persoanelor active din comună; ⇒ Creşterea nivelului de pregătire profesională a forței de muncă; ⇒ Implementarea unor poiecte care să stimuleze implicarea rromilor în activități aducătoare de venituri; ⇒ Monitorizarea stării ocupaționale a populației.

AMENINȚĂRI	⇒ Scăderea numărului persoanelor calificate, prin ieşirea acestora din viața activă; ⇒ Creşterea şomajului în rândul absolvenților de liceu; ⇒ Migrarea forței de muncă; ⇒ Amplificarea pregătirii teoretice a forței de muncă în detrimentul aspectelor aplicative; ⇒ Creşterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale şi asistenței sociale în perspectivă; ⇒ Estomparea tradițiilor locale, odata cu trecerea timpului.

5.7. SĂNĂTATE ŞI ASISTENȚĂ SOCIALĂ

PUNCTE TARI	▪ Existența unui dispensar medical; ▪ Existența a două cabinete individuale, ▪ Existența unui dispensar veterinar în construcție, ▪ Existența unei farmacii; ▪ Serviciile medicale sunt asigurate de doi medici, un asistent medical şi un asistent medical comunitar, ▪ Ponderea populației cu nevoi de asistare este mică; ▪ Informare operativă cu privire la formele de ajutor de stat; ▪ Program de finanțare guvernamental.

PUNCTE SLABE	▪ Serviciile acordate sunt afectate de bugetul insuficient; ▪ Fonduri insuficiente destinate asistenței medicale; ▪ Sistemul de ajutor social nu încurajează reintegrarea activă; ▪ Personal insuficient pentru asistență socială; ▪ Societatea civilă insuficient implicată; ▪ Informare insuficientă cu privire la alte fonduri sociale; ▪ Fonduri insuficiente. ▪

OPORTUNITĂȚI	▪ Promovarea principiilor naturiste; ▪ Construcția unui complex social care să cuprindă un cămin –azil pentru bătrânii comunei; ▪ Sprijinirea financiară a şcolarilor care doresc obținerea unei burse de studiu; ▪ Programe complexe de urmărire a stării de sănătate a populației; ▪ Programe consistente destinate asistenței sociale reale; ▪ Dezvoltarea economică a comunei îi va permite mărirea fondurilor destinate asistenței sociale; ▪ Politica socială susținută din partea Uniunii Europene.

AMENINȚĂRI	▪ Reacție nefavorabilă la sistemul de norme sanitare impuse; ▪ Costurile ridicate pot conduce la renunțarea la dotări; ▪ Pragul de rentabilitate depinde de numărul de persoane active asistate; ▪ Politici de specializare zonală a centrelor de asistență sanitară.

5.8. ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ

PUNCTE TARI	▪ Actualizarea periodică a organigramei Primăriei; ▪ Implicarea efectivă a conducerii la nivel de vârf în procesul de conştientizare şi aplicare a acțiunilor legate de reformă în administrație; ▪ Existența procedurilor ce reglementează fluxul de documente în instituție; ▪ Existența unor proceduri care să descrie modul de realizare a activităților şi subactivităților ce vizează organizarea muncii în instituție; ▪ Compartimentului de informare a Cetațeanului şi Relații Publice care funcționează în cadrul Consiliului Local al comunei Dămuc ca interfață principală între instituție şi cetățeni; ▪ Aplicarea metodologiei de evaluare a performanțelor personalului angajat în administrația publică; ▪ Transparența în recrutarea şi în promovarea personalului; ▪ Participarea, în limita fondurilor a tuturor categoriilor de personal la activități de formare continuă; ▪ Existența la nivelul instituției a unei strategii de formare continuă a funcționarilor publici predominantă la nivelul instituției a relațiilor de colaborare între colegi ; ▪ Existența unui program de contabilitate şi salarii; ▪ Existența unui cadru legal coerent şi stabil privind liberul acces la informația de interes public şi transparența actului administrative; ▪ Funcționarii publici din primărie participă la cursuri pentru atestare ECDL;

PUNCTE SLABE	▪ Rezistența la schimbare manifestată de o parte din personalul instituției; ▪ Resurse financiare insuficiente destinate modernizării şi dezvoltării activităților instituției; ▪ Ineficiența mecanismului de elaborare a politicilor publice la nivelul Primăriei; ▪ Insuficiența conştientizare a noțiunilor de eficiență, rentabilitate şi transparență în administrarea domeniului public şi privat al comunei; ▪ Dificultăți de comunicare internă între diferitele compartimente funcționale şi între structuri ale administrației publice locale; ▪ Existența încă a unui sentiment de frustare a funcționarilor (angajați contractuali şi funcționari publici) motivat de sistemul de salarizare, promovare, precum şi de menținerea unei imagini publice negative a funcționarului din administrația publică; ▪ Imposibilitatea promovării pe post a salariaților; ▪ Posibilități reduse de motivare financiară a personalului şi de atragere a persoanelor cu calificare superioară în structurile funcționarilor publici; ▪ Resurse financiare limitate pentru susținerea programului de pregătire; ▪ Încărcarea cu sarcini suplimentare peste cele prevăzute în fişa postului datorită insuficienței personalului din instituție; ▪ Nu se realizează testarea periodică a funcționarilor publici; ▪ Nu se realizează rapoarte de activitate lunare, ci doar trimestriale; ▪ Existența fondurilor limitate alocate formării continue a funcționarilor publici; ▪ Imposibilitatea de motivare suplimentară a personalului.

OPORTUNITĂȚI	▪ Posibilități de accesare a unor fonduri externe destinate în mod special modernizării administrației publice; ▪ Lucrări de cadastru imobiliar intravilan şi extravilan şi reactualizare PUG; ▪ Lucrări de reabilitare şi mansardare a sediului primariei, ▪ Dotări ale administrației locale (calculatoare, copiatoare, scanere, birouri etc.) ▪ Dotari pentru intervenții în caz de situații de urgență (autospecială PSI, buldo-excavator, volă, tractor cu remorcă şi alte dotări), ▪ Cursuri de perfecționare pentru angajații Primăriei; ▪ Îmbunătățirea eficacității organizaționale; ▪ Dezvoltarea unor legături puternice între consiliul județean şi autoritățile locale; ▪ Mai multe posibilități de instruire a personalului prin agenții de formare profesională.

AMENINȚĂRI	▪ Teama de risc, inerția unor funcționari publici – mai ales din funcțiile de conducere; ▪ Inerție mare privind implicarea factorilor responsabili, dar şi a comunității în programele de dezvoltare; ▪ Tendința mass-mediei de a reflecta cu precădere – şi, de regulă, fără a verifica – aspectele negative ale anumitor activități din administrație, de cele mai multe ori informatiile fiind greşit interpretate sau neînțelese; ▪ Fluctuația funcționarilor publici – datorită salariilor mici personalul bine pregătit este tentat să caute locuri de muncă în sectorul privat; pe de altă parte imposibilitatea angajării imediate a altor funcționari publici influentează în mod negativ continuitatea activităților; ▪ Dificultatea realizării unei strategii şi a unor planuri de acțiune care să reziste schimbărilor politice – clasa politică actuală nu are încă suficientă maturitate încât să aprecieze şi să implementeze programele inițiate de conducerile instituțiilor din mandatele anteriore; ▪ Schimbări legislative prea frecvente pentru a fi asimilate eficient.

VI. OBIECTIVELE STRATEGIEI LOCALE DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Obiectivele de dezvoltare se pot realiza numai în condițiile unei strategii care să stabilească cu claritate alternativele de dezvoltare ale comunei şi, în funcție de aceasta, să se stabilească structura cursurilor de calificare.

Strategiile pe termen lung trebuie evaluate cu atenție mai ales cu privire la viitoarele rezultate. Trebuie luat în vedere şi faptul ca rezultatul real nu poate fi prevazut deoarece situațiile neprevăzute pot şi ele să exercite o influență importantă asupra lor.

Principiile strategiei de dezvoltare durabilă :

✓ **durabilitate**- condiții mai bune de trai pentru populația defavorizată precum şi un minim de condiții necesare pentru un trai decent, sănătatea şi bunăstarea tuturor;

✓ **competitivitate**- permite dezvoltarea economiei proprii în context regional, național şi chiar internațional, promovarea unui sector privat productiv şi competitiv;

✓ **sprijin financiar**- facilitarea accesului la o varietate de surse financiare pentru a satisface nevoile de investitii şi dezvoltare;

✓ **o bună administrare**- reacția eficientă şi efectivă la problemele comunității prin responsabilizarea autorităților locale şi parteneriatul cu societatea civilă.

Obiectivele strategiei de dezvoltare durabilă:

1. să direcționeze comuna spre dezvoltare economică cu scopul de a crea mai multe locuri de muncă;
2. să dezvolte un proces comun de organizare pentru a stabili prioritățile comunității, strategia şi acțiunile sale;

3. să sprijine autoritățile publice locale în prezentarea strategiilor financiare şi de investiții;
4. să determine eficientizarea managementului.

Strategia de dezvoltare durabilă este caracterizată de cel puțin şapte trăsături care se recomandă managerilor de la nivel local responsabili cu acest domeniu.

Cele şapte caracteristi ale strategiei sunt: *imagine asupra viitorului, creativitate, flexibilitate, activitate, create pentru acțiune, orientate spre schimbare, orientate spre caştig viabil*.

Strategia de Dezvoltare Locală se adresează comunității locale, care şi-a arătat interesul pentru obiectivele prezentei strategii şi pe care le susținem, aşa cum reiese din consultarea prin chestionar a locuitorilor comunei.

Principalele obiective ale dezvoltarii durabile ale comunei Dămuc constau în:

1. dezvoltarea infrastructurii de bază a comunei;
2. protecția mediului;
3. intarirea coeziunii sociale şi reducerea saraciei;
4. regenerare rurala.

Formularea strategiei porneşte de la urmatoarele premise:

- să imbunătățească condițiile de viață ale populației comunei (locuințe şi locuri de munca la standarde europene);
- să ridice standardul calitativ al designului comunei, al construcțiilor, serviciilor şi al imaginii în general;
- să ofere oportunitäti pentru intervenția sectorului privat în operațiunile comunei, fie sub forma investițiilor directe in proiecte izolate, fie sub forma parteneriatelor sau consultărilor permanente între parteneri;

- să permită o anumită flexibilitate de adaptare la inevitabilele schimbări ce au loc în comună. De aceea, procesul de planificare trebuie să fie creativ, participativ şi anticipativ.

Conform premiselor de formulare a strategiei şi a perspectivelor de dezvoltare a comunei Dămuc, conceptul strategic trebuie formulat astfel încat transpunerea sa într-un plan strategic să asigure un pachet de acțiuni care vor conduce la creşterea economică, creşterea bazei de impozitare, crearea de locuri de muncă şi îmbunătățirea calității mediului de viață al comunității.

Conceptul strategic de dezvoltare se traduce astfel printr-o dezvoltare economică datorată poziției geostrategice a comunei, determinată de atragerea de firme/activități economice/investiții. În acest sens, trebuie urmate doua puncte prioritare: cresterea gradului de atractivitate a comunei (prin imbunătățirea imaginii, a calității vietii, prin revitalizare rurală) şi facilități de atragere a firmelor private (prin investiții în infrastructură, oferta de terenuri şi clădiri, servicii strategice, facilități fiscale, etc.)

Având în vedere că o aşezare rurală nu este un sistem inchis, iar realizarea celor cinci obiective generale se intemeiază pe aplicarea unui management care să conducă la dezvoltare şi/sau regenerare rurala, politicile, planificarea strategică rurală, precum şi realizarea programelor şi proiectelor se vor face cu respectarea urmatoarelor principii:

→ dezvoltarea durabila, astfel încât pe termen lung să se producă schimbări majore de cultură şi atitudine in ceea ce priveşte utilizarea resurselor de către populatie şi operatorii de piată;

→ intărirea capacității institutionale: prin management eficient, definirea serviciilor publice în raport cu resursele financiare actuale, cu obiectivele dezvoltării durabile, precum şi cu cerințele populației;

→ twining rural (rețea/network) în scopul schimbului de informatii între localități cu privire la utilizarea celor mai bune practici (in managementul rural sau managementul de proiect);

→ realizarea programelor şi proiectelor prin parteneriat public-privat;

→ realizarea acelor programe şi proiecte pe care sectorul privat nu le poate realiza;

→ integrarea politicilor atât pe orizontală, pentru a se realiza un efect sinergic simultan între sectoare, cât şi pe verticală, având în vedere corelarea şi integrarea politicilor de dezvoltare a comunei cu politicile de dezvoltare ale județului şi ale regiunii din care face parte;

→ managementul resurselor, ce presupune integrarea fluxurilor de resurse energetice, materiale, financiare şi umane, precum şi integrarea fluxurilor de resurse energetice şi materiale intr-un ciclu natural;

→ utilizarea mecanismelor de piata pentru a atinge ținta durabilității, respectiv emiterea de reglementari pentru eco-taxe şi functionarea utilitatilor publice in sistem de piața, evaluarea investițiilor după criterii de mediu, luarea în considerare a problemelor de mediu la intocmirea bugetului local;

→ descentralizarea managementului în sectorul energetic;

→ design-ul durabil arhitectonic în temeiul căruia se stabilesc reguli privitoare la materialele de construcții, design-ul unei clădiri, bioclimatul, densitatea clădirilor într-un areal, orientarea spațială a clădirilor, „structuri verzi" în jurul clădirilor, microclimat, eficientă energetică;

→ realizarea unui program sau proiect fără a afecta cultura unei comunități, ori pentru a recupera moştenirea culturală a unei comunități şi/sau tradițiile întregii comunitați locale;

→ interzicerea multiplicarii serviciilor publice, daca acestea nu servesc unei nevoi locale;

→ fixarea regulilor de utilizare rațională a terenurilor pentru toate proiectele de dezvoltare în baza planului de urbanism general, ca instrument de planificare spatială;

→ analiza capacității tehnice de execuție;

→ evaluarea eficienței utilizării resurselor financiare şi umane;

→ evaluarea viabilității financiare a unui program sau proiect prin prisma veniturilor fiscale obținute;

→ identificarea nevoilor comunității locale şi a priorităților acesteia;

→ corespondența între lansarea unui program sau proiect şi nevoile comunității;

→ evaluarea nevoilor comunităților sărace şi a capacității municipalității de a asigura accesul acestora la locuință, locuri de munca şi serviciile publice de baza;

→ protectia mediului;

→ realizarea unui program sau proiect în parteneriat cu sectorul privat, ori realizarea unui program sau proiect de catre sectorul privat, pentru a transfera costurile unei investiții, daca există oportunitatea de a obține profituri viitoare;

→ asigurarea publicității informatiilor cu impact în investiții (informații topografice, informații statistice privind economia locală şi regională, regulamentul de urbanism, planul de urbanism general şi planurile de urbanism zonal).

Principiile de realizare sau de reabilitare a unei zone de locuit potrivit planului de urbanism general, conform Agendei Habitat de la Istanbul-1996**,** sunt:

- ✓ planificarea unei intregi zone de locuit va fi integrata astfel încat să cuprindă clădiri de locuit (individuale sau colective potrivit sistemului

de design arhitectonic), cladiri cu destinație comercială, parcări, şcoli şi infrastructură edilitară necesară pentru nevoile zilnice ale locuitorilor;

- ✓ zona de locuit va contine o diversitate de clădiri;
- ✓ în situația în care în zona sunt clădiri istorice (din patrimoniul național cultural), acestea vor fi reabilitate (fatada ți interior), fără a afecta proiectul în baza căruia s-a construit. În nici un caz, aceste clădiri nu vor fi transformate sau demolate;
- ✓ zona de locuit va avea un centru care combină funcțiunile comerciale, cu cele civice, culturale şi de agrement;
- ✓ zona va conține spații deschise în formă de scuar, spații de verdeață sau parcuri;
- ✓ spațiile deschise vor avea un design care să încurajeze prezența locuitorilor şi pentru a intări relațiile în cadrul comunității sau comunităților din acea zonă funcțională;
- ✓ vor fi proiectate in mod generos spațiile pietonale şi de circulație cu bicicleta. Acestea vor fi exclusive în sait-ul istoric al comunei;
- ✓ terenurile naturale - forestiere, cu vegetație florală sau cu luciu de apă vor fi păstrate pe cât posibil sau integrate în parcuri;
- ✓ comunitațile vor respecta regulile de conservare a resurselor şi de reducere a deşeurilor;
- ✓ comunitățile vor utiliza in mod rațional resursele de apă;
- ✓ orientarea strazilor şi plasamentul clădirilor vor contribui la creşterea eficienței energetice.

6.1. OBIECTIVE GENERALE

Principalele obiective ale strategiei de dezvoltare locală a comunei Dămuc sunt:

- Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități rentabile în zootehnie, agricultură;
- Protejarea mediului prin conformarea progresivă cu standardele de mediu din Uniunea Europeana pe care România va trebui să le atingă în totalitate;
- Optimizarea sistemului de sănătate şi protecție socială în comună;
- Garantarea accesului neângrădit al populației şi al consumatorilor economici la infrastructura (apă, canalizare, distribuție gaze, căi de transport, telefonie);
- Reabilitarea şi modernizarea şcolilor conform standardelor europene;
- Luarea de măsuri pentru excluderile sociale, a înlăturării dezechilibrelor sociale şi creşterea ratei de ocupare prin crearea de noi oportunități investiționale.

6.2 OBIECTIVE SPECIFICE

A. POPULAȚIA ŞI NEVOILE SOCIALE

a. Demografie

Obiective pe termen mediu şi lung

- condiții de viață atractive pentru tineri, atât pentru cei din localitate cât şi pentru cei din exterior (care ar dori să se stabilească în comună),
- condiții şi facilități pentru familiile tinere cu copii.

b. Starea de sănătate şi servicii medicale

Obiective pe termen mediu şi lung

- acces facil la servicii medicale de calitate, prompte şi suficiente,
- populație educată privind starea generală de sănătate şi modalitățile de a duce o viața sănătoasă,
- eliminarea factorilor de perturbare a calității vieții.

c. Starea de ocupare a forței de muncă

Obiective pe termen mediu şi lung

- locuri de muncă suficiente şi în domenii variate de activitate, cu venituri îndestulătoare pentru satisfacerea nevoilor de trai,
- posibilitatea de a urma cursuri de reconversie profesională în domenii căutate pe piața forței de muncă.

d. Educația

Obiective pe termen mediu şi lung

- posibilitatea neîngradită de împlinire individuală prin educație,
- acces la un sistem educațional perfomant, flexibil şi adaptat condițiilor din mediul rural,
- infrastructura şi baza materială suficientă şi capabilă să satisfacă nevoile legate de actul educațional,
- posibilitatea de formare continuă pentru adulți.
- practicarea de sporturi individuale şi de masă, cu baze materiale corespunzătoare.

e. Cultura

Obiective pe termen mediu şi lung

- practici tradiționale revitalizate şi capabile de a fi transmise nealterate generațiilor viitoare,
- practici tradiționale puse în valoare,
- aces facil la surse de informație tradiționale sau moderne,
- infrastructura corespunzătoare cerințelor unei societăți în perpetuă mişcare.

B. INFRASTRUCTURA

a. Dotări edilitare

Obiective pe termen mediu şi lung

- dotări edilitare funcționale şi capabile să deservească cetățenii localității în condiții civilizate,
- dotări edilitare extinse pentru diversificarea serviciilor publice arondate spațiului rural.

b. Drumuri şi transport

Obiective pe termen mediu şi lung

- rețea de drumuri funcțională care să deservească nevoile curente ale locuitorilor şi activităților economice fară să afecteze starea mediului înconjurător,
- sistem de transport modern care să coreleze transportul feroviar şi cel rutier (de persoane sau de mărfuri).

c. Alimentare cu apa curentă, canalizare şi epurare

Obiective pe termen mediu şi lung

- populație informată asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate, asupra utilizării durabile a resurselor de apă şi a prevenirii poluărilor,
- realizarea unui sistem de epurare a apelor uzate,
- sistem de furnizare a apei curente şi de canalizare capabile să deservească locuitorii comunei.

C. ECONOMIA

a. Agricultura

Obiective pe termen mediu şi lung

- practici de agricultură durabilă, adaptate condițiilor climaterice şi solului din comună,
- activități agricole diversificate şi generatoare de venit la bugetul local,
- asocierea producătorilor,
- îmbunătățirea practicilor agricole,
- politici de marketing eficiente.

b. Comertul şi serviciile

Obiective pe termen mediu şi lung

- diversificarea obiectului de activitate al firmelor,
- utilizarea eficientă a resurselor locale,
- promovarea unor tehnici eficiente de marketing,
- orientarea parțială spre turişti ca potențiali clienți.

D. MEDIUL ÎNCONJURĂTOR

a. Poluarea solului, apei şi a aerului

Obiective pe termen mediu şi lung

- promovarea practicilor de agricultură ecologică,
- realizarea unor cursuri de educație ecologică,
- curațarea cursurilor de apă şi a domeniului public,
- montarea de coşuri de gunoi pe domeniul public,
- crearea unor mecanisme de colectare selectivă a deşeurilor,
- realizarea unei stații de depozitare a deşeurilor (zonală),
- împădurirea suprafețelor degradate.

VII. PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ

7.1. CONSIDERAȚII GENERALE

Planul de acțiuni este un plan detaliat, pe **termen scurt şi mediu**, care descrie acțiunile şi paşii necesari aplicării strategiei şi atingerii obiectivelor. Este necesar ca aceste acțiuni să fie prioritizate, astfel încât realizarea lor şi atingerea progresivă a țintelor pe termen mediu şi scurt să ducă la îndeplinirea obiectivelor stabilite pe termen lung.

Conține:

- responsabilitatea asumării sarcinilor,
- calendarul desfaşurării acțiunilor,
- resursele alocate,
- metodele de monitorizare şi evaluare.

Planul Local de Acțiune (PLA) este un instrument de planificare şi implementare şi conține un set de politici pe domenii de activitate ce se vor aplica într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate într-o strategie. Termenul de realizare a planului local de acțiune trebuie să corespundă termenului de 10-20 de ani, fixat pentru realizarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă (SLDD).

Planul de acțiune este procesul participativ de dezvoltare a unui plan relativ scurt, care utilizează resurse disponibile pentru a atinge obiective limitate, de obicei într-o zonă bine definită.

PLA va fi revizuit periodic, astfel încât obiectivele fixate să tina cont de evoluția macroeconomica la nivel național, starea economiei la nivel regional şi local,

precum şi de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui. Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, avand în vedere că, pe masură ce se înaintează în timp, variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică se multiplică.

Planul Local de Acțiune pentru implementarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă a comunei Dămuc, reprezintă un pachet de măsuri şi proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametrii specifici societății moderne, astfel că durabilitatea să devină punctul forte al acesteia.

Situația dezvoltării actuale economice, sociale, de mediu şi tehnologice a fost analizată în cadrul procesului de analiză-diagnostic din cadrul strategie de dezvoltare, iar obiectivele strategice au fost creionate, fixându-se câteva repere ca referințe pentru dezvoltările ulterioare.

Planul de Acțiune pentru implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Dămuc reprezintă un pachet de măsuri şi proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametri specifici societății moderne.

Rolul Planului de Acțiune îl reprezintă prezentarea principalelor măsuri şi proiecte necesare fazei de planificare şi implementare a dezvoltării economico - sociale, astfel încât procesul să poata fi evaluat continuu prin indicatorii selecționați ca relevanți pentru comuna Dămuc.

Necesitatea unui plan de acțiune este dată de amploarea şi complexitatea acțiunilor care trebuie executate pentru atingerea obiectivelor strategice definite.

La nivel temporal, pentru a realiza un management unitar sunt necesare 3 faze distincte astfel încât procesele necesare atingerii obiectivelor să poată fi bine coordonate:

a. Planul de dezvoltare (planificarea activităților)

b. Planul de executare (implementarea activităților)

c. Planul de monitorizare (evaluarea activităților).

Pentru a avea o dezvoltare inchegată, suportul necesar trebuie să fie asigurat de către:

- Administrația Locală - prin Instituția Primariei şi Consiliului Local, care trebuie să-şi replanifice dezvoltarea instituțională pentru acordarea unui suport logistic complex necesar planului de acțiune,
- Comunitatea Locală - cetățenii şi organizațiile, actorii principali ai dezvoltării locale, prin atitudine şi participare activă;
- Mediul de afaceri - firme şi instituții finanțatoare, ca şi suport financiar şi logistic (informații şi tehnologii moderne).

Planul de acțiune cuprinde:

- programul de management, care planifică în anul 2008 o serie de activități de organizare şi inițiere a implementării, apoi urmărind evoluția implementării să ia măsurile cuvenite.
- modul de implementare în care competențele şi atribuțiile sunt grupate pe structuri de implementare grupate pe funcții ale structurii manageriale: previziune, organizare, coordonare, antrenare,
- etapele implementării strategiei de dezvoltare locală la nivelul administrației locale. Planul anual este stabilit de Consiliul Local prin stabilirea priorității de realizarea a obiectivelor şi măsurilor programate conform criteriului presiune - stare - raspuns.

Acest criteriu se aplică astfel:

- ✓ se masoară presiunea necesității indeplinirii fiecărui obiectiv stabilit la momentul inițial; această presiune se cuantifică pe nivelurile; maximă, medie, mică
- ✓ se evaluează situatia inițială, de fapt, stadiul în care se află acțiunea (studiu de fezabilitate, studiu de impact, elaborare proiect, implementare etc.)
- ✓ se presupune aplicarea măsurii
- ✓ se masoară starea ipotetica finala, care se cuantifică sub formă de raspuns

Planul Local de Acțiune, prezintă principalele măsuri şi proiecte necesare fazei de planificare şi implementare a dezvoltării durabile, astfel: în procesul de dezvoltare să poată fi evaluat continuu complexitatea factorilor SEMT (social-economic-mediu-tehnologic) prin indicatorii de dezvoltare durabilă (dimensiuni ale durabilității) selectionați ca relevanți pentru comuna Dămuc. Utilitatea unui plan de acțiune este dată de amploarea şi complexitatea acțiunilor ce trebuie executate pentru atingerea obiectivelor strategice definite în Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei.

Pentru a asigura o dezvoltare coerenta a comunei Dămuc, suportul necesar trebuie să fie asigurat de către:

1. Primăria şi Consiliului Local, care trebuie să-şi replanifice dezvoltarea instituțională pentru acordarea unui suport logistic complex necesar Planului Local de Acțiune;
2. Comunitatea Locala - cetățenii şi organizațiile, actorii principali ai dezvoltării locale, prin atitudine şi participare activă;
3. Mediul de afaceri - firme şi instituții finanțatoare, drept suport financiar şi logistic (informații şi tehnologii moderne).

Principalele funcţii de implementare a strategiei de dezvoltare locală sunt:

1. ***Funcţia de previziune*** - cuprinde activităţi care privesc:
   → realizarea obiectivelor cuprinse în strategia de dezvoltare locală cu alocarea resurselor şi mijloacelor de realizare pe anii 2007 - 2013
   → întocmirea planurilor anuale prin preluarea obiectivelor din strategia de dezvoltare şi realizarea acelora care au un grad ridicat de certitudine
   → elaborarea de proiecte de finanţare, studii de fezabilitate, planuri de afaceri, studii de marketing, analize cost-beneficiu etc. care să fundamenteze modalităţile şi mijloacele necesare pentru realizarea obiectivelor
2. ***Funcţia de organizare***- cuprinde procesele de management, de grupare de atribuţii şi responsabilităţi, delegare de competenţe cuprinse în strategia de dezvoltare ierarhizate astfel: persoane individuale, agenti economici, grupuri şi comitete, primărie, comisii de specialitate din consiliul local.
3. ***Funcţia de coordonare***- cuprinde activităţile prin care se armonizează hotărârile, deciziile şi acţiunile persoanelor implicate în structura de implementare a strategiei de dezvoltare în cadrul funcţiilor de mai sus (previziune şi organizare).
4. ***Funcţia de antrenare***- cuprinde acţiunile de implicare şi motivare a cetăţenilor, a structurilor constituite şi a grupurilor de interese pentru implementarea obiectivelor din strategia de dezvoltare locală.
5. ***Funcţia de control şi evaluare*** -cuprinde activităţile prin care performanţele obţinute sunt măsurate şi comparate cu obiectivele stabilite iniţial în vederea gradului de avansare a programului pentru a se elimina rămânerile în urma. Se vor determina cauzele care determină abateri de la planificare şi se stabilesc măsuri pentru corectarea abaterilor şi pentru continuarea aplicării strategiei de dezvoltare locală.

7.2 PRINCIPII ŞI CONDIŢII

În vederea realizării Planului Local de Acțiune, primăria comunei Dămuc, ca autoritate publica locala, trebuie să-şi întărească capacitatea instituțională la toate nivelele de decizie şi execuție, aceasta presupune atragerea şi furnizarea de resurse financiare suficiente şi mobilizarea resurselor umane, identificarea celor mai eficiente mecanisme de comunicare, dar şi analizarea cadrului administrativ de alocare a responsabilităților.

Pentru a putea fi rezolvate problemele curente, cât şi cele ce pot apare în viitor Administrația publică locală trebuie să adopte un management eficient.

Materializarea capacității instituționale este un proces de durată în care Administrația publică trebuie să acționeze pentru schimbarea radicală a atitudinii funcționarului public față de accesul cetățenilor la activitatea administrației.

În acest sens o principală preocupare a managerului primăriei a fost de armonizare a procedurilor administrative cu cele ale Uniunii Europene.

În ceea ce priveşte relația cu cetățeanul, primăria comunei Dămuc a demarat un amplu proces de consultare a opiniei cetățenilor, cu privire la obiectivele strategice din perioada 2007-2013.

7.3 OBIECTIVE GENERALE

Principalele obiective ale strategiei de dezvoltare locală a comunei Dămuc sunt:

- Asigurarea accesului neîngrădit la infrastructură (apă, gaze şi canalizare) a tuturor locuitorilor şi al consumatorilor economici din comună;
- Reabilitarea şi modernizarea în conformitate cu necesitățile şi standardele europene a şcolilor;
- Optimizarea şi dezvoltarea infrastructurii de transport, telecomunicații şi energie;

- Protecția mediului prin conformarea progresivă cu standardele de mediu din Uniunea Europeană pe care România va trebui sa le atingă în totalitate;
- Garantarea condițiilor pentru crearea unor activități rentabile în zootehnie şi agricultură;
- Combaterea excluderii şi dezechilibrelor sociale prin crearea de noi oportunități investiționale.

7.4 CONSOLIDAREA CAPACITAȚII INSTITUȚIONALE A PRIMĂRIEI

Condițiile care stau la baza unei dezvoltării social - economice rapide sunt susținerea şi participarea activă, respectarea legilor şi onorarea obligațiilor primăriei comunei, precum şi implicarea cetățenilor la luarea deciziilor in ceea ce priveşte rezolvarea propriilor probleme.

Administrația Publică Locală, fiind o interfață între cetățean şi institutiile statului, trebuie să elaboreze şi să dezvolte un sistem de administrare bazat pe promovarea autonomiei locale reale şi consolidarea cadrului institutional.

Activitatea publică locală va fi orientată spre:	
1	Dezvoltarea durabilă a comunității se va realiza cu ajutorul unirii eforturilor tuturor locuitorilor pentru soluționarea problemelor comune;
2	Dezvoltarea infrastructurii comunității (aprovizionarea cu apă, canalizare etc.)
3	Ajustarea în continuare a cheltuielilor bugetare la posibilitățile reale de acumulare a veniturilor la buget;
4	Elaborarea, aprobarea şi controlul strict asupra executării bugetului.

Eficientizarea gestionării mijloacelor publice, prin:	
1	Organizarea licitațiilor de cumparare pentru achiziționarea de mărfuri, lucrări şi

	servicii pentru necesitățile instituțiilor bugetare din banii publici;
2	Stoparea creşterii volumului de cheltuieli, inclusiv prin reducerea numărului de personal angajat în institutiile bugetare, acolo unde este cazul;
3	Sporirea responsabilității persoanelor cu funcții de răspundere pentru depăşirea limitelor stabilite de cheltuieli şi utilizarea neeconomică a alocațiilor bugetare;
4	Reevaluarea întregului sistem de servicii publice şi transmiterea unor activități către sfera privată.

Consolidarea finanțelor publice:	
1	Asigurarea cu surse financiare a măsurilor pentru satisfacerea necesităților social-economice şi culturale ale populației, pentru dezvoltarea teritoriului subordonat;
2	Întreprinderea unor măsuri concrete pentru acumularea veniturilor proprii şi menținerea echilibrului bugetar;
3	Constituirea de fonduri extrabugetare pentru susținerea unor programe de interes local;
4	Susținerea dezvoltării antreprenoriatului ca forță motrice a economiei de piață.

Stabilirea şi promovarea parteneriatului:	
1	Sprijinirea organizațiilor nonguvernamentale care işi desfăşoară activitatea în folosul cetățeanului;
2	Participarea la proiecte investiționale comune cu sectorul economic în domeniile social, cultural şi de mediu.

Consolidarea managementului administrației publice locale constă în:	
Dezvoltarea managementul resurselor umane	
1	Preocuparea autorității locale pentru pregătirea continuă a funcționarilor publici

	pe domeniile prioritare dezvoltării comunei.

Dezvoltarea nivelului de pregatire profesională	
1	Identificarea unui sistem de training adecvat;
2	Identificarea necesităților şi oportunităților de instruire;
3	Corelarea necesităților cu potentialul uman existent.

Utilizarea eficientă a resurselor umane	
1	Identificarea regulamentului de organizare şi funcționare a personalului şi a regulamentului de ordine internă;
2	Personalul să lucreze în domenii de activitate bine definite.

Creşterea responsabilității şi a independenței profesionale	
1	Responsabilitate funcționarilor publici în conformitate cu prevederile legale;
2	Conîtientizarea importanîei activității fiecărui angajat;
3	Transparența funcționării sistemului institutional pentru fiecare angajat;
4	Acordarea de stimulente financiare în funcție de eficiența şi competivitatea activităților depuse.

Schimbarea de fond a raportului dintre administrație şi cetățean	
1	Serviciul public orientat în folosul cetățeanului;
2	Eliminarea blocajelor birocratice cu care sunt confruntați cetățenii şi agenții economici;
3	Întărirea şi extinderea cadrului de participare a societății civile la procesul decizional;
4	Comunicare operativă cu cetățenii comunei;
5	Implementarea unui sistem de management al calității.

Realizarea unui sistem de monitorizare a calității serviciilor publice	
1	Administrarea corespunzatoare a banilor publici;
2	Programarea eficientă a cheltuielilor şi veniturilor;
3	Dezvoltarea comunei prin atragerea de proiecte şi programe cu finanțare nerambursabilă.

Dezvoltarea managementul informațiilor	
1	Analizarea nevoilor în domeniul software;
2	Corelarea şi integrarea bazelor de date din primăriei.

7.5 PROIECȚIA FINANCIARĂ

Un manager este interesat, în cele din urmă, de aspectele financiare ale proiectului în care se implică, oricât de interesantă şi de novatoare este realizarea unui proiect.

De aceea, trebuie acordata toata atentia documentelor referitoare la aspectele financiare ale proiectului prezentate prin intermediul studiului de fezabilitate şi proiectului tehnic (evoluția estimată a veniturilor şi cheltuielilor pentru următoarea perioada de timp - de regulă următorii câțiva ani, indicatori de rentabilitate etc.).

Un element cheie al oricărui proiect îl reprezintă modul de satisfacere al nevoilor comunității locale.

Volumul cheltuielilor trebuie previzionat cu atenție şi monitorizat pe tot parcursul derulării proiectului. Cheltuielile care urmează să se efectueze în vederea realizării proiectului nu vor avea o structură omogenă şi, din acest motiv, trebuie să se fac distinctia între diferitele destinații ale resurselor de care dispune primăria comunei Dămuc.

O primă distincție importantă este cea dintre cheltuielile inițiale – care vor fi efectuate pentru a pune în mişcare noul proiect – şi cele aferente realizării efective a proiectului.

Primele trebuie efectuate de regulă o singură dată, în perioada inițială. Cea de-a doua categorie de cheltuieli va avea un nivel mai stabil în timp, dar este şi mai indepartată în timp față de momentul întocmirii studiului de fezabilitate şi/sau proiectului tehnic.

Este foarte important să existe un grafic al celor două categorii de cheltuieli şi să se determine cu precizie momentul în care proiectul să se realizeze.

În cazul în care acest moment este mai indepartat în realitate decât s-a presupus inițial, s-ar putea ca rentabilitatea proiectului să nu mai fie cea scontată. Atunci când se previzionează cheltuielile cu activitatea curentă, va trebui să se determine şi mărimea resurselor necesare.

Un volum prea mare va ține resurse imobilizate în mod inutil, în timp ce un volum prea redus creează riscul unor întreruperi forțate ale realizării proiectului. Va trebui să se poată justifica nivelul pentru care s-a optat.

Datele referitoare la veniturile şi cheltuielile previzionate vor da o imagine asupra rentabilității proiectului. În aprecierea acestei rentabilități este bine să se evalueze cum vor arăta rezultatele în cazul în care apar evenimente neprevăzute.

De aceea s-a stabilit că planificarea strategică din punct de vedere financiar este greu de realizat datorită schimbărilor legislației. Din aceeaşi cauză, bugetul local pe următorii 7 ani nu se poate exprima exact.

Repartizarea veniturilor arată gradul mare de dependență față de bugetul de stat şi necesitatea alocării unor sume care să permită măcar asigurarea unui buget minim de funcționare.

7.6 OBIECTIVELE ŞI ACȚIUNILE PROPUSE

INFRASTRUCTURĂ RURALĂ ŞI MEDIU		
Obiectiv	**Acțiune**	**Termen de realizare**
Modernizarea infrastructurii de transport	Modernizarea drumurilor comunale	2008 - 2013
	Realizarea de alei pietonale în comună	2008 - 2013
	Modernizarea sistemului rutier	2008 - 2013
	Construire pod	2008 - 2013
Crearea şi modernizarea infrastructurii edilitare	Realizarea rețelei de canalizare	2008-2013
	Realizarea rețelei de gaz metan	2008-2013
	Realizarea stației de epurare	2008 - 2013
	Montarea unui post de transformare în comună în vederea îmbunătățirii parametrilor curentului electric	2008 - 2013
	Lucrări de reabilitare a rețelei de iluminat public în comună	2008 - 2013
Organizarea sistemului de colectare a deşeurilor	Închiderea platformelor de gunoi	2008 - 2013
	Organizarea sistemului de colectare selectivă, a spațiului de depozitare temporară şi transporul deşeurilor	2008 - 2013
	Dotarea cu utilaje şi echipamente pentru serviciul de gospodărire comunală şi salubritate (maşină de colectare, pubele)	2008 - 2013

Siguranța şi protecția locuitorilor	Lucrări de regularizare a albiei pârâurilor şi apărări de maluri	2008 - 2013
	Dotări pentru intervenții în caz de situații de urgentă (autospecială PSI, buldo – excavator, volă, tractor cu remorcă şi alte dotări)	2008 - 2013
Modernizarea şi dotarea clădirilor administrative	Lucrări de reabilitare şi mansardare a sediului primăriei	2008 - 2013
Asigurarea spațiilor de joacă pentru copii	Amenajarea şi dotarea unor centre de joacă pentru copiii comunei	2008 - 2013
Lucrări cadastrale	Lucrări de cadastru imobiliar intravilan şi extravilan, reactualizare PUG	2008 - 2013

EDUCAȚIE ŞI CULTURĂ		
Obiectiv	**Acțiune**	**Termen de realizare**
Infrastructura şi baza materială suficientă şi capabilă să satisfacă nevoile legate de actul educațional	Construire scoli şi reabilitare grădinițe din comună	2008 - 2013
	Dotarea cu mobilier a şcolii şi a grădiniței din comună	2008 - 2013
	Reabilitare clădire Şcoală veche din localitatea Dămuc	2008 - 2013

Practicarea de sporturi individuale şi de masă, cu baze materiale corespunzătoare	Construire săli de sport în cadrul şcolilor	2008 - 2013
	Amenajarea unei baze sportive în comună	2008 - 2013
Revigorarea activităților culturale	Modernizarea căminului cultural	2008 - 2013
	Reabilitarea şi construirea bisericilor în comună	2008 - 2013

SĂNĂTATE ŞI ASISTENȚĂ SOCIALĂ		
Obiectiv	**Acțiune**	**Termen de realizare**
Acces facil la servicii medicale de calitate, prompte şi suficiente	Construirea şi dotarea corespunzătoare a dispensarului uman	2008-2013
Asigurarea asistenței sociale	Construirea unui complex social	2008 - 2013

AGRICULTURĂ		
Obiectiv	**Acțiune**	**Termen de realizare**
Stimularea transformării gospodăriilor țărăneşti în ferme familiale cu caracter comercial	Asistența acordată fermierilor în vederea întocmirii de proiecte viabile pentru obținerea de finanțare nerambursabilă pentru modernizarea exploatațiilor	2007-2013
	Înființarea unor complexe agrozootehnice	2007-2013
Sprijinirea valorificării producției agricole prin măsuri de piață	Înființarea de centre de colectare şi sortare a legumelor şi fructelor	2007-2013
	Încurajarea şi sprijinirea parteneriatului public - privat în vederea achiziționării produselor agricole de bază, prin înființarea în spații dezafectate a unor centre de preluare	2007-2013
Implementarea tehnicilor agricole moderne şi performante prin perfecționarea continuă a pregătirii profesionale	Organizarea de cursuri de calificare în diverse meserii agricole, în aşa fel încât toți cei care lucrează în domeniu să cunoască noutățile tehnologice, legislația națională şi comunitară în domeniu.	2007-2013

VIII.VIZIUNEA COMUNITARĂ

Viziunea cetățenilor comunei Dămuc este în spiritul dezvoltării zonei din punct de vedere economic şi social, prin mai buna valorificare a resurselor locale, atragerea investițiilor şi investitorilor, revigorarea tradițiilor, crearea / reabilitarea infrastructurilor de tip urban şi punerea în valoare a poziționării geografice, în deplin respect față de mediul înconjurător.

Atât Strategia de Dezvoltare Locală, cât şi mecanismele instituționale implicate în procesul de implementare trebuie să țină cont de interesele comunității, care au fost exprimate prin intermediul sondajului de opinie şi se regăsesc în portofoliul de proiecte prioritare ale comunei.

Prin intermediul sondajului de opinie au fost aplicate 270 de chestionare cetățenilor comunei Dămuc din județul Neamț pentru a afla atitudinea locuitorilor cu privire la prioritățile de dezvoltare ale comunei pe următorii 7 ani.

Rezultatele chestionarului privind Strategia de Dezvoltare Locală sunt sintetizate mai jos:

Nr.crt	Întrebarea	Foarte important	Important	Oarecare importanță	Puțin important	Lipsit de importanță	NS/NR
1	Cât de important considerați că este proiectul de **MODERNIZARE A DRUMURILOR COMUNALE** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	5.00%	87.00%	8.00%	0.00%	0.00%	0.00%
2	Cât de important considerați că este proiectul de **CONSTRUIRE A UNUI**	13.00%	70.00%	13.00%	4.00%	1.00%	0.00%

Nr.crt	Întrebarea	Foarte important	Important	Oarecare importanță	Puțin important	Lipsit de importanță	NS/NR
	POD ÎN COMUNĂ pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?						
3	Cât de important considerați că este proiectul de **MODERNIZARE A CĂMINULUI CULTURAL** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	32.00%	50.00%	14.00%	4.00%	0.00%	0.00%
4	Cât de important considerați că este proiectul de **REALIZARE A REȚELEI DE ALIMENTARE CU APĂ** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	26.00%	56.00%	14.00%	2.00%	2.00%	0.00%
5	Cât de important considerați că este proiectul de **REALIZARE A REȚELEI DE CANALIZARE** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	42.00%	39.00%	19.00%	0.00%	0.00%	0.00%
6	Cât de important considerați că este proiectul de **REALIZARE A STAȚIEI DE EPURARE ŞI TRATARE A APELOR REZIDUALE** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	23.00%	65.00%	11.00%	2.00%	0.00%	2.00%
7	Cât de important considerați că este proiectul privind **LUCRĂRI DE REGULARIZARE A ALBIEI PÂRÂULUI ŞI APĂRĂRI DE MALURI PENTRU PREVENIREA ŞI REDUCEREA**	19.00%	65.00%	10.00%	4.00%	0.00%	2.00%

Nr.crt	Întrebarea	Foarte important	Important	Oarecare importanță	Puțin important	Lipsit de importanță	NS/NR
	CONSECINȚELOR DISTRUCTIVE ALE INUNDAȚIILOR pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?						
8	Cât de important considerați că este proiectul de **CONSTRUIRE ŞCOLI ŞI GRĂDINIȚE ÎN COMUNĂ** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	13.00%	76.00%	10.00%	1.00%	0.00%	0.00%
9	Cât de important considerați că este proiectul de **DOTARE CU MOBILIER A ŞCOLILOR ŞI A GRĂDINIȚELOR DIN COMUNĂ** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	37.00%	55.00%	7.00%	1.00%	0.00%	0.00%
10	Cât de important considerați că este proiectul de **ORGANIZARE A SISTEMULUI DE COLECTARE SELECTIVĂ, A SPAȚIULUI DE DEPOZITARE TEMPORARĂ ŞI TRANSPORTUL DEŞEURILOR** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	37.00%	55.00%	8.00%	0.00%	0.00%	0.00%
11	Cât de important considerați că este proiectul de **ÎNCHIDERE A PLATFORMELOR DE**	37.00%	48.00%	15.00%	0.00%	0.00%	0.00%

Nr.crt	Întrebarea	Foarte important	Important	Oarecare importanță	Puțin important	Lipsit de importanță	NS/NR
	GUNOI pentru dezvoltarea comunei **Dămuc** ?						
12	Cât de important considerați că este proiectul de **REALIZARE A REȚELEI DE DISTRIBUȚIE A GAZULUI METAN ÎN COMUNĂ** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	28.00%	61.00%	11.00%	0.00%	0.00%	0.00%
13	Cât de important considerați că este proiectul de **CONSTRUIRE ŞI DOTARE CORESPUNZĂTOARE A DISPENASARULUI UMAN** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	43.00%	47.00%	8.00%	2.00%	0.00%	0.00%
14	Cât de important considerați că este proiectul privind **LUCRĂRI DE CADASTRU IMOBILIAR INTRAVILAN ŞI EXTRAVILAN, REACTUALIZARE PUG** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	30.00%	67.00%	3.00%	0.00%	0.00%	0.00%
15	Cât de important considerați că este proiectul de **MONTARE A UNUI POST DE TRANSFORMARE ÎN VEDEREA ÎMBUNĂTĂȚIRII PARAMETRILOR CURENTULUI ELECTRIC** pentru dezvoltarea comunei	35.00%	56.00%	9.00%	0.00%	0.00%	0.00%

Nr.crt	Întrebarea	Foarte important	Important	Oarecare importanță	Puțin important	Lipsit de importanță	NS/NR
	Dămuc?						
16	Cât de important considerați că este proiectul privind **LUCRĂRI DE REABILITARE A REȚELEI DE ILUMINAT PUBLIC ÎN COMUNĂ** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	28.00%	58.00%	14.00%	0.00%	0.00%	0.00%
17	Cât de important considerați că este proiectul privind **DOTĂRI PENTRU INTERVENȚII ÎN CAZ DE SITUAȚII DE URGENȚĂ (AUTOSPECIALA PSI, BULDO – EXCAVATOR, VOLĂ, TRACTOR CU REMORCĂ ŞI ALTE DOTĂRI)** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	12.00%	62.00%	24.00%	0.00%	0.00%	2.00%
18	Cât de important considerați că este proiectul de **REALIZARE DE ALEI PITONALE ÎN COMUNĂ** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	22.00%	66.00%	10.00%	0.00%	0.00%	2.00%

Nr.crt	Întrebarea	Foarte important	Important	Oarecare importanță	Puțin important	Lipsit de importanță	NS/NR
19	Cât de important considerați că este proiectul de **DOTARE CU UTILAJE ŞI ECHIPAMENTE PENTRU SERVICIUL DE GOSPODĂRIRE COMUNALĂ ŞI SALUBRITATE** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	25.00%	55.00%	17.00%	1.00%	0.00%	2.00%
20	Cât de important considerați că este proiectul de **CONSTRUIRE A UNUI COMPLEX SOCIAL CARE SĂ CUPRINDĂ UN CĂMIN – AZIL PENTRU BĂTRÂNII COMUNEI ŞI DOTAREA ACESTUIA CU MOBILIER** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	48.00%	45.00%	5.00%	0.00%	0.00%	2.00%
21	Cât de important considerați că este proiectul de **AMENAJARE ŞI DOTARE A UNUI CENTRU DE JOACĂ ŞI RECREERE PENTRU COPII** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	50.00%	45.00%	3.00%	0.00%	0.00%	2.00%
22	Cât de important considerați că este proiectul de **LUCRĂRI DE REABILITARTE ŞI MANSARDARE A SEDIULUI PRIMĂRIEI** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	36.00%	51.00%	11.00%	0.00%	0.00%	2.00%

Nr.crt	Întrebarea	Foarte important	Important	Oarecare importanță	Puțin important	Lipsit de importanță	NS/NR
23	Cât de important considerați că este proiectul de **CONSTRUIRE ŞI REABILITARE A BISERICILOR DIN COMUNĂ** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	26.00%	57.00%	10.00%	5.00%	0.00%	2.00%
24	Cât de important considerați că este proiectul de **CONSTRUIRE A UNEI SĂLI DE SPORT ÎN CADRUL ŞCOLII DIN COMUNĂ** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	17.00%	60.00%	19.00%	2.00%	0.00%	2.00%
25	Cât de important considerați că este proiectul de **AMENAJARE A UNEI BAZE SPORTIVE ÎN COMUNĂ** pentru dezvoltarea comunei **Dămuc**?	3.00%	88.00%	8.00%	1.00%	0.00%	0.00%

Din cei chestionați, 92% consideră important proiectul de **MODERNIZARE A DRUMURILOR COMUNALE** pentru dezvoltarea comunei Dămuc.

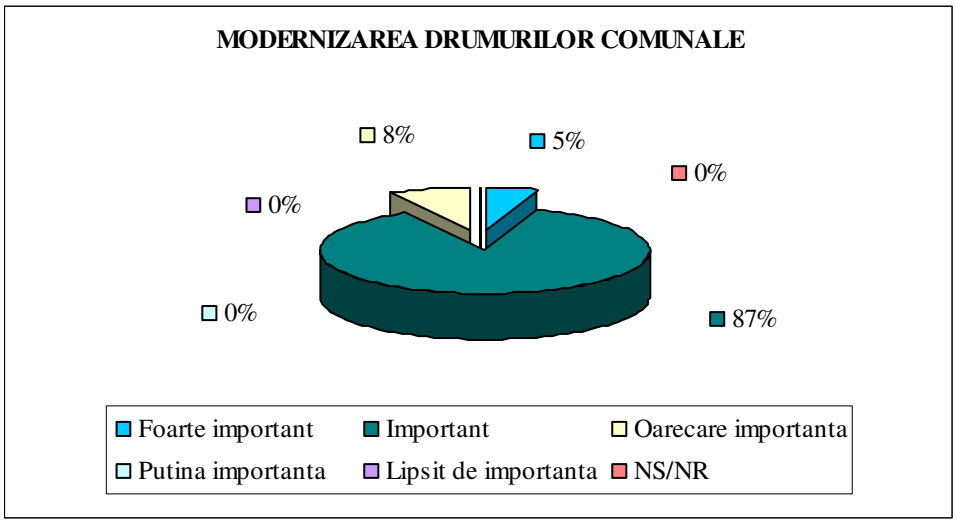

Din subiecții chestionați, o mare parte (83%) consideră important proiectul de **CONSTRUIRE A UNUI POD ÎN COMUNĂ** pentru dezvoltarea comunei Dămuc.

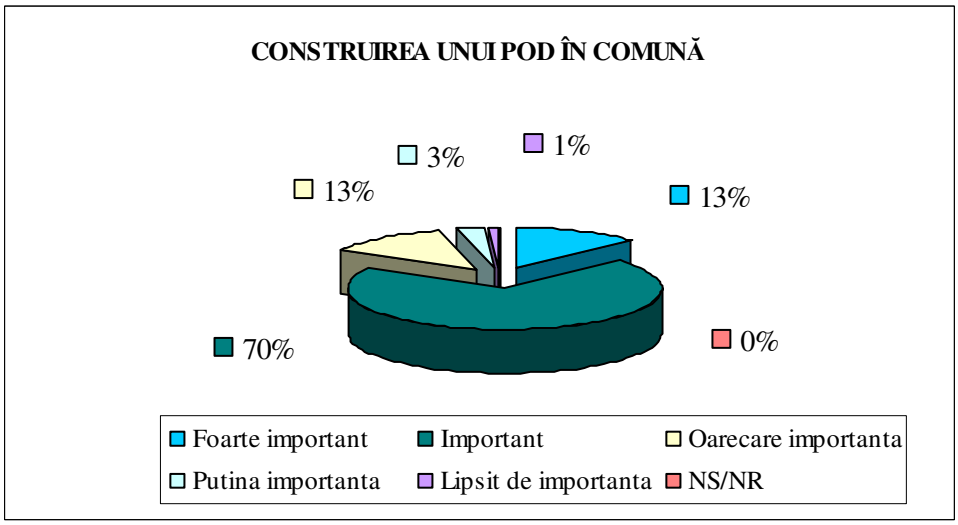

Proiectul de **MODERNIZARE A CĂMINULUI CULTURAL** este considerat un proiect important pentru dezvoltarea comunei Dămuc de către 82% din subiecții intervievați.

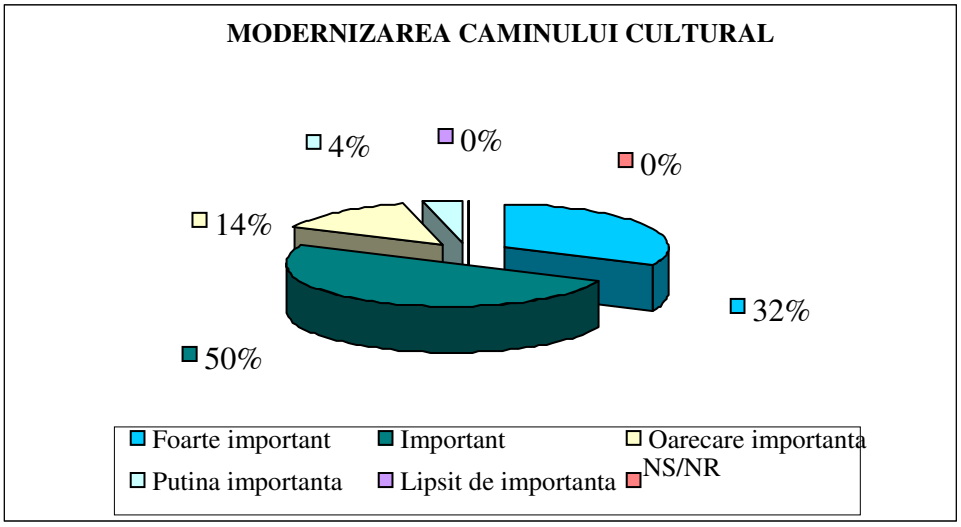

Proiectul de **REALIZARE A REȚELEI DE ALIMENTARE CU APĂ** este considerat un proiect important pentru dezvoltarea comunei Dămuc de către 82% din subiecții intervievați.

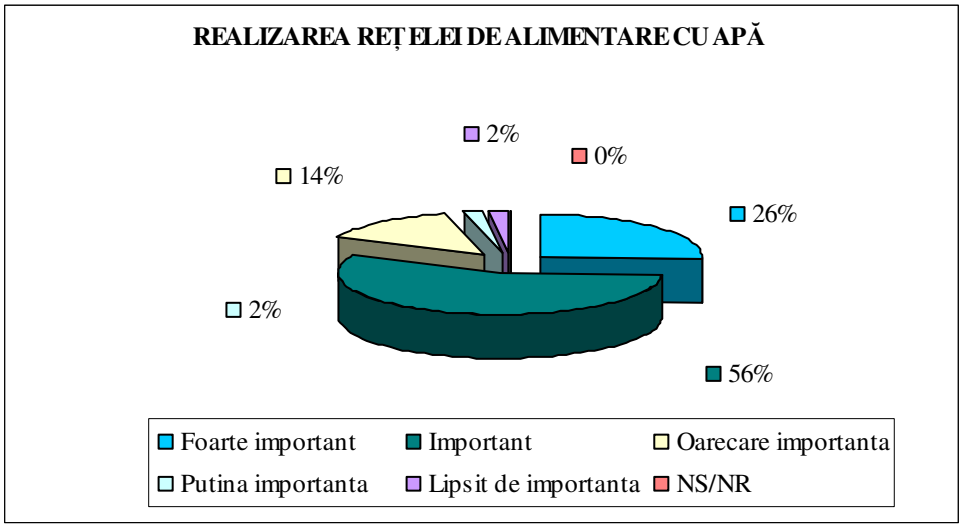

Proiectul de **REALIZARE A REȚELEI DE CANALIZARE** este considerat important pentru dezvoltarea comunei Dămuc de către 81% din subiecții intervievați.

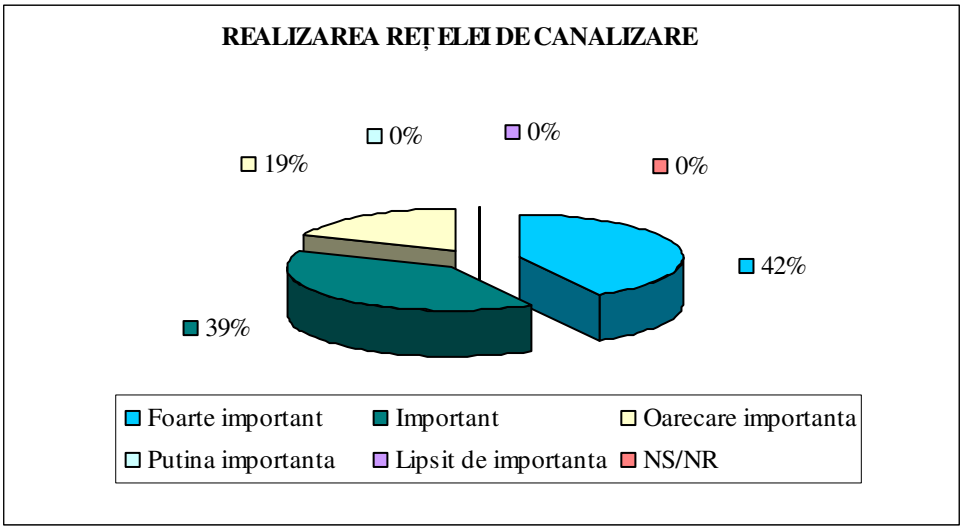

Din cei chestionați, 85% consideră că proiectul de **REALIZARE A STAȚIEI DE EPURARE ŞI TRATARE A APELOR REZIDUALE** este important pentru dezvoltarea comunei Dămuc.

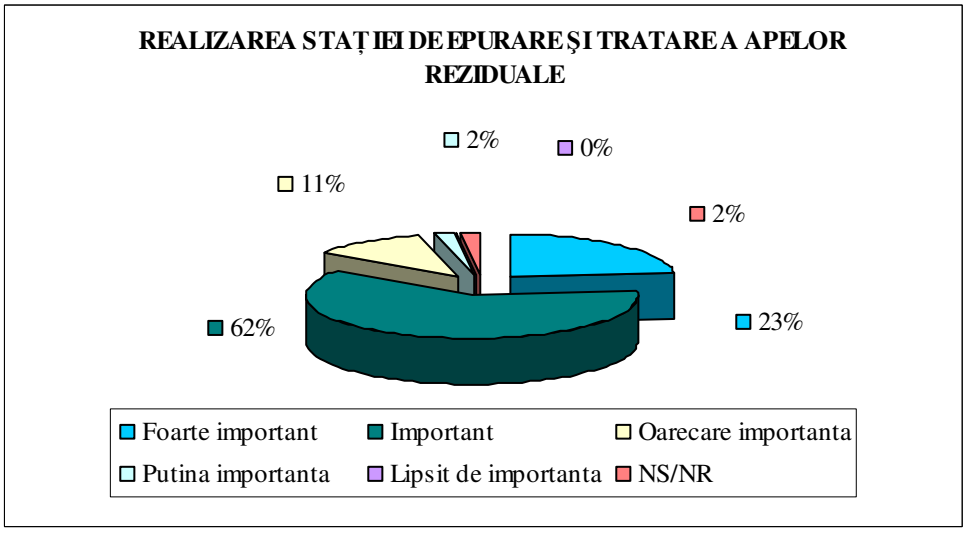

Proiectul de **LUCRĂRI DE REGULARIZARE A ALBIEI PÂRÂULUI ŞI APĂRĂRI DE MALURI PENTRU PREVENIREA ŞI REDUCEREA CONSECINȚELOR DISTRUCTIVE ALE INUNDAȚIILOR** este considerat important pentru dezvoltarea comunei Dămuc de către 84% din populatia intervievată.

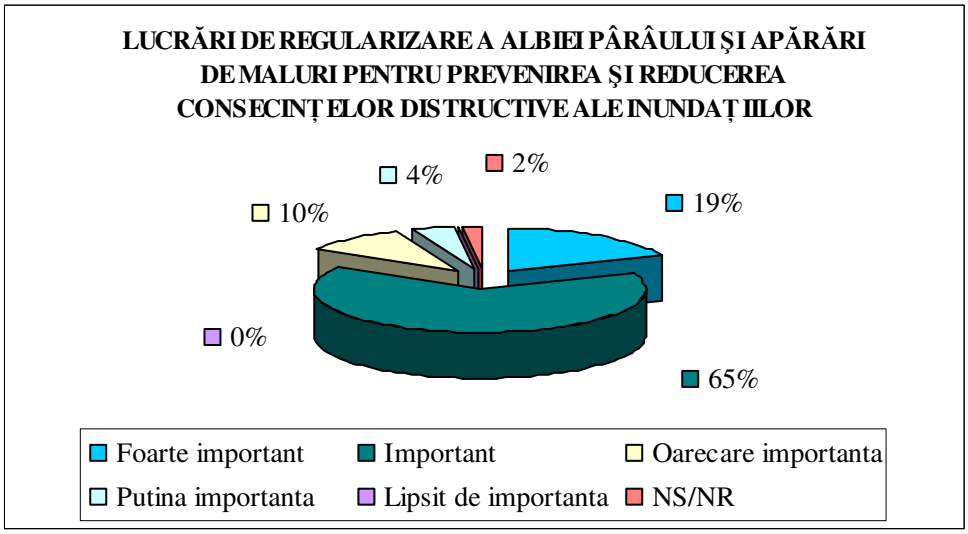

Din cei chestionați, un procent de 89% consideră că proiectul de **CONSTRUIRE ŞCOLI ŞI GRĂDINIȚE ÎN COMUNĂ** este important pentru dezvoltarea comunei Dămuc.

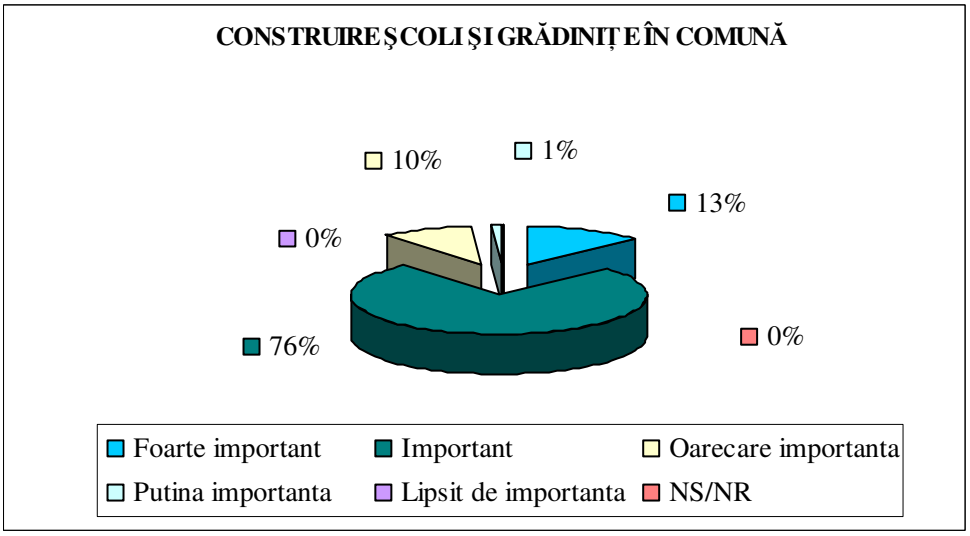

Majoritatea subiecților intervievați (92%) a răspuns că este important proiectul de **DOTARE CU MOBILIER A ŞCOLILOR ŞI A GRĂDINIȚELOR DIN COMUNĂ** pentru dezvoltarea comunei Dămuc.

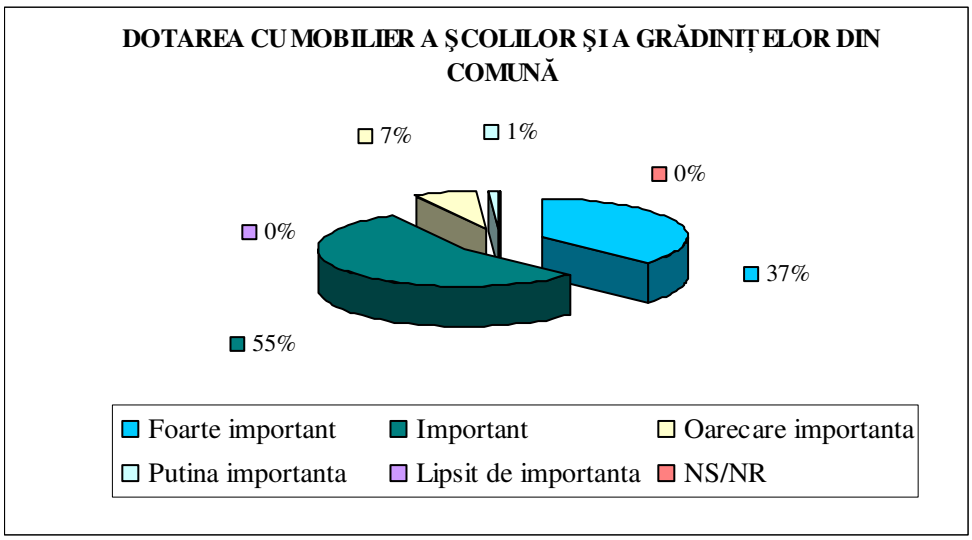

Proiectul de **ORGANIZARE A SISTEMULUI DE COLECTARE SELECTIVĂ, A SPAȚIULUI DE DEPOZITARE TEMPORARĂ ŞI TRANSPORTUL DEŞEURILOR** este considerat important pentru dezvoltarea comunei Dămuc de către 92% din subiecții intervievați.

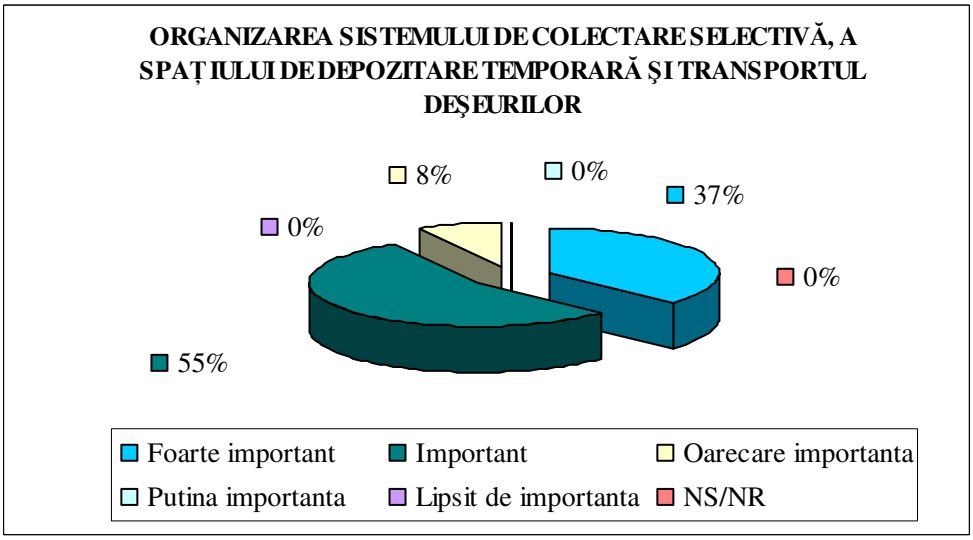

ÎNCHIDEREA PLATFORMELOR DE GUNOI este considerată un proiect important pentru dezvoltarea comunei Dămuc de către 85% din cei chestionați.

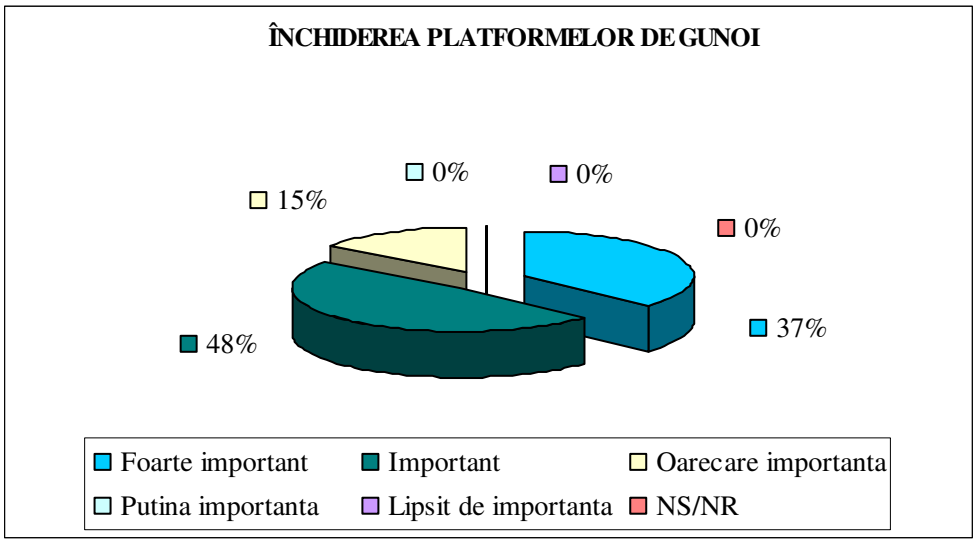

O mare parte a subiecților intervievați (89%) a răspuns că este important proiectul de **REALIZARE A REȚELEI DE DISTRIBUȚIE A GAZULUI METAN ÎN COMUNĂ** pentru dezvoltarea comunei Dămuc.

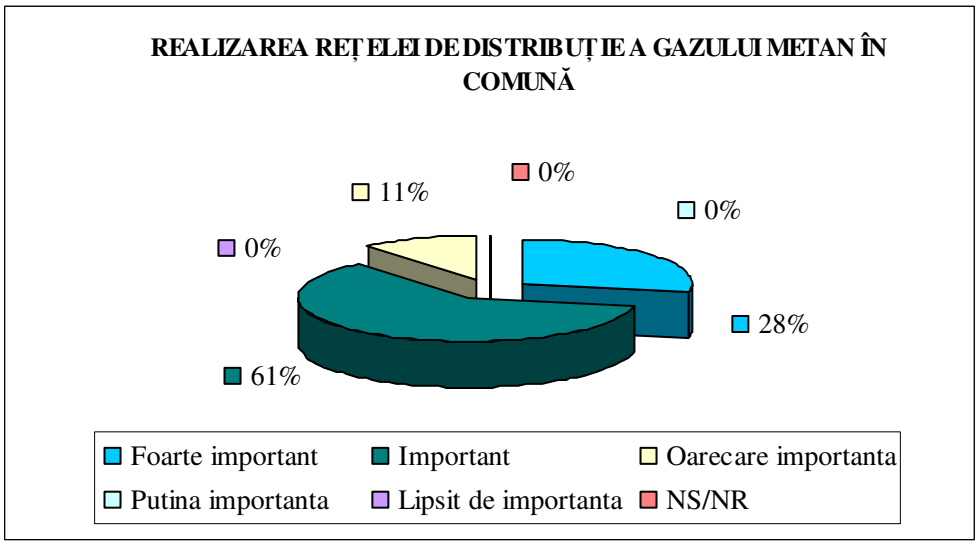

Majoritatea subiecților intervievați (90%) a răspuns că este important proiectul de **CONSTRUIRE ŞI DOTARE CORESPUNZĂTOARE A UNUI DISPENASRA UMAN** pentru dezvoltarea comunei Dămuc.

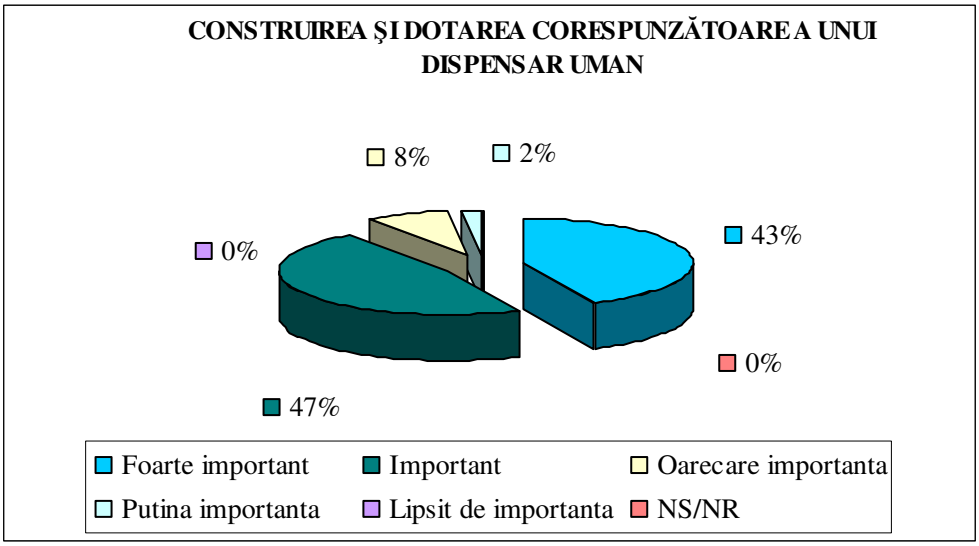

Proiectul care vizează **LUCRĂRI DE CADASTRU IMOBILIAR INTRAVILAN ŞI EXTRAVILAN, REACTUALIZARE PUG** este considerat important pentru dezvoltarea comunei Dămuc de către 97% din subiecții intervievați.

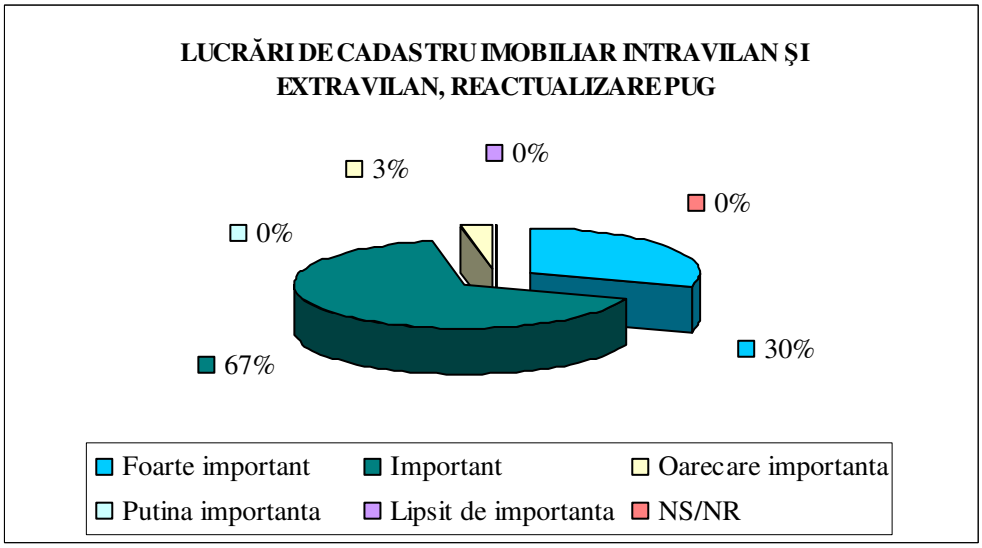

În urma aplicării sondajului de opinie, a rezultat că **MONTAREA UNUI POST DE TRANSFORMARE ÎN VEDEREA ÎMBUNĂTĂȚIRII PARAMETRILOR CURENTULUI ELECTRIC** este considerată un proiect important pentru dezvoltarea comunei Dămuc de către 91% din cei chestionați.

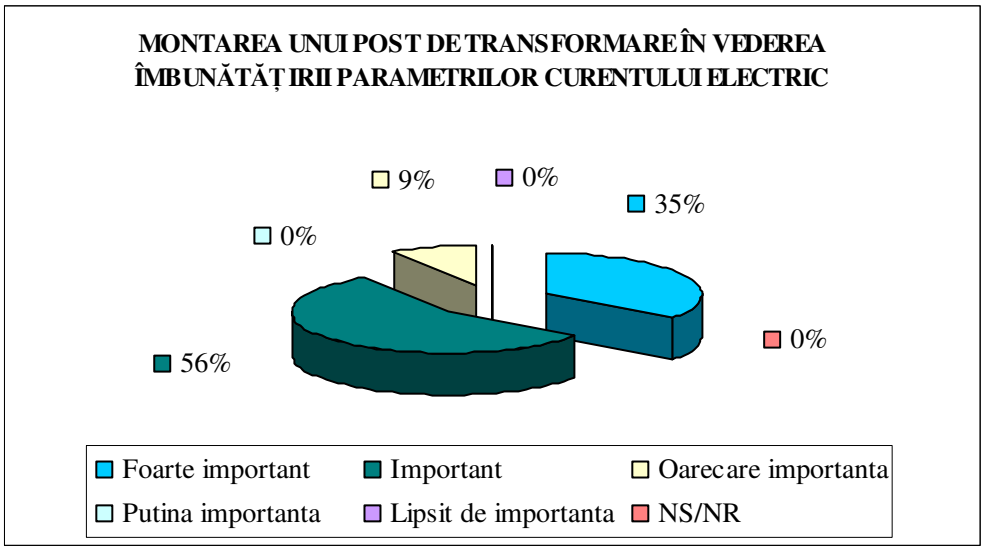

Din cei chestionați, un procent de 86% consideră că proiectul de **LUCRĂRI DE REABILITARE A REȚELEI DE ILUMINAT PUBLIC ÎN COMUNĂ** este important pentru dezvoltarea comunei Dămuc.

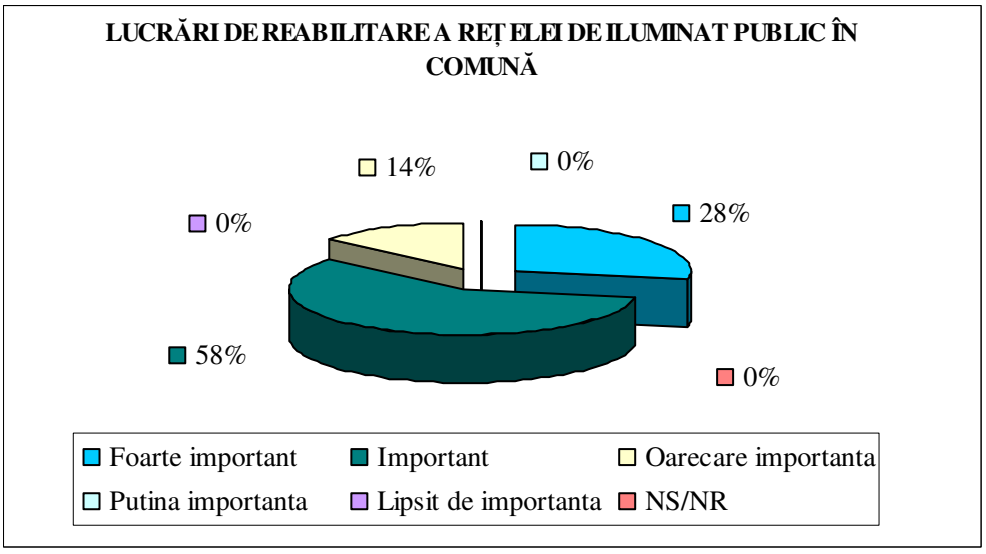

Un procent de 74% din subiecții intervievați consideră important proiectul privind **DOTĂRI PENTRU INTERVENȚII ÎN CAZ DE SITUAȚII DE URGENȚĂ (AUTOSPECIALA PSI, BULDO – EXCAVATOR, VOLĂ, TRACTOR CU REMORCĂ ŞI ALTE DOTĂRI)** pentru dezvoltarea comunei Dămuc.

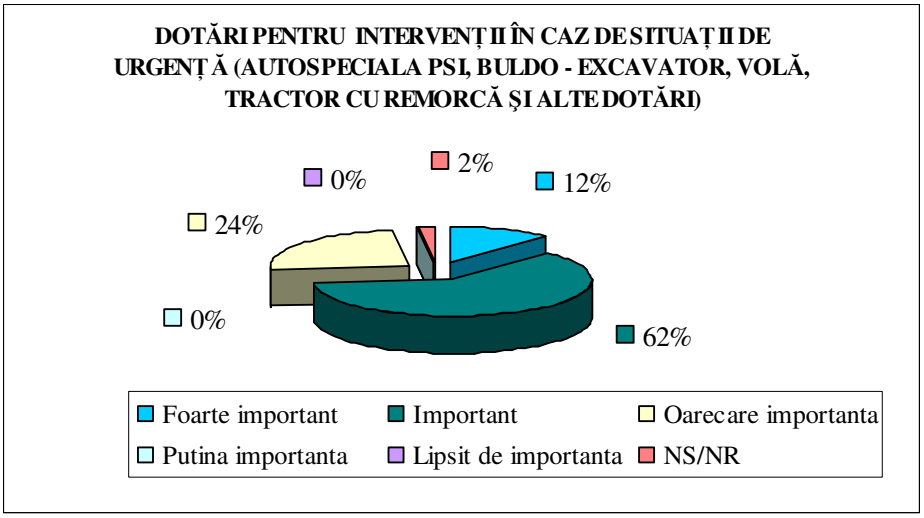

Proiectul care vizează **REALIZARE DE ALEI PITONALE ÎN COMUNĂ** este considerat important pentru dezvoltarea comunei Dămuc de către 88% din subiecții intervievați.

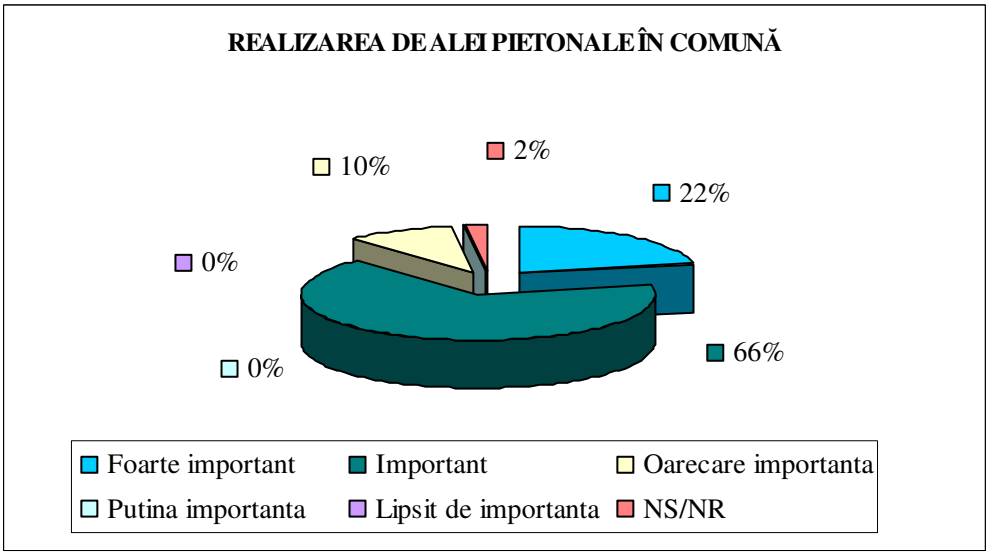

Majoritatea subiecților intervievați (80%) a răspuns că este important proiectul de **DOTARE CU UTILAJE ŞI ECHIPAMENTE PENTRU SERVICIUL DE GOSPODĂRIRE COMUNALĂ ŞI SALUBRITATE** pentru dezvoltarea comunei Dămuc.

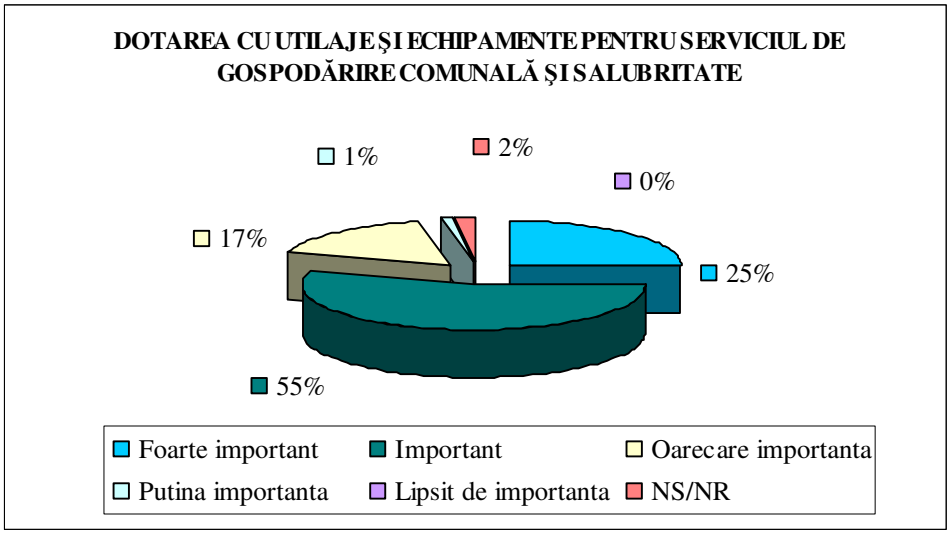

O mare parte a subiecților intervievați (93%) a răspuns că este important proiectul de **CONSTRUIRE A UNUI COMPLEX SOCIAL CARE SĂ CUPRINDĂ UN CĂMIN – AZIL PENTRU BĂTRÂNII COMUNEI ŞI DOTAREA ACESTUIA CU MOBILIER** pentru dezvoltarea comunei Dămuc.

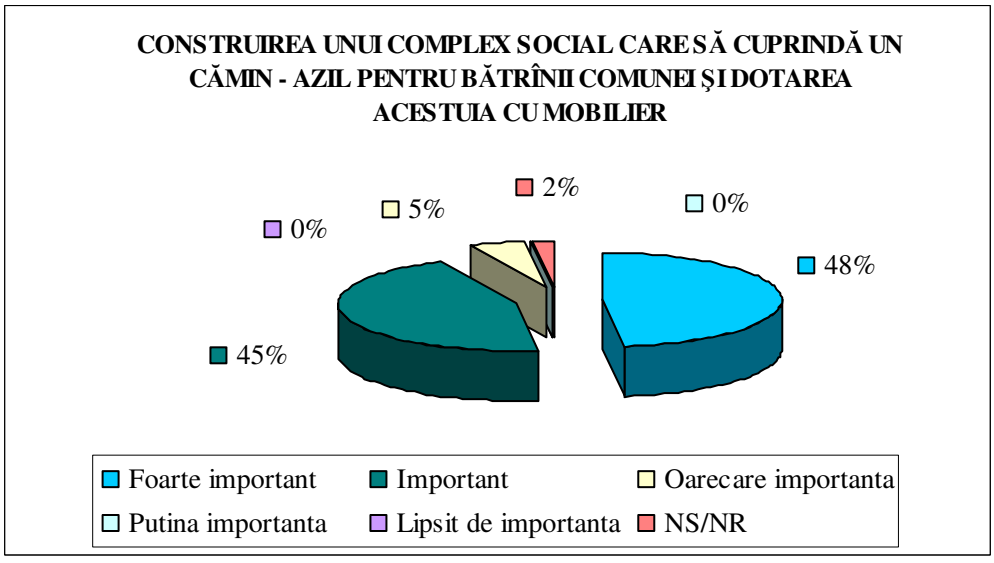

O mare parte a subiecților intervievați (95%) a răspuns că este important proiectul de **AMENAJARE ŞI DOTARE A UNUI CENTRU DE JOACĂ ŞI RECREERE PENTRU COPII** pentru dezvoltarea comunei Dămuc.

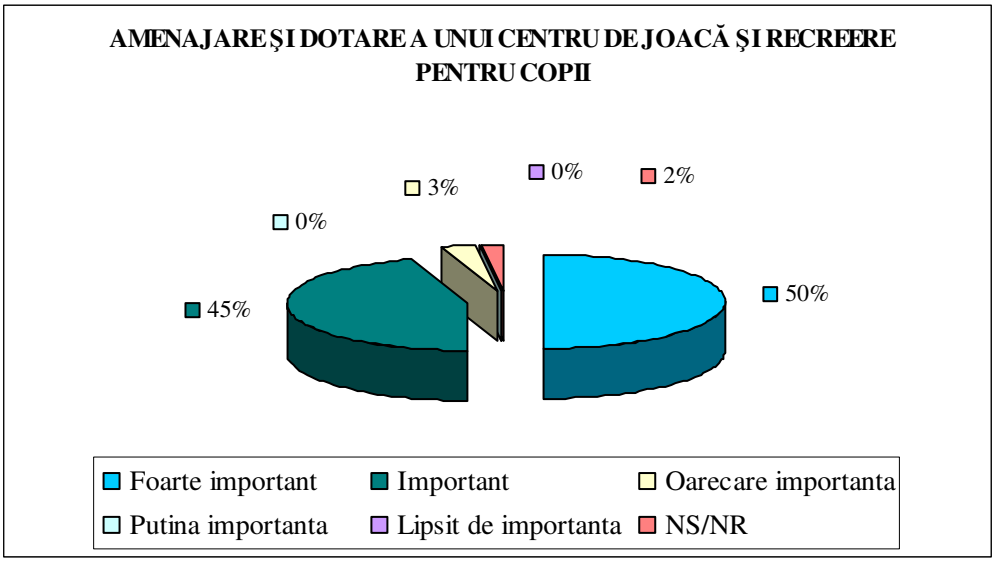

O mare parte a subiecților intervievați (87%) a răspuns că este important proiectul de **LUCRĂRI DE REABILITARTE ŞI MANSARDARE A SEDIULUI PRIMĂRIEI** pentru dezvoltarea comunei Dămuc.

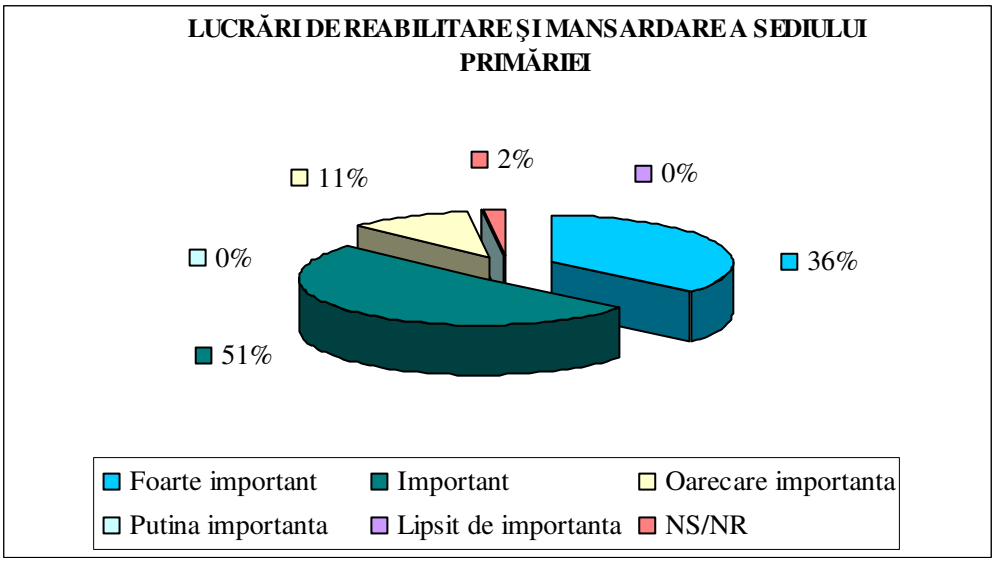

În urma realizării sondajului de opinie, o mare parte a subiecților intervievați (83%) a răspuns că este important proiectul de **CONSTRUIRE ŞI REABILITARE A BISERICILOR DIN COMUNĂ** pentru dezvoltarea comunei Dămuc.

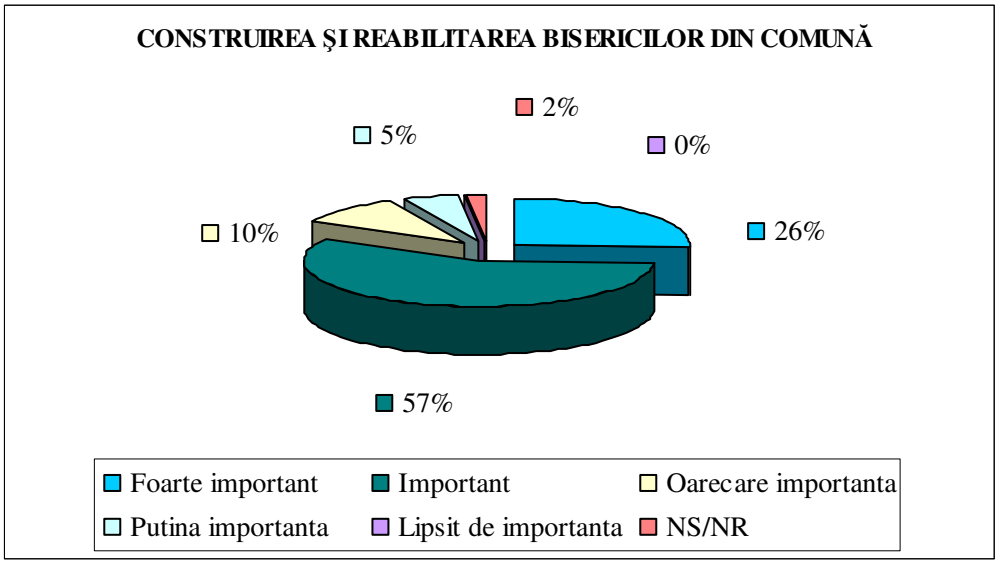

O mare parte a subiecților chestionați (77%) a răspuns că proiectul de **CONSTRUIRE A UNEI SĂLI DE SPORT ÎN CADRUL ŞCOLII DIN COMUNĂ** este un proiect important pentru dezvoltarea comunei Dămuc.

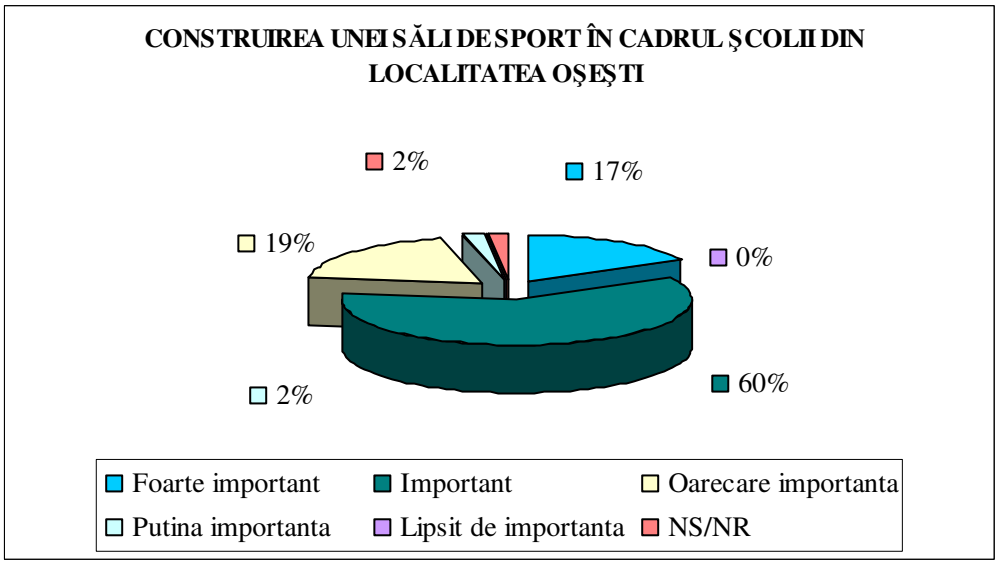

Majoritatea subiecților chestionați (92%) a răspuns că proiectul de **AMENAJARE A UNEI BAZE SPORTIVE ÎN COMUNĂ** este un proiect important pentru dezvoltarea comunei Dămuc.

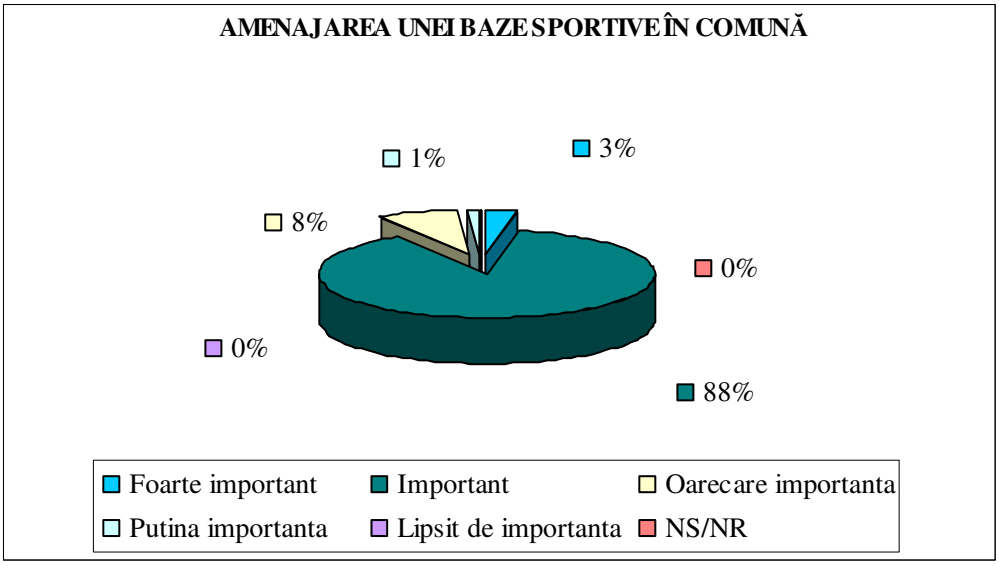

Pe baza acestor chestionare, a analizei situației locale din perspectiva potențialului investitor în economia locală a comunei Dămuc, a obiectivelor specifice şi a proiectelor identificate a fost întocmită Strategia de Dezvoltare Locala a comunei Dămuc.

IX. TIPURI DE PROIECTE ELIGIBILE PENTRU SPAȚIUL RURAL pentru perioada 2007 – 2013

programe, axe, măsuri, submăsuri, domenii, activități, acțiuni

1. PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE RURALĂ

A. Măsuri active în perioada 2007 – 2013

Axa 1 "Îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol şi forestier":

111 - Formare profesională, informare şi difuzare de cunoştințe

112 - Instalarea tinerilor fermieri

121 - Modernizarea exploatațiilor agricole

122 - Îmbunătățirea valorii economice a pădurii

123 - Creşterea valorii adăugate a produselor agricole şi forestiere

125 - Îmbunătățirea şi dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea şi adaptarea agriculturii şi silviculturii

141- Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență

142- Înființarea grupurilor de producători

143- Furnizarea de servicii de consiliere şi consultanță pentru agricultori.

Axa 2 "Îmbunătățirea mediului şi a spațiului rural"

211 - Sprijin pentru zona montană defavorizată

212 - Sprijin pentru zone defavorizate - altele decât zona montană

214 - Plăți de agro-mediu

221 - Prima împădurire a terenurilor agricole

Axa 3 ”Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale şi diversificarea economiei rurale”

312 - Sprijin pentru crearea şi dezvoltarea de micro-întreprinderi

313- Încurajarea activităților turistice

322- Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia şi populația rurală şi punerea în valoare a moştenirii rurale

Axa 4 LEADER

4.1 Implementarea strategiilor de dezvoltare locală:

411. Creşterea competitivității sectoarelor agricol şi forestier

412. Îmbunătățirea mediului şi a spațiului rural

413. Calitatea vieții şi diversificarea economiei rurale

4.21 Implementarea proiectelor de cooperare

4.31 Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe şi animarea teritoriului

431-1. Construcție parteneriate public-private

431-2. Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe şi animarea teritoriului

611 - Plăți complementare directe

B. Măsuri active din anul 2010

Axa 1**“Îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol şi forestier”:**

113 - Pensionarea timpurie a fermierilor şi a lucrătorilor agricoli

114 - Utilizarea serviciilor de consiliere

Axa 2 " **Îmbunătățirea mediului şi a spațiului rural"**

213 - Plăți Natura 2000 pe teren agricol

223 - Prima împădurire a terenului non-agricol

224- Plăți Natura 2000 pe teren forestier

Axa 3**" Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale şi diversificarea economiei rurale"**

341 - Dobândire de competențe, animare şi implementarea strategiilor de dezvoltare locală

Alocările financiare ale acestor măsuri vor fi asigurate prin redistribuirea acestora în interiorul axelor.

AXA 1: CREŞTEREA COMPETITIVITĂȚII SECTOARELOR AGRICOL ŞI FORESTIER

1.1. Măsuri menite să îmbunătățească cunoştințele şi să consolideze potențialul uman

Măsura 111Formare profesională (training), informare şi difuzare de cunoştințe

Domeniul de acțiune

1. Programe de formare profesională, informare şi difuzare de cunoştințe:

a) Programe de formare profesională de lungă durată pentru îmbunătățirea şi perfecționarea cunoştințelor (realizate la nivel național sau regional) pentru îmbunătățirea managementului în domeniul agricol, forestier şi agro-alimentar, introducerea de noi tehnologii şi inovații, difuzarea rezultatelor cercetării, agricultură ecologică etc.

Aceste tipuri de programe de formare profesională de lungă durată vor avea cursuri cu durata minimă de 200 ore de teorie şi practică.

b) Programe de formare profesională de scurtă durată pentru îmbunătățirea competențelor tehnice şi profesionale, în contextul integrării sectorului agro-alimentar şi silvic şi a cunoaşterii şi respectării condițiilor de eco-condiționalitate (realizate la nivel județean şi local). Aceste tipuri de programe de formare profesională de scurtă durată vor avea cursuri cu durata minimă de 40 ore de teorie şi practică.

2. Acțiuni de informare şi difuzare de cunoştințe privind schemele de sprijin ale PAC, a modului de aplicare a măsurilor pentru dezvoltare rurală specifice fiecărui județ.

Acțiunile prevăzute a se efectua prin această măsură au un caracter colectiv şi nu individual.

Descrierea operațiunilor (inclusiv a tipurilor de formare profesională)

1. Sprijinul financiar acordat pentru programele de formare profesională pot cuprinde acțiuni din domeniile agricol, silvic şi alimentar, ca de exemplu:

a) Diversificarea activităților în exploatațiile agricole, îmbunătățirea calității producției, igiena şi siguranța alimentelor, crearea de condiții pentru a asigura bunăstarea animalelor şi sănătatea plantelor, siguranța muncii, folosirea fertilizanților şi amendamentelor în agricultură în concordanță cu standardele Uniunii Europene;
b) Îmbunătățirea şi încurajarea afacerilor;
c) Pregătire tehnică (noi tehnologii informaționale, introducerea de inovații, difuzarea rezultatelor cercetării şi a gestionarii durabile a resurselor naturale etc.);
d) Managementul durabil al terenurilor agricole şi forestiere;
e) Dezvoltarea unor capacități inovative în lanțul agro-alimentar;
f) Însuşirea cerințelor privind: eco-condiționalitatea şi aplicarea unor metode de

producție compatibile cu întreținerea şi ameliorarea peisajului respectiv cu protecția mediului.

2. Va sprijini deplasarea fermierilor la diferite târguri, expoziții, proiecte de succes, întruniri tematice, evenimente care pot contribui la informarea acestora privind, de exemplu, noile tehnologii aplicate în diferite sectoare, sau se pot sprijini acțiuni de schimb de experiență (inclusiv pentru persoanele care vor accesa măsura 112) etc.

Lista acțiunilor prezentate la pct. 1 şi 2 nu este exhaustivă.

Măsura 112 Instalarea tinerilor fermieri

Domeniul de acțiune

Sprijinul financiar acordat în cadrul acestei măsuri tinerilor, va fi orientat în special spre modernizarea exploatației.

Acțiunile realizate în cadrul măsurii, se vor axa pe:

a) îmbunătățirea managementului exploatației agricole;
b) dezvoltarea performanțelor generale ale exploatației agricole;
c) adaptarea producției realizate în conformitate cu cerințele pieței;
d) respectarea normelor comunitare, în special, cerințele de eco-condiționalitate, de protecție a muncii, protecția mediului şi sanitar-veterinare.

1.2. Măsuri menite să restructureze şi să dezvolte capitalul fizic şi să promoveze inovația

Măsura 121 Modernizarea exploatațiilor agricole

Domeniul de acțiune

În cadrul acestei măsuri vor fi sprijinite investițiile orientate spre dotarea cu utilaje şi echipamente performante în raport cu structura agricolă actuală, precum şi investițiile privind adaptarea construcțiilor agricole pentru respectarea standardelor comunitare şi creşterea competitivității exploatațiilor agricole.

Scopul sprijinului acordat prin măsură, cuprinde:

a) Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatațiilor agricole;
b) Respectarea standardelor comunitare aplicabile tipurilor de investiții prevăzute la capitolul "Tipuri de investiții";
c) Creşterea calității produselor obținute şi diversificarea producției agricole;
d) Promovarea producerii şi utilizării durabile de energie din surse regenerabile în cadrul fermei;
e) Creşterea competitivității produselor agricole prin promovarea procesării produselor tradiționale la nivelul fermei şi comercializarea directă a acestora.

Vor avea prioritate investițiile realizate:

- de asociații cu personalitate juridică, cooperative, grupuri de producători, constituite conform legislației în vigoare şi de membrii acestora;
- în ferme ecologice, din sectorul vegetal şi de creştere a animalelor;
- în sectorul vegetal pentru producția de legume, fructe, cartofi, struguri de vin şi orez;
- în sectorul de creştere a animalelor pentru bovine de carne, porcine, ovine şi caprine.

Descrierea cerințelor şi obiectivelor cu privire la îmbunătățirea performanței generale a exploatațiilor agricole

Elementele care conduc la îmbunătățirea performanței generale a unei exploatații agricole pot fi:

- *tehnice:*

a) îmbunătățirea calității produselor agricole (de exemplu: achiziția de maşini şi utilaje care pot influența creşterea/scăderea conținutului în anumite substanțe în produsele obținute, achiziția de instalații de muls şi tancuri de

răcire a laptelui care conduc la reducerea numărului de germeni din lapte),

b) realizarea de investiții în noi tehnologii şi îmbunătățirea imobilizărilor corporale existente (de exemplu: construirea/modernizarea platformelor de dejecții, stații de epurare, racordare utilități),

c) diversificarea producției, realizarea de noi produse şi introducerea de noi tehnologii (de exemplu: investiții în exploatațiile care practică agricultura ecologică);

- *economico-financiare*:

a) creşterea valorii adăugate brute (VAB) a exploatației agricole,

b)creşterea ponderii producției vândute pe piață (de exemplu: investiții care contribuie la transformarea fermelor de semi-subzistență în ferme comerciale);

- *de mediu:*

a) protejarea mediului, inclusiv reducerea emisiilor dăunătoare şi a deşeurilor (de exemplu: epurarea apelor uzate),

b) îmbunătățirea securității ocupaționale,

c) adaptarea la standardele sanitar-veterinare, de igienă şi de bunăstare a animalelor, fitosanitare, ecologice şi altele (de exemplu: investiții în padocuri, fânare, săli de muls şi de colectare a laptelui, fose septice, bazine de purin, depozite pentru substanțe fito-sanitare),

d) sporirea oportunităților de producere şi valorificare a produselor agricole care îndeplinesc standardele comunitare (de exemplu: achiziția de echipamente pentru depozitarea produselor agricole),

e) creşterea gradului de utilizare a resurselor naturale regenerabile şi îmbunătățirea eficacității folosirii acestora (de exemplu: achiziționarea de instalații pentru utilizarea energiei din surse regenerabile).

Tipuri de investiții (corporale/necorporale)

În cadrul acestei măsuri, sprijinul va fi acordat investițiilor corporale şi necorporale, după cum urmează:

i. Construirea şi/sau modernizarea clădirilor utilizate pentru producția agricolă la nivel de fermă, incluzându-le şi pe cele pentru protecția mediului;

ii. Construirea şi/sau modernizarea infrastructurii rutiere interne sau de acces din domeniul agricol, inclusiv utilități şi racorduri necesare proiectului;

iii. Construirea şi/sau modernizarea fermelor de vaci lapte care se încadrează în sistemul european al cotei de lapte;

iv. Construirea şi/sau modernizarea serelor, inclusiv a centralelor termice şi instalațiilor de irigat, asigurarea utilităților în vederea respectării condițiilor de mediu;

v. Achiziționarea sau achiziționarea în leasing de tractoare noi, combine de recoltat, maşini, utilaje, instalații, echipamente şi accesorii, echipamente şi software specializate;

vi. Achiziționarea sau achiziționarea în leasing de noi mijloace de transport specializate, necesare activității de producție;

vii. Achiziționarea terenurilor pentru construcții cu scop productiv, a căror valoare nu depăşeşte 10% din valoarea eligibilă a proiectului, stabilită, în baza unui sistem unitar de evaluare;

viii. Înființarea plantațiilor viticole pe suprafețe cu drept individual de replantare, drept de plantare provenit dintr-o rezervă sau a unui drept de plantare nouă;

ix. Înființarea pepinierelor de viță de vie şi pomi fructiferi;

x. Investiții pentru producerea şi/sau utilizarea durabilă a energiei regenerabile în cadrul fermei;

xi. Investiții pentru procesarea produselor agricole la nivelul fermei, cuprinzând echipamente pentru vânzarea acestora, inclusiv depozitare, răcire, etc.;

xii. Contribuția în natură, conform articolului 54 din Regulamentul (CE) nr. 1974/2006, pentru înființarea plantațiilor de pomi, arbuşti fructiferi şi de viță de vie, într-un procent de până la 20% din valoarea eligibilă a proiectului;

xiii. Costurile generale ale proiectului, reprezentând: taxe pentru arhitecți, ingineri şi consultanți, studii de fezabilitate, taxe de certificare, achiziționarea de patente şi licențe (maxim 10% din valoarea totală eligibilă a proiectului, dacă proiectul prevede şi construcții, şi maxim 5% în cazul în care proiectul nu prevede realizarea construcțiilor);

xiv.Investiții necesare adaptării exploatațiilor pentru agricultura ecologică;

xv. Investițiile necesare realizării conformității cu standardele comunitare.

Măsura 122 Îmbunătățirea valorii economice a pădurii

Domeniul de acțiune şi scopul măsurii

Prin această măsură se sprijină investițiile în pădurile care se supun regimului silvic şi pentru care s-au elaborat amenajamente silvice, potrivit legislației naționale şi care sunt obligatorii. Sprijinul se va acorda pentru acțiuni care contribuie la creşterea valorii economice a pădurilor şi pentru investiții în echipament de recoltare.

Tipuri de investiții

Sprijinul va fi acordat deținătorilor de păduri sau asociațiilor acestora care au planuri de amenajare conform legislației în vigoare. Investițiile vor fi în conformitate cu prevederile amenajamentului silvic în vigoare şi cu principiile de gestionare durabilă a pădurilor ce au ca scop creşterea valorii economice a acestora.

Investițiile se vor baza pe amenajamentele silvice pentru întreaga subparcelă definită în conformitate cu legislația forestieră românească.

Măsura 123 Creşterea valorii adăugate a produselor agricole şi forestiere

Domeniul de acțiune

Sprijinul prin această măsură se acordă pentru realizarea de investiții corporale şi necorporale în cadrul întreprinderilor pentru **procesarea şi marketingul produselor agricole** care procesează materii prime**,** incluse în Anexa I la Tratatul de Instituire a Comunității Europene, cu excepția produselor piscicole şi care obțin produse incluse şi neincluse în Anexa I, în ultimul caz cu respectarea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1628/2006, pentru:

a) Dezvoltarea de noi produse, procese şi tehnologii;
b) Promovarea investițiilor pentru utilizarea energiei din surse regenerabile;
c) Adaptarea la cerințele pieței, în funcție de resursele locale precum şi deschiderea de noi oportunități de piață;
d) Promovarea investițiilor pentru producerea biocombustibililor;
e) Promovarea de investiții pentru respectarea standardelor comunitare;
f) Creşterea productivității muncii în sectorul agro-alimentar;
g) Aplicarea măsurilor de protecția mediului;
h) Creşterea numărului de locuri de muncă şi a siguranței la locul de muncă.

De asemenea, sprijinul este acordat pentru investiții corporale şi necorporale pentru **procesarea şi marketingul produselor forestiere,** prin:

a) Creşterea eficienței sectorului de procesare şi marketing a produselor forestiere şi creşterea calității produselor rezultate;
b) Aplicarea măsurilor de protecția mediului;

c) Adaptarea la cerințele pieții, în funcție de resursele locale, a prelucrării şi comercializării produselor forestiere, deschiderea a noi oportunități de piață;
d) Îmbunătățirea competitivității unităților de prelucrare şi comercializare a produselor rezultate;
e) Investiții în scopul obținerii de combustibil ecologic din biomasă forestieră;
f) Asigurarea standardelor de protecția muncii;
g) Creşterea numărului de locuri de muncă în sectorul procesării şi valorificării produselor forestiere;
h) Creşterea productivității muncii în sectorul forestier;
i) Introducerea de noi tehnologii şi inovații în domeniul procesării produselor forestiere;
j) Pentru procesarea produselor forestiere lemnoase sunt eligibile numai operațiile care au loc înainte de prelucrarea industrială în conformitate cu art. 19 din Regulamentul (CE) nr. 1974/2006.

Descrierea cerințelor şi obiectivelor cu privire la îmbunătățirea performanței generale a întreprinderilor

În cadrul acestei măsuri vor fi sprijinite proiectele care conțin elemente ce conduc la îmbunătățirea performanței generale a întreprinderii beneficiare, după cum urmează:

– tehnice:

a) Îmbunătățirea şi optimizarea fluxurilor de producție, prelucrare şi marketing a produselor agricole şi forestiere (de exemplu: investiții în achiziția de instalații, maşini, echipamente);
b) Crearea şi/sau modernizarea rețelelor locale de colectare, a capacităților de recepționare, depozitare, condiționare, sortare şi ambalare a produselor agricole

şi forestiere (de exemplu: mijloace de transport specializate cum ar fi autoizoterme, autofrigorifice);

c) Introducerea de tehnologii şi procedee pentru obţinerea de noi produse, care să satisfacă diferitele cerinţe ale consumatorilor (de exemplu: instalaţii pentru producerea biocombustibililor);
d) Îmbunătăţirea producţiei, procesării şi marketingului produselor cu standarde de calitate superioare, inclusiv produsele ecologice;
e) Îmbunătăţirea controlului intern al calităţii materiei prime, semifabricatelor, produselor şi subproduselor obţinute în cadrul unităţilor de procesare şi marketing (de exemplu: construcţii şi modernizarea laboratoare proprii).

- *economico-financiare*:

a) Reducerea preţului de cost al produselor obţinute;
b) Creşterea valorii adăugate brute (VAB) a întreprinderii;
c) Creşterea eficienţei utilizării resurselor de producţie (de exemplu:investiţii pentru prelucrarea subproduselor);
d) îmbunătăţirea cooperării orizontale între procesatori, unităţile care furnizează materii prime şi sectorul de desfacere.

- *de mediu:*

a) Reducerea emisiilor poluante şi a deşeurilor în scopul protecţiei mediului (de exemplu: investiţii pentru tratarea, reciclarea şi eliminarea produşilor reziduali şi deşeurilor nocive);
b) Creşterea gradului de utilizare a energiei din surse regenerabile (achiziţionarea de instalaţii pentru producerea energiei din surse regenerabile) ;
c) Îmbunătăţirea siguranţei la locul de muncă şi a condiţiilor de igienă în producţie (de exemplu: investiţii pentru implementarea standardelor de securitate alimentară);

d) Îmbunătățirea calității produselor prelucrate şi a calității produselor alimentare cu respectarea cerințelor de siguranță alimentară precum şi a trasabilității (de exemplu: investiții pentru implementarea sistemului de management al calității).

Sectoarele producției primare

Sectoarele de producție primară pentru produsele agricole sunt:

- Lapte şi produse lactate;
- Carne, produse din carne şi ouă;
- Cereale;
- Legume, fructe şi cartofi;
- Nutrețuri;
- Vin;
- Semințe oleaginoase;
- Plante textile (in, cânepă);
- Zahăr;
- Miere albine.

Sectoarele de producție primară pentru produsele forestiere sunt:

- Lemnoase;
- Nelemnoase (de exemplu: ciuperci, fructe de pădure, etc.).

Tipuri de investiții (corporale / necorporale)

Sprijinul va fi acordat pentru investiții corporale şi/sau necorporale întreprinderilor din industria de prelucrare a produselor agro-alimentare şi forestiere .

Investiții corporale (lista indicativă):

Pentru produsele agricole

a) Construirea şi/sau modernizarea, achiziționarea de clădiri şi alte activități necesare pentru infrastructura rutieră internă, utilități şi racorduri necesare realizării proiectului;

b) Construcții noi şi/sau modernizări pentru depozitarea produselor, inclusiv depozite frigorifice en-gross;

c) Achiziționarea sau achiziționarea în leasing de noi utilaje, instalații, echipamente, aparate şi costuri de instalare;

d) Construcția şi modernizarea de laboratoare;

e) Achiziționarea sau achiziționarea în leasing de noi mijloace de transport specializate, necesare activității de producție şi marketing;

f) Achiziționarea terenurilor pentru construcții cu scop administrativ şi de producție care nu depăşesc 10% din valoarea eligibilă a proiectului, stabilită, în baza unui sistem unitar de evaluare.

Pentru produsele forestiere

a) Construcții noi şi modernizări pentru toate categoriile de clădiri, necesare realizării proiectului, inclusiv utilități şi branşamente care nu depăşesc 10 % din valoarea eligibilă a proiectului inclusiv leasing sau cumpărarea terenului.

b) Investiții noi pentru clădiri, instalații, maşini şi echipamente şi/sau modernizarea şi retehnologizarea capacităților existente pentru obținerea de produse noi, pentru respectarea standardelor de mediu şi pentru producerea de combustibil ecologic.

c) Investiții noi pentru achiziționarea de mijloace de transport specializate pentru unitățile de procesare, depozitare şi marketing, identificate în studiul de fezabilitate.

Investiții necorporale pentru produsele agricole şi forestiere (lista indicativă):

i. Organizarea şi implementarea sistemelor de management al calității şi de siguranță alimentară;

ii. Cumpărarea de tehnologii (know-how), achiziționarea de patente şi licențe pentru pregătirea implementării proiectului;

iii. Costurile generale ale proiectului reprezentând: taxe pentru arhitecți, ingineri şi consultanți, studii de fezabilitate, taxe de certificare pentru pregătirea implementării proiectului (maxim 10% din valoarea totală eligibilă a proiectului, dacă proiectul prevede şi construcții şi maxim 5 % în cazul în care proiectul nu prevede realizarea construcțiilor);

iv. Achiziționarea de software.

Măsura 125 Îmbunătățirea şi dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea şi adaptarea agriculturii şi silviculturii

Domeniul de acțiune

Sprijinul acordat prin această măsură contribuie la:

- management durabil al fondului funciar agricol şi forestier, prin susținerea investițiilor în infrastructura agricolă şi forestieră;
- gestionarea resurselor de apă, reducerea costurilor de apă prin contorizarea şi economisirea apei pentru irigații;
- diminuarea factorilor de risc la eroziune, exces de apă şi umiditate;
- comasarea terenurilor agricole şi forestiere, ce va favoriza realizarea unor exploatații viabile.

Acțiunile sprijinite în cadrul măsurii sunt:

- îmbunătățirea accesibilității la exploatațiile agricole şi forestiere;
- reducerea fărâmițării excesive a terenurilor agricole;
- construirea şi modernizarea drumurilor de exploatație care să asigure accesul nerestricționat la exploatațiile agricole rezultate în urma acțiunii de comasare a parcelelor de teren agricol;
- facilitarea accesului la surse de energie şi extinderea sistemelor de irigații, drenaj, combaterea eroziunii solului şi protecția împotriva excesului de apă şi umiditate în vederea îmbunătățirii condițiilor de producție;
- lucrări de corectarea torentelor situate în fondul agricol şi forestier.

Tipuri de investiții eligibile:

a. *Infrastructură rutieră şi feroviară*:

i. agricolă - construirea şi/sau modernizarea drumurilor de acces, drumurilor agricole de exploatație, inclusiv lucrări de marcare, semnalizare şi avertizare;

ii. forestieră - construirea şi/sau modernizarea drumurilor de acces, drumurilor forestiere, inclusiv lucrări de marcare, semnalizare şi avertizare, căi ferate forestiere.

b. *Gestionarea resurselor de apă*:

i. rețele de alimentare cu apă inclusiv sursa de apă - construire şi/sau modernizare, inclusiv lucrări de protecție a stațiilor de pompare;

ii. rețele de canalizare - construire şi/sau modernizare;

iii. sisteme de irigații - construire şi/sau modernizare inclusiv lucrări pentru stațiile de pompare şi de contorizare;

iv. lucrări de drenaje – construire şi/sau modernizare;

v. lucrări de combaterea eroziunii solului - construire şi/sau modernizare;

vi. lucrări de apărare împotriva inundațiilor (numai pentru cele mai mici cursuri de apă – pâraie) - construire şi/sau modernizare.

c. *Alimentarea cu energie electrică* - construire şi/sau modernizare

d. *Lucrări de corectare a torentelor*, situate în fond funciar agricol şi forestier - construire şi/sau modernizare

e. *Comasarea terenurilor agricole şi forestiere*:

i. operațiuni tehnice şi juridice privind comasarea terenurilor agricole şi forestiere

ii. lucrări de îmbunătățiri funciare pentru îmbunătățirea exploatării terenurilor

1.3. Măsuri de tranziție pentru România

Măsura 141 Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență

Domeniul de acțiune

Sprijinul acordat prin această măsură are scopul de a facilita restructurarea şi transformarea fermelor de semi-subzistență în exploatații orientate către piață, prin utilizarea durabilă a factorilor de producție, îmbunătățirea managementului prin diversificarea producției agricole, precum şi introducerea de tehnologii performante adaptate condițiilor locale.

Măsura 142 Înființarea grupurilor de producători

Domeniul de acțiune

Domeniul de acțiune al măsurii îl constituie încurajarea înființării şi funcționarii administrative a grupurilor de producători, recunoscute în conformitate cu prevederile legislației naționale în vigoare, ceea ce va conduce la:

a) Adaptarea producției la cerințele şi exigențele pieței;

b) Asigurarea comercializării în comun a produselor, inclusiv pregătirea pentru vânzare, centralizarea vânzărilor şi distribuția produselor cu ridicata;

c) Creşterea valorii adăugate a producției obținute în comun şi o mai bună gestionare economică a resurselor şi rezultatelor obținute;

d) Stabilirea unor reguli comune în ceea ce priveşte informațiile asupra producției, în special cu privire la cantitate, calitate şi tipul ofertei, acordându-se o atenție deosebită produselor obținute în cantități corespunzătoare pentru industria prelucrătoare şi pentru rețeaua de comercializare.

Prevederile acestei măsuri se aplică la nivelul întregului teritoriu al României.

Măsura 143 Furnizarea de servicii de consiliere şi consultanță pentru fermieri

Domeniul de acțiune al măsurii

Scopul măsurii este de a sprijini agricultorii să utilizeze serviciile de consiliere şi consultanță în vederea restructurării şi îmbunătățirii performanțelor generale ale activității acestora.

Consilierea va contribui la diseminarea şi înțelegerea practică a aplicării şi respectării bunelor practici agricole şi de mediu, asigurând condițiile de protejare a mediului înconjurător şi utilizarea unor practici agricole prietenoase cu mediul. De asemenea, consilierea va contribui şi la elaborarea planurilor de afaceri necesare pentru accesarea fondurilor în vederea stabilirii tinerilor fermieri în mediul rural şi pentru fermele de semi-subzistență.

Consultanța va contribui la buna informare a agricultorilor pentru modernizarea fermelor, reorientarea calitativă a producției, diversificarea fermelor, aplicarea practicilor de producție compatibile cu conservarea şi promovarea peisajului, pentru protejarea mediului, respectarea standardelor de igienă şi bunăstare animală şi pentru dobândirea aptitudinilor manageriale necesare administrării unei exploatații viabilă din punct de vedere economic. Consultanța vizează şi aplicarea

standardelor privind siguranța ocupațională la locul de muncă bazate pe legislația comunitară.

Se va urmări difuzarea de cunoştinţe în materie de gestiune şi administrare a terenurilor şi a exploataţiilor agricole, de aplicare a bunelor practici agricole şi de mediu conform Cap. 1 articolele 4 si 5 şi anexele III si IV din Regulamentul (CE) nr. 1782/2003.

Acțiunile sprijinite în cadrul măsurii:

a) Elaborarea planurilor de management şi a cererilor de finanțare/cererilor de plată pentru măsurile din axele prioritare I, II si III din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală

b) Asistența şi întocmirea aplicațiilor de sprijin şi a planului de afaceri pentru măsurile privind fermele de semi-subzistență şi de instalare a tinerilor fermieri. (Din 2010 – 2013 numai pentru fermele de semi-subzistență.)

c) Elaborarea aplicației pentru schema de agro-mediu

d) Evaluarea eligibilității fermelor de semi-subzistență pentru elaborarea aplicației pentru măsura 141

e) Consiliere privind managementul exploatației şi aplicarea bunelor practici agricole şi de mediu aşa cum sunt prevăzute în articolele 4 şi 5 din Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 şi anexele III şi IV ale aceluiaşi regulament, privind normele de securitate la locul de muncă precum şi alte condiții prevăzute în regulamentele comunitare.

f) Evaluarea performanțelor exploatațiilor în materie de evidență a gestiunii economice agricole.

g) Pregătirea unor pliante şi materiale informative.

h) Elaborarea studiilor pentru măsurile de împădurire din axa II.

Consultanța va include vizite regulate în ferme, asistența pentru identificarea şi coordonarea consultanței adiționale de specialitate (ex. pregătirea aplicației pentru agro-mediu), ajutor pentru obținerea creditului (ex. participarea la întâlniri cu potențialii creditori), asistența pentru elaborarea documentelor, monitorizarea implementării planului de afaceri etc.

AXA 2: ÎMBUNĂTĂȚIREA MEDIULUI ŞI A SPAȚIULUI RURAL

2.1. Măsuri privind utilizarea durabilă a terenurilor agricole

Măsura 211 Sprijin pentru Zona Montană Defavorizată

Descrierea măsurii

Măsura 211 este un instrument prin care se sprijină financiar utilizarea terenurilor agricole situate în zone unde producția agricolă este mai redusă cantitativ şi/sau calitativ din cauza unor condiții naturale induse de climă şi pantă. Sprijinul financiar acordat fermelor din Zona Montană Defavorizată (ZMD) compensează diferențele de venituri şi costuri față de condițiile naturale prezente în alte zone, care nu sunt defavorizate.

Zona montană defavorizată are producția agricolă afectată de condițiile climatice şi de relief din cauza caracteristicilor de altitudine şi de pantă (Art. 18 al Regulamentului (CE) 1257/1999) şi este constituită din suma suprafețelor unităților administrativ-teritoriale (UAT) desemnate conform criteriilor de mai jos:

- Unitățile administrativ-teritoriale situate la altitudini medii mai mari sau egale cu 600 m, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare şi Control) care aparțin de aceste UAT;
- Unitățile administrativ-teritoriale situate la altitudini medii între 400 – 600 m şi care au o pantă medie egală sau mai mare de 15%, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare şi Control) care

aparţin de aceste UAT.

Măsura 212 Sprijin pentru zone defavorizate – altele decât zona montană

Descrierea măsurii

Măsura 212 este un instrument prin care se acordă sprijin financiar pentru utilizatorii terenurilor agricole situate în zone unde producţia agricolă este mai redusă cantitativ şi/sau calitativ datorită unor condiţii naturale şi unde este importantă menţinerea echilibrului de mediu stabilit între practicile agricole şi condiţiile naturale. Sprijinul financiar acordat compensează diferenţele faţă de condiţiile naturale prezente în alte zone, care nu sunt defavorizate. Acest sprijin reprezintă în acelaşi timp o acţiune menită să contracareze procesul de depopulare şi să menţină potenţialul turistic al acestor zone.

Zonele defavorizate - altele decât zona montană sunt clasificate în două categorii şi includ suma unităţile administrativ-teritoriale determinate conform criteriilor de mai jos, astfel:

A.Zonele semnificativ defavorizate - ZSD (Art.19 al Regulamentului (CE) 1257/1999) – cuprind acele unităţi-administrativ teritoriale unde productivitatea agricolă este limitată datorită calităţii reduse a solului, climatului nefavorabil, condiţiilor de relief şi de umiditate a solului şi ca urmare notele de bonitare sunt mai mici sau egale cu valoarea de 40, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare şi Control) ce aparţin de aceste UAT.

De asemenea, a fost realizată o analiză a densităţii populaţiei pentru fiecare UAT (cu date din anul 2002) din zona semnificativ defavorizată şi rezultatele indică faptul că aproape 70% din aceste UAT au o densitate a populaţiei mai mică de 80%

din media națională, iar din restul de 30 de procente rămase, jumătate au înregistrat un declin al populației în perioada 1992 – 2002. Cealaltă jumătate de 15% este reprezentată în principal de zone urbane, iar poziția acestora pe hartă indică prezențe izolate în masa continuă a zonelor semnificativ defavorizate.

B. Zonele defavorizate de condiții naturale specifice - ZDS (Art. 20 al Regulamentului (CE) 1257/1999), reprezintă acele unități administrativ-teritoriale unde se manifestă cu intensitate ridicată prezența a unuia dintre următoarele fenomene: aridizarea, eroziunea, salinizarea sau exces de umiditate al solurilor, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare şi Control) ce aparțin de aceste UAT.

Au fost desemnate doar acele unități administrativ - teritoriale care au afectată mai mult de 50% din suprafața agricolă de unul dintre aceşti factori, în forma lor extremă (detalii în ***Anexa 4A***).

Măsura 214 Plăți de Agro-mediu

Lista sub-măsurilor existente:

Sub-măsura 1	Agricultura ecologică
Sub-măsura 2	Gospodărirea extensivă a pajiştilor
Sub-măsura 3	Protectia solului si a apei

Domeniu de aplicare şi acțiuni

Plățile de agro-mediu vor fi acordate fermierilor şi altor utilizatori de terenuri agricole care îşi asumă, în mod voluntar, angajamente de agro-mediu pentru o perioadă de 5 ani de la acordarea primei plăți.

2.1.4.1. Sub-măsura 1: Agricultura ecologică

Descriere

Sub-măsura Agricultura Organică este creată pentru sprijinirea conversiei la, şi a menţinerii, producţiei ecologice vegetale şi animaliere certificate în România, în conformitate cu Regulamentul nr. 2029/91 şi regulamentele de modificare a acestuia. Sprijinul pentru agricultura ecologică este promovat clar prin „Planul European de Acţiune pentru Agricultura şi Alimentaţia Ecologică" (2004) ca având un rol esenţial în protejarea biodiversităţii şi conservarea resurselor neregenerabile utilizate în agricultură, precum şi pentru siguranţa alimentară şi implementarea politicii de dezvoltare rurală.

Obiective

Obiectivul specific al acestei sub - măsuri este de a sprijini agricultura ecologică ca o metodă de producţie agricolă care protejează mediul.

Obiectivele operaţionale sunt:

- creşterea suprafeţei de teren agricol certificat şi administrat conform standardelor agricole şi alimentare UE prin sprijinirea conversiei la agricultura ecologică;
- prevenirea pierderii terenului agricol certificat şi administrat conform standardelor agricole şi alimentare UE prin compensarea dezavantajelor specifice ce corespund metodelor de producţie ecologice.

2.1.4.2. Sub-măsura 2. Gospodărirea extensivă a pajiştilor

Descriere

Pajiştile sunt o componentă importantă a vegetaţiei din România şi încă includ zone semnificative de păşuni şi fânețe (aproximativ 11% din teritoriul naţional) ca rezultat al secolelor de exploatare tradiţională de către fermierii locali. Ca

urmare a unui management stabil de lungă durată, pajiştile sunt, în mod frecvent, esențiale pentru biodiversitate, reprezentând unele din cele mai importante ecosisteme existente în România şi Europa continentală.

În ciuda valorii deosebite din punctul de vedere al biodiversității, pajiştile se confruntă cu amenințarea degradării sau pierderii ca urmare a schimbării utilizării terenului. Aceasta include riscul abandonului cauzat de declinul sistemelor agricole tradiționale cu Înaltă Valoare Naturală şi a modelelor asociate de păşunat/cosit - în timp ce supra-păşunatul, cultivarea sau dezvoltarea fizică inadecvată a infrastructurii, locuințele sau turismul distrug pajişti valoroase în alte locații.

Această măsură va sprijini continuarea practicilor adecvate de management extensiv al pajiştilor prin promovarea unei game de acțiuni directe şi uşor de înțeles de către fermieri, inclusiv interzicerea aratului, întârzierea primei cosiri, limitarea input-urilor şi menținerea unor condiții rezonabile de păşunare.

Îndeplinirea cerințelor acestei sub-măsuri va contribui la conservarea florei şi faunei asociate cu pajiştile gospodărite extensiv precum şi la conservarea peisajului rural. Pentru pajiştile din interiorul ariilor protejate, această sub – măsură are potențialul de a contribui la atingerea obiectivelor ariilor de conservare, inclusiv la atingerea statutului favorabil de conservare în siturile Natura 2000. Continuarea practicilor tradiționale va susține de asemenea efortul global de contracarare a schimbărilor climatice.

2.1.4.2.1. Pachetul 2.1.: Conservarea de bază a pajiştilor

Acest pachet poate fi aplicate pe terenurile agricole utilizate ca păşuni sau fânețe, pe întreg teritoriul României.

Obiectiv operațional

Menținerea resurselor de pajişte prin aplicarea practicilor agricole durabile.

2.1.4.2.2. Pachetul 2.2: Conservarea pajiştilor cu Înaltă Valoare Naturală

Acest pachet este disponibil doar pentru zonele delimitate cu Înaltă Valoare Naturală (delimitate la nivel de județ)

Obiectiv operațional

Menținerea şi sporirea suprafețelor de pajişti cu înaltă valoare naturală, a diversității speciilor şi a stării de conservare pentru habitate prin menținerea/reintroducerea practicilor agricole cu înaltă valoare naturală asociate cu managementul pajiştilor.

2.1.4.2.3. Pachetul 2.3 Practici de lucru tradiționale

Poate fi aplicată doar în combinație cu unul din pachetele 2.1 şi 2.2

Obiective operaționale

Prevenirea pierderii suplimentare a faunei cauzate de lucrările mecanizate pe pajişti.

2.1.4.2.4. Pachetul 2.4 Recondiționarea pajiştilor invadate de vegetație lemnoasă

Poate fi adăugat doar unuia din pachetele 2.1 sau 2.2

Pentru a aplica acest pachet este necesară elaborarea preliminară a unui plan de management pentru a ghida cu mai multă acuratețe acțiunile fermierilor.

Obiectiv operațional

Recondiționarea pajiştilor invadate de vegetație lemnoasă, în acest fel prevenind pierderile suplimentare de habitate de pajişti şi de specii asociate acestora.

2.1.4.2.5. Pachetul 2.5 Conservarea habitatelor de pajişti umede

Poate fi adăugat doar pachetului 2.2

Vizează habitatele de pajişti umede (necesită o vizită pe teren preliminară a unui expert de mediu, ex. ornitolog, pentru a certifica eligibilitatea)

Obiectiv operațional

Menținerea şi sporirea teritoriilor de înmulțire şi hrănire a păsărilor de câmp care cunosc un declin din punctul de vedere al stării de conservare la nivelul UE asociat pajiştilor umede şi văilor râurilor.

2.1.4.3. Sub-măsura 3: Protecția apei si a solului

Descriere

Această măsură vizează sprijinirea eforturilor României de a implementa Directiva Cadru a Politicii Comunitare în sectorul apei (Directiva 2000/60/CE), care are ca obiectiv comun pentru toate statele membre atingerea „bunei calități economice şi chimice" a apei până în 2015. această sub-măsură este, de asemenea, în acord cu Strategia UE pentru Protecția Solului.

Sunt luate în considerare următoarele aspecte: descreşterea cantitativă a fertilizanților chimici, pesticidelor şi insecticidelor ce pot pătrunde în rețeaua hidrografică, reducerea intensității eroziunii datorate apei şi a suprafețelor afectate de acest proces, prevenirea inundațiilor, conservarea speciilor de plante şi animale prin

crearea de habitate, precum şi absorbția semnificativă de carbon ca urmare a transformării terenurilor arabile în pajişti.

Obiective

Obiectivul specific al sub-măsuri este ca fermierii să îmbunătățească managementul apei şi solului, inclusiv în acele zone afectate de eroziune severă şi de riscul de pierdere a nutrienților.

2.1.4.3.1. Pachetul 3.1: Culturi verzi

Culturile verzi sunt plantate după culegerea culturii principale. Poate fi plantată o singură specie sau o combinație de specii.

Obiective operaționale

Creşterea suprafeței de teren agricol acoperită cu culturi verzi pentru perioada de iarnă, asigurându-se astfel protecția împotriva riscului de pierdere a nutrienților, de eroziune a solului şi pierdere a apei.

Oferirea de zone acoperite cu culturi verzi păsărilor ne-migratoare.

2.1.4.3.2. Pachetul 3.2: Conversia terenului agricol în pajişti

Obiective operaționale

Reducerea suprafețelor de teren agricol afectate cel mai puternic de riscul pierderii nutrienților şi/sau de eroziunea solului.

Crearea habitatelor de pajişti şi a peisajelor de tip mozaic în cadrul zonelor dominate de terenuri arabile.

2.2. Măsuri privind utilizarea durabilă a terenurilor forestiere

Măsura 221 Prima împădurire a terenurilor agricole

Obiective generale:

- îmbunătățirea calității mediului;
- combaterea schimbărilor climatice;
- fixarea carbonului;

Obiective specifice:

- creşterea pădurilor cu rol de protecție;
- obținerea de lemn pentru scopuri bioenergetice;
- reducerea efectului secetei;
- îmbunătățirea calității solului;

Obiective operaționale:

- extinderea suprafeței forestiere naționale prin sprijin pentru împădurire şi menținerea plantației;
- îmbunătățirea calității peisajului;

Tipuri de investiții (eligibile/neeligibile)

Solicitanții vor primi sprijin pentru împădurirea terenurilor agricole. Sprijinul va consta în plăți compensatorii către beneficiari, care vor cuprinde, după caz, următoarele:

a) Costurile de instalare (include costuri pentru materialele necesare plantării, plantarea propriu-zisa şi costurile legate de acestea);

b) Costuri pentru execuția completărilor curente în procentele prevăzute de normele tehnice în vigoare, întreținerea plantației (o prima anuală per ha timp de maxim 5 ani, începând cu anul instalării);

c) O prima compensatorie pentru pierderi ale veniturilor ca urmare a împăduririi (o primă anuală per ha timp de maxim 15 ani, începând cu anul instalării).

Categoriile de investiții care se finanțează în cadrul măsuri 221, pot fi:

i. Investiții pentru construcții specifice, instalații şi echipamente pentru protecția împotriva incendiilor, (pichete de incendiu, rezervoare de apă, echipamente şi unelte pentru stingerea incendiilor);

ii. Achiziția de puieți forestieri;

iii. Executarea drumurilor tehnologice de acces la şantierele de împădurire ;

iv. Transportul materialelor, puieților şi forței de muncă pe şantier;

v. Punerea la şanț a puieților ;

vi. Pregătirea terenului şi a solului în vederea împăduririi;

vii. Executarea de lucrări de îmbunătățiri funciare (terase, lucrări de desecare, cleionaje, garnisaje etc);

viii. Executarea plantației (pichetare, transport puieți prin purtare directă, executare gropi, plantare puieți, recepare puieți);

ix. Cheltuielile materiale şi manoperă pentru împrejmuirea cu gard a terenului pe care se înființează plantația forestieră;

x. Tratamente cu produse biologice sau chimice, necesare asigurării stării de sănătate, îngrăşăminte/amendamente;

xi. Lucrările de completări curente şi întrețineri pe o perioada de maxim 5 ani, începând cu anul instalării;

xii. Sisteme individuale de protecție a puieților forestieri;

xiii. Alte cheltuieli aferente înființării şi întreținerii plantației.

AXA 3 CALITATEA VIEȚII ÎN ZONELE RURALE ŞI DIVERSIFICAREA ECONOMIEI RURALE

3.1. Măsuri privind diversificarea economiei rurale

Măsura 312 Sprijin pentru crearea şi dezvoltarea de micro-întreprinderi

Domeniul de aplicabilitate şi acțiuni prevăzute

Sprijinul activităților non-agricole în spațiul rural prin intermediul micro-întreprinderilor (nou create şi existente).

i. Investiții în activități non-agricole cum ar fi:

- în activități de obținere a produselor non-agricole (uleiuri aromatice, articole de pielărie, încălțăminte, tricotaje, produse de uz gospodăresc, ambalaje etc.) cu excepția produselor alimentare;
- în activități de procesare industrială a produselor lemnoase - începând de la stadiul de cherestea, precum mobilier;
- în activități de producere şi vânzare a energiei din surse regenerabile (eolian, solar, biomasă etc.);

ii. Investiții pentru dezvoltarea activităților precum cele meşteşugăreşti, de artizanat şi a altor activități tradiționale non-agricole cu specific local (fierului, lânii, olărit, broderie, confecționare instrumente muzicale tradiționale), precum şi marketingul acestora (mici magazine de desfacere a propriilor produse obținute din aceste activități)

iii. Servicii pentru populația rurală:

- servicii de croitorie, frizerie, cizmărie etc.;
- servicii de conectare şi difuzare internet;
- servicii de mecanizare, protecție fitosanitară, însămânțare artificială etc.

Lista acțiunilor prevăzute la punctele i, ii şi iii nu este una exhaustivă.

Descrierea tipului operațiunilor

Se vor sprijini operațiuni legate de:

- investiții corporale (construcția, modernizarea, extinderea clădirilor în scop productiv şi dotarea aferentă cu mijloace fixe, achiziționarea de teren aferent construcțiilor în scop productiv în limita a 10% din valoarea eligibilă a proiectului);
- necorporale (soft-uri, patente, licențe etc).

De asemenea vor fi susținute costurile generale legate de întocmirea proiectului precum cheltuielile cu arhitecții şi inginerii, consultanța, studii de fezabilitate, achiziția de patente şi licențe, în limita a 10% din totalul cheltuielilor eligibile ale proiectelor, iar pentru proiectele care nu prevăd construcții, in limita a 5%.

Criteriile şi liniile de demarcare cu alte instrumente financiare ale UE

Demarcarea intervenției FEADR şi FEDR pentru ***producerea energiei din surse regenerabile:***

- FEADR (PNDR - Axa 3) va sprijini:

- micro-întreprinderile din spațiul rural pentru producerea de energie electrică/termică utilizând biocombustibilul, fie produs în cadrul aceluiaşi proiect fie achiziționat, exceptând micro-întreprinderile care produc biocombustibil prin procesarea produselor agricole listate în Anexa 1 la Tratat, precum şi producerea de energie din alte surse regenerabile;

- FEDR (POS-CCE) va sprijini:

- întreprinderile (micro-întreprinderile din urban, IMM-uri, intermediare şi mari) atât pentru producerea de energie electrică/termică utilizând biocombustibilul fie produs în cadrul aceluiaşi proiect fie achiziționat (exceptând întreprinderile care produc biocombustibil prin procesarea produselor agricole listate în Anexa 1 la

Tratat);

■ Întreprinderile care obțin energie din **alte surse regenerabile** (exceptând atât întreprinderile care obțin energie pe baza procesării produselor din Anexa 1 a Tratatului cât şi micro-întreprinderile din spațiul rural).

Demarcarea intervenției FEADR şi FEDR privind sprijinul acordat ***IMM-urilor pentru activități productive:***

- FEADR (PNDR - Axa3) va sprijini:

■ micro-întreprinderile din spațiul rural care desfăşoară activități non-agricole, exceptând microîntreprinderile care obțin produse alimentare, precum şi microîntreprinderile spin-off de înaltă tehnologie

- FEDR (POS CCE) va sprijini:

■ microîntreprinderile de tip spin-off de înaltă tehnologie de pe întreg teritoriul țării, cu excepția celor care desfăşoară activități de procesare a produselor agricole şi forestiere

- FEDR (POR) va sprijini:

■ microîntreprinderile din spațiul urban cu excepția celor spin-off de înaltă tehnologie

Criteriile şi liniile de demarcare cu Axa 1– PNDR

I. Biocombustibil:

- Prin intermediul Axei 1 vor fi sprijinite întreprinderile (micro-întreprinderi, IMM-uri şi intermediare) care produc biocombustibil prin procesarea produselor agricole listate în Anexa 1 la Tratat;
- Prin intermediul Axei 3 vor fi sprijinite micro-întreprinderile din spațiul rural pentru producerea de energie electrică/termică utilizând biocombustibilul fie

produs în cadrul aceluiaşi proiect fie achiziționat, exceptând micro-întreprinderile care produc biocombustibil prin procesarea produselor agricole listate în Anexa 1 la Tratat, precum şi producerea de energie din alte surse regenerabile.

II.Investiții productive în întreprinderi:

> prin Axa III vor fi susținute micro-întreprinderile din spațiul rural care desfăşoară activități non-agricole, exceptând microîntreprinderile care obțin produse alimentare; prin Axa I vor fi sprijinite:

- micro-întreprinderile implicate în procesarea produselor agricole şi forestiere de pe întreg teritoriul țării;
- întreprinderile mici şi mijlocii care desfăşoară activități productive de procesare a produselor agricole; IMM-uri şi microîntreprinderi din sectorul industriei alimentare;
- întreprinderile intermediare care desfăşoară activități productive de procesare a produselor agricole şi întreprinderile intermediare din sectorul industriei alimentare.

Măsura 313 Încurajarea activităților turistice

Domeniul de aplicabilitate şi acțiuni prevăzute

Sprijinul prin acesta măsura vizează:

a) investiții în infrastructura de primire turistică;

b) investiții în activități recreaționale;

c) investiții în infrastructura la scară mică precum centrele de informare, amenajarea de marcaje turistice, etc;

d) dezvoltarea şi/sau marketingul serviciilor turistice legate de turismul

rural.

Descrierea tipului de operațiuni acoperite

Prin această măsură pot fi acoperite următoarele operațiuni:

Pentru componenta a):

i. construcția, modernizarea, extinderea şi dotarea structurilor de primire turistice (structuri agro-turistice şi alte tipuri de structuri de primire turistice realizate de o micro-întreprindere) având până la 15 camere:

- Pentru investiții în structuri de primire turistice altele decât cele de agro-turism, nivelul de confort şi calitatea serviciilor prestate trebuie să fie echivalent cu minimum 3 margarete (definite în conformitate cu legislația națională);
- Pentru investițiile în agro-turism structura de primire turistică trebuie să atingă nivelul de confort şi calitate a serviciilor aferente echivalent cu minimum 1 margaretă (definite în conformitate cu legislația națională).

ii. construirea şi modernizarea infrastructurii aferente capacităților de cazare precum sisteme de apă/apă uzată, achiziționare de echipamente de producere a energiei din surse regenerabile, etc.

Pentru componenta b):

i. investiții legate de activități recreaționale precum ex: alei pentru plimbări, spații de campare, plimbări cu mijloace de transport tradiționale, adăposturi pentru vreme nefavorabila etc;

ii. investiții legate de activități sportive precum alei de ciclism; ciclism montan, trasee pentru echitație inclusiv prima achiziție de cai (cu excepția celor de

cursă) în scop turistic şi asigurarea adăposturile acestora (ca parte din valoare eligibilă a proiectului), rafting, alpinism, etc.

Pentru componenta c):

i. construirea, modernizarea şi dotarea centrelor de informare, promovare, prezentare şi vizitare turistică, etc.

ii. dezvoltarea de sisteme electronice de rezervare pentru structurile de primire turistice;

iii. amenajarea de marcaje turistice, refugii turistice de interes public etc.iv. investiții legate de refacerea în scop turistic a vechilor trasee de cale ferata cu ecartament îngust, a amenajărilor complementare acestora (ex: construcții, plan înclinat etc.), recondiționarea echipamentelor şi utilajelor;

v. investiții legate de înființarea şi amenajarea de trasee tematice (ex: "drumul vinului", „al olăritului", „cioplitorilor în lemn" etc.).

Pentru componenta d):

i. elaborare de materiale promoționale precum prima editare a materialelor în scopul promovării acțiunilor turistice: broşuri de prezentare, panouri de informare, etc.

De asemenea, pentru toate tipurile de acțiuni, vor fi susținute cheltuielile cu achiziționarea de utilaje şi echipamente hardware, soft-uri, inclusiv costurile de instalare şi montaj şi costurile generale legate de întocmirea proiectului precum cheltuielile cu arhitecții şi inginerii, consultanța, studii de fezabilitate, achiziția de patente şi licențe, în limita unui procent de 10% din valoarea totală a proiectului, iar pentru proiectele care nu prevăd construcții în limita a 5%.

3.2. Măsură privind îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale

Măsura 322 Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia şi populația rurală şi punerea în valoare a moştenirii rurale

Domeniul de aplicabilitate şi acțiuni prevăzute

Sprijinul pentru această măsură vizează investiții în **spațiul rural** pentru:

a) Crearea şi modernizarea infrastructurii fizice de bază;

b) Crearea şi dezvoltarea serviciilor de bază pentru populația rurală;

c) Protejarea patrimoniului cultural şi natural de interes local.

Tipul de servicii/acțiuni sprijinite

Pentru componenta a):

- Înființarea de drumuri noi, extinderea şi îmbunătățirea rețelei de drumuri de interes local ce aparțin proprietății publice a unității administrative pe teritoriu căreia se află, aşa cum sunt definite şi clasificate în legislația națională în vigoare;
- Prima înființare, extinderea şi îmbunătățirea rețelei de apă/apă uzată (captare, stații de tratare, alimentare, canalizare, stații de epurare) pentru localitățile rurale având sub 10.000 l.e.;
- Prima înființare şi extinderea rețelei de joasă tensiune şi/sau a rețelei publice de iluminat;
- Achiziția/dotarea cu echipamente de producere de energie regenerabilă în scop public;
- Prima înființare şi extinderea rețelei publice locale de alimentare cu gaz către alte localități rurale sau către zone rurale care nu sunt conectate la rețea;
- Prima înființare, extinderea şi îmbunătățirea platformelor de depozitare a deşeurilor şi dotarea cu echipamente de management al deşeurilor.

Pentru componenta b):

- Înființarea, amenajarea spațiilor de recreere pentru populația rurală (parcuri, spații de joacă pentru copii, terenuri de sport etc.);
- Renovarea clădirilor publice (ca de ex. primarii) şi amenajări de parcări, piețe, spații pentru organizarea de târguri etc);
- Investiții noi în infrastructura socială şi dotarea aferentă pentru centre de îngrijire copii, bătrâni şi persoane cu nevoi speciale;
- Achiziționarea de microbuze care să asigure transportul public pentru comunitatea locală şi amenajarea de stații de autobuz;
- Achiziționarea de utilaje şi echipamente pentru serviciile publice (de deszăpezire, întreținere spații verzi etc.);
- Investiții de renovare, modernizare şi utilarea aferentă a aşezămintelor culturale (biblioteci, cămine culturale, centre pentru conservarea şi promovarea culturii tradiționale etc.), inclusiv achiziționarea de costume populare şi instrumente muzicale tradiționale utilizate de acestea în vederea promovării patrimoniului cultural imaterial; de asemenea vor fi susținute cheltuielile cu achiziționarea de echipamente hardware, soft-uri, inclusiv costurile de instalare şi montaj.

Pentru componenta c):

- Restaurarea, consolidarea şi conservarea obiectivelor de patrimoniu cultural din spațiul rural - grupa B şi natural local (peşteri, copaci seculari, cascade etc);
- Studii privind patrimoniul cultural (material şi imaterial) din spațiul rural cu posibilitatea de valorificare a acestora şi punerea acestora la dispoziția comunității;
- Achiziționare de echipamente pentru expunerea şi protecția patrimoniului cultural.

AXA 4 LEADER

Obiectivul general al axei 4 - Demararea şi funcționarea inițiativelor de dezvoltare locală

Obiectivele specifice urmăresc:

- participarea membrilor comunităților rurale la procesul de dezvoltare locală (măsura 41)
- încurajarea actorilor de la nivel local de a lucra împreună cu reprezentanții altor comunități din interiorul sau exteriorul țării (măsura 421),
- stimularea formării de parteneriate, pregătirea şi asigurarea implementării strategiilor de dezvoltare locală (măsura 431)

Obiectivele operaționale se regăsesc în fişele tehnice ale măsurilor 41, 421 şi 431.

Măsuri

Acțiunile ce vor fi întreprinse în cadrul axei 4, prin intermediul celor 3 măsuri, pot fi sintetizate astfel:

- *Măsurile 41 şi 421*, prin intermediul cărora, se implementează strategiile de dezvoltare locală de către GAL, în teritoriile selectate, oferă posibilitatea atingerii obiectivelor axelor 1, 2 şi 3 din FEADR, în concordanță cu strategia elaborată la nivel local, ce se va materializa prin proiecte realizate individual sau prin cooperare cu alte GAL-uri/parteneriate.

- *Măsura 431*, divizată în două sub-măsuri, respectiv:

  - *Sub-măsura 431.1* sprijină construcția de parteneriate public-private, elaborarea strategiilor de dezvoltare locale şi pregătirea Planului de Dezvoltare în vederea participării la selecția GAL-urilor.;
  - *Sub-măsura 431.2* oferă sprijin Grupurilor de Acțiune Locala pentru: cheltuieli de funcționare, animare şi dobândirea de competențe.

4.1. Strategiile de Dezvoltare Locală

Măsura 41 Implementarea strategiilor de dezvoltare locală

Codul măsurii 41

411– Creşterea competitivităţii sectoarelor agricol şi forestier

412– Îmbunătăţirea mediului şi a spaţiului rural

413– Calitatea vieţii şi diversificarea economiei rurale

Obiective

Sprijinul acordat prin axa LEADER oferă posibilitatea, în contextul elaborării strategiilor de dezvoltare locală pe baza nevoilor locale şi a punctelor forte, de a combina cele trei obiective ale celor trei axe din FEADR respectiv: competitivitate, îmbunătăţirea mediului şi calitatea vieţii/diversificare.

Obiective operaţionale

a) implementarea strategiilor integrate de dezvoltare locală în vederea creşterii competitivităţii sectoarelor agricol şi forestier,
b) implementarea strategiilor integrate de dezvoltare locală în vederea îmbunătăţirii mediului şi a spaţiului rural,
c) implementarea strategiilor integrate de dezvoltare locală în vederea creşterii calităţii vieţii şi diversificării activităţilor economice din spaţiul rural.
d) încurajarea acţiunilor inovative (spre exemplu, soluţii noi la probleme vechi, introducerea şi dezvoltarea unor produse noi, noi sisteme de piaţă, modernizarea activităţilor tradiţionale prin aplicarea de noi tehnologii, etc.).

4.2. Cooperare inter-teritorială şi transnațională

Măsura 421 Implementarea proiectelor de cooperare

Obiective şi acțiuni

Obiectiv operațional - Participarea Grupurilor de Acțiune Locală la proiecte de cooperare

Prin intermediul acestei măsuri se vor finanța proiecte de cooperare transnațională (între România şi alte state membre sau nu) şi inter-teritorială (în cadrul României) între GAL-uri şi alte grupuri/parteneriate. Aceste proiecte vor fi implementate sub responsabilitatea unui GAL coordonator.

Cheltuieli eligibile (principalele):

- cheltuieli pentru pregătirea proiectelor de cooperare – organizare misiuni tehnice, întâlniri, seminarii, activități de traducere şi interpretare, multiplicare documente
- cheltuieli de investiții pentru implementarea proiectelor comune
- cheltuieli pentru proiecte comune de instruire

4.3. Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe şi animarea teritoriului

Măsura 431 Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe şi animarea teritoriului

Obiective

Măsura urmăreşte creşterea capacității de implementare a strategiilor de dezvoltare locală prin:

a) Construcție instituțională la nivel local;

b) Asigurarea resurselor umane, financiare şi tehnice pentru sprijinirea activității Grupurilor de Acțiune Locală;
c) Instruirea personalului Grupurilor de Acțiune Locală în vederea elaborării şi implementării strategiilor de dezvoltare locală;
d) Animarea teritoriului.

Sub-măsura 431.1 – Construcție parteneriate public-private

a) Construcția de parteneriate reprezentative de dezvoltare locală
b) Realizarea studiilor privind teritoriul
c) Elaborarea strategiilor integrate de dezvoltare
d) Întocmirea dosarelor de candidatură în vederea participării la procedura de selecție a GAL-urilor

Sub-măsura 431.2 - Funcționarea Grupului de Acțiune Locală, dobândirea de competențe şi animarea teritoriului

a) Activitățile necesare funcționării GAL;
b) Instruirea managerilor/animatorilor implicați în implementarea strategiei de dezvoltare locală;
c) Animarea teritoriului prin organizarea de evenimentelor promoționale destinate informării şi promovării strategiei locale în spațiul rural precum şi prin alte metode specifice fiecărui teritoriu.

Operațiuni de asistență tehnică

1. Descrierea activităților de pregătire, management, monitorizare, evaluare, informare şi control din cadrul sprijinului pentru programe, finanțate de asistența tehnică

Descrierea măsurii

Măsura de asistență tehnică contribuie la implementarea efectivă, eficientă, corectă şi transparentă a Programului Național de Dezvoltare Rurală prin sprijinirea activităților de pregătire, management, monitorizare, evaluare, informare şi control ale acestuia.

Obiective

Obiectivul general al măsurii de asistență tehnică este de a asigura sprijin pentru coordonarea şi implementarea politicii de dezvoltare rurală în România stabilită prin Programul Național de Dezvoltare Rurală, într-un mod cât mai eficient, efectiv şi transparent.

Prin fondurile destinate măsurii de asistență tehnică se finanțează activitățile care vor asigura îndeplinirea obiectivelor majore ale acestei măsuri, precum:

- asigurarea unei bune gestionări şi utilizări a resurselor alocate în vederea implementării eficiente a Programului Național de Dezvoltare Rurală;
- îmbunătățirea şi maximizarea impactului Programului Național de Dezvoltare Rurală;
- asigurarea transparenței şi promovării Programului Național de Dezvoltare Rurală şi a sprijinului comunitar oferit implementării acestuia;
- asigurarea unei bune cooperări cu Comisia Europeană şi partenerii economici şi sociali;

- stabilirea şi funcționarea Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurale.

2. Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală

Obiective şi responsabilități

Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală are ca *obiectiv general* înrolarea energiei tuturor actorilor în procesul de dezvoltare rurală şi promovarea unui flux eficient de informații, schimburi de idei şi bune practici şi cooperarea dintre actori, grupând toate organizațiile şi instituțiile care sunt implicate în dezvoltarea rurală în vederea:

- creării unei economii agricole şi forestiere bazate pe exploatații care trebuie să se angajeze pe calea modernizării;
- dezvoltării unei agriculturi care să favorizeze biodiversitatea şi conservarea mediului;
- îmbunătățirii calității vieții şi dezvoltării economice în spațiul rural;
- îmbunătățirii guvernanței locale în vederea creării şi implementării strategiilor de dezvoltare locală.

Pentru înființarea şi funcționarea RNDR, vor fi eligibile următoarele acțiuni:

a) asigurarea şi dezvoltarea resurselor umane, precum şi acoperirea costurilor aferente;
b) asigurarea logisticii necesare funcționării rețelei;
c) asigurarea cheltuielilor administrative;
d) managementul rețelei;
e) alte acțiuni legate de implementarea acestei activități.

Principalele activități ale RNDR sunt:

- informarea şi comunicarea privind programul şi măsurile de dezvoltare rurală ;

- furnizarea informației privind dezvoltările în spațiile rurale Comunitare şi în alte țări;
- organizarea de întâlniri şi seminarii la nivel Comunitar pentru cei activ implicați în dezvoltarea rurală;
- organizarea schimburilor între actorii dezvoltării rurale (inclusiv facilitarea unui schimb de expertiză şi sprijinirea implementării şi evaluării politicii de dezvoltare rurală);
- implementarea bunelor practici de dezvoltare rurală la nivel comunitar;
- asistență tehnică pentru cooperare intra-națională şi trans-națională (pentru GAL-uri ş.a);
- acțiuni de promovare a produselor specifice locale (tradiționale) certificate (expoziții, reclame, publicitate etc);
- acțiuni de promovare şi de încurajare a înființării şi funcționării administrative a grupurilor de producători, recunoscute în conformitate cu prevederile legislației naționale în vigoare;
-
- acțiuni de informare şi promovare a activităților şi serviciilor turistice (ghiduri turistice, pliante cu obiective turistice etc).

Instrumente folosite de Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală

Pe lângă instrumentele comune Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală şi Rețelei Europene (proiect de bază de date bazat pe folosirea formei de proiecte pilot comune; elaborarea unei liste cu bune practici; proiect de bază de date transnațional; baze de date experți; bază de date cu GAL-uri; instrument de cooperare transnațională), folosite în vederea identificării bunelor practici şi a sprijinului pentru

cooperare transnațională, vor fi dezvoltate unele instrumente specifice rețelei naționale şi anume:

- *Informare - Comunicare - Promovare:*

> O pagină de web care să faciliteze:

- legătura cu rețelele active la nivel național şi ale diferitelor state membre ale UE;
- comunicarea în cadrul Rețelei Europene;
- legături cu total acces în ceea ce priveşte unele părți ale rețelei şi acces numai cu actorii şi alți profesionişti ai acesteia;

Canalele paginii de web vor fi prezentate în limbi diferite.

> Informări regulate şi ocazionale:

- publicații tehnice si procedurale;
- evenimente privind întâlniri legate de axele prioritare ale PNDR şi alte teme;
- informații privind organizarea unor grupuri de lucru tematice;
- producerea de informații tehnice, inclusiv informații despre programele rurale de dezvoltare finanțate de Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală;
- concentrare pe instrumente, măsuri, metode de implementare;
- comisii ştiințifice cu scopul diseminării cunoştințelor şi cercetării în dezvoltarea rurală.

> Mijloace de promovare: expoziții, reclame, publicitate, ghiduri turistice, pliante cu obiective turistice, produse specifice locale certificate, procedee şi tehnologii noi etc;

- *Schimburi între actorii rurali:*

> Seminarii generale sau tematice;

- > Bază de date - contacte şi proiecte;
- > Privind bunele practici;
- > Constituirea unui repertoriu - bază de date;
- > Seminarii de difuzare şi de sprijinire a formării - susținere a dezvoltării.

- *Difuzarea bunelor practici:*
  - > Crearea unei baze de date;
  - > Organizarea de seminarii cu scopul diseminării de informații şi sprijin pentru instruire.
- *Sprijinirea cooperării (națională şi transnațională):*
  - > Sprijin metodologic - editare de ghiduri;
  - > Sprijin pentru identificarea partenerilor - baze de date, lansarea apelului la formarea de parteneriate etc;
  - > Sprijin pentru desfăşurarea cooperărilor - zile de consiliere pentru dezvoltarea cooperărilor (punere la punct, realizare, evaluare);
  - > Expertize proactive;
  - > Reguli de implementare a cooperărilor în diferite state membre;
  - > Kituri de lansări de cooperare (informații de bază, metodologie, listă de experți disponibili şi liberi pe teme);
  - > Întâlniri tematice dedicate cooperării;

2. PROGRAMUL OPERAȚIONAL PENTRU PESCUIT

Obiectivul general al Programului Operațional pentru Pescuit este promovarea unui sector piscicol competitiv, dinamic, modern şi asigurarea unui pescuit durabil, ținand seama în mod echilibrat de aspectele legate de protecția mediului, dezvoltarea socială şi bunăstarea economică.

AXA PRIORITARĂ 1 - MĂSURI DE ADAPTARE A FLOTEI DE PESCUIT

Selecția măsurilor

- Măsura 1.1 : Încetarea activității navelor de pescuit (casare sau schimbarea destinației)
- Măsura 1.3 : Investiții la bordul navelor şi selectivitate
- Măsura 1.4 : Pescuitul de coastă la scară mică
- Măsura 1.5 : Compensații socio – economice pentru gestionarea flotei

AXA PRIORITARĂ 2- DEZVOLTAREA COMPETITIVITĂȚII ACVACULTURII, A PESCUITULUI ÎN APELE INTERIOARE ŞI DIVERSIFICAREA PRODUSELOR

Principalele obiective ale Axei 2:

- susținerea dezvoltării durabile a acvaculturii prin modernizarea şi dezvoltarea potențialului productiv, diversificarea producției şi îmbunătățirea resurselor umane
- modernizarea sectorului de pescuit în apele interioare
- creşterea eficienței activităților de procesare şi marketing în concordanță cu standardele Uniunii Europene

Selectarea măsurilor

- Măsura 2.1. – Măsuri pentru investiții productive în acvacultură
- Măsura 2.2. – Pescuit în apele interioare
- Măsura 2.3 – Investiții în procesare şi marketing

- Măsura 2.4. – Măsuri pentru mediul acvatic, în special pentru dezvoltarea formelor de acvacultură care cuprind măsuri de protecție şi ameliorare a mediului, resurse naturale, diversitate genetică şi gestionarea peisajului şi elementelor tradiționale ale zonelor de acvacultură (Delta Dunării, zonele montane)
- Măsura 2.5. – Măsuri de sănătate animală pentru finanțarea controlului şi eradicării bolilor din acvacultură.

Măsura 2.1. Măsuri pentru investiții productive în acvacultură

Obiective

Această măsură va sprijini acțiuni de investiții în construirea, extinderea, echiparea şi modernizarea instalațiilor de producție pentru activitățile de acvacultură tradițională (bazine de pământ) importante pentru păstrarea şi dezvoltarea atât a structurii economice şi sociale cât şi a mediului. Va contribui de asemenea la diversificarea producției către noi specii şi producerea de specii cu perspectivă bună de piață.

Conținutul măsurii

Această măsură va susține financiar acțiuni pentru:

- Modernizarea şi reabilitarea acvaculturi tradiționale
- Construirea de noi ferme de dimensiuni micro şi mici pentru practicarea acvaculturii semi-intensive şi intensive
- Creşterea producției la speciile de cultură din zonele montane
- Diversificarea producțiilor obținute din acvacultură

Măsura 2.2. Pescuitul în apele interioare

Obiective

Această măsură va acoperi investiţii pentru construcţia, extinderea, echiparea şi modernizarea facilităţilor de pescuit în apele interioare, cu privire la îmbunătăţirea siguranţei, a condiţiilor de muncă, igienei şi calităţii produselor, sănătate animală şi umană şi reducerea impactului negativ sau să aibă un impact pozitiv asupra mediului.

Conţinutul măsurii

Această măsură va acorda suport financiar pentru:

- Investiţii la bordul ambarcaţiunii în scopul dezvoltării siguranţei şi îmbunătăţirii condiţiilor de muncă, igiena şi calitatea produselor
- Construirea, extinderea, echiparea şi modernizarea facilităţilor pentru pescuit în apele interioare
- Măsurarea şi / sau introducerea uneltelor de pescuit capabile să reducă impactul negativ asupra mediului sau să aibă efecte benefice asupra mediului.
- Schimbarea destinaţiei vaselor de pescuit în apele interioare către alte activităţi decât pescuitul, în special în Delta Dunării

Măsura 2.3. Industrializarea peştelui şi comercializarea

Obiective

Acesta măsură va include două sub-obiective:

- Creşterea capacităţii existente a industriei de procesare prin extinderea facilităţilor existente sau construirea de noi unităţi,
- Îmbunătăţirea competitivităţii pentru produsele de peşte procesate şi comercializate prin investiţii în noi tehnologii şi noi echipamente.

Conţinutul măsurii

Această măsură va finanța investiții ca:

- Echipamente noi şi moderne pentru procesarea produselor şi sub-produselor;
- Echipamente capabile să îmbunătățească calitatea, siguranța şi trasabilitatea produselor;
- Echipamente pentru îmbunătățirea siguranței şi condițiilor de muncă;
- Infrastructură şi echipamente care vor reduce impactul negativ asupra mediului (în special prin îmbunătățirea folosirii sub-produselor şi a reziduurilor);
- Calculatoare şi software pentru managementul unităților de procesare şi comercializare.

AXA PRIORITARĂ 3 - STIMULAREA MĂSURILOR DE INTERES COLECTIV

Principalele obiective ale Axei 3:

- **întărirea infrastructurii pentru a obține pe termen lung o industrie de pescuit competitivă;**
- **întărirea capacității instituționale;**
- **sprijinirea acțiunilor comune pentru dezvoltarea într-o manieră durabilă a activităților de acvacultură şi pescuit.**

Selectarea măsurilor

- Măsura 3.1 : Acțiuni colective

Măsura 3.2 : Dezvoltarea şi protejarea florei acvatice şi faunei, va fi de asemenea folosită.

- Măsura 3.3 : Porturi de pescuit, puncte de debarcare şi adăposturi

- Măsura 3.4 : Diversificarea produselor şi campanii de promovare
- Măsura 3.5 : Proiecte pilot

Măsura 3.1. Acțiuni colective va avea 2 submăsuri:

Submăsura 3.1-1. Acțiuni colective - Dezvoltarea de noi piețe

Obiective

Principalele obiective ale acestei măsuri vor fi crearea unui mediu competitiv în sectorul pieței de peşte prin întărirea capacității instituționale de control şi prin acțiuni colective pentru dezvoltarea durabilă a pieței de peşte.

Această măsură va contribui la întărirea infrastructurilor colective dedicate marketingului şi procesării, inclusiv sistemele informaționale.

De asemenea va contribui la îmbunătățirea condițiilor de lucru, şi va adapta planurile colective de procesare şi marketing la constrângerile de mediu.

Conținutul măsurii

Acțiunile principale ce vor fi finanțate sunt următoarele:

1. Investiții privind echipamente şi infrastructuri pentru comercializarea în cele mai bune condiții a peştelui provenit atât din pescuit cât şi din acvacultură (ex. spații de licitație, piețe en-gross, spații pentru depozitare şi refrigerare a peştelui, spații pentru depozitare şi tratamentul deşeurilor, etc.)

2. Implementarea sistemului informațional (ex. sisteme IT de licitație, conexiuni IT între punctele de debarcare şi spațiile de licitație, colectarea datelor referitoare la producție şi marketing, sistem de estimare a debarcărilor, introducerea jurnalului de bord electronic, analiză şi diseminare (“observatorul pieței”), acces la rețelele informatice internaționale etc.)

3. Instruirea grupurilor de producători în scopul îmbunătățirii aptitudinilor profesionale (ex. persoanele care vor lucra la bursă, angajați, persoane implicate în sectorul de procesare, marketing etc.)

Submăsura 3.1 – 2. Acțiuni colective: pescuit şi acvacultură

Obiective

Principalul obiectiv al aceste măsuri este dezvoltarea acțiunilor colective de interes comun cu două sub-obiective:

- sprijinirea acțiunilor comune în vederea dezvoltării durabile a pescuitului şi acvaculturii;
- sprijinirea potențialului uman prin proiecte care vizează întărirea capacității instituționale.

Conținutul măsurii

Principalele acțiuni care vor fi finanțate sunt:

1. Acțiuni comune pentru instituirea unor modalități de producție şi exploatare durabilă în domeniul pescuitului şi acvaculturii.

1.1. Acțiuni colective pentru pescuitul durabil:

- management îmbunătățit în zonele de pescuit în scopul conservării resurselor (ex. limitări locale referitoare la timp sau număr de nave şi ambarcațiuni de pescuit, controlul efortului de pescuit, managementul cotelor);

- utilizarea metodelor de pescuit inovatoare (ex. scule de pescuit selective) în scopul reducerii efortului de pescuit, a capturilor accidentale şi a pierderilor;

- planuri inovatoare pentru zona de lucru de la bordul navelor şi ambarcațiunilor de pescuit şi manuale de buna practică pentru pescari în scopul de a

îmbunătăți condițiile de lucru şi siguranța şi pentru a menține atractivitatea acestei meserii.

1.2. Acțiuni colective pentru acvacultură durabilă:

- dezvoltarea, restructurarea sau îmbunătățirea zonelor cu acvacultură: protecția zonelor cu acvacultură marină prin recifi artificiali, îmbunătățirea rețelelor de distribuție a apei pentru acvacultură în apele salmastre (lagunele litorale), stații de pompare colective, instalații colective pentru tratamentul apelor uzate etc.;

- sprijinirea acțiunilor vizând ameliorarea calității şi creşterii valorii adăugate a produselor din peşte, eco-etichetarea şi certificarea;

- investiții colective pentru echipamente de producție şi infrastructură.

2. Întărirea capacității instituționale:

- creşterea capacității de control a autorităților statului şi creşterea gradului de pregătire a personalului cu atribuții de control şi inspecție;

- întărirea colaborării între diferitele autorități ale statului cu atribuții de control;

Măsura 3.3. Porturi de pescuit, puncte de debarcare şi adăposturi

Obiectiv

Obiectivul acestei măsuri este de a îmbunătăți infrastructura din sectorul pescăresc.

Conținutul măsurii

Îmbunătățirea serviciilor oferite pescarilor va include facilități pentru aprovizionarea cu gheață, combustibil şi apă, facilități pentru întreținerea şi repararea navelor şi ambarcațiunilor, ca şi a echipamentului de pescuit, şi de asemenea construirea sau modernizarea danelor pentru îmbarcarea sau debarcarea produselor.

Principalele acțiuni care vor fi finanțate sunt următoarele:

1. Construirea unui port pescăresc în cadrul unui port existent. Această acțiune va include:

1.1. Extinderea şi modernizarea danelor specifice pentru navele şi ambarcațiunile de pescuit;

1.2. Construirea de facilități pentru aprovizionarea cu combustibil, gheață şi apă;

1.3. Construirea de facilități pentru debarcare, procesare şi stocarea produselor pescăreşti (în legătură cu spațiile de licitație care vor fi implementate (vezi măsura 3.1-1);

1.4. Asigurarea de facilități şi echipamente pentru întreținerea şi repararea navelor şi ambarcațiunilor de pescuit

1.5. Construirea de facilități pentru stocarea şi tratamentul deşeurilor;

2. Investiții legate de siguranță pentru construirea sau modernizarea adăposturilor pentru pescuitul pe scară mică:

2.1. Construirea, modernizarea şi extinderea facilităților de debarcare, îmbunătățirea siguranței în timpul debarcării sau încărcării;

2.2. Construirea de facilități pentru aprovizionarea cu combustibil, gheață şi apă;

2.3. Construirea de facilități de stocare la rece;

2.4. Construirea de locații pentru stocarea şi tratamentul deşeurilor şi a resturilor provenite de la procesare.

Măsura 3.4. Diversificarea produselor şi campanii de promovare

Obiective

Principalele obiective ale acestei măsuri vor fi crearea unui mediu noi în sectorul pieței de peşte prin acțiuni colective pentru activități durabile de comercializare a peştelui şi dezvoltarea de noi piețe.

Aceste obiective vor include 2 sub-obiective:

Îmbunătățirea infrastructurii şi a sistemelor dedicate marketingului şi procesării, inclusiv sistemele informaționale;

Dezvoltarea de noi piețe: promovarea şi îmbunătățirea calității produselor, creşterea ofertei de produse

Conținutul măsurii

Acțiunile principale ce vor fi finanțate sunt următoarele:

- Studii de piață (ex. monitorizarea coşului zilnic al consumatorilor, studii de imagine şi percepție, identificarea tendințelor noi de consum etc.)
- Campanii de promovare a consumului de peşte din producția internă şi de îmbunătățire a imaginii produselor pescăreşti şi a sectorului în general
- Exploatarea speciilor a căror potențial nu a fost bine valorificat, specii fără valoare comercială sau cu valoare comercială scăzută a căror valoare comercială creşte prin procesare, campanii de promovare a unor astfel de produse noi;
- Implementarea politicii de calitate pentru produsele provenite din pescuit şi acvacultură (ex. standarde de calitate, reglementări sanitare, sistem computerizat de urmărire a trasabilității, manuale de proceduri pentru manevrare şi procesare etc.)
- Dezvoltarea, recunoaşterea şi promovarea produselor obținute prin metode cu impact scăzut asupra mediului

- Recunoaşterea şi promovarea schemelor de calitate geografică conform prevederilor Regulamentului (CE) nr.2081/1992 (desemnarea originii, indicații geografice)

FEP va sprijini financiar investiții cum ar fi:

- computere şi software pentru managementul întreprinderilor colective de marketing;
- instruire de grup (ex. seminarii, vizite de studii etc.);
- studii de piață;
- campanii de promovare.

Măsura 3.5. Proiecte pilot

Conținutul măsurii

FEP va acorda sprijin pentru 4 tipuri mari de proiecte, de importanță națională sau locală:

- tehnologii inovatoare, pentru care se va testa, în condițiile actuale existente în sector, viabilitatea tehnică sau economică în scopul obținerii şi diseminării cunoştințelor tehnice sau economice ale tehnologiei testate;
- testări efectuate în cadrul planurilor de management şi a planurilor de alocare a efortului de pescuit, incluzând, dacă este necesar, stabilirea unor zone interzise pescuitului, în scopul de a evalua consecințele biologice şi financiare, şi restocarea experimentală;
- dezvoltarea şi testarea metodelor de îmbunătățire a selectivității sculelor, reducerea capturilor accidentale, ignorarea sau impactul asupra mediului, în particular pe fundul mării;
- testarea tipurilor alternative de tehnici de management al pescuitului.

AXA PRIORITARĂ 4 - DEZVOLTAREA DURABILĂ A ZONELOR PESCĂREŞTI

Obiectivul general al axei îl reprezintă **Dezvoltarea durabilă şi creşterea calității vieții în zonele pescăreşti**

Măsura 4.1. Dezvoltarea durabilă a zonelor pescăreşti

Prin această măsură se pot realiza, pentru zonele selectate toate acțiunile eligibile prevăzute în articolul 44 din R (CE) 1198/2006 , precum şi acțiuni eligibile ale celorlalte axe, cu excepția încetării temporare şi permanente ale activităților de pescuit pentru vasele pescăreşti, respectându-se condițiile specifice impuse pentru acele măsuri.

AXA PRIORITARĂ 5 – CREŞTERA EFICIENȚEI ADMINISTRAȚIEI

Măsura 5.1. Asistență tehnică

Măsura 5.1 se referă la furnizarea de servicii de asistența tehnică şi poate finanța măsuri de pregătire, de supraveghere, de susținere administrativă şi tehnică, de evaluare şi audit necesare punerii în practică a prezentului regulament.

Această măsură conține:

a) evaluări, expertize, statistici şi studii, în special cele cu caracter general în funcționarea F.E.P. ;

b) măsuri vizând partenerii, beneficiarii intervenției F.E.P. şi publicul larg, conținând măsurile de informare;

c) măsurile de transmitere a informației, de punere în aplicare, de sensibilizare, de promovare a cooperării şi a schimbului de experiență în cadrul Comunității;

d) punerea în practică, exploatarea şi interconexiunea sistemelor informatizate de gestionare, de supraviețuire, de inspecție şi de evaluare;

e) îmbunătățirea metodelor de evaluare şi de schimb de informații între utilizatorii de formare asupra practicilor în materie;

f) constituirea la nivel transnațional şi comunitar de formare a rețelelor de actori de dezvoltare durabilă a zonelor de pescuit vizând favorizarea schimburilor de experiență şi a bunelor practici, de stimulare şi de punere în practică a cooperării transregionale şi transnaționale odată cu difuzarea informației.

3. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL "CREŞTEREA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE" (POS-CCE)

POS CCE răspunde pe de o parte primei priorități a PND 2007 - 2013: „Creşterea competitivității economice şi dezvoltarea economiei bazate pe cunoaştere" şi pe de altă parte priorității a doua a CNSR, respectiv „Creşterea competitivității economice pe termen lung", contribuind în acelaşi timp la implementarea tuturor celorlalte priorități tematice ale CNSR.

Au fost identificate în POS CCE următoarele axe prioritare:

Axa prioritară 1: **Dezvoltarea unui sistem inovativ şi eco-eficient de producție**

Axa prioritară 2: **Cercetare, dezvoltare tehnologică şi inovare pentru competitivitate**

Axa prioritară 3: **Tehnologia Informațiilor si Comunicațiilor pentru sectorul public si privat**

Axa prioritară 4: **Creşterea eficientei energetice şi a siguranței aprovizionării în contextul combaterii schimbării climatice**

Axa prioritară 5: **Asistență tehnică**

AXA PRIORITARĂ 1 - UN SISTEM DE PRODUCȚIE INOVATIV ŞI ECOEFICIENT

Domeniul major de intervenție 1.1 - Investiții productive şi pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM

Activități eligibile

a) Sprijin pentru consolidarea şi modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile şi intangibile (pentru întreprinderi mari, mici şi mijlocii):

- Crearea unui nou amplasament de producție (unitate de producție/instalație) pentru extinderea capacității de producție, inclusiv transferul unei instalații de producție existente ca urmare a unui act administrativ (excepție delocalizarea unei capacități de producție din alt stat membru UE);
- Extinderea unui amplasament existent pentru creşterea capacității de producție;
- Diversificarea producției unui amplasament existent, prin lansarea de noi produse;
- Modernizarea întreprinderii, inclusiv schimbări în procesul de producție a unui amplasament existent (ex: modernizare instalații, echipament şi instalații înalt tehnologizate, automatizarea a procesului de fabricație, introducerea de noi tehnologii de producție). Echipamentele pentru protecția mediului, reciclarea deşeurilor, tratarea apelor reziduale, reducerea emisiilor din atmosferă se finanțează numai în legătură cu investițiile menționate anterior;
- Achiziționarea de bunuri intangibile, cum ar fi software, brevete, licențe, know-

how sau soluții tehnice nebrevetate;

- Instruire specializată, strict legată de activitățile de investiții specificate mai sus

b). Sprijin pentru implementarea standardelor internaționale:

- Implementarea şi certificarea sistemelor de management al calității (ex. ISO 9001), management integrat, alte scheme de certificare;
- Implementarea şi certificarea sistemelor de management al mediului (ISO 14001) sau certificarea voluntară de mediu (EMAS);
- Etichetarea ecologică a produselor şi serviciilor;
- Crearea şi modernizarea laboratoarelor de încercări şi etalonări;
- Acreditarea laboratoarelor de încercări şi etalonări;
- Pregătirea personalului strict legată de activitățile precizate mai sus.

c). Sprijin pentru accesul IMM pe noi piețe şi internaționalizare:

- Elaborare de studii de piață şi activități de promovare;
- Participarea la târguri internaționale, expoziții şi misiuni economice;
- Achiziția de servicii de consultanță specializată.

Domeniul major de intervenție 1.2 – Accesul IMM la finanțare

Activități eligibile

Activitățile eligibile sunt definite prin Acordul de finanțare încheiat între Guvernul României reprezentat prin Ministerul Economiei şi Finanțelor şi Fondul European de Investiții.

a) *Sprijin pentru dezvoltarea fondurilor de garantare*

- Activități legate de contra - garantarea creditelor
- Activități legate de înființarea şi dezvoltarea fondurilor locale/regionale de garantare

b) Sprijin pentru înființarea de firme de capital de risc

- Activități legate înființarea de firme de capital de risc

Şi alte activități derulate în baza acordului menționat atât de fondul Jeremie (Jeremie Holding Fund) cât şi de intermediarii financiari.

Domeniul major de intervenție 1.3 - Dezvoltarea durabilă a antreprenoriatului

Activități eligibile

Activitățile eligibile în cadrul acestui domeniu major de intervenție sunt următoarele:

a) Dezvoltarea structurilor de sprijin al afacerilor (SSA) de interes național şi internațional

- Elaborarea de studii de fezabilitate, planuri de afaceri, analize financiare, proiecte pentru dezvoltarea parteneriatelor în vederea înființării/dezvoltării unei SSA;
- Achiziționarea de teren;
- Construirea/ modernizare/ extinderea de clădiri, exclusiv pentru activități de producție, servicii;
- Crearea/ modernizarea/ extinderea utilităților de bază;
- Managementul SSA (maxim 3 ani după începerea operațiunilor);
- Alte activități necesare creării/dezvoltării SSA.

Pentru întreprinderile găzduite:

- Achiziționarea de echipamente, instalații tehnologice, utilaje;
- Achiziționarea de software, brevete, licențe, know-how sau soluții tehnice nebrevetate;
- Achiziționarea de servicii de consultanta si instruire specializată, strict

legată de activitățile de investiții specificate mai sus;

- Achiziționarea de servicii de consultanta de afaceri si de promovare a afacerilor;
- Achiziționarea de servicii.

b) Sprijin pentru consultanță acordat IMM-urilor

Se va acorda sprijin pentru IMM în vederea achiziționării de servicii de consultanță în domeniile:

- dezvoltarea de strategii bazate pe soluții inovative pentru crearea de noi produse/servicii;
- studii de fezabilitate şi pre-fezabilitate privind implementarea tehnologiilor eco-eficiente, tehnologii şi produse competitive;
- management, marketing şi activități de promovare;
- consultanță financiară;
- inovare şi drepturi de proprietate intelectuală;
- tehnologia informației şi e-business;
- managementul resurselor umane;
- transferul afacerii.

c) Sprijin pentru integrarea întreprinderilor în lanțurile de furnizori sau clustere

- Elaborarea de studii pentru identificarea companiilor membre, evaluarea viabilității si beneficiilor, în vederea creării şi dezvoltării clusterului/lanțului de furnizori;
- Achiziționarea de echipamente de logistică necesare pentru funcționarea clusterului (bunuri tangibile si intangibile pentru funcționarea clusterului exclusiv teren si mijloace de transport);
- Servicii de consultanță angajate înainte sau dupa constituirea clusterului;

- Activități pentru promovarea clusterului sau a firmelor membre sau clienților;
- Studii pentru cercetări de piață sectoriale sau regionale;
- Alte activități pentru firmele membre sau clienți (întâlniri de lucru, seminarii pentru membri sau potențiali membri, clienți).

AXA PRIORITARA 2: - CREŞTEREA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE PRIN CERCETARE - DEZVOLTARE ŞI INOVARE

Domeniul major de intervenție 2.1. - Cercetarea în parteneriat între universități/institute de cercetare şi întreprinderi în vederea obținerii de rezultate aplicabile în economie

Operațiuni orientative

Operațiunea 1: Proiecte de cercetare in parteneriat intre universități/ instituții de cercetare si întreprinderi

Obiectivul acestei operațiuni este de a sprijini activitățile de C-D realizate în colaborare între întreprinderi şi universități/instituții de C-D, care vor genera rezultate de interes economic si care vor stimula procesul de transferare a rezultatelor din cercetare in mediul economic. Proiectul trebuie să genereze un transfer tehnologic: obținerea unui brevet şi vânzarea acestuia, crearea unui spin-off intern sau obținerea unui rezultat care să fie implementat în producție printr-un proiect de inovare eligibil pentru sprijin prin domeniul de intervenție 3.

Proiectele se vor adresa următoarelor cinci arii tematice prioritare: sănătate; agricultură, securitate şi siguranță alimentară; energie; mediu; materiale, produse şi procese inovative.

Operațiunea 2: Proiecte CD de înalt nivel ştiințific la care vor participa specialişti din străinătate

Aceasta operațiune urmăreşte crearea de nuclee de competenta ştiințifică si/sau tehnologica de înalt nivel, la standarde europene, in cadrul unui institut C-D, al unei universități sau al unei întreprinderi gazda, prin atragerea de specialişti din străinătate, de orice naționalitate, cu competență recunoscută.

Activitățile eligibile

- activități pentru realizarea documentațiilor pregătitoare nefinanțate public anterior – plan de afaceri, studiu de piața, etc (pentru organizații de cercetare[1])
- activități de cercetare industriala/aplicativa;
- activități de dezvoltare precompetitivă /experimentala;
- diseminarea rezultatelor (pentru organizații de cercetare);
- protejarea drepturilor de proprietate industrială (pentru organizații de cercetare si IMM-uri[2]);
- transfer tehnologic (pentru organizații de cercetare):

o vânzarea de licențe şi brevete,

o dezvoltare de spin-off de natură internă;

- management de proiect (pentru organizații de cercetare).

[1] Organizația de cercetare este definită în Cadrul Comunitar de ajutor de stat de CDI (2006/C323/01)
[2] IMM-urile sunt întreprinderi definite conform Legii 346/2004, cu modificările şi completările ulterioare

Domeniul major de intervenție 2.2 - Investiții in infrastructura de CDI si dezvoltarea capacității administrative

Operațiuni orientative

Operațiunea 1: Dezvoltarea infrastructurii C-D existente şi crearea de noi infrastructuri C-D (laboratoare, centre de cercetare)

Aceasta operațiune sprijină dezvoltarea infrastructurii de C-D a universităților şi institutelor de C-D publice prin dotarea/modernizarea laboratoarelor existente, crearea de noi infrastructuri (laboratoare, centre/institute de cercetare) si sprijinirea construirii infrastructurilor de cercetare pan-europene in România (priorități ale UE finanțate în comun prin PC7 , FEDR, si alte fonduri). Operațiunea va fi concentrată pe cinci arii tematice prioritare: Sănătate; Agricultură, siguranță şi securitate alimentară; Energie; Mediu; Materiale, produse si procese inovative.

Categorii de proiecte sprijinite:

- proiecte mici de modernizare, înțelegându-se prin aceasta modernizarea unei infrastructuri existente (laborator/laboratoare) prin achiziționarea de noi instrumente si echipamente, reamenajarea locațiilor de cercetare in vederea unei bune funcționari a noilor echipamente;

- proiecte mari pentru crearea de noi centre de cercetare, institute si laboratoare in cadrul organizațiilor publice de cercetare existente, care işi extind aria de activitate sau deschid noi direcții de cercetare.

Operațiunea 2: Dezvoltarea de poli de excelenta

Operațiunea sprijină crearea unor structuri tip cluster inovativ care să grupeze întreprinderi inovative, centre de instruire, instituții ale administrației locale, bănci, etc în jurul unor universități şi instituții de cercetare puternice in domenii cu potențial economic.

În cadrul acestor grupări se vor dezvolta activități îndreptate spre aceeaşi piața finala (prin utilizarea in comun a facilitaților, inclusiv de C-D, prin activitatea de C-D, prin schimb de cunoştințe si expertiza, prin transfer tehnologic si inovare, prin diseminarea de informații) pe baza unei strategii de dezvoltare pe termen lung, comune pentru toți partenerii. Pentru reprezentarea si operarea polului, trebuie stabilita o entitate cu personalitate juridica, fie ea întreprindere sau ONG (fundație, asociație).

Operațiunea sprijină in principal dezvoltarea unor facilități comune si animarea polului, in timp ce activitățile de cercetare ale polului si investițiile individuale in infrastructura de cercetare pot fi sprijinite de alte operațiuni din cadrul acestei Axe Prioritare. Prin facilități comune se înțelege:

- facilități pentru centru de perfecționare si cercetare;
- infrastructuri de cercetare cu acces deschis pentru toți membrii polului: laborator, facilitate de testare;
- infrastructuri de rețele de banda larga.

Operațiunea 3: Dezvoltarea unor rețele de centre C-D, coordonate la nivel național si racordate la rețele europene si internaționale de profil (GRID, GEANT)

Aceasta operațiune urmăreşte:

- creşterea implicării cercetătorilor romani in rețele internaționale de cercetare foarte specializate de tip GRID, cu implicații importante in dezvoltarea viitoare a ştiinței si tehnologiei;
- creşterea capacitații rețelei de cercetare si educație ROEDUNET, spre a se apropia de standardele rețelei GEANT.

Operațiunea 4: Întărirea capacității administrative

Aceasta operațiune îşi propune îmbunătățirea performantelor administrative si de management ale universităților şi instituțiilor de C-D publice. Operațiunea va identifica mai întâi prin activități de evaluare regulate în baza HG nr 551/2007. instituțiile relevante care necesita sprijin public in vederea îmbunătățirii capacității administrative si va finanța: întărirea capacității de management instituțional şi de proiect, accesul la baze de date si publicații, valorizarea rezultatelor din cercetare, accesul la instrumentele financiare etc.

Activitățile eligibile:

Operațiunea 1: Dezvoltarea infrastructurii C-D existente si crearea de noi infrastructuri C-D (laboratoare, centre de cercetare)

√ activități pentru realizarea infrastructurii:

- realizare studiu de fezabilitate;
- realizare proiect tehnic;
- organizare licitații publice;
- modernizarea clădirilor/spațiilor C-D;
- construcție/extindere clădiri (institute/centre/laboratoare C-D) - numai pentru proiecte mari;
- achiziționarea de aparatura, instrumente, echipamente pentru cercetare (inclusiv hardware si software pentru C-D);
- instalarea şi punerea în funcțiune a infrastructurii;

√ activități pentru întărirea capacității administrative:

- consultanță pentru îmbunătățirea managementului instituțional,
- consultanță pentru valorizarea rezultatelor din cercetare,
- consultanță privind accesul la instrumente financiare,

- activități de imagine şi promovare,
- accesul la baze de date si publicații;
- achiziția de bunuri IT tangibile/intangibile pentru îmbunătățirea gestionarii instituției (echipamente IT, programe de administrare, alte echipamente de gestionare a informației);

√ management de proiect.

Operațiunea 2: Dezvoltarea de poli de excelenta

√ activități pentru realizarea infrastructurii (facilități comune: centre de perfecționare si cercetare; infrastructuri de cercetare cu acces deschis pentru membrii polului: laborator, facilitate de testare; infrastructuri de rețele de banda larga);

√ activități pentru animarea polului:

- marketing in recrutarea noilor companii care iau parte la pol;
- managementul facilitaților comune cu acces deschis ale polului;
- organizarea de programe de perfecționare, workshop-uri si conferințe pentru schimbul de cunoştințe si realizarea legăturilor intre membrii polului.

Operațiunea 3: Dezvoltarea unor rețele de centre C-D, coordonate la nivel național si racordate la rețele europene si internaționale de profil (GRID, GEANT)

√ activități pentru conectarea la rețele GRID:

- achiziția de echipamente IT si echipamente conexe;
- achiziția de licențe software;
- modernizare spațiilor C-D pentru asigurarea condițiilor necesare funcționării optime a echipamentelor (climatizare, instalații, etc);
- realizarea de aplicații software pentru integrarea în rețeaua GRID;

√ activități pentru upgradarea rețelei RoEduNet:

- achiziția de echipamente IT si echipamente conexe;
- achiziția de licențe software;

√ management de proiect.

Operațiunea 4: Întărirea capacității administrative

√ activități pentru întărirea capacității administrative:

- consultanță pentru îmbunătățirea managementului instituțional,
- consultanță pentru valorizarea rezultatelor din cercetare,
- consultanță privind accesul la instrumente financiare,
- activități de imagine şi promovare,
- accesul la baze de date si publicații;
- achiziția de bunuri IT tangibile/intangibile pentru îmbunătățirea gestionarii instituției (echipamente IT, programe de administrare, alte echipamente de gestionare a informației).

√ management de proiect.

Domeniul major de intervenție 2.3. – Accesul întreprinderilor la activități de cercetare-dezvoltare şi inovare

Operațiuni orientative

Operațiunea 1: Sprijin pentru start-up-urile şi spin-off-urile inovative

Aceasta operațiune are ca obiectiv sprijinirea creării spin-off-urilor şi dezvoltării start-up-urilor inovative (bazate pe transferul rezultatelor CD obținute în universități sau institute) în vederea realizării de produse şi servicii noi. Întreprinderile asistate vor fi atent selecționate pe baza unei analize riguroase a planurilor lor de afaceri. Solicitanții trebuie să demonstreze că au dreptul să utilizeze

un rezultat obținut din activitatea de cercetare (know-how, prototip, drept de proprietate industrială) sau o idee brevetată pe care să lanseze pe piață.

Operațiunea este complementara cu POS Dezvoltarea resurselor umane, axa prioritară "Creşterea adaptabilității forței de muncă şi a întreprinderilor" care promovează programe de perfecționare pentru dezvoltarea abilitaților antreprenoriale şi de management, ca şi asistența în serviciile de inițiere a noilor afaceri.

Operațiunea 2: Dezvoltarea infrastructurii de CD a întreprinderilor, cu crearea de noi locuri de munca pentru CD

Obiectivul acestei operațiuni este de a sprijini dezvoltarea capacității de cercetare a întreprinderilor, în vederea creşterii nivelului de inovare şi a competitivității pe piață; de asemenea se urmăreşte crearea de noi locuri de muncă în activitatea de C-D.

Operațiunea 3: Promovarea inovării în cadrul firmelor

Prin această operațiune se vor sprijini întreprinderile inovative care transferă rezultatele activităților de C-D în produse, tehnologii şi servicii, noi sau îmbunătățite. Vor fi sprijinite întreprinderile care vor realiza proiecte de inovare tehnologică, întreprinderile tinere inovative şi întreprinderile care dezvoltă un proiect de inovare de proces sau inovare organizațională. Întreprinderile tinere inovative cu o vechime de cel mult 6 ani vor fi tratate în concordanță cu specificațiile cadrului comunitar pentru ajutorul de stat privind ajutorul de stat de CDI. Rezultatele cele mai promițătoare obținute din proiectele finanțate în cadrul domeniului de intervenție 1 pot fi transferate în producție cu sprijinul acestei operațiuni.

Activitățile eligibile

Operațiunea 1:

- dezvoltare spin-off independent (înființarea şi înregistrarea spin-off-urilor);
- activități de cercetare-dezvoltare;
- achiziția de servicii de consultanță pentru inovare şi servicii suport pentru inovare;
- achiziția de bunuri intangibile, utilaje şi echipamente strict necesare pentru introducerea rezultatelor cercetării în ciclul productiv.

Operațiunea 2:

activități pentru realizarea infrastructurii (investiții inițiale):

- realizare studiu de fezabilitate;
- realizare proiect tehnic;
- organizare licitații publice;
- modernizarea clădirilor/spațiilor C-D;
- construcție/extindere clădiri (institute/centre/laboratoare C-D) – numai pentru proiecte mari;
- achiziționarea de aparatura, instrumente, echipamente pentru cercetare (inclusiv hardware si software pentru C-D);
- instalarea şi punerea în funcțiune a infrastructurii.

Operațiunea 3:

Proiect tehnologic inovativ:

- activități de cercetare industriala/aplicativa;
- activități de dezvoltare precompetitivă /experimentala;
- achiziția de servicii de consultanță pentru inovare şi servicii suport pentru inovare (pentru IMM-uri);

- protejarea drepturilor de proprietate industrială (pentru IMM-uri);
- activități pentru punerea în producție a rezultatelor cercetării (investiții inițiale):

- achiziționarea de bunuri intangibile (know-how, brevete, licențe, etc.),
- achiziția de utilaje şi echipamente strict necesare pentru introducerea rezultatelor cercetării în ciclul productiv, dimensionate la volumul real de producție.

Proiect de inovare de proces şi organizațională în servicii:

- activități de inovare de proces şi organizațională.

Proiect pentru întreprinderi inovative tinere:

- activități de cercetare-dezvoltare;
- activități de inovare organizaționale, financiare şi comerciale.

Întreprinderile implicate în aceste proiecte pot aplica pentru asistență în procesul de perfecționare prin POS Dezvoltarea resurselor umane, axa prioritara "Creşterea adaptabilității forței de muncă şi a întreprinderilor" care promovează programe de perfecționare pentru dezvoltarea abilitaților antreprenoriale şi de management, ca şi servicii de consultanță şi asistență pentru inițierea noilor afaceri.

AXA PRIORITARĂ 3 – TEHNOLOGIA INFORMAȚIILOR ŞI COMUNICAȚIILOR PENTRU SECTOARELE PRIVAT ŞI PUBLIC

Domeniul Major de Intervenție 3.1– Susținerea utilizării tehnologiei informației

Activități eligibile

Operațiunea 1

- Conectarea la Internet prin conexiuni broadband
- Achiziționarea unui calculator şi monitor/laptop pentru fiecare punct de

lucru şi/sau echipamente şi servicii conexe necesare pentru o rețea de maximum 10 calculatoare

- Achiziționarea unui server şi a soft-ului de operare necesar
- Achiziționarea unei imprimante (A4/A3), scanner şi a unei web-cam pentru video-conferințe pentru fiecare punct de lucru (max.10)
- Achiziționarea licențelor software necesare operării calculatoarelor/laptop-urilor şi pachetul office
- Realizarea unui website, achiziționarea domeniului pentru acest website
- Achiziționarea şi implementarea soluției de semnătură electronică

Operațiunea 2

- Achiziționarea de servicii de consultanță pentru pregătirea, configurarea şi implementarea proiectului
- Realizarea rețelei de broadband
- Achiziționarea şi instalarea de echipamente necesare construirii şi operării infrastructurii de comunicații electronice de broadband
- Conectarea rețelei locale la rețelele existente
- Achiziționarea licențelor software necesare implementării proiectului
- Realizarea de PAPI utilizând conexiuni broadband
- Instruirea personalului care administrează PAPI
- Protecția Security & Risk

Operațiunea 3

- Achiziționarea de servicii de consultanță pentru pregătirea, configurarea şi implementarea proiectului
- Realizarea rețelei de broadband
- Achiziționarea şi instalarea de echipamente necesare construirii şi operării infrastructurii de comunicații electronice de broadband

- Conectarea rețelei locale la rețelele existente
- Achiziționarea licențelor software necesare implementării proiectului
- Realizarea de PAPI utilizand conexiuni broadband
- Instruirea personalului care administrează PAPI
- Protecția Security & Risk

Operațiunea 4

- Achiziționarea de servicii de consultanță pentru pregătirea, configurarea şi implementarea proiectului
- Asigurarea conectării unităților şcolare la internet prin conexiuni broadband Achiziționarea unui număr limitat de calculatoare, imprimante, servere pentru fiecare şcoală.
- Achiziționarea licențelor software necesare pentru implementarea proiectului
- Construirea rețelei locale pentru laboratorul IT

Categorii de cheltuieli eligibile

Operațiunea 1:

- Cheltuieli pentru asigurarea de utilități necesare obiectivului
- Cheltuieli pentru achiziția de instalații, utilaje şi echipamente
- Cheltuieli pentru dotări care pot intra în categoria mijloacelor fixe sau a obiectelor de inventar
- Cheltuieli pentru achiziția de aplicații informatice, licențe, brevete, mărci, know-how
- Cheltuieli pentru informare, comunicare şi publicitate
- Cheltuieli generale de administrație

Operațiunea 2:

- Cheltuieli pentru asigurarea de utilități necesare obiectivului
- Cheltuieli pentru proiectare
- Cheltuieli pentru consultanță şi studii
- Cheltuieli pentru construcții şi instalații
- Cheltuieli pentru achiziția de instalații, utilaje şi echipamente
- Cheltuieli pentru dotări care pot intra în categoria mijloacelor fixe sau a obiectelor de inventar
- Cheltuieli pentru achiziția de aplicații informatice, licențe, brevete, mărci, know-how
- Cheltuieli pentru organizarea de şantier
- Cheltuieli pentru plata comisioanelor, taxelor şi cotelor legale
- Cheltuieli pentru informare, comunicare şi publicitate
- Cheltuieli cu tipărirea, multiplicarea şi distribuția de materiale
- Cheltuieli cu materiale consumabile
- Cheltuieli pentru organizarea de cursuri de formare specifică
- Cheltuielile cu serviciile de consiliere privind acțiunile de formare, cu excepția celor furnizate în cadrul proiectelor de formare specifică
- Cheltuieli generale de administrație
- Cheltuieli aferente managementului de proiect
- Cheltuieli diverse şi neprevăzute pentru proiectele de infrastructură

Operațiunea 3:

- Cheltuieli pentru asigurarea de utilități necesare obiectivului
- Cheltuieli pentru consultanță şi studii
- Cheltuieli pentru construcții şi instalații
- Cheltuieli pentru achiziția de instalații, utilaje şi echipamente

- Cheltuieli pentru dotări care pot intra în categoria mijloacelor fixe sau a obiectelor de inventar
- Cheltuieli pentru achiziția de aplicații informatice, licențe, brevete, mărci, know-how
- Cheltuieli cu materiale consumabile
- Cheltuieli pentru organizarea de cursuri de formare specifică
- Cheltuielile cu serviciile de consiliere privind acțiunile de formare, cu excepția celor furnizate în cadrul proiectelor de formare specifică
- Cheltuieli diverse şi neprevăzute pentru proiectele de infrastructură

Operațiunea 4:

- Cheltuieli pentru asigurarea de utilități necesare obiectivului
- Cheltuieli pentru proiectare
- Cheltuieli pentru consultanță şi studii
- Cheltuieli pentru construcții şi instalații
- Cheltuieli pentru achiziția de instalații, utilaje şi echipamente
- Cheltuieli pentru dotări care pot intra în categoria mijloacelor fixe sau a obiectelor de inventar
- Cheltuieli pentru achiziția de aplicații informatice, licențe, brevete, mărci, know-how
- Cheltuieli pentru organizarea de şantier
- Cheltuieli pentru plata comisioanelor, taxelor şi cotelor legale
- Cheltuieli pentru informare, comunicare şi publicitate
- Cheltuieli cu tipărirea, multiplicarea şi distribuția de materiale
- Cheltuieli cu materiale consumabile
- Cheltuieli pentru organizarea de cursuri de formare specifică

- Cheltuielile cu serviciile de consiliere privind acțiunile de formare, cu excepția celor furnizate în cadrul proiectelor de formare specifică
- Cheltuieli generale de administrație
- Cheltuieli aferente managementului de proiect
- Cheltuieli diverse şi neprevăzute pentru proiectele de infrastructură

Domeniul Major de Intervenție 3.2 – Dezvoltarea şi creşterea eficienței serviciilor publice electronice moderne

Descriere

e-guvernare

În România competitivitatea economică va fi determinată şi de dezvoltarea serviciilor publice furnizate prin mijloace electronice. Acest lucru înseamnă sprijin pentru implementarea diferitelor aplicații, care vor fi folosite de diverşi utilizatori, în special de cei din mediul de afaceri.

e-learning

Noi abilități – tehnice, intelectuale şi sociale – devin esențiale pentru a trăi, a munci şi a participa activ într-o societate bazată pe cunoaştere. Cetățeanul noii societăți trebuie să posede un bagaj de abilități de bază - limbi străine, spirit antreprenorial etc. - pe care să le dobândească printr-un proces de perfecționare continuă, pe tot parcursul vieții astfel încât să dovedească flexibilitate pe piața muncii.

e- sanatate

Dezvoltarea serviciilor electronice de sănătate îmbunătățeşte accesul la servicii medicale şi impulsionează creşterea calității şi eficienței serviciilor oferite. E-sanătatea descrie aplicarea TIC într-o arie largă de procese ce afectează sectorul sănătății publice şi include nu doar aplicații bazate pe web ci mai ales instrumente,

produse, sisteme şi servicii ce se adresează pe de o parte autorităților sanitare şi personalului specializat şi pe de altă parte pacienților şi cetățenilor.

Acțiunile în domeniul e-sanatății vor viza, fără a fi însă limitate la acestea, identificarea şi mobilitatea pacienților, asigurarea interoperabilității pentru datele medicale, implementarea fişelor, registrelor şi rețetelor electronice, suport în activitatea de management a instituțiilor sanitare, schimbul de informații între specialişti aflați în diverse locații.

Operațiuni orientative

Operațiunea 1

Susținerea implementării de soluții de e-guvernare[3] şi asigurarea conexiunii la broadband, acolo unde este necesar;

Operațiunea 2

Implementarea de sisteme TIC în scopul creşterii interoperabilității sistemelor informatice;

Operațiunea 3

Susținerea implementării de aplicații de E-Learning;

Operațiunea 4

Susținerea implementării de soluții de e-sanatate şi asigurarea conexiunii la broadband, acolo unde este necesar;

Activități eligibile

Operațiunea 1

- Achiziționarea de servicii de consultanță pentru pregătirea, configurarea şi implementarea proiectului

[3] inclusiv servicii de e-administrație, conform Legii 161/2003

- Conectarea la internet in bandă largă (acolo unde nu există şi este necesară pentru implementarea proiectului)

- Achiziționarea de licențe pentru software – ul necesar pentru implementarea proiectului

- Achiziționarea şi implementarea de soluții de semnătură electronică

- Configurarea infrastructurii software şi hardware

- Construirea rețelei hardware necesare pentru implementarea proiectului

- Implementarea tuturor produselor software achiziționate şi integrarea aplicațiilor (pentru proiectele integrate)

- Configurarea şi implementarea bazelor de date

- Realizarea unui website/portal, achiziționarea domeniului pentru acest website

- Instruirea personalului care va utiliza produsele software implementate

Operațiunea 2

- Achiziționarea de servicii de consultanță pentru pregătirea, configurarea şi implementarea proiectului

- Conectarea la internet in bandă largă (acolo unde nu există şi este necesară pentru implementarea proiectului)

- Achiziționarea de licențe pentru software - ul necesar pentru implementarea proiectului

- Achiziționarea şi implementarea de soluții de semnătură electronică

- Configurarea infrastructurii software şi hardware

- Construirea rețelei hardware necesare pentru implementarea proiectului

- Implementarea tuturor produselor software achiziționate şi integrarea aplicațiilor (pentru - proiectele integrate)

- Configurarea şi implementarea bazelor de date

- Interoperarea sistemelor informatice existente
- Realizarea unui website/portal, achiziționarea domeniului pentru acest website
- Instruirea personalului care va utiliza produsele software implementate

Operațiunea 3

> Achiziționarea de servicii de consultanță pentru pregătirea, configurarea şi implementarea proiectului
> Conectarea la internet in bandă largă (acolo unde nu există şi este necesară pentru implementarea proiectului)
> Achiziționarea de licențe pentru software-ul necesar pentru implementarea proiectului
> Achiziționarea şi implementarea de soluții de semnătură electronică
> Configurarea infrastructurii software şi hardware
> Construirea rețelei hardware necesare pentru implementarea proiectului
> Implementarea tuturor produselor software achiziționate şi integrarea aplicațiilor (pentru proiectele integrate)
> Dezvoltarea conținutului inițial necesar pentru implementarea proiectului
> Configurarea şi implementarea bazelor de date
> Realizarea unui website/portal, achiziționarea domeniului pentru acest website
> Instruirea personalului care va utiliza produsele software implementate

Operațiunea 4

- Achiziționarea de servicii de consultanță pentru pregătirea, configurarea şi implementarea proiectului
- Conectarea la internet în bandă largă (acolo unde nu există şi este necesară pentru implementarea proiectului)
- Achiziționarea de licențe pentru software - ul necesar pentru implementarea

proiectului

- Achiziționarea şi implementarea de soluții de semnătură electronică
- Configurarea infrastructurii software şi hardware
- Construirea rețelei hardware necesare pentru implementarea proiectului
- Implementarea tuturor produselor software achiziționate şi integrarea aplicațiilor (pentru proiectele integrate)
- Configurarea şi implementarea bazelor de date
- Realizarea unui website/portal, achiziționarea domeniului pentru acest website
- Instruirea personalului care va utiliza produsele software implementate

Domeniul Major de Intervenție 3.3 – Dezvoltarea e-economiei

Operațiuni orientative

Operațiunile acestui domeniu major de intervenție constau in sprijinirea aplicațiilor de afaceri, după cum urmează:

Operațiunea 1

Sprijin pentru implementarea sistemelor informatice integrate şi a altor aplicatii electronice pentru managementul afacerilor

- Implementarea sau extinderea sistemelor ERP (Enterprise Resource Planning).
- Implementarea sau extinderea de sisteme pentru relații cu clienții (CRM – Customer Relationship Management).
- Implementarea de soluții software pentru design şi/sau producție, pentru îmbunătățirea managementului ciclului de viață al produselor.
- Implementarea sistemelor informatice de analiza economica şi suport decizional (business intelligence systems) şi a altor aplicații electronice pentru managementul afacerii.

Operațiunea 2

Sprijin pentru dezvoltarea sistemelor de comerț electronic şi a altor soluții electronice pentru afaceri

Implementarea de sisteme informatice de comerț electronic.

- Implementarea de sisteme informatice pentru licitații electronice;
- Implementarea de sisteme informatice pentru tranzacții electronice securizate;
- Implementarea de sisteme informatice de e-payment;
- Implementarea de sisteme de e-learning pentru IMM;
- Implementarea altor sisteme informatice pentru dezvoltarea / optimizarea activității companiei (B2B, B2C).

Activități eligibile

- Servicii de consultanță
- Achiziționarea hard-ului şi a licențelor pentru software-ul necesar derulării proiectului
- Achiziționarea şi implementarea soluției de semnătură electronică
- Asigurarea si configurarea infrastructurii hardware şi a software-ului
- Implementarea tuturor produselor software achiziționate şi integrarea aplicațiilor (pentru proiectele integrate)
- Dezvoltarea conținutului inițial necesar pentru implementarea proiectului
- Configurarea şi implementarea bazelor de date (acolo unde e necesar)
- Realizarea unui website, achiziționarea domeniului pentru acest website (Operațiunea 2)
- Instruirea personalului care va utiliza produsele software implementate

AXA PRIORITARĂ 4 – CREŞTEREA EFICIENȚEI ENERGETICE ŞI A SECURITĂȚII FURNIZĂRII ÎN CONTEXTUL COMBATERII SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Domeniul major de intervenție 4.1 - Energie eficientă şi durabilă (îmbunătățirea eficienței energetice şi dezvoltarea durabilă a sistemului energetic din punct de vedere al mediului)

Activități eligibile

Operațiunea a: Sprijinirea investițiilor în instalații şi echipamente pentru întreprinderi din industrie, care sa conducă la economii de energie, în scopul îmbunătățirii eficienței energetice:

- investiții în instalații/echipamente specifice pentru întreprinderi din industrie, în scopul obținerii unei economii specifice de energie, pe baza bilanțului energetic (compresoare de aer, pompe, instalații/echipamente/sisteme de ventilație, sisteme de încălzire/răcire, boilere, arzătoare, schimbătoare de căldură, echipamente de comutație, sisteme automate de control şi reglaj, convertoare de frecvență, motoare electrice de înaltă eficiență, echipamente pentru îmbunătățirea factorilor de putere, sisteme integrate de management al consumului de energie si altele);
- investiții în unități de cogenerare de înaltă eficiență pentru întreprinderi din industrie – reabilitarea/ modernizarea centralelor de cogenerare sau construirea unora noi;
- Achiziționarea si amenajarea terenului pentru echipamentele/instalațiile proiectului;
- Construcții civile pentru echipamentele/instalațiile proiectului.

***Operațiunea b**:* Sprijinirea investițiilor în extinderea şi modernizarea rețelelor de transport al energiei electrice, gazelor naturale şi petrolului, precum şi ale rețelelor de distribuție a energiei electrice şi gazelor naturale, în scopul reducerii pierderilor în rețea şi realizării în condiții de siguranța şi continuitate a serviciului de transport şi distribuție:

- Îmbunătățirea parametrilor de calitate ai rețelelor menționate mai sus, care au pierderi importante şi/sau care şi-au depăşit durata de operare, prin investiții în:

- linii electrice (aeriene/subterane, inclusiv înlocuirea liniilor aeriene cu cele subterane), conducte de gaze naturale şi petrol;
- stații de transformare (pentru energie electrică), stații de compresie, stații de valve de control, stații de reglare-măsurare pentru gaze naturale şi stații de control – echipamente de automatizare/protecție şi control computerizat al transferului de energie către consumatorul final, şi altele.

- Extinderea rețelelor de transport al energiei electrice, gazelor naturale, petrolului, corelată cu activitățile de modernizare ale rețelelor;
- Extinderea rețelelor de distribuție a energiei electrice, gazelor naturale pentru a permite introducerea în SEN a energiei electrice obținute din resurse regenerabile de energie
- Achiziționarea şi amenajarea terenului pentru echipamentele/instalațiile proiectului;
- Construcții civile pentru echipamentele/instalațiile proiectului.

Operațiunea c: Investiții în instalații de desulfurare a gazelor de ardere, arzătoare cu NOx redus şi filtre pentru IMA din grupuri modernizate/retehnologizate:

- Achiziționarea şi amenajarea terenului pentru echipamentele/instalațiile proiectului;

- Construcții civile pentru echipamentele/instalațiile proiectului;
- Achiziția de instalații de desulfurare a gazelor de ardere de la centralele electrice care au ca scop reducerea SO_2 din gazele de ardere evacuate şi de tratare a apelor reziduale, funcție de tehnologia aleasa (desulfurarea umeda, desulfurarea uscata), cu instalații/echipamente specifice (schimbător de căldura, ventilator, cos, transportor cu benzi, concasor cu melc, transportor elicoidal, moara cu bile, separator, dozator, filtru sită, amestecător de injecție, sonde şi pompe, absorber, suflantă de oxidare, agitator, vas de aerare, uscător cu benzi, ciclon, filtru bandă, sorter, instalație de purjare a apei, tanc de drenaj apa şi altele);
- Achiziția de instalații de denoxare (De NO_x) de la centralele electrice, în funcție de tehnologia aleasă (reducerea catalitica selectiva, reducerea selectiva necatalitică, reducerea catalitică neselectivă, cracarea catalitică), cu instalații/echipamente specifice (arzător cu NO_x redus si ambrazura pereților, instalație de preluare gaze arse înainte de economizorul –ECO- cazanului, instalație reglare debit gaze arse, injecție catalizator, instalație de reîncălzire gaze arse, conducte, electrofiltru, dozatoare chimice, instalație de stocare catalizator nefolosit, instalații de spălare, aeraj, ventilație şi condiționare, instalație trapă drenaj, instalație de înlocuire site-catalizator de platină şi altele);
- Achiziția de filtre pentru reducerea emisiilor de pulberi (electrofiltru, tubulatura, stație electrică, instalație de evacuare cenuşă şi altele).

Domeniul major de intervenție 4.2 – Valorificarea resurselor regenerabile de energie pentru producerea energiei verzi

Utilizarea energiei curate produse din resurse regenerabile are efecte pozitive asupra mediului şi contribuie la reducerea emisiilor de CO2 şi a altor gaze cu efect de seră. Operațiunea propusă are următoarele obiective:

- reducerea dependenței de importurile de resurse de energie primară (în principal

combustibili fosili) şi îmbunătățirea siguranței în aprovizionare,

- diversificarea resurselor disponibile de energie ,
- capacitățile de producere vizate din zone diferite ale țării vor conduce la creşterea angajărilor ți simultan vor diversifica oferta pe piața muncii,
- diversificarea mediului de afaceri, prin atragerea companiilor private (din țară şi din străinătate), precum şi a autorităților publice locale şi centrale, în procesul de valorificare a resurselor regenerabile de energie.
- investițiile în domeniul resurselor regenerabile de energie vor oferi posibilitatea fabricării, transferului şi comercializării de echipamente şi tehnologii moderne în acest domeniu,
- valorificarea resurselor regenerabile de energie va conduce la conservarea mediului prin reducerea emisiilor nocive şi combaterea schimbărilor climatice.

Activități eligibile

Modernizarea capacităților şi realizarea de noi capacități de producere a energiei electrice şi termice, pentru consumul propriu şi/sau pentru furnizarea de energie în rețeaua de distribuție/utilizatorilor finali, prin valorificarea resurselor regenerabile de energie: a biomasei, a resurselor micro-hidroenergetice, eoliene, a

biocombustibilului, a resurselor geotermale şi a altor resurse regenerabile de energie vor include următoarele tipuri de activități:

- Achiziționarea şi amenajarea terenului pentru echipamentele/instalațiile proiectului;
- Construcții civile pentru echipamentele/instalațiile proiectului;
- Achiziția de echipamente;
- Lucrări de construcție pentru instalațiile şi echipamentele proiectului;
- Conectarea la rețelele de infrastructura, inclusiv la rețelele de distribuție, dacă este cazul.

Domeniul major de intervenție 4.3 – diversificarea rețelelor de interconectare în vederea creşterii securității furnizării energiei

Activități eligibile

Interconectarea rețelelor electrice de transport:

- Rețelele de transport al energiei electrice conectate la rețeaua TEN-E/UCTE/zone insulare energetic (care nu sunt conectate la UCTE) care includ linii de înaltă tensiune pentru interconectare şi/sau stații cu echipamentele aferente;
- Achiziționarea şi amenajarea terenului pentru echipamentele/instalațiile proiectului;
- Construcții civile pentru echipamentele/instalațiile proiectului.

Interconectarea rețelelor de gaz natural:

- Rețele de transport al gazelor naturale conectate la rețeaua TEN-E sau sistemul de transport european care includ conducte de transport al gazelor naturale şi/sau stații aferente, inclusiv instalații/echipamente/dotări;
- Achiziționarea şi amenajarea terenului

- Lucrări de construcţii civile

AXA PRIORITARĂ 5 – ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Domeniul major de intervenție 5.1 – Sprijin pentru managementul, implementarea, monitorizarea si controlul POS CCE

Activități eligibile

Operațiunea a) Procesul de evaluarea şi selecţie a proiectelor:

- Activități pentru promotorii de proiecte, privind elaborarea şi evaluarea de proiecte urmărind în special asigurarea eligibilității acestora şi compatibilitatea cu obiectivele POS CCE, AP, DMI, operațiunii;
- Activități privind selectarea şi contractarea experților externi pe domenii şi operațiuni, la toatele nivelele de decizie, pentru procesul de evaluare şi selecţie a proiectelor;
- Activități legate de procesul de instruire a personalului AM şi OI specifice procesului de evaluare şi selecţie a proiectelor.

Operațiunea b) Procesul de management:

- Consultanță specializată pentru Autoritatea de Management, Organismele Intermediare şi dacă este cazul, pentru alte instituții/organizații implicate în gestionarea fondurilor POS CCE în vederea îmbunătățirii managementului şi eficientizării implementării operațiunilor specifice;
- schimb de experiența între personalul implicat în managementul POS CCE la toate nivelurile, atât cu alte instituții similare naționale cât şi cu cele din alte SM (seminarii, vizite de studiu, conferințe, comunicări, ateliere de lucru, schimburi de bune practice şi altele) ;

- instruire specializată pentru personalul implicat în managementul şi implementarea POS CCE (angajați ai AM/OI sau personal contractual);
- activități ale funcționarilor publici din cadrul Autorității de Management, Organismelor Intermediare şi eventual al organismelor de implementare pentru POS CCE, pentru a implementa sarcinile referitoare la pregătirea, selecția, verificarea, audit-ul şi monitorizarea operațiunilor, precum şi activități ale altor angajați care sunt implicați în îndeplinirea sarcinilor mai sus menționate;
- elaborarea de studii, analize, rapoarte, strategii, necesare unor tipuri specifice de proiecte, necesare îmbunătățirii eficientei managementului programului şi structurilor de implementare;
- activități de sprijin organizatoric şi logistic pentru Comitetul de Monitorizare al POS CCE şi pentru sub-comitetele sale/grupurile sale de lucru, (organizarea de întâlniri, consultanță, studii de specialitate, analize, programe de instruire, personal contractual şi altele).

Operațiunea c) Procesul de monitorizare:

- elaborarea de studii, analize, rapoarte, strategii, necesare monitorizării programului/operațiunilor/activităților specifice sau comune/tematice;
- consultanță privind îmbunătățirea sistemelor de monitorizare (proceduri, rapoarte, instruire);
- colectarea de date din diverse surse statistice (statistici naționale/internaționale, rapoarte, baze de date, publicații şi altele).

Operațiunea d) Procesul de control:

- pregătirea misiunilor de control realizate de AM şi de auditori independenți numiți de AM (analiza pentru selectarea eşantioanelor, metodologia şi elaborarea documentelor de control, a procedurilor şi

rapoartelor şi altele);

- activități de control, inclusiv cu participarea auditorilor independenți numiți de AM.

Domeniul major de intervenție 5.2 – Sprijin pentru comunicare, evaluare şi TI

Activități eligibile

a) Comunicare

- activități privind implementarea eficienta a Planului de Comunicare a POS CCE;
- elaborarea şi distribuirea materialelor promoționale şi de informare (publicarea şi distribuirea textelor oficiale ale POS CCE, a unui manual de proceduri privind utilizarea pachetului de asistență a POS CCE, oferirea de informații privind domeniile majore de intervenție şi a rezultatele obținute în urma implementării);
- stabilirea unui sistem de informare continua prin activități de publicitate asupra stadiului implementării POS CCE, a modificărilor şi realocărilor efectuate, inclusiv dezvoltarea şi actualizarea unei pagini web dedicată;
- organizarea de evenimente (seminarii, conferințe, campanii publicitare) programe de pregătire pentru toate structurile implicate în implementarea POS CCE, inclusiv pentru beneficiari dar şi pentru publicul general; conferințe de presa, conferințe locale şi întâlniri în scop informativ pentru reprezentanții asociațiilor, grupurilor şi organizațiilor de afaceri; seminarii pentru angajații Autorității de Management şi ai Organismelor Intermediare care vor îndeplini sarcinile de promovare şi comunicare etc.);

- înființarea unui sistem de schimb de informații (distribuirea de informații prin intermediul media, sau prin broşuri, mape, CD-uri, Internet, etc.) pentru potențialii beneficiari, instituții economice, comerciale şi profesionale, informații privind conținutul asistentei tehnice şi a modului de accesare a fondurilor structurale pentru implementarea proiectelor, inclusiv crearea unui hep desk;
- analiza impactului activităților promoționale şi de publicitate;
- traducere şi interpretariat.

b) Evaluare

- activități ale Compartimentului de Evaluare, conform planului de evaluare al programului;
- activități realizate de evaluatorii externi pentru toate tipurile de evaluare (ad-hoc, intermediară, tematică, finală etc);
- traduceri pentru procesul de evaluare al POS CCE
- asistență profesională, inclusiv indemnizația experților, întocmirea de analize, studii şi propuneri de dezvoltare şi îmbunătățire a metodelor şi standardelor de evaluare.

c) TI

- activități TI inclusiv training şi elaborarea şi distribuția de materiale pentru training şi achiziționarea de echipamente IT şi birotice necesare pentru management, monitorizare control şi evaluare, altele decât SMIS;
- achiziționarea şi instalarea de software pentru management, control şi evaluare.

4. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL "TRANSPORT" (POS-T)[4]

STRATEGIE

Obiectivul strategic al Cadrului Național Strategic de Referință (CNSR) al României pentru 2007-2013 constă în promovarea competitivității, dezvoltarea infrastructurii de bază şi dezvoltarea şi folosirea eficientă a resurselor umane şi întărirea capacității instituționale.

Obiectivul principal al CNSR privind sectorul transporturilor se focalizează asupra punerii la dispoziție a unei infrastructuri moderne, dezvoltată în mod corespunzător şi durabilă, întreținută conform cerințelor, care să faciliteze deplasarea persoanelor şi bunurilor în condiții de siguranță şi eficiență, atât la nivel național cât şi în cadrul Europei, şi care să contribuie în mod pozitiv şi semnificativ la dezvoltarea economică a României.

Obiectiv global

Obiectivul *Programului Operațional Sectorial – Transport (POS-T)* este să promoveze în România un sistem de transport durabil, care să permită deplasarea rapidă, eficientă şi în condiții de siguranță a persoanelor şi bunurilor, la servicii de un nivel corespunzător standardelor Europene, la nivel național, în cadrul Europei, între şi în cadrul regiunilor României.

Axele prioritare

Modernizarea şi dezvoltarea axelor prioritare ale Rețelei Trans - Europene de Transport (axe prioritare TEN-T) în scopul dezvoltării unui sistem durabil de transport şi integrării acestuia în rețelele de transport ale UE.

[4] http://www.mt.ro/dgrefe/post/post.html

Modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii naţionale de transport în afara axelor prioritare TEN-T în scopul dezvoltării unui sistem naţional durabil de transport.

Modernizarea materialului rulant de cale ferată dedicat călătorilor pentru reţelele de cale ferată naţională şi TEN-T.

Modernizarea sectorului de transport în scopul îmbunătăţirii protecţiei mediului, a sănătăţii umane şi a siguranţei pasagerilor.

Listă generală a axelor prioritare şi a operaţiunilor corespunzătoare acestora.

Tabelul 3-1

Lista axelor prioritare POS-T şi a zonelor cheie de intervenţie

Axele Prioritare POS-	**Domenii Majore de Intervenţie**
Axa prioritară 1: Modernizarea şi dezvoltarea axelor prioritare TEN-T în scopul dezvoltării unui sistem durabil de transport şi integrării acestuia în reţelele de transport ale UE	**1.1:** Modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii rutiere de-a lungul Axei prioritare TEN-T nr. 7
	1.2: Modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii de cale ferată de-a lungul Axei prioritare TEN-T nr. 22
	1.3 Modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii navale de-a lungul Axei prioritare TEN-T nr. 18
Axa prioritară 2: Modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii naţionale de transport în afara axelor prioritare TEN-T în scopul dezvoltării unui sistem naţional durabil de transport	**2.1** Modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii rutiere
	2.2 Modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii de cale ferată
	2.3 Modernizarea şi dezvoltarea porturilor maritime şi fluviale
	2.4 Modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii de transport aerian

Axa prioritară 3 Modernizarea materialului rulant de cale ferată dedicat călătorilor pentru rețelele de cale ferată națională şi TEN-T	**3.1** Modernizarea materialului rulant de cale ferată dedicat călătorilor cu trenuri de generație nouă
Axa prioritară 4 Modernizarea sectorului de transport în scopul îmbunătățirii protecției mediului, a sănătății umane şi a siguranței pasagerilor	**4.1** Promovarea transportului inter-modal
	4.2 Îmbunătățirea siguranței traficului pentru toate modurile de transport
	4.3 Minimizarea efectelor adverse ale transporturilor asupra mediului
Axa prioritară 5 Asistență Tehnică pentru POS-T	**5.1** Sprijinirea managementului eficient, implementării, monitorizării şi controlului POS-T.
	5.2 Sprijinirea activităților de informare şi publicitate privind POS-T

JASPERS *(Asistență Comună pentru Sprijinirea Proiectelor în Regiunile Europene)*

Eforturile comune ale Comisiei Europene, Băncii Europene de Dezvoltare şi Reconstrucție şi Băncii Europene de Investiții au scopul de a contribui la implementarea politicilor europene de coeziune în perioada de programare 2007-2013 prin creşterea experienței tehnice şi a resurselor financiare disponibile pentru pregătirea proiectului.

Scopul principal al programului JASPERS este de a ajuta statele membre în activitatea foarte complexă a definirii şi pregătirii calitative a proiectelor de infrastructură cu scopul de a permite Comisiei Europene o procesare mai rapidă a aplicațiilor de finanțare a proiectelor.

JASPERS are rolul de a asista statelor beneficiare în toate etapele pregătirii proiectelor. Asistența începe cu identificarea proiectelor şi se termină cu acordul Comisiei Europene privind aplicațiile financiare pentru proiecte.

Autoritatea de Management româna a programului POS-T a apreciat că un astfel de instrument era disponibil pentru a ajuta statelor membre în definirea proiectului şi a folosit JASPERS pentru pregătirea proiectelor eligibile sub axele prioritare ale POS-T (excepție făcând axa prioritară 5: "Asistența Tehnică").

5. PROGRAMUL OPERAȚIONAL STRATEGIC DE MEDIU 2007 - 2013

Obiectivul global al POS Mediu îl constituie protecția şi îmbunătățirea calității mediului şi a standardelor de viață în România, urmărindu-se conformarea cu prevederile acquis-ului de mediu.

Obiectivul constă în reducerea decalajului existent între Uniunea Europeană şi România cu privire la infrastructura de mediu atât din punct de vedere cantitativ cât şi calitativ. Aceasta ar trebui să se concretizeze în servicii publice eficiente, cu luarea în considerare a principiului dezvoltării durabile şi a principiului "poluatorul plăteşte".

În vederea atingerii acestor obiective, s-au identificat următoarele ***axe prioritare***:

Axa prioritară 1 – "Extinderea şi modernizarea sistemelor de apă şi apă uzată"

Axa prioritară 2 – „Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deşeurilor şi reabilitarea siturilor contaminate istoric";

Axa prioritară 3 – „Reducerea poluării şi diminuarea efectelor schimbărilor climatice prin restructurarea şi reabilitarea sistemelor de încălzire

urbană pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare"

Axa prioritară 4 – "Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii"

Axa prioritară 5 – "Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc";

Axa prioritară 6 – "Asistența Tehnică".

AXA PRIORITARĂ 1 „EXTINDEREA ŞI MODERNIZAREA SISTEMELOR DE APĂ ŞI APĂ UZATĂ"

Obiective

1.1Asigurarea serviciilor de apă şi canalizare, la tarife accesibile

1.2Asigurarea calității corespunzătoare a apei potabile în toate aglomerările umane;

1.3Îmbunătățirea calității cursurilor de apă

1.4Îmbunătățirea gradului de gospodărire a nămolurilor provenite de la stațiile de epurare a apelor uzate

1.5Crearea de structuri inovatoare şi eficiente de management al apei

Domenii majore de intervenție

> *Extinderea/modernizarea sistemelor de apă/apă uzată*

Operațiunile ce urmează a fi dezvoltate în cadrul acestui domeniu cheie de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Construcția/modernizarea surselor de apă în vederea potabilizării;
- Construcția/reabilitarea stațiilor de tratare a apei potabile
- Extinderea/reabilitarea rețelelor de distribuție a apei potabile şi a sistemelor de canalizare

- Construcția/reabilitarea stațiilor de epurare a apelor uzate;
- Construcția/reabilitarea facilităților de epurare a nămolurilor;
- Contorizare, echipament de laborator, echipamente de detectare a pierderilor, etc.
- Asistență tehnică pentru pregătirea proiectelor (inclusiv dosarele de licitație), management şi publicitate (inclusiv conştientizarea publicului), îmbunătățirea guvernării instituționale.

AXA PRIORITARĂ 2 "DEZVOLTAREA SISTEMELOR DE MANAGEMENT INTEGRAT AL DEŞEURILOR ŞI REABILITAREA SITURILOR CONTAMINATE ISTORIC"

Obiective

2.1Creşterea gradului de acoperire a populației care beneficiază de colectarea deşeurilor municipale, şi de serviciile de management de calitate corespunzătoare şi la tarife acceptabile;

2.2Reducerea cantității de deşeuri depozitate;

2.3Creşterea cantității de deşeuri reciclate şi valorificate

2.4Înființarea unor structuri eficiente de management al deşeurilor

2.5Reducerea numărului de situri contaminate istoric.

Domenii majore de intervenție:

Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deşeurilor şi extinderea infrastructurii de management al deşeurilor

Operațiunile ce se vor derula în cadrul acestui domeniu major de intervenție vor finanța următoarele activități indicative**:**

- Achiziționarea şi instalarea sistemelor de colectare selectivă ;
- Construcția facilităților de sortare, compostare şi reciclare;

- Achiziționarea vehiculelor de transport al deşeurilor;
- Construcția stațiilor de transfer şi a facilităților de eliminare a deşeurilor municipale;
- Recuperarea gazului provenit din depozite, acolo unde este cazul;
- Construirea unor facilități adecvate pentru deşeurile periculoase (deşeuri medicale, deşeuri provenite din echipamente electrice şi electronice, etc) şi alte tipuri specifice de deşeuri (deşeuri provenite din construcții şi demolări, etc);
- Închiderea depozitelor neconforme;
- Asistență tehnică pentru pregătire de proiecte, management şi supervizare, publicitate şi campanii de conştientizare a publicului (în legătură cu colectarea selectivă, sortarea, reciclarea, compostarea), îmbunătățirea guvernării instituționale, licitarea şi contractarea operatorilor de servicii de salubritate.

Reabilitarea zonelor poluate istoric

Operațiunile ce vor fi derulate în cadrul acestui domeniu major de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- reabilitarea şi ecologizarea terenurilor prin utilizarea măsurilor adecvate pentru categorii specifice de situri contaminate;
- asistență tehnică pentru pregătirea de proiecte, studii de opțiune, management şi supervizare şi publicitate.

AXA PRIORITARĂ 3 „REDUCEREA POLUĂRII ŞI DIMINUAREA EFECTELOR SCHIMBĂRILOR CLIMATICE PRIN RESTRUCTURAREA ŞI REABILITAREA SISTEMELOR DE ÎNCĂLZIRE URBANĂ PENTRU

ATINGEREA ȚINTELOR DE EFICIENȚĂ ENERGETICĂ ÎN LOCALITĂȚILE CELE MAI AFECTATE DE POLUARE"

Obiective

3.1Reducerea efectelor schimbărilor climatice şi reducerea emisiilor de poluanţi proveniţi de la sistemele de încălzire urbană în localităţile cele mai afectate de poluare;

3.2Ameliorarea nivelului minim de concentraţie a poluanţilor în localităţile vizate;

3.3Îmbunătăţirea sănătăţii populaţiei în localităţile afectate.

Domenii majore de intervenție:

Reabilitarea sistemelor urbane de încălzire în zonele fierbinți (hot-spot)

Operațiunile ce se vor derula în cadrul acestui domeniu major de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Introducerea BAT (cele mai bune tehnici disponibile) pentru reducerea emisiilor de SO_2, NO_x şi pulberi;
- Reabilitarea boilerelor şi a turbinelor;
- Introducerea unui sistem îmbunătățit de contorizare;
- Reabilitarea depozitelor de zgură şi cenuşă neconforme ;
- Reabilitarea rețelelor de distribuție a apei calde şi a căldurii (inclusiv reproiectarea rețelelor dacă acest lucru este justificat din motive de cost –eficiență);
- Asistență tehnică pentru pregătirea proiectului, elaborarea studiilor de opțiuni, managementul, supervizarea lucrărilor şi publicitatea proiectului, inclusiv campanii de conştientizare a publicului.

AXA PRIORITARĂ 4 "IMPLEMENTAREA SISTEMELOR ADECVATE DE MANAGEMENT PENTRU PROTECȚIA NATURII"

Obiective

4.1 conservarea diversității biologice, a habitatelor naturale, a speciilor de floră şi faună sălbatică

4.2 asigurarea managementului eficient al ariilor protejate, inclusiv Natura 2000

Domeniul major de intervenție

Dezvoltarea infrastructurii şi a planurilor de management în vederea protejării biodiversității şi Natura 2000

Operațiunile din cadrul acestui domeniu major de intervenție va finanța următoarele activități indicative:

- Asistență pentru pregătirea de planuri de management, studii ştiințifice, inventariere, cartografiere;
- Instruire şi întărirea capacității instituționale a organismelor de management ale siturilor Natura 2000 şi ale ariilor protejate;
- Proiecte de restaurare ecologică a habitatelor şi speciilor;
- Construirea şi îmbunătățirea infrastructurii ariilor protejate naționale şi a siturilor Natura 2000 (construirea de centre de informare şi panouri de informare, managementul riscului – prevenirea şi controlul incendiilor, etc);
- Sprijinirea biodiversității: reducerea impactului infrastructurii asupra speciilor afectate de fragmentarea peisajului (realizarea de măsuri concepute pentru a depăşi barierele pe râuri şi autostrăzi);
- Stabilirea de sisteme de monitorizare pentru siturile Natura 2000 şi

ariile protejate inclusiv infrastructura şi echipamentul pentru monitorizarea stadiului de conservare a habitatelor naturale şi a speciilor de floră şi faună.

- Pregătirea materialelor de informare şi publicitate şi de conştientizare pentru ariile protejate şi siturile Natura 2000;
- Achiziționarea de teren cu o valoare semnificativă din punct de vedere al biodiversității cu scopul ca acesta să devină proprietate publică a statului;

Finanțarea încrucişată (aşa cum este definită de art. 34 (2) al Regulamentului Consiliului Nr. 1083/2006 poate fi utilizată în cadrul acestei axe dacă este necesar.

AXA PRIORITARĂ 5 "IMPLEMENTAREA INFRASTRUCTURII ADECVATE DE PREVENIRE A RISCURILOR NATURALE ÎN ZONELE CELE MAI EXPUSE LA RISC"

Obiective

5.1 Contribuția la un management durabil al inundațiilor în zonele cele mai expuse la risc

5.2 Protejarea şi reabilitarea litoralului Mării Negre.

Domenii majore de intervenție:

Protecția împotriva inundațiilor

Operațiunile ce vor fi dezvoltate în cadrul acestui domeniu major de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Infrastructură pentru prevenirea inundațiilor şi reducerea consecințelor distructive ale inundațiilor;
- Elaborarea unor hărți de pericol şi risc al inundațiilor, planuri şi măsuri,

inclusiv informare publică şi instruire în domeniul reducerii riscurilor;

- Asistență tehnică pentru pregătire de proiecte, management, supervizare şi publicitate.

Reducerea eroziunii costiere

Operațiunile ce vor fi dezvoltate în cadrul acestui domeniu major de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Reabilitarea zonei costiere a Mării Negre afectate de eroziune;
- Asistență tehnică pentru pregătire de proiecte, management, supervizare şi publicitate.

AXA PRIORITARĂ 6 „ASISTENȚĂ TEHNICĂ"

Obiectiv

6.1Consolidarea sistemului de management, monitorizare, control şi evaluare a implementării POS Mediu

6.2Asigurarea de informaţii corespunzătoare potenţialilor solicitanţi despre oportunităţile de finanţare ale POS Mediu

6.3Asigurarea transparenței asistenței financiare acordate din Fonduri în cadrul POS Mediu.

Domenii majore de intervenție

> ***Sprijin pentru managementul şi evaluarea POS***

Operațiunile ce vor fi dezvoltate în cadrul acestui domeniu major de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Sprijin pentru pregătirea întâlnirilor Comitetului de Monitorizare;
- Pregătirea documentelor/strategiilor necesare pentru identificarea şi justificarea necesității proiectelor;

- Pregătirea, selectarea, evaluarea şi monitorizarea Programului şi operațiunilor individuale, incluzând sprijinul pentru Organismele Intermediare pentru astfel de activități; utilizarea serviciilor de consultanță, când este cazul;
- Pregătirea misiunilor de audit, a controalelor şi a verificărilor la fața locului;
- Evaluarea POS Mediu, inclusiv evaluări continue;
- Elaborarea de studii, analize şi rapoarte axate pe monitorizarea impactului pentru implementarea programului, analiza de eficiență a structurilor de implementare, identificarea punctelor slabe ale programului în vederea formulării de recomandări pentru îmbunătățirea eficienței managementului programului;
- Activități de instruire privind managementul fondurilor structurale pentru AM, OI şi beneficiari;
- Achiziționarea aplicațiilor specifice IT pentru POS Mediu;
- Remunerarea unor experți angajați temporar de AM în vederea implementării responsabilităților menționate anterior;
- Studii tematice în legătură cu implementarea POS Mediu; studii tematice necesare în vederea pregătirii strategiei de mediu pentru următoarea perioadă de programare.
- Activități demonstrative cu scopul de a aplica concepte de nivel înalt (“state of the art”) ale soluțiilor de management integrat al apei şi tehnologii inovative în domeniul mediului legate de domeniile majore de intervenție ale POS Mediu;
- Sprijin pentru stabilirea de platforme de schimb de informații şi diseminare;

- Dezvoltarea şi implementarea de programe de instruire şi educaționale pentru adaptarea personalului la tehnologiile inovative.

> Sprijin pentru informare şi publicitate

Operațiunile ce vor fi dezvoltate în cadrul acestui domeniu major de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Elaborarea şi implementarea Planului de Comunicare al POS Mediu;
- Servicii de consultanță pentru elaborarea materialelor de informare, pregătirea rapoartelor de evaluare pentru POS Mediu;
- Activități de informare şi publicitate - organizarea de seminarii, pregătirea materialelor de informare, dezvoltarea şi actualizarea site-ului web al POS Mediu, diseminarea materialelor şi broşurilor informative pentru public, dar şi pentru potențialii beneficiari.

6. PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL 2007 - 2013

AXE PRIORITARE TEMATICE ŞI MĂSURI

Axa prioritară 1. Sprijinirea dezvoltării durabile a oraşelor – potențiali poli de creştere

1.1 Planuri integrate de dezvoltare urbană

Axa prioritară 2. Îmbunătățirea infrastructurii regionale şi locale de transport

2.1 Reabilitarea şi modernizarea rețelei de drumuri județene, străzi urbane – inclusiv construcția/reabilitarea şoselelor de centură

Axa prioritară 3. Îmbunătățirea infrastructurii sociale

3.1Reabilitarea, modernizarea şi echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate

3.2Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea şi echiparea infrastructurii

serviciilor sociale

3.3Îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență

3.4 Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea şi echiparea infrastructurii educaționale

preuniversitare, universitare şi a infrastructurii pentru formare profesională continuă

Axa prioritară 4. Consolidarea mediului de afaceri regional şi local

4.1Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire afacerilor de importanță regională şi locală

4.2Reabilitarea siturilor industriale poluate şi neutilizate şi pregătirea pentru noi activități

4.3Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor

Axa prioritară 5. Dezvoltarea durabilă şi promovarea turismului

5.1 Restaurarea şi valorificarea durabilă a patrimoniului cultural şi crearea/ modernizarea infrastructurilor conexe

5.2. Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurilor specifice pentru valorificarea

durabilă a resurselor naturale cu potențial turistic şi pentru creşterea calității

serviciilor turistice

5.3 Promovarea potențialului turistic şi crearea infrastructurii necesare pentru creşterea atractivității României ca destinație turistică

Axa prioritară 6. Asistență tehnică

6.1Sprijinirea implementării, managementului şi evaluării Programului Operațional Regional

6.2Sprijinirea activităților de publicitate şi informare privind POR

Obiectivul strategic **al POR constă în sprijinirea unei dezvoltări economice, sociale, echilibrate teritorial şi durabile a Regiunilor României, corespunzător nevoilor lor şi resurselor specifice, prin concentrarea asupra polilor urbani de creştere, prin îmbunătățirea condițiilor infrastructurale şi ale mediului de afaceri pentru a face din regiunile României, în special cele rămase în urmă, locuri mai atractive pentru a locui, a le vizita, a investi şi a munci.**

AXA PRIORITARĂ 1: SPRIJINIREA DEZVOLTĂRII DURABILE A ORAŞELOR – POTENȚIALI POLI DE CREŞTERE

Domenii majore de intervenție

1.1. Reabilitarea infrastructurii urbane şi îmbunătățirea serviciilor urbane, inclusiv transportul urban

Pentru regenerarea fizică a arealelor urbane cu probleme vor fi sprijinite activități de finalizare şi/sau renovare a clădirilor abandonate (şi pregătirea lor pentru noi tipuri de activități economice şi sociale), reabilitarea patrimoniului istoric şi cultural, demolare a clădirilor şi/sau structurilor aflate într-o stare avansată de degradare, care nu aparțin patrimoniului național cultural.

Alte tipuri de activități necesare regenerării arealelor urbane degradate sunt dezvoltarea şi/sau reabilitarea infrastructurii şi utilităților publice urbane, respectiv reabilitarea străzilor orăşeneşti, inclusiv a infrastructurii aferente şi refacerea spațiilor publice şi a diferitelor tipuri de infrastructurii urbane (zone pentru pietoni, trotuare, iluminat public etc.).

Prin proiectelor integrate de dezvoltare urbană se vor reabilita situri poluate neutilizate (situri industriale abandonate, terenuri neutilizate) pentru noi folosințe

care vor conduce la creşterea calităţii vieţii locuitorilor din arealele urbane cu probleme.

Din cauza creşterii traficului în oraşele şi municipiile ţării, este important a finanța investiţii în transportul public urban, precum şi promovarea unor forme alternative de transport cum ar fi mersul pe bicicletă, mersul pe jos etc.

1.2. Dezvoltarea durabilă a mediului de afaceri

Pentru a asigura sustenabilitate planurilor integrate de regenerare urbană, se va sprijini dezvoltarea mediului antreprenorial pentru impulsionarea activităților economice şi crearea de noi locuri de muncă, cu impact asupra creşterii competitivităţii arealelor urbane degradate, având în vedere că autoritățile urbane, ca beneficiari ai proiectului, cunosc cel mai bine (pe baza cooperării cu actorii locali) tipurile de activităţi economice necesare şi adecvate pentru valorificarea resurselor locale. Asigurarea sustenabilităţii regenerării zonelor urbane implică susținerea activităților antreprenoriale prin dezvoltarea infrastructurii pentru afaceri.

1.3. Reabilitarea infrastructurii sociale, inclusiv a locuințelor sociale şi îmbunătățirea serviciilor sociale

În anii ’70 şi ’80, pentru a satisface cererea mare pentru locuințe, în majoritatea oraşelor s-au construit cartiere de locuințe multi-familiale. Lipsa investiţiilor ulterioare a determinat un proces continuu de degradare a acestora astfel încât în prezent se caracterizează printr-o stare avansată de uzură, inclusiv pierderi energetice mari, cu consecințe negative asupra sănătății populației. În acest sens, activitățile sprijinite vor fi în concordanță cu acțiunile incluse în art. 47 al Regulamentului Consiliului Nr. 1828/2006.

Satisfacerea nevoilor sociale specifice revine sectorului public, fiind o atribuție fundamentală a acestuia. Satisfacerea acestor nevoi s-a dovedit a fi o importantă sursă de creştere a gradului de ocupare şi a calității vieții locuitorilor, precum şi un real sprijin în încercarea de a asigura egalitatea de şanse între bărbați şi femei, prin oferirea de servicii care îi ajută să-şi satisfacă atât îndatoririle lor profesionale cât şi cerințele familiale.

Activitățile sprijinite pentru îmbunătățirea infrastructurii şi serviciilor sociale vor viza reabilitarea infrastructurii sociale (centre de îngrijire a copiilor, centre pentru bătrâni şi centre de asistență pentru persoanele cu deficiențe, centre pentru tineret etc) şi achiziționarea de echipamente necesare pentru creşterea siguranței si prevenirea criminalității (sisteme de supraveghere etc.).

AXA PRIORITARĂ 2: ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII DE TRANSPORT REGIONALE ŞI LOCALE

Domeniu major de intervenție

> Reabilitarea şi modernizarea rețelei de drumuri județene, străzi urbane - inclusiv construcția/reabilitarea şoselelor de centură

Reabilitarea şi modernizarea rețelei de drumuri județene, străzi urbane – inclusiv construcția/reabilitarea şoselelor de centură

Operațiuni orientative:

2.1. Reabilitarea şi modernizarea rețelei de drumuri județene;

2.2. Reabilitarea şi modernizarea rețelei de străzi urbane;

2.3. Construcția / reabilitarea / modernizarea şoselelor de centură (cu statut de drum județean) pentru eliminarea blocajelor rutiere şi traversarea, în condiții de siguranță, a localităților;

AXA PRIORITARĂ 3: ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII SOCIALE

Domenii de intervenție

3.1. Reabilitarea, modernizarea şi echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate

Operațiuni orientative:

- Reabilitarea, modernizarea şi echiparea spitalelor județene;
- Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea şi echiparea ambulatoriilor (din spitale şi de specialitate)

3.2. Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea şi echiparea infrastructurii serviciilor sociale

Operațiuni orientative:

Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea şi echiparea clădirilor centrelor sociale multifuncționale;

- Reabilitarea, modernizarea şi echiparea clădirilor în care funcționează centre sociale rezidențiale.

3.3. Îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență

Operațiuni orientative:

> Achiziția vehiculelor şi altor echipamente specifice pentru bazele operaționale regionale şi județene, pentru intervenții în situații de urgență

3.4. Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea şi echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare şi a infrastructurii pentru formare profesională continuă

Operațiuni orientative:

- reabilitarea, modernizarea, echiparea infrastructurii educaționale pre-universitare şi universitare

- crearea şi dezvoltarea campusurilor preuniversitare

- reabilitarea, modernizarea, echiparea centrelor de formare profesională continuă.

AXA PRIORITARĂ 4: CONSOLIDAREA MEDIULUI DE AFACERI REGIONAL ŞI LOCAL

Domenii majore de intervenție

4.1. Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor cu importanță regională şi locală

Operațiuni orientative:

√ **Crearea şi dezvoltarea diferitelor tipuri de structuri regionale de sprijinire a afacerilor:**

- Construirea/reabilitarea/extinderea de clădiri, exclusiv pentru activități de producție, servicii, cu excepția celor destinate incubatoarelor de afaceri;
- Reabilitarea/extinderea sistemului de străzi din interiorul structurii de afaceri şi a drumurilor de acces;
- Crearea/reabilitarea/modernizarea/extinderea utilităților de bază (stații de tratare a apei, unitățile de furnizare a energiei şi a gazului, sistemul de canalizare)
- Cablare, rețele de internet broadband, etc;
- Demolare clădiri;
- Activități de promovare;
- Extinderea structurilor de sprijinire a afacerilor (îndepărtarea deşeurilor, curățare);
- Alte activități adiacente necesare creării/dezvoltării structurilor de

afaceri.

4.2. Reabilitarea siturilor industriale poluate neutilizate şi pregătirea pentru noi activităţi

Operaţiuni orientative:

√ **Reabilitarea site-urilor industriale poluate şi neutilizate şi pregătirea pentru noi activităţi**:

- Curăţarea suprafeţelor site-urilor industriale poluate şi neutilizate şi îmbunătăţirea terenurilor;
- Demolarea clădirilor şi planarea terenului;
- Reabilitarea/extinderea clădirilor pentru activităţi de producţie şi prestări servicii
- Crearea/ reabilitarea/ extinderea/ construirea infrastructurii de utilităţi publice (reţele de alimentare cu apă, gaze naturale, electricitate, reţele de canalizare);
- cablare, reţele internet broadband
- alte activităţi adiacente necesare pentru reabilitarea siturilor industriale şi pregătirea pentru noi activităţi economice.

4.3. Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor

Operaţiuni orientative:

√ ***Sprijinirea înfiinţării şi dezvoltării microîntreprinderilor***

- Achiziţionarea de echipamente şi tehnologii productive moderne, servicii, construcţii;
- Achiziţionarea sistemelor IT (software şi echipamente);
- Utilizarea de noi tehnologii în activităţile curente ale microîntreprinderii;
- Relocalizarea microîntreprinderilor în structurile de afaceri;
- Construcţia/ extinderea/ reabilitarea/ modernizarea spaţiilor de producţie a micro întreprinderilor;

- Activități specifice de dezvoltare.

AXA PRIORITARĂ 5: DEZVOLTAREA DURABILĂ ŞI PROMOVAREA TURISMULUI

Principalele domenii de intervenție:

5.1. Restaurarea şi valorificarea durabilă a patrimoniului cultural şi crearea/ modernizarea infrastructurilor conexe

Operațiuni orientative:

- **Restaurarea, protecția şi conservarea patrimoniului cultural mondial (**Bisericile cu picturi murale din nordul Moldovei, Mănăstirea Hurezi, Satele cu biserici fortificate din Transilvania, Cetățile dacice fortificate, Centrul istoric Sighişoara, Ansamblul de biserici de lemn din Maramureş, Rezervația Biosferei Delta Dunării**) şi modernizarea infrastructurii conexe**
- **Restaurarea, protecția şi conservarea patrimoniului cultural național[5] şi modernizarea infrastructurii conexe**, cu potențial turistic important (restaurarea clădirilor cu elemente arhitectonice tradiționale, rețeaua de străzi, centre culturale, muzee, parcări, drumuri, etc.) în vederea introducerii lor în circuite turistice.
- **Restaurarea, protecția şi conservarea patrimoniului cultural din mediul urban**[6]

[5] Grupa A – monumente istorice de valoare națională şi universală, în conformitate cu Lista Monumentelor Istorice, aprobată prin Ordinul Ministrului Culturii şi Cultelor nr. 2314/8 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, an 172 (XVI), nr. 646 bis din 16 iulie 2004

[6] Grupa B – monumentele istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local, în conformitate cu Lista Monumentelor Istorice, aprobată prin Ordinul Ministrului Culturii şi Cultelor nr. 2314/8 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, an 172 (XVI), nr. 646 bis din 16 iulie 2004

5.2. Crearea/ dezvoltarea/ modernizarea infrastructurilor specifice pentru valorificarea durabilă a resurselor naturale şi pentru creşterea calității serviciilor turistice

Operațiuni orientative:

Amenajarea obiectivelor turistice naturale cu potențial turistic (canioane, chei, peşteri, lacuri glaciare etc)

Valorificarea potențialului turistic montan prin construcția infrastructurii necesare: reabilitarea şi amenajarea căilor de acces către principalele obiective turistice naturale, refugii alpine, marcarea traseelor turistice, panouri informative, platforme de campare, posturi Salvamont etc.

Dezvoltarea turismului balnear – îmbunătățirea, modernizarea şi dotarea bazelor de tratament, inclusiv a salinelor terapeutice, dezvoltarea rețelelor de captare şi transport a izvoarelor minerale şi saline etc.

Reabilitarea, modernizarea şi extinderea structurilor de cazare precum şi a utilităților aferente. (Sunt eligibile spre finanțare următoarele tipuri de structuri de cazare: hoteluri, moteluri şi campinguri, pensiuni, cabane şi hoteluri pentru tineret, structuri de cazare pe vapoare / pontoane).

Crearea, reabilitarea şi extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente (ex. piscine, terenuri de mini-golf, tenis, paint-ball, turism feroviar pe linie ferată îngustă, în zonele de deal şi de munte etc.)

5.3. Promovarea potențialului turistic şi crearea infrastructurii necesare în scopul creşterii atractivității României ca destinație turistică.

Operațiuni orientative

Crearea unei imagini pozitive a României ca destinație turistică prin definirea şi promovarea brandului turistic național, atragerea investitorilor şi a altor parteneri strategici, în vederea dezvoltării industriei turistice şi creşterii atractivității

sale; introducerea de noi metode de promovare şi diversificarea materialelor promoționale pentru crearea unei imagini turistice complexe şi reale;

Dezvoltarea şi consolidarea turismului intern prin sprijinirea promovării turistice a produselor turistice specifice şi a activităților de marketing specifice. Scopul este de a dezvolta conceptul de recreere turistică în România, de a creşte numărul de vacanțe în România prin promovarea produselor turistice specifice;

Investiții pentru înființarea Centrelor de Informare şi Promovare Turistică (CIPT) - activități de construcții, achiziționări de echipamente, IT şi software, în vederea realizării unui sistem unitar de informare turistică şi statistică turistică, cu acces public on-line. Aceasta operațiune va fi complementară cu sprijinul centrelor de informare turistică locală din zonele rurale din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurala;

Implementarea unei baze de date naționale cu informații turistice;

Realizarea unui sistem național integrat, cu acces on-line, pentru colectarea şi distribuirea de informații turistice.

AXA PRIORITARĂ 6: ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Principalele domenii de intervenție

6.1. Sprijinirea implementării, managementului şi evaluării Programului Operațional Regional

Operațiuni orientative:

- Sprijinirea Autorității de Management şi a Organismelor Intermediare (inclusiv costuri de personal) pentru implementarea diferitelor etape ale POR, inclusiv identificarea şi dezvoltarea proiectelor, pregătirea, selecția, monitorizarea, evaluarea, controlul şi audit
- Achiziția şi instalarea echipamentelor IT (altele decât cele achiziționate

prin SMIS) şi birotice necesare pentru managementul şi implementarea programului

- Sprijinirea organizatorică şi logistică a Comitetului de Monitorizare a POR şi a altor Comitete implicate în implementarea programului
- Evaluarea POR, inclusiv evaluările pentru proiectele implementate
- Elaborarea de studii pentru fundamentarea POR
- Cheltuieli salariale ale personalului şi experților implicați în pregătirea, selecția, evaluarea, monitorizarea, controlul şi auditul programului
- Organizarea de seminarii şi cursuri de training în vederea îmbunătățirii cunoştințelor personalului din cadrul Autorității de Management şi a Organismelor Intermediare
- Sprijinirea pregătirii POR pentru următoarea perioadă de programare

6.2. Sprijinirea activităților de publicitate şi informare privind POR

Operațiuni orientative:

- crearea unui sistem de informare a tuturor actorilor interesați de conținutul POR
- realizarea şi distribuirea materialelor informative şi publicitare (documente oficiale privind POR, ghiduri ale aplicanților, buletine informative, broşuri, postere, obiecte inscripționate cu logo POR, etc)
- organizarea de conferințe, forumuri, prezentări, caravane de informare, traininguri pentru beneficiari, etc

7. PROGRAMUL OPERAȚIONAL DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE (POS-DRU)[7]

Obiectivul general *al POS DRU este dezvoltarea capitalului uman şi creşterea competitivității, prin conectarea educației şi învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii şi asigurarea de oportunități sporite pentru participarea viitoare a 1.650.000 de persoane pe o piață a muncii modernă, flexibilă şi inclusivă.*

Lista axelor prioritare

Axa Prioritară 1 **Educația şi formarea profesională în sprijinul creşterii economice şi dezvoltării societății bazate pe cunoaştere**

Axa Prioritară 2 **Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii**

Axa Prioritară 3 **Creşterea adaptabilității lucrătorilor şi a întreprinderilor**

Axa Prioritară 4 **Modernizarea Serviciului Public de Ocupare**

Axa Prioritară 5 **Promovarea măsurilor active de ocupare**

Axa Prioritară 6 **Promovarea incluziunii sociale**

Axa Prioritară 7 **Asistență tehnică**

AXA PRIORITARĂ 1: EDUCAȚIA ŞI FORMAREA PROFESIONALĂ ÎN SPRIJINUL CREŞTERII ECONOMICE ŞI DEZVOLTĂRII SOCIETĂȚII BAZATE PE CUNOAŞTERE

Obiective

Domenii majore de intervenție:

[7] www.fonduri-structurale.ro

1.1 Acces la educație şi formare profesională inițială de calitate

Acțiunile promovate în cadrul acestui domeniu de intervenție vizează modernizarea şi restructurarea educației şi formării profesionale inițiale, într-o abordare integrată:

- acțiuni pentru sistem;
- sprijin pentru furnizori;
- dezvoltarea personalului;
- dezvoltarea şi furnizarea ofertelor/programelor de educație şi formare profesională inițială;
- servicii integrate de sprijin în educație şi formare profesională inițială, precum serviciile de orientare şi consiliere;
- acțiuni inovative în vederea susținerii asigurării accesului egal la educație şi formare profesională inițială de calitate

Operațiuni indicative:

- Dezvoltarea şi implementarea de instrumente şi mecanisme de îmbunătățire a învățământului preuniversitar, inclusiv acțiuni inovative şi transnaționale, sprijin pentru furnizorii de educație şi pentru dezvoltarea personalului;
- Dezvoltarea şi implementarea sistemului de asigurare a calității în învățământul preuniversitar, inclusiv dezvoltarea personalului şi acțiuni inovative;
- Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de orientare şi consiliere în scopul creşterii performanțelor şcolare şi a ratelor de tranziție către nivele superioare de educație;
- Sprijin pentru dezvoltarea şi diversificarea ofertelor educaționale şi de formare profesională inițială;
- Sprijin pentru inovare şi pentru dezvoltarea de instrumente şi mecanisme

pentru îmbunătățirea accesului la educație şi formare profesională inițială pentru toți;

- Sprijin pentru dezvoltarea educației antreprenoriale şi a cetățeniei active.

1.2 Învățământ superior de calitate

Acțiunile promovate în cadrul acestui domeniu de intervenție vizează modernizarea şi restructurarea învățământului superior, într-o abordare integrată:

- acțiuni pentru sistem;
- sprijin pentru furnizori;
- dezvoltarea personalului;
- dezvoltarea şi furnizarea ofertelor de învățământ superior;
- acțiuni inovative în vederea îmbunătățirii şi dezvoltării învățământului superior.

Operațiuni indicative

- Dezvoltarea şi implementarea de instrumente şi mecanisme pentru îmbunătățirea învățământului superior, inclusiv sprijin pentru dezvoltarea sistemului național al calificărilor în învățământul superior, acțiuni inovative şi sprijin pentru furnizori;
- Dezvoltarea şi implementarea sistemului de asigurare a calității în universități, inclusiv dezvoltarea personalului;
- Creşterea accesului în învățământul superior;
- Dezvoltarea învățământului superior bazat pe competențe (programe de licență şi masterat);
- Sprijin pentru dezvoltarea de rețele între universități, institute de cercetare şi companii pentru dezvoltarea învățământului superior, promovarea antreprenoriatului, formarea continuă a cercetătorilor, stimularea dezvoltării carierei în cercetare.

1.3 Dezvoltarea resurselor umane din educație şi formare

Operațiuni indicative

- Formare inițială şi continuă a cadrelor didactice şi a resurselor umane din educație şi formare profesională inițială, inclusiv formare în parteneriat cu companii;
- Formarea şi perfecționarea profesorilor instructori şi formatorilor în FPC;
- Sprijin pentru programe integrate de mobilitate şi reconversie a profesorilor către activități nedidactice;
- Sprijin pentru debut şi dezvoltarea carierei didactice.

1.4 Calitate în FPC

Acest domeniu major de intervenție are ca obiectiv creşterea capacității sistemului public şi privat de FPC de a furniza servicii de calitate în vederea susținerii obiectivului de creştere a participării la formare profesională continuă. Acțiunile întreprinse se vor concentra, în principal, asupra dezvoltării sistemului de FPC (instrumente, metodologii, standarde etc.) şi asigurării calității. Intervențiile FSE vor fi direcționate atât către sistem, cât şi către furnizorii de FPC, acoperind următoarele domenii: asigurarea calității, structurarea Cadrului Național al Calificărilor (CNC) şi dezvoltarea creditelor transferabile.

La *nivel de sistem*, au fost identificate două priorități pentru perioada următoare:

- dezvoltarea şi implementarea CNC;
- dezvoltarea şi implementarea sistemelor de asigurare a calității.

Operațiuni indicative

- Dezvoltarea şi implementarea Cadrului Național al Calificărilor, inclusiv sprijin pentru Comitetele Sectoriale;
- Implementarea sistemului de asigurare şi management al calității în FPC, la nivel de sistem şi de furnizor în concordanță cu Cadrul European de

Asigurare a Calității;

- Dezvoltarea capacității instituționale a structurilor implicate în validarea învățării anterioare;
- Elaborarea de studii, analize, cercetări, care să furnizeze informații de calitate şi date relevante şi suficiente pentru dezvoltarea FPC şi schimb de bune practici;
- Dezvoltarea de rețele şi parteneriate pentru promovarea unor medii de lucru care stimulează învățarea şi „regiunile de învățare".

1.5 Programe doctorale şi postdoctorale în sprijinul cercetării

Operațiuni indicative

- Consolidarea sistemului național de studii doctorale şi postdoctorale, inclusiv sprijin pentru rețele dintre universități, centre de cercetare şi întreprinderi;
- Sprijinirea programelor doctorale şi postdoctorale prin dezvoltarea conținuturilor inovative, inclusiv prin dezvoltarea abilităților manageriale ale cercetătorilor în vederea promovării valorificării rezultatelor cercetării în activități economice;
- Sprijin pentru doctoranzi şi cercetători în vederea participării la programe doctorale şi la activități de cercetare postdoctorală, inclusiv prin dezvoltarea cooperării transnaționale şi a mobilității .

AXA PRIORITARĂ 2: CORELAREA ÎNVĂȚĂRII PE TOT PARCURSUL VIEȚII CU PIAȚA MUNCII

Domenii majore de intervenție

2.1 Tranziția de la şcoală la viața activă

Operațiuni indicative:

- Programe/scheme de învățare prin muncă pentru elevi şi studenți;
- Sprijinirea inițiativelor de parteneriat între şcoli/universități/ întreprinderi;
- Orientare, consiliere şi îndrumare în sprijinul tranziției de la şcoală la viața activă;
- Monitorizarea inserției tinerilor absolvenți pe piața muncii;
- Acțiuni inovative în vederea îmbunătățirii tranziției de la şcoală la viața activă.

2.2 Prevenirea şi corectarea părăsirii timpurii a şcolii

Operațiuni indicative

- Sprijinirea şi dezvoltarea de programe pentru menținerea elevilor în educație şi prevenirea părăsirii timpurii a şcolii;
- Dezvoltarea de programe integrate pentru creşterea accesului şi participării în învățământul primar şi secundar pentru persoanele aparținând grupurilor vulnerabile, inclusiv sprijin financiar pentru familiile acestora;
- Promovarea unor servicii integrate şi soluții alternative pentru învățământul preşcolar;
- Implementarea programelor de tip „şcoala după şcoală", educație remedială şi învățare asistată;
- Reintegrarea în educație a celor care au părăsit timpuriu şcoala (inclusiv programe de educație de „a doua şansă");
- Furnizarea serviciilor integrate de orientare şi consiliere pentru persoanele expuse riscului de părăsire timpurie a şcolii

2.3 Accesul şi participarea la formare profesională continuă

Operațiuni indicative:

- Furnizare de cursuri de calificare şi recalificare angajaților;

- Acordare de sprijin şi stimulente angajaților în vederea participării la FPC;

- Sprijinirea angajaților pentru validarea cunoştințelor dobândite anterior;
- Sprijinirea FPC la nivelul furnizorilor de formare şi pentru dezvoltarea şi diversificarea ofertelor de FPC;
- Acordare de facilități pentru adulții necalificați sau cu un nivel scăzut de calificare (indivizii „hard to reach”);
- Sprijinirea angajaților în vederea încurajării participării la FPC, inclusiv prin subvenții;
- Sprijinirea campaniilor de conştientizare şi informare precum şi consiliere în carieră;
- Sprijinirea activităților inovative privind accesul şi participarea la FPC şi dobândirea competențelor

AXA PRIORITARĂ 3: CREŞTEREA ADAPTABILITĂȚII LUCRĂTORILOR ŞI ÎNTREPRINDERILOR

Domenii majore de intervenție

3.1. Promovarea culturii antreprenoriale

Operațiuni indicative:

- creşterea conştientizării şi promovarea atitudinii pozitive față de cultura antreprenorială;

- implementarea de programe şi servicii inovative pentru încurajarea antreprenoriatului şi dezvoltarea culturii antreprenoriale;

- formarea abilităților manageriale, în special pentru micro-întreprinderi şi IMM-uri;

- încurajarea antreprenoriatului prin servicii de sprijin pentru inițierea unei afaceri.

3.2 Formare profesională şi sprijin pentru întreprinderi şi angajați pentru promovarea adaptabilității

Operațiuni indicative:

- Sprijinirea metodelor inovative de organizare flexibilă a muncii, inclusiv noi practici şi îmbunătățirea condițiilor de muncă;

- Furnizarea de formare profesională pentru dezvoltarea competențelor angajaților în scopul creşterii calității şi productivității muncii;

- Sprijinirea activităților şi măsurilor de prevenire a bolilor profesionale, de promovare a sănătății şi securității în muncă, cât şi pentru asigurarea unui mediu de lucru prietenos şi încurajarea reconcilierii vieții profesionale cu viața de familie;

- Promovarea şi sprijinirea formării în domeniul managementului sănătății şi personalului medical;

- Campanii de informare şi conştientizare pentru schimbarea atitudinilor sociale şi stereotipurilor față de grupurile vulnerabile în mediile de lucru;

- Promovarea formării profesionale în domeniul noilor tehnologii, inclusiv TIC, protecției mediului şi controlului poluării;

- Promovarea schimburilor de experiență trans-naționale în ceea ce priveşte creşterea adaptabilității;

- Acordarea de certificate de calitate/premii întreprinderilor care promovează organizarea flexibilă a muncii şi servicii pentru facilitarea reconcilierii vieții de familie a propriilor angajați cu activitatea profesională.

3.3. Dezvoltarea parteneriatelor şi încurajarea inițiativelor pentru partenerii sociali şi societatea civilă

Operațiuni indicative:

- asistență şi sprijin pentru elaborarea planurilor de acțiune pentru încurajarea şi dezvoltarea parteneriatelor;

- identificarea şi implementarea modalităților de accentuare a interesului angajatorilor şi al altor actori relevanți pentru creşterea investițiilor în resursele umane şi creşterea responsabilității sociale a întreprinderilor;

- dezvoltarea capacității interne a partenerilor sociali de a promova dezvoltarea resurselor umane, cu accent pe standarde şi certificare;

- consolidarea capacității ONG-urilor de cooperare cu autoritățile publice centrale şi locale, în vederea promovării inițiativelor comune pentru incluziune socială, inclusiv dezvoltarea serviciilor de voluntariat şi caritate;

- îmbunătățirea capacității de sprijinire a inițiativelor de dezvoltare a responsabilității civice, prin participarea la dezbateri publice şi facilitarea accesului la informații publice;

- dezvoltarea inițiativelor de încurajare a rețelelor la nivel național şi al UE;

- dezvoltarea serviciilor de consultanță pentru ONG-uri şi pentru inițiativele care promovează ocuparea şi incluziunea socială, inclusiv pentru partenerii sociali activi pe piața uncii;

- campanii de conştientizare şi sprijin pentru parteneriatele sociale şi locale în vederea transformării muncii nedeclarate în ocupare formală.

AXA PRIORITARĂ 4: MODERNIZAREA SERVICIULUI PUBLIC DE OCUPARE

Domenii majore de intervenție:

4.1. Întărirea capacității SPO de furnizare a serviciilor de ocupare

Operațiuni indicative:

- Dezvoltarea şi implementarea acțiunilor inovative şi transnaționale în sprijinul modernizării SPO;
- Dezvoltarea serviciului de asistență personalizată şi abordare individuală pentru şomerii cu dificultăți de integrare/reintegrare pe piața muncii;
- Dezvoltarea serviciilor de tip "self-service";
- Dezvoltarea soluțiilor pentru abordarea şomajului neînregistrat, în special în mediul rural şi pentru grupurile vulnerabile;
- Dezvoltarea bazei de date privind serviciile furnizate, locurile de muncă vacante şi angajatori;
- Elaborarea de analize, studii, cercetări şi prognoze privind piața muncii, incluzând statutul general al muncii nedeclarate sau al ocupării informale;
- Extinderea sistemului de management al calității;
- Îmbunătățirea sistemului de furnizare a serviciilor de formare profesională pentru forța de muncă (ex. centre de formare profesională a adulților);
- Elaborarea şi implementarea instrumentelor adecvate pentru monitorizarea şi evaluarea impactului real al măsurilor active pe piața muncii;
- Dezvoltarea de acțiuni pentru o mai bună vizibilitate a SPO şi a serviciilor pe care acesta le oferă.

4.2. Formarea personalului SPO

Operațiuni indicative

- Îmbunătățirea sistemului de formare profesională a personalului SPO, inclusiv modele de programe de formare;
- Formarea personalului SPO pentru furnizarea serviciilor de ocupare şi asistență, inclusiv servicii pentru persoane cu nevoi speciale (populația roma, persoanele cu dizabilități, tinerii peste 18 ani care părăsesc sistemul de stat pentru protecția copilului, alte categorii de persoane aflate în situație de risc);
- Formarea personalului SPO pentru promovarea culturii abordării integratoare privind egalitatea de gen şi nevoile specifice ale grupurilor vulnerabile;
- Formare pentru utilizarea intensivă a tehnologiilor moderne de informare şi comunicare;
- Formare şi acțiuni inovative şi trans-naționale pentru sprijinirea noilor forme de organizare şi management;
- Dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului pentru realizarea analizelor şi prognozelor pe piața muncii, planificărilor, activităților cu grupurile speciale etc.

AXA PRIORITARĂ 5: PROMOVAREA MĂSURILOR ACTIVE DE OCUPARE

Domenii majore de intervenție

5.1. Dezvoltarea şi implementarea măsurilor active de ocupare

Operațiuni indicative

- Sprijinirea tuturor activităților privind măsurile active de ocupare:
- Elaborarea şi implementarea de planuri de acțiune individualizate, furnizarea de asistență pentru căutarea unui loc de muncă, servicii de orientare şi formare

pentru şomeri tineri şi şomeri de lungă durată, muncitori vârstnici, persoane aflate în căutarea unui loc de muncă revenite pe piața muncii după o perioadă de absență;

- Elaborarea şi implementarea de măsuri şi acțiuni trans-naționale pentru promovarea mobilității ocupaționale şi geografice;
- Măsuri pentru o mai bună corelare între aptitudinile individuale, educație şi potențial de muncă şi oportunitățile de pe piața muncii (echilibru şi diagnoza muncii);
- Elaborarea şi implementarea metodelor inovative pentru promovarea ocupării în rândul şomerilor tineri şi de lungă durată;
- Promovarea sistemelor duale de finanțare pentru ocuparea tinerilor prin combinarea formării în şcolile profesionale şi practica în întreprinderi[8]

5.2 Promovarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale în ceea ce priveşte dezvoltarea resurselor umane şi ocuparea forței de muncă

Operațiuni indicative

- Dezvoltarea programelor integrate pentru formare, ocupare şi alte măsuri de sprijin pentru populația din zonele rurale, care urmăresc reducerea agriculturii de subzistență;

- Măsuri pentru promovarea mobilității ocupaționale şi geografice a forței de muncă din mediul rural, pentru a beneficia de toate oportunitățile de ocupare existente şi pentru creşterea coeziunii regionale;

- Măsuri pentru îmbunătățirea mediului înconjurător în zonele rurale şi a stării de sănătate a populației din mediul rural, cu scopul de a-i creşte motivația, disponibilitatea şi oportunitățile de participare pe piața muncii;

[8] Sistemul dual combină formarea din şcolile profesionale şi practica în întreprinderi. Persoanele formate sunt studenți angajați în întreprinderi care, pe perioada formării li se acordă salarii şi li se plătesc asigurările sociale. Principalul avantaj este acela că întrucât formarea este foarte legată de muncă trecerea de la formare la muncă se face foarte uşor.

- Sprijin pentru membri familiilor dependente, servicii de asistență şi alte activități asociate pentru a permite indivizilor să participe pe piața muncii;

- Promovarea programelor care sprijină şi încurajează demararea afacerilor în activități non-agricole.

AXA PRIORITARĂ 6: PROMOVAREA INCLUZIUNII SOCIALE

Domenii majore de intervenție

6.1. Dezvoltarea economiei sociale

Operațiunile finanțate din FSE pentru promovarea economiei sociale vor sprijini entități precum ONG-urile, cooperativele sociale, asociațiile reciproce, alte organizații de caritate şi de voluntariat, pentru furnizarea unui instrument flexibil şi sustenabil care poate ajuta comunitățile în atingerea propriilor obiective, precum:

- stimularea creării de locuri de muncă şi dezvoltarea aptitudinilor;
- consolidarea capacității comunitare pentru sprijinul social;
- sprijinirea creşterii economice şi revitalizarea vecinătății;
- protecția mediului;
- mobilizarea grupurilor dezavantajate.

Operațiuni indicative

- Dezvoltarea mecanismelor şi instrumentelor necesare pentru implementarea pe deplin a conceptului de economie socială;
- Promovarea ocupării şi adaptabilității persoanelor slab calificate, persoanelor cu dizabilități şi persoanelor supuse riscului de excluziune socială, în entitățile economiei sociale;
- Sprijinirea parteneriatelor între toți actorii relevanți implicați în dezvoltarea comunității (sindicate, instituții publice, asociații patronale, persoane ocupate, sectoare non-guvernamentale, întreprinderi, mediul de afaceri şi alte asociații

etc.);

- Creşterea conştientizării, promovarea serviciilor de consiliere şi informare şi schimbul de experienţă în domeniul economiei sociale;
- Dezvoltarea instrumentelor şi metodelor adecvate pentru furnizarea serviciilor sociale; furnizarea, dezvoltarea şi stabilirea serviciilor flexibile şi alternative pentru îngrijirea copiilor şi/sau a altor membri de familie dependenţi pe parcursul zilei;
- Dezvoltarea programelor de formare pentru specialiştii implicaţi în sistemul serviciilor sociale (lucrători sociali, asistenţi personali, asistente comunitare, mediatori familiali, mediatori sanitari, asistenţi maternali, îngrijitori, personal din instituţii rezidenţiale).

6.2 Îmbunătățirea accesului şi participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii

Operațiuni indicative

- Dezvoltarea programelor specifice, inclusiv stimulente pentru angajatori, pentru (re)integrarea pe piața muncii a grupurilor vulnerabile, în special a populației roma, persoanelor cu dizabilități şi tinerilor peste 18 ani care au părăsit sistemul de protecție a copilului;

- Programe de formare pentru dezvoltarea competențelor şi calificărilor de bază pentru grupurile vulnerabile;

- Măsuri de acompaniere şi menținere a ocupării (sprijin pentru membrii de familie dependenți, servicii de asistență şi alte activități asociate care permit individului să participe pe piața muncii);

- Sprijin special pentru dezvoltarea unor noi locuri de muncă protejate în întreprinderi.

6.3 Promovarea egalității de şanse pe piața muncii

Operațiuni indicative

- Programe de calificare şi recalificare pentru creşterea abilităților şi calificărilor femeilor;
- Programe specifice adresate femeilor interesate de avansarea în carieră, inclusiv sprijin pentru inițierea unei afaceri;
- Campanii de creştere a conştientizării şi schimb de bune practici în şcoli şi întreprinderi cu privire la rolul abordării non stereotipe a genului, inclusiv campanii pentru femei, în special pentru femeile din zonele rurale şi pentru cele care aparțin grupurilor cu nevoi speciale;
- Programe de sprijin concentrate pe eliminarea ideilor stereotipe privind genul în societate, în special prin mass-media;
- Furnizarea de sprijin şi campanii de conştientizare privind promovarea culturii sănătății, combaterea traficului de ființe umane, violenței domestice etc.

6.4 Inițiative transnaționale pe piața inclusivă a muncii

Operațiuni indicative

- Sprijinirea inițiativelor transnaționale şi a parteneriatelor la nivel european, urmărindu-se dezvoltarea resurselor umane şi crearea unei piețe a muncii inclusive;
- Dezvoltarea programelor comune pentru promovarea ocupării;
- Dezvoltarea de noi metode pentru combaterea discriminării şi a inegalităților pe piața muncii;
- Înființarea de parteneriate pentru schimbul de experiență în ceea ce priveşte adaptarea formării profesionale la noile tehnologii;
- Promovarea transferului de expertiză privind incluziunea şi ocuparea

şomerilor de lungă durată;

- Schimburi de experiență şi bune practici transnaționale, pentru Autoritatea de Management şi Organismele Intermediare;
- Dezvoltarea studiilor transnaționale comparative.

AXA PRIORITARĂ 7: ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Domeniile majore de intervenție

7.1. Sprijin pentru implementarea, managementul general şi evaluarea POS DRU

Operațiuni indicative

- Elaborarea rapoartelor, studiilor de bază şi cercetărilor relevante pentru implementarea programului şi pregătirea următorului exercițiu de programare;
- Sprijin pentru implementarea POS DRU (inclusiv pregătirea şi dezvoltarea proiectului), monitorizare şi control, evaluare (ex-ante, on-going, ex-post, strategică, tematică);
- Sprijin pentru Comitetul de Monitorizare al POS DRU, în special pentru organizare şi logistică;
- Formarea profesională a personalului AM POS DRU şi al organismelor intermediare privind activitățile specifice;
- Cheltuielile salariale cu personalul şi experții implicați în sarcinile privind elaborarea, selectarea, evaluarea, controlul şi auditul monitorizării programului;
- Întărirea şi îmbunătățirea resurselor tehnice şi echipamentelor folosite de personalul implicat în pregătirea, selecția, monitorizarea, controlul şi auditul activităților din program;
- Procurarea, instalarea şi mentenanța echipamentului TIC (altul decât SMIS) şi

a echipamentului de birou necesar pentru managementul şi implementarea programului;

- Sprijin pentru AM POS DRU şi organismele intermediare pentru integrarea şi simplificarea sistemelor.

7.2. Sprijin pentru promovarea POS DRU şi comunicare

Operațiuni indicative

- Comunicare şi informare: elaborarea Planului de Comunicare, înființarea unei pagini de web, publicarea şi distribuirea informației;
- Elaborarea şi diseminarea materialelor promoționale şi educaționale privind POS DRU, organizarea de conferințe, sesiuni de pregătire, caravane, ateliere de lucru, în special privind „bune practici", atât pentru publicul larg, cât şi pentru partenerii sociali, societatea civilă şi potențialii beneficiari.

8. PROGRAMUL OPERAȚIONAL DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE (PO-DCA)[9]

Obiectiv general

Obiectivul general al PO DCA este acela de *a contribui la crearea unei administrații publice mai eficiente şi mai eficace în beneficiul socio-economic al societății româneşti.*

Axele prioritare

PO DCA va fi implementat prin trei axe prioritare, inclusiv axa prioritară de asistență tehnică, după cum urmează:

- Axa prioritară 1: Îmbunătățiri de structură şi proces ale managementului ciclului de politici publice

[9] www.fonduri-structurale.ro

- Axa prioritară 2: Îmbunătățirea calității şi eficienței furnizării serviciilor publice, cu accentul pus pe procesul de descentralizare

- Axa prioritară 3: Asistență tehnică

AXA PRIORITARĂ 1: ÎMBUNĂTĂȚIRI DE STRUCTURĂ ŞI PROCES ALE MANAGEMENTULUI CICLULUI DE POLITICI PUBLICE

Domenii majore de intervenție

1.1 Îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor la nivel politico-administrativ

Operațiuni orientative

- Elaborarea unui set de instrumente, metode şi a unui cadru instituțional (inclusiv planificarea strategică şi bugetarea pe programe) specific unei abordări orientate către politici publice, care să ducă la o mai bună reglementare (inclusiv la reducerea costurilor administrative) în administrația publică.

- Instruirea specialiştilor implicați în procesul de formulare a politicilor publice în ministerele de linie şi în administrația publică locală.

- Implementarea planurilor strategice şi training în planificarea strategică (inclusiv în bugetarea pe programe) pentru personalul de conducere din administrația publică centrală şi locală, inclusiv training pentru consiliile inter-ministeriale şi un program de formare formatori.

- Dezvoltarea de mecanisme pentru a promova şi implementa inițiative de parteneriat la toate nivelurile pentru a asigura implicarea factorilor interesați în procesul de dezvoltare a politicilor publice.

1.2 Creşterea responsabilizării administrației publice

Operațiuni orientative

- Dezvoltarea de metodologii şi instrumente pentru îmbunătățirea sistemelor şi procedurilor de măsurare a performanțelor şi de raportare, inclusiv a mecanismelor de feedback asupra activității administrației publice, luându-se în considerare opinia societății civile şi a publicului larg (cetățenilor).

-Training pentru îmbunătățirea calității şi frecvenței raportării performanțelor administrației centrale şi locale către beneficiarii direcți ai serviciilor publice şi către grupurile de cetățeni.

- Training în tehnici de măsurare a performanțelor şi tehnici de raportare, inclusiv în elaborarea indicatorilor de performanță, în monitorizare şi evaluare.

- Dezvoltarea unei baze de date la nivel național pentru colectarea, raportarea, analiza şi publicarea datelor statistice relevante cu privire la performanțele administrației publice locale.

- Elaborarea unor metodologii şi a unui cadru instituțional pentru extinderea evaluării de politici şi programe la nivelul administrației centrale şi locale.

1.3 Îmbunătățirea eficacității organizaționale

Operațiuni orientative

- Revizuirea structurilor şi implementarea propunerilor care rezultă din acestea, implementarea de instrumente moderne, stabilirea şi operaționalizarea unor structuri noi, cum ar fi: centrul pentru reforma managementului public, asociațiile de dezvoltare inter-comunitare, un corp de administratori publici profesionişti în administrația locală etc.

- Introducerea unor reforme privind managementul calității.

- Implementarea unui sistem de management al performanțelor resurselor umane.

- Dezvoltarea funcției de management al instruirii personalului din administrația publică.

- Elaborarea unor programe postuniversitare de dezvoltare managerială a personalului cu funcții de conducere din administrația publică.

- Module de pregătire în domenii ca achizițiile publice, ECDL, limbi străine, dezvoltarea de proiecte, licitarea şi managementul proiectelor, etc.

AXA PRIORITARĂ 2: ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII ŞI EFICIENȚEI FURNIZĂRII SERVICIILOR PUBLICE, CU ACCENTUL PUS PE PROCESUL DE DESCENTRALIZARE

Domeniile majore de intervenție:

2.1 Sprijin pentru procesul de descentralizare sectorială a serviciilor

Operațiuni orientative

- Training şi asistență tehnică pentru structurile implicate în planificarea şi coordonarea procesului de descentralizare (comitetul tehnic inter-ministerial, UCRAP, ministerele de linie);

- Elaborarea unor proceduri de cooperare între administrația centrală şi locală, şi între autoritățile locale şi şcoli / spitale / servicii de asistență socială descentralizate sau alte structuri implicate în procesul de descentralizare;

- Training pentru funcționarii publici din administrația publică locală, mai ales din sectorul de educație (inclusiv pentru reprezentanții autorităților locale în consiliile de administrație ale şcolilor) şi din sectorul de sănătate pentru a implementa eficient noile servicii descentralizate;

- Training pentru personalul de conducere din spitale şi alte instituții medicale (managerii de spital şi membrii consiliilor de administrație);

- Sprijin pentru evaluarea fazelor pilot ale procesului de descentralizare în învățământul pre-universitar şi implementarea recomandărilor evaluărilor;

- Optimizarea structurilor pentru noile servicii descentralizate /deconcentrate din cele trei sectoare prioritare;

- Elaborarea de studii / strategii pentru a sprijini inițiativele de descentralizare.

2.2 Îmbunătățirea calității şi eficienței furnizării serviciilor publice

Operațiuni orientative

- Dezvoltarea, testarea şi implementarea unor standarde de cost şi calitate a serviciilor publice;
- Dezvoltarea de metode de măsurare a barierelor administrative;
- Elaborarea de mecanisme /instrumente/proceduri pentru îmbunătățirea sistemului de colectare a taxelor, inclusiv crearea unei interfețe pentru bazele de date existente;
- Implementarea inițiativelor de reducere a duratei de livrare a serviciilor publice (de exemplu, ghişeul unic pentru cetățeni, şi în formă electronică, planificarea serviciilor destinate cetățenilor, managementul documentelor, folosirea regulii aprobării tacite, etc);
- Training în domeniul evaluării performanțelor serviciilor publice;
- Analiza problemelor specifice furnizării serviciilor publice în vederea simplificării şi reducerii barierelor administrative pentru cetățeni;
- Introducerea şi menținerea în funcțiune a sistemelor de management, inclusiv EMAS[10];
- Folosirea mecanismelor electronice, de exemplu, portaluri internet şi baze de date;

[10] Eco-Management and Audit Scheme (EMAS) este instrumentul UE adoptat în mod voluntar, pentru a certifica organizațiile care îşi îmbunătățesc în mod continuu activitatea legată de mediul înconjurător. Organizațiile înregistrate EMAS sunt conforme din punct de vedere legal, introduc şi mențin în funcțiune un sistem de management de mediu şi raportează rezultatele impactului lor prin publicarea unei declarații oficiale de mediu verificată în mod independent

- Implementarea unor documente cadru privind furnizarea de servicii publice *(charters* -documente care introduc un set de principii generale privind calitatea furnizării de servicii către cetățeni).

AXA PRIORITARĂ 3 „ASISTENȚĂ TEHNICĂ ”

Domeniile majore de intervenție:

3.1 Sprijin pentru implementarea, managementul general, evaluarea PO DCA şi pentru pregătirea următorului exercițiu de programare

Operațiuni orientative

- Sprijinirea managementului general al PO DCA. Acesta poate include asigurarea de expertiză externă, contractarea unor studii pentru a îmbunătăți datele referitoare la administrația publică, asigurarea cursurilor de formare pentru personal, sprijinirea întâlnirilor Comitetului de Monitorizare etc.

- Sprijinirea activităților de evaluare a PO pentru a asigura implementarea eficace a PO DCA.

- Sprijinirea pregătirii viitoarelor intervenții ale fondurilor structurale. Aceasta poate include asigurarea de expertiză externă, elaborarea de evaluări ale nevoilor pentru viitoarea perioadă de programare etc.

3.2 Sprijin pentru activitățile de comunicare şi promovare ale PO DCA

Operațiune orientativă

• Sprijinirea activităților de comunicare şi promovare ale PO DCA. Aceasta poate include dezvoltarea şi implementarea planului de comunicare al PO DCA, stabilirea unui sistem de informare publică cu privire la PO DCA, etc.

9. PROGRAMUL OPERAȚIONAL DE ASISTENȚĂ TEHNICĂ[11]

Axe Prioritare

- **Axa prioritară 1: Sprijin în implementarea instrumentelor structurale şi coordonarea programelor**
- **Axa prioritară 2: Dezvoltări viitoare şi sprijin în funcționarea Sistemului Unic Informatic de Management**
- **Axa prioritară 3: Diseminarea informației şi promovarea instrumentelor structurale**.

AXA PRIORITARĂ 1: SPRIJIN ÎN IMPLEMENTAREA INSTRUMENTELOR STRUCTURALE ŞI COORDONAREA PROGRAMELOR

Domenii cheie de intervenție

1.1. Sprijin în procesul de gestionare şi implementare a instrumentelor structurale

Operațiuni finanțate

- revizuirea sistemelor şi procedurilor generale legate de anumite domenii ale procesului de gestionare şi monitorizare, certificare şi sistemul de plăți, precum şi cel de control, pe baza punctelor slabe identificate la nivelului tuturor Programelor Operaționale;
- elaborarea şi distribuirea rapoartelor de activități şi linii directoare cu cele mai bune practice pentru toate instituțiile implicate în gestionarea instrumentelor structurale;

[11] www.fonduri-structurale.ro

- diferite analize şi studii referitoare la eficacitatea şi eficiența sistemelor existente în vederea asigurării procesului de implementare a instrumentelor structurale;
- studii de macro-analiză;
- sprijin comprehensiv în procesul de pregătire pentru viitoarele intervenții prin instrumentele structurale,
- evenimente şi activități legate de schimbul de experiențe atât la nivel național, cât şi la nivel European.

1.2. Evaluare

Operațiuni finanțate

- sprijinirea Unității Centrale de Evaluare şi a activităților derulate de ea legate în mod special de rețeaua de evaluare
- derularea de activități de consolidare a capacității în domeniul evaluării
- desfăşurarea de evaluări strategice şi ad hoc pentru PO AT, CNSR şi PND
- evaluări continue pentru PO AT.

1.3. Formare orizontală în domeniul gestionării programelor/proiectelor

Operațiuni finanțate

- sprijin în activitățile grupului de lucru pentru coordonarea formării în acest domeniu
- organizarea evenimentelor de formare, inclusiv formarea de formatori, furnizarea sesiunilor de formare şi elaborarea manualelor de formare
- elaborarea rapoartelor de formare pe activități şi liniile directoare cu cele mai bune practice.

1.4. Modul de funcționare a PO AT, DCMIS, autorităților de certificare şi de audit.

Operațiuni finanțate

- angajarea de personal contractual în cadrul DCMIS , al PO AT, al autorităților de certificarea, plată şi audit pentru sprijinirea modului lor de funcționare în raport cu gestionarea instrumentelor structurale şi controlul;
- sprijin în derularea activităților DCMIS , autorităților de certificare, plată şi audit;
- gestionarea PO AT (inclusiv costurile legate de organizarea reuniunilor Comitetului de Monitorizare şi a altor reuniuni relevante, pregătirea, publicarea şi distribuirea materialelor importante pentru gestionarea şi implementarea programului, costurile legate de pregătirea, selecția şi verificarea asistenței, etc.)
- organizarea şi funcționarea Comitetului Național de Coordonare şi a sub-comitetelor lor şi coordonarea între reprezentanții la nivel național, inclusiv pregătirea documentelor specifice legate de nivelul național.

AXA PRIORITARĂ 2: DEZVOLTĂRI VIITOARE ŞI SPRIJIN ÎN FUNCȚIONAREA SISTEMULUI UNIC INFORMATIC DE MANAGEMENT

Domenii cheie de intervenție

2.1. Dezvoltarea şi mentenanța SMIS

Operațiuni finanțate

- elaborarea de studii şi analize cu privire la modul de funcționare al SMIS şi la necesitățile unor dezvoltări viitoare ale sistemului;
- elaborarea, testarea şi instalarea unor noi versiuni pentru SMIS;

- transferarea de date de la o versiune SMIS la alta;
- elaborarea unor ghiduri de proceduri;
- derularea activităților de mentenanță a SMIS.

2.2. Funcționarea Unității SMIS

Operațiuni finanțate

- angajarea de personal contractual în cadrul Unității Centrale SMIS şi al rețelei de coordonare;
- sprijin în derularea activităților Unității Centrale SMIS.

2.3. Formarea utilizatorilor, distribuirea ghidurilor pentru utilizatori şi comunicarea cu privire la SMIS

Operațiuni finanțate

- organizarea evenimentelor de formare pe SMIS, inclusiv elaborarea şi diseminarea materialelor de formare
- formarea formatorilor pe SMIS
- elaborarea şi distribuirea ghidurilor de utilizatori
- elaborarea ghidurilor de tipul întrebări/răspunsuri cu privire la aspectele funcționale ale SMIS
- organizarea unor reuniuni periodice şi seminarii de prezentare.

2.4. Furnizarea de echipamente

Operațiuni finanțate

- dotarea cu servere, hardware folosit ca terminale SMIS, hardware folosit la nivel local şi la nivelul ariei de răspândire a rețelelor SMIS şi echipamente de IT şi telecomunicații.

AXA PRIORITARĂ 3: DISEMINAREA INFORMAȚIEI ŞI PROMOVAREA INSTRUMENTELOR STRUCTURALE

Domenii cheie de intervenție

3.1. Diseminarea informațiilor generale şi derularea activităților de publicitate cu privire la instrumentele structurale alocate României

Operațiuni finanțate

- organizarea campaniilor şi evenimentelor (seminarii, conferințe) în vederea promovării unei mai bune înțelegeri a fondurilor structurale şi a procesului de implementare şi monitorizare în România
- pregătirea, publicarea, traducerea şi diseminarea materialelor informative (publicații, broşuri, dosare, CD-uri şi alte formate disponibile) pentru informarea şi promovarea instrumentelor structurale
- acțiuni de publicitate şi materiale legate de PO AT
- organizarea unor sondaje de opinie
- organizarea de campanii de informare la nivel național prin intermediul televiziunii, radio-ului şi alte mijloace media
- analiza impactului acțiunilor de promovare şi de publicitate.

3.2. Funcționarea Centrului de Informare privind Instrumentele Structurale

Operațiuni finanțate

- remunerarea personalului ce funcționează în cadrul Centrului de Informare
- achiziționarea cărților şi materialelor pentru Centrul de Informare
- comunicarea despre Centrul de Informare şi oportunitățile oferite
- construirea şi mentenanța paginii internet
- organizarea de evenimente legate de activitatea Centrului de Informare.

10. PROGRAMUL TRANSNAȚIONAL DE COOPERARE EUROPA DE SUD EST[14]

Scopul general al cooperării transnaționale este de a sprijini **o dezvoltare teritoriala echilibrata** si **integrarea teritoriala** in zona de cooperare.

Ca un ***obiectiv global***, Programul de Cooperare Europa de Sud Est va dezvolta **parteneriate transnaționale** pe **aspecte de importanță strategică** pentru îmbunătățirea **procesului de integrare teritorială, economică şi socială** şi pentru a contribui la **coeziune, stabilitate şi competitivitate.**

Programul identifica ***aspecte tematice strategice***, relevante pentru zona de cooperare şi care vor fi abordate prin acțiuni transnațional multi-strat.

AXA PRIORITARA 1 "FACILITAREA INOVAȚIEI ŞI A ANTREPRENORIATULUI"

AoI 1.1 – Dezvoltare rețele de tehnologie şi inovare în domenii specifice

AoI 1.2 – Dezvoltarea mediului pentru un antreprenoriat inovativ

AoI 1.3 – Îmbunătățirea condițiilor cadru şi deschidere căi pentru inovație

AXA PRIORITARA 2 "PROTECȚIA ŞI ÎMBUNĂTĂȚIREA MEDIULUI"

AoI 2.1 – Îmbunătățire administrare integrată a apei şi prevenirea riscului de inundații

AoI 2.2 – Îmbunătățirea prevenirii riscurilor de mediu

AoI 2.3 – Promovează cooperarea în administrarea resurselor naturale şi zonelor protejate

[14] www.mie.ro

AoI 2.4 – Promovarea eficientizării energiei şi resurselor

AXA PRIORITARA 3 "ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESIBILITĂȚII"

AoI 3.1 – Îmbunătățire coordonare în promovarea, planificarea şi operarea rețelelor primare şi secundare de transport

AoI 3.2 – Dezvoltare strategii pentru rezolvarea „divizării din lipsa informației"

AoI 3.3 – Îmbunătățirea condițiilor cadru pentru platformele multimodale

AXA PRIORITARA 4 "DEZVOLTAREA SINERGIILOR TRANSNAȚIONALE PENTRU SUSTENABILITATEA ZONELOR ÎN CREŞTERE"

AoI 4.1 – Rezolvarea problemelor capitale ce afectează sistemele de localități din zonele metropolitane şi regionale

AoI 4.2 – Promovarea unui model echilibrat de zone în creştere atractive şi accesibile

AoI 4.3 – Promovarea utilizării valorilor culturale pentru dezvoltare

Axa prioritara 5 "Asistență tehnică pentru implementare şi întărirea capacității instituționale"

AoI 5.1 – Asigurarea administrării principale pentru implementarea programului

AoI 5.2 – Implementare activități aferente (...)

11. PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN ENPI CBC ROMÂNIA-UCRAINA -MOLDOVA 2007-2013

Strategia programului

1. Scopul programului

Programul îşi propune ca în contextul unor granițe sigure, să stimuleze potențialul de dezvoltare al zonei de frontieră, prin favorizarea contactelor între parteneri de pe ambele părți ale graniței, în scopul îmbunătățirii situației economico-sociale şi a mediului înconjurător.

2. *Prioritățile şi măsurile programului*

PRIORITATEA 1 - CĂTRE O ECONOMIE MAI COMPETITIVĂ ZONEI DE FRONTIERĂ

Măsura 1.1 - *Creşterea productivității şi competitivității regiunilor din zonele urbane şi rurale aflate de ambele părți ale granițelor*

Activitățile ce pot fi finanțate în cadrul acestei măsuri includ:

- Rețele de afaceri
- Cursuri de pregătire pentru personalul IMM-uri
- Activități de cooperare legate de infrastructură
- Cursuri pentru calificarea şi perfecționarea forței de muncă
- Cooperarea instituțiilor de învățământ în vederea oferirii unor programe specializate de cursuri cerute de piața muncii

Activități

- Rețele de dezvoltare şi promovare a inovării şi cercetării
- Tehnici şi tehnologii moderne în agricultură

- Îmbunătățirea şi dezvoltarea facilităților în turism (de ex: muzee şi centre culturale care pot contribui la creşterea atractivității zonei)

- Informații şi rețele în turism

Măsura 1.2 - *Inițiative de cooperare în domeniul transportului şi rețelelor de energie*

Activitățile ce pot fi finanțate în cadrul acestei măsuri

- Stoparea decalajelor în cadrul sistemelor energetice

- Scheme de energie neconvențională (biomasa, energie solara, bioenergie)

- Studii de fezabilitate pentru îmbunătățirea rețelelor de energie şi utilizarea la o scară mai largă a energiei regenerabile

Activități:

- Transferul de bune practici

- Îmbunătățirea infrastructurii drumurilor şi căilor ferate de mică anvergură

- Elaborarea studiilor de fezabilitate, proiecte tehnice, evaluarea impactului de mediu

Lista indicativă a beneficiarilor:

- Autorități locale şi regionale;

- Agenții din sectorul public de transport şi energie şi furnizori de servicii publice

PRIORITATEA 2 – MEDIU ŞI PREGĂTIREA PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ

Măsura 2.1 – *Rezolvarea în comun a unor probleme de mediu, inclusiv pregătirea pentru situații de urgență*

Activitățile ce pot fi finanțate în cadrul acestei măsuri includ:

- Strategii comune sau proiecte strategice legate de probleme comune de mediu

- Proiecte ce se referă la managementul resurselor de apă. Aceste proiecte pot include reducerea riscului de producere a inundațiilor şi măsuri de luptă împotriva inundațiilor

- Îmbunătățirea managementului forestier

- Managementul biodiversității

- Ameliorarea ariilor protejate la nivel regional şi național

Activități

- Elaborarea studiilor de fezabilitate,proiectelor tehnice, evaluarea impactului de mediu, analiza cost-beneficiu.

- Realizarea în comun a planurilor pentru situații de urgență

- Dezvoltarea în comun a strategiilor şi inițiativelor

- Sisteme de avertizare rapidă pentru evenimente care amenință viața populației

Măsura 2.2 – *Managementul resurselor de apă şi al deşeurilor*

Activitățile ce pot fi finanțate în cadrul acestei măsuri includ:

- proiecte la nivel local pentru furnizarea apei potabile şi / sau epurare a apei şi dezvoltarea sistemelor de canalizare la nivel local; Proiecte de monitorizare a calității apei din fântâni

- proiecte de managementul apelor uzate

- dispozitive de neutralizare, sisteme de canalizare şi de folosire a apei reziduală şi pregătirea resurselor umane

Activităţi

- strategii de reducere a deşeurilor; iniţiative comune de reciclare

- elaborarea de studii de fezabilitate, proiecte tehnice, evaluări ale impactului de mediu, analize cost beneficiu, cost - eficacitate

PRIORITATEA 3 - PROMOVAREA ACTIVITĂȚILOR PEOPLE TO PEOPLE

Măsura 3.1. - *Sprijin pentru administraţia locală şi regională, pentru societatea civilă şi comunităţi locale*

Măsura 3.2. - *Schimburi culturale, sociale şi în domeniul educaţiei*

PRIORITATEA 4 - ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Această prioritate orizontală va asigura eficienţa şi eficacitatea în utilizarea resurselor, în concordanță cu obiectivele şi prioritățile programului

12. PROGRAMUL DE COOPERARE TERITORIALĂ EUROPEANĂ INTERREG IVC

Obiectivul strategic general al programului

Creşterea eficacității politicilor de dezvoltare regională şi contribuţia acestora la modernizarea economică şi întărirea competitivității în Europa, în domeniile inovării, economiei cunoaşterii, mediului şi prevenirii riscului prin mijloace de cooperare interregională.

Axele prioritare şi sub-temele aferente

AXA PRIORITARĂ 1 - INOVARE SI ECONOMIA CUNOAŞTERII

1.1 Inovare, cercetare şi dezvoltare tehnologică;

1.2 Antreprenoriatul şi IMM-urile;

1.3 Societatea informațională

1.4 Ocuparea forței de munca, capitalul uman şi educație

AXA PRIORITARA 2 - MEDIU ŞI PREVENIREA RISCULUI

2.1 Riscuri naturale şi tehnologice

2.2 Managementul apei

2.3 Managementul deşeurilor

2.4 Biodiversitatea şi conservarea patrimoniului natural

2.5 Energia şi transportul public durabil

2.6 Patrimoniul cultural şi peisajul

AXA PRIORITARA 3 – ASISTENTA TEHNICA – SPRIJIN PENTRU IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI

Programul Operațional permite **două tipuri de intervenții**:

> ***„Inițiative regionale"*** **-** inițiate de actorii regionali, ce au ca scop schimbul de experiență într-un anumit domeniu pentru a identifica bune practici şi a dezvolta noi instrumente şi abordări în implementarea lor.

> ***„Proiectele de capitalizare, inclusiv Fast Track"*** **-** asigură transferul bunelor practici identificate către programele aferente obiectivelor Convergență, Competitivitate Regională şi Ocuparea Forței de Muncă precum şi Cooperare Teritorială Europeană

13. PROGRAMUL DE COOPERARE TERITORIALĂ EUROPEANĂ ESPON[15]

Tipuri de acțiuni finanțate prin program

Acțiunile eligibile, care constituie obiectul proiectelor, sunt: cercetări, studii integrate, analize tematice şi scenarii despre condițiile-cadru ale dezvoltării regiunilor şi teritoriilor mai largi, studii de prognoză şi de tendințe, elaborarea şi urmărirea indicatorilor, elaborarea de statistici şi informații comparabile la nivel european, construirea baze de date la nivel european, legarea în rețea şi instrumente ştiințifice destinate utilizării de către factorii de decizie în politica de dezvoltare regională etc.

Obiectivul strategic general al programului

Programul contribuie la îmbunătățirea politicilor referitoare la coeziunea teritorială, la creşterea competitivității spațiului european prin asigurarea necesarului de informații, statistici, studii şi alte instrumente, solicitate de sfera politică, în procesul de eficientizare a politicilor regionale şi de coeziune, urmărind îmbunătățirea statisticii europene, a cunoştințelor, datelor şi indicatorilor privind dezvoltarea şi coeziunea teritorială.

Prioritățile şi tipurile de acțiuni ale programului

Cercetare aplicată în domeniul dezvoltării teritoriale, competitivității şi coeziunii (furnizarea de dovezi privind tendințele teritoriale, perspectivele şi impactul politicilor sectoriale);

Analize focalizate spațial, realizate la cererea utilizatorilor (realizarea de modele de dezvoltare a diferitelor tipuri de teritorii ținând cont de situarea acestora în context european);

Platforme şi instrumente ştiințifice (producerea de indicatori teritoriali

[15] www.mdlpl.ro/documente/state_membre

comparabili şi de instrumente analitice);

Valorificarea rezultatelor cercetărilor, consolidarea spiritului de proprietate asupra rezultatelor, creşterea participării la procesul de luare a deciziei (se urmăreşte stimularea dialogului şi dezvoltarea relațiilor de comunicare între instituțiile din domeniul cercetării şi autoritățile publice responsabile cu dezvoltarea teritorială);

Asistență tehnică, Sprijin pentru dezvoltarea capacității de analiză şi Comunicare.

14. PROGRAMUL DE COOPERARE TERITORIALĂ EUROPEANĂ INTERACT-II

Obiectivul strategic general al programului

Creşterea eficientei şi eficacității programelor şi proiectelor de cooperare teritorială în perioada de programare 2007-2013.

Axele prioritare şi sub-temele aferente

AXA PRIORITARĂ 1 – DEZVOLTAREA ŞI LIVRAREA SERVICIILOR

Grup de intervenție 1 - Baza informațională (studii aplicate; baza de date;

Resurse informații generale; codificarea bunei guvernări) – să se dezvolte şi mențină o baza informațională pentru cooperare teritorială;

- Instrumente (dezvoltarea unor noi instrumente; inițiative pilot)– furnizarea unor manuale şi materiale precum şi a unor proceduri standard pentru realizarea cooperării teritoriale;

Grup de intervenție 2 - Coordonarea rețelei grupurilor țintă INTERACT

Cooperare (managementul rețelei; sprijin pentru rețele tematice); - Schimb şi transfer de cunoştințe („know how") între instituțiile implicate în cooperare teritorială - organizarea de conferințe, seminarii, sesiuni de instruire; furnizarea de servicii de consultanta si îndrumare;

Grup de intervenție 3 - Diseminare şi publicitate - consolidarea site-ului internet

Diseminare şi publicitate INTERACT; diseminarea documentelor şi a materialelor promoționale;

Grup de intervenție 4- Managementul calității - standarde de calitate; controlul conținutului

Managementul calității

AXA PRIORITARĂ 2 – ASISTENTA TEHNICĂ

Asistență tehnică - în special pentru Secretariatul INTERACT:

2.1 activități de management;

2.2 activități de monitorizare şi evaluare;

2.3 activități de informare şi comunicare

15. PROGRAMUL DE COOPERARE INTERREGIONALĂ URBACT II

Obiectivul strategic general al programului

Satisfacerea necesarului de informații în procesul de eficientizare a politicilor de dezvoltarea urbană durabilă, prin care toate regiunile europene sunt ajutate să se adapteze viitoarelor circumstanțe de dezvoltare.

Axele prioritare şi sub-temele aferente

AXA PRIORITARĂ 1: ORAŞE, PROMOTOARE ALE CREŞTERII ECONOMICE ŞI OCUPĂRII FORȚEI DE MUNCĂ

1.1Promovarea antreprenoriatului;

1.2 Îmbunătățirea Inovării şi Economiei Cunoaşterii;

1.3 Ocuparea forței de muncă şi capitalul uman;

AXA PRIORITARĂ 2: ORAŞE ATRACTIVE ŞI UNITE

2.1Dezvoltarea integrată a zonelor degradate sau în curs de degradare

2.2 Integrarea Socială;

2.3 Aspectele legate de mediu;

2.4 Guvernanța şi planificarea urbană.

AXA PRIORITARA 3: ASISTENȚA TEHNICĂ (asigură managementul şi implementarea programului)

X. PORTOFOLIUL DE PROIECTE PRIORITARE PENTRU PERIOADA 2007-2013

FIŞA PROIECTELOR

1. MODERNIZAREA DRUMURILOR COMUNALE	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou:DA în continuare: NU în curs de execuție: DA
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regăsi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE DE FINANȚARE:	fonduri europene
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Starea tehnică necorespunzătoare a drumurilor comunale.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Modernizarea drumurilor comunale.
SCOPUL PROIECTULUI:	Modernizarea infrastructurii de transport prin realizarea unor drumuri funcționale care să deservească nevoile curente ale locuitorilor şi activităților economice fară să afecteze starea mediului înconjurator. Modernizarea drumurilor comunale va avea

	efecte benefice asupra dezvoltării economice viitoare a comunei prin conectarea diferitelor zone la drumurile locale, îmbunătățirea legăturilor rutiere cu comunele învecinate şi cu satele componente. Comuna va deveni o zonă de interes atât pentru investitori cât şi pentru turiştii care tranzitează comuna.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ Fluidizarea circulației; ✓ Modernizarea rețelei de transport rutier; ✓ Consolidarea terenurilor afectate de alunecari; ✓ Fluidizarea transportului de mărfuri cu impact direct asupra dezvoltării economice teritoriale echilibrate; ✓ Accesul populației la locuri de muncă, servicii medicale, educație, cultură, recreere, etc;
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ locuitorii comunei Dămuc; ✓ potențialii investitori; ✓ agenții economici din zonă; ✓ participanții la traficul rutier.
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:** DA **PT:** NU **DE:** NU **Execuție:** NU

JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă modernizarea drumurilor comunale.

2. REALIZAREA DE ALEI PIETONALE ÎN COMUNĂ	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI:	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE DE FINANȚARE:	Consiliul Local
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Nu există alei pietonale în comună fiind necesară realizarea lor pentru dezvoltarea infrastructurii.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Modernizarea rețelei de drumuri locale prin realizarea aleilor pietonale.
SCOPUL PROIECTULUI:	Asigurarea accesului neîngrădit al locuitorilor, turiştilor şi consumatorilor economici la infrastructura de bază.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ Fluidizarea circulației; ✓ Siguranța pietonilor; ✓ Stabilizarea zonei;
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ locuitorii din comuna Dămuc ✓ potențialii investitori ✓ participanții la traficul rutier care tranzitează zona
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului

	✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:** NU **PT:** NU **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă realizarea de alei pietonale în comună.

3. MODERNIZARE SISTEM RUTIER	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consilui Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI:	700.000 euro
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSA DE FINANȚARE:	Consiliul Județean
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Este nevoie de modernizarea sistemului rutier pentru dezvoltarea infrastructurii de bază şi adaptarea la normele europene.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Modernizarea sistemului rutier din comuna Dămuc.
SCOPUL PROIECTULUI	Dezvoltarea infrastructurii de bază şi asigurarea accesului neîngrădit al populației şi consumatorilor economici la aceasta infrastructura de bază.
BENEFICII:	-reducerea accidentelor; -protecția şi securitatea locuitorilor şi participaților la trafic; -adaptarea la condițiile europene.
POTENȚIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	- locuitorii comunei - potențialii investitori - agenții economici din zonă - turiştii care tranzitează comuna

DURATA PROIECTULUI:	proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:** DA **PT:**DA **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea,în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns ca este importantă modernizarea sistemului rutier.

4. CONSTRUIRE POD ÎN COMUNA DĂMUC	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regăsi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local buget de stat fonduri europene/structurale
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Este necesară construirea unui pod în comună,
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Construirea unui pod în comună.
SCOPUL PROIECTULUI:	Asigurarea accesului neîngrădit al locuitorilor, turiştilor şi consumatorilor economici la infrastructura de bază. Comuna va deveni o zona de interes atât pentru investitori cât şi pentru turiştii care tranziteaza comuna.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ Fluidizarea circulației; ✓ Rețea de transport rutier; ✓ Stabilizarea zonei.
POTENTIALII BENEFICIARI AI	✓ locuitorii comunei Dămuc; ✓ potențialii investitori;

PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ agenții economici din zonă; ✓ participanții la traficul rutier.
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** NU **SF:** NU **PT:** NU **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă construirea unui pod.

5. REALIZAREA REȚELEI DE ALIMENTARE CU APĂ	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regăsi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local buget de stat fonduri europene/structurale
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Este necesară realizarea rețelei de alimentare cu apă potabilă pentru dezvoltarea infrastructurii edilitare.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Realizarea rețelei de alimentare cu apă potabilă în comuna Dămuc.
SCOPUL PROIECTULUI:	Dezvoltarea infrastructurii de bază şi asigurarea accesului neîngrădit al populației şi agenților economici la această infrastructură.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ Acoperirea necesarului şi satisfacerea cerințelor de apă ale populației; ✓ Utilizarea eficientă a resurselor de apă; ✓ Asigurarea serviciilor de apă la tarife accesibile; ✓ Asigurarea calității corespunzătoare a apei potabile în toată comuna;

	✓ Reducerea factorilor de risc pentru sănătatea populației; ✓ Atragerea de investitori;
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ locuitorii comunei Dămuc ✓ potențialii investitori ✓ agenții economici din zonă
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** NU **SF:** NU **PT:** NU **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă realizarea rețelei de alimentare cu apă.

6. REALIZAREA REȚELEI DE DE CANALIZARE	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local buget de stat fonduri europene/structurale
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Deficiențe în cadrul sistemului de colectare a apelor uzate menajere la nivelul localității.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Realizarea rețelei de canalizare
SCOPUL PROIECTULUI:	Dezvoltarea infrastructurii de bază şi asigurarea accesului neîngrădit al populației şi agenților economici la această infrastructură.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ Îmbunătățirea condițiilor de viață a populației comunei; ✓ Reducerea poluarii; ✓ Reducerea factorilor de risc pentru sănătatea populației; ✓ Atragerea de investitori;
POTENTIALII BENEFICIARI AI	✓ locuitorii comunei Dămuc ✓ potențialii investitori

PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ agenții economici din zonă
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** NU **SF:** NU **PT:** NU **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă realizarea rețelei de canalizare.

7. REALIZAREA STAȚIEI DE EPURARE ŞI TRATARE A APELOR REZIDUALE	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regăsi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local buget de stat fonduri europene/structurale
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Deficiențe în cadrul sistemului de epurare a apelor reziduale la nivelul localității.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Realizarea stației de epurare şi tratare a apelor reziduale.
SCOPUL PROIECTULUI:	Dezvoltarea infrastructurii de bază şi asigurarea accesului neîngrădit al populației şi agenților economici la această infrastructură.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ Îmbunătățirea condițiilor de viață a populației comunei; ✓ Reducerea poluării; ✓ Reducerea factorilor de risc pentru sănătatea populației; ✓ Atragerea de investitori;

POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ locuitorii comunei Dămuc ✓ potențialii investitori ✓ agenții economici din zonă
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** NU **SF:** NU **PT:** NU **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă realizarea stației de epurare şi tratare a apelor reziduale.

8. REALIZAREA REȚELEI DE DISTRIBUȚIE A GAZULUI METAN ÎN COMUNĂ	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Județean Neamț/ Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local buget de stat fonduri europene/structurale
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	În comună nu există rețea de alimentare cu gaze naturale.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Realizarea rețelei de distribuție a gazului metan.
SCOPUL PROIECTULUI:	Dezvoltarea infrastructurii de bază şi asigurarea accesului neîngrădit al populației şi agenților economici la această infrastructură.
BENEFICII OBȚINUTE:	Se vor eficientiza activitățile gospodăreşti şi cele de producție desfăşurate pe raza localității şi se va oferi astfel un grad ridicat de civilizație pentru cetățenii comunei. Se va facilita astfel şi accesul populației la centralele termice.
POTENTIALII BENEFICIARI AI	✓ locuitorii din comuna Dămuc ✓ agenții economici din zonă

PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ potențialii investitori
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** NU **SF:** NU **PT:** NU **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă realizarea rețelei de gaz metan în comună.

9. MODERNIZAREA CĂMINULUI CULTURAL	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: NU reparații: DA
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local buget de stat fonduri europene/structurale ***Programul prioritar național pentru construirea de sedii pentru aşezăminte culturale în localitățile unde nu există asemenea instituții, precum şi pentru reabilitarea, modernizarea, dotarea şi finalizarea lucrărilor de construcție a aşezămintelor culturale***
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Starea tehnică necorespunzătoare a căminului cultural din comuna Dămuc
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Reabilitarea şi modernizarea Căminului cultural din comuna Dămuc - reabilitarea clădii - modernizarea instalației electrice - modernizarea grupului sanitar (introducerea alimentării cu apă, a canalizării)

	- dotarea cu mobilier
SCOPUL PROIECTULUI:	✓ Regenerarea mediului rural şi a valorilor acestuia
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ Îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor comunei ✓ Revigorarea mediului cultural ✓ Creşterea consumului de cultură în rândul locuitorilor comunei
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ locuitorii comunei Dămuc ✓ potențialii investitori ✓ agenții economici din zonă ✓ turiştii care vor vizita comuna
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:**DA **PT:** DA **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă modernizarea căminului cultural.

10.REABILITAREA ŞCOLILOR ŞI GRĂDINIȚELOR DIN COMUNĂ	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: DA
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local buget de stat fonduri europene/structurale ***Programul de dezvoltare a infrastructurii din spațiul rural – Ordonanța de Guvern nr. 7/2006***
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Este necesară reabilitarea şcolilor şi grădinițelor din comună, în vederea asigurării accesului neîngradit al copiilor comunei la educație
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Reabilitarea şcolilor şi grădinițelor din comună.
SCOPUL PROIECTULUI:	Regenerarea mediului rural şi a valorilor acestuia, prin sprijinirea noii generații de a învăța în condiții moderne.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ îmbunătățirea condițiilor de viață a populației comunei ✓ creşterea competențtelor profesionale în

	rândul tinerilor
POTENȚIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	- şcolarii şi preşcolarii din comuna Dămuc
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:** DA **PT:** DA **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă reabilitarea şcolilor şi a grădinițelor.

11. CONSTRUIRE ŞCOALĂ ÎN SATUL HUISUREZ	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	200.000 euro
CHELTUIELI EFECTUATE:	120.000 euro
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	Consiliul Județean + Inspectoratul Şcolar
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Este necesară construirea unei şcoli în satul Huisurez în vederea asigurării accesului neîngradit al copiilor comunei la educație.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Construire şcoală în satul Huisurez.
SCOPUL PROIECTULUI:	Regenerarea mediului rural şi a valorilor acestuia, prin sprijinirea noii generații de a învăța în condiții moderne şi europene.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ Asigurarea procesului de educare în conformitate cu standardele europene; ✓ Accesul la educație gratuit al tuturor copiilor comunei; ✓ Creşterea competențelor profesionale în rândul tinerilor;

POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ şcolarii din comuna Dămuc ✓ preşcolarii din comuna Dămuc ✓ cadrele didactice din comuna Dămuc
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:** DA **PT:** DA **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă construirea unei şcoli în satul Huisurez.

12. DOTAREA CU MOBILIER A ŞCOLILOR ŞI A GRĂDINIȚELOR DIN COMUNĂ	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	Consiliul Local Consiliul Județean fonduri europene/structurale ***Programe guvernamentale privind construcția/reabilitarea/modernizarea unităților de învățământ***
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Este necesară dotarea cu mobilier a şcolilor şi a grădinițelor din comună conform standardelor europene.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Dotarea cu mobilier a şcolilor şi a grădinițelor din comună.
SCOPUL PROIECTULUI:	Regenerarea mediului rural şi a valorilor acestuia, prin sprijinirea noii generații de a învăța în condiții moderne şi europene.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ Asigurarea procesului de educare în conformitate cu standardele europene; ✓ Creşterea competențelor profesionale în

	rândul tinerilor;
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ şcolarii din comuna Dămuc ✓ preşcolarii din comuna Dămuc ✓ cadrele didactice din comuna Dămuc
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** NU **SF:** NU **PT:** NU **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă dotarea cu mobilier a şcolilor şi a grădinițelor din comună.

13. AMENAJAREA UNEI BAZE SPORTIVE ÎN COMUNĂ	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local buget de stat fonduri europene/structurale ***Programul de dezvoltare a infrastructurii din spațiul rural – Ordonanța de Guvern nr. 7/2006***
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Este necesară amenajarea unei baze sportive în comună.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Amenajarea unei baze sportive în comuna Dămuc.
SCOPUL PROIECTULUI:	Practicarea de sporturi individuale şi de masa, cu baze materiale corespunzatoare
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ desfăşurarea activităților sportive ale elevilor în condițiile optime de confort şi siguranță; ✓ îmbunătățirea condițiilor de viață a şcolarilor comunei, ✓ creşterea competențelor profesionale în rândul tinerilor, ✓ îmbunătățirea condițiilor de viață a

	locuitorilor comunei
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ locuitorii din comuna Dămuc ✓ tinerii din comuna Dămuc ✓ turiştii care vor vizita comuna
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:** NU **PT:** NU **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă amenajarea unei baze sportive în comuna Dămuc.

14. CONSTRUIREA UNEI SĂLI DE SPORT ÎN CADRUL ŞCOLII DIN LOCALITATEA DĂMUC	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local buget de stat fonduri europene/structurale
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Este necesară construirea unei săli de sport în cadrul şcolii din localitatea Dămuc.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Construirea unei săli de sport în cadrul şcolii din localitatea Dămuc.
SCOPUL PROIECTULUI:	Practicarea de sporturi individuale şi de masa, cu baze materiale corespunzatoare
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ desfăşurarea activităților sportive ale elevilor în condițiile optime de confort şi siguranță; ✓ îmbunătățirea condițiilor de viață a şcolarilor comunei, ✓ cresterea competențelor profesionale în rândul tinerilor,
POTENTIALII BENEFICIARI AI	✓ locuitorii din comuna Dămuc ✓ şcolarii din comuna Dămuc

PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** NU **SF:** NU **PT:** NU **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă construirea unei săli de sport în cadrul şcolii din localitatea Dămuc.

15. LUCRĂRI DE REGULARIZARE A ALBIEI PÂRÂULUI ŞI APĂRĂRI DE MALURI PENTRU PREVENIREA ŞI REDUCEREA CONSECINȚELOR DISTRUCTIVE ALE INUNDAȚIILOR	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regăsi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	Consiliul Local Consiliul Județean fonduri europene/structurale
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Este nevoie de efectuarea lucrărilor de regularizare a albiei pârâurilor pentru prevenirea şi reducerea consecințelor distructive ale inundațiilor.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Realizarea de lucrări de regularizare a albiei pârâurilor pentru prevenirea şi reducerea consecințelor distructive ale inundațiilor(gabioane pe pârâul Dămuc).
SCOPUL PROIECTULUI:	Reducerea riscului de producere a dezastrelor naturale.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ Îmbunătățirea condițiilor de viață a populației comunei; ✓ Reducerea factorilor de risc pentru sănătatea

	populației; ✓ Atragerea de investitori;
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ locuitorii comunei Dămuc ✓ potențialii investitori ✓ agenții economici din zonă
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:** DA **PT:** DA **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă realizarea lucrărilor de regularizare a albiei pârâurilor şi apărări de maluri pentru prevenirea şi reducerea consecințelor distructive ale inundațiilor.

16. ORGANIZAREA SISTEMULUI DE COLECTARE SELECTIVĂ, A SPAȚIULUI DE DEPOZITARE TEMPORARĂ ŞI TRANSPORTUL DEŞEURILOR	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: DA
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	700.000 euro
CHELTUIELI EFECTUATE:	200.000 euro
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	Consiliul Local fonduri europene/structurale
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Lipsa unui sistem de colectare selectivă a deşeurilor în comună.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Organizarea sistemului de colectare selectivă, a spațiului de depozitare temporară şi transportul deşeurilor
SCOPUL PROIECTULUI:	Eliminarea materialelor periculoase/toxice din volumul deşeurilor şi reducerea poluării din mediul ambiant.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ Îmbunătățirea condițiilor de viață a populației comunei, ✓ Reducerea poluarii in comuna, ✓ Reducerea factorilor de risc pentru sănătatea populației, ✓ Atragerea de investitori în zonă.

POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ locuitorii din comuna Dămuc ✓ agenții economici din zonă ✓ potențialii investitori
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:** DA **PT:** DA **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă organizarea sistemului de colectare selectivă.

17. ÎNCHIDEREA PLATFORMELOR DE GUNOI	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: NU reparații: DA
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	Consiliul Local
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Actualele platforme de gunoi din comună nu corespund normelor europene.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Închiderea platformelor de gunoi.
SCOPUL PROIECTULUI:	Reducerea poluării din mediul ambiant.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ Îmbunătățirea condițiilor de viață a populației comunei, ✓ Reducerea poluarii in comuna, ✓ Reducerea factorilor de risc pentru sănătatea populației, ✓ Atragerea de investitori în zonă.
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ locuitorii din comuna Dămuc ✓ agenții economici din zonă ✓ potențialii investitori

ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare.
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:** DA **PT:** DA **DE:** DA **Execuție:** DA
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă închiderea platformelor de gunoi.

18. REABILITAREA ŞI DOTAREA CORESPUNZĂTOARE A UNUI DISPENSAR UMAN ÎN LOCALITATEA DĂMUC	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Sunt necesare reabilitarea şi dotarea dispensarului uman în localitatea Dămuc conform normelor impuse de Uniunea Europeană propice pentru efectuarea actului medical şi deservirea pacienților.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	✓ reabilitarea dispensarului uman; ✓ achiziționarea de echipamente şi materiale necesare unei bune funcționări a dispensarului;
SCOPUL PROIECTULUI:	Asigurarea condițiilor necesare desfăşurării unor servicii medicale de calitate.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ îmbunătățirea condițiilor de viață a populatiei comunei ✓ revigorarea mediului sanitar ✓ acces facil la servicii medicale de calitate

	✓ atragerea de investitori ✓ desfăşurarea activităţii de asigurare a serviciilor medicale la standardele impuse de legislaţia în domeniu; ✓ îndrumarea şi coordonarea către spitalele judeţene a persoanelor aflate în stare critică; ✓ realizarea controlelor de rutină cu privire la starea de sănătate a populaţiei.
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ locuitorii din comuna Dămuc ✓ potențialii investitori ✓ agenții economici din zonă
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:** NU **PT:** NU **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că sunt importante reabilitarea şi dotarea corespunzătoare a dispensarului uman.

19. LUCRĂRI DE CADASTRU IMOBILIAR INTRAVILAN ŞI EXTRAVILAN, REACTUALIZARE PUG	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: DA
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	60.000 euro
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	PUG-ul comunei Dămuc nu mai este de actualitate.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Realizarea lucrărilor de cadastru imobiliar intravilan şi extravilan, reactualizare PUG.
SCOPUL PROIECTULUI:	Facilitarea accesării fondurilor de fiananțare naționale şi internaționale ale UE.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ delimitarea teritoriu - intravilan şi extravilan ✓ o mai buna valorificare a potențialului natural, economic şi uman al comunei ✓ amenajarea si administrarea teritoriului comunei ✓ atragerea de investitori ✓ lucrarea va contribui indirect la creşterea nivelului de trai al populației prin găsirea unor soluții de amenajare a teritoriului care să

	asigure un grad de confort acceptabil, o suma de utilităţi şi obiective de utilitate publică care să satisfacă nevoile colective în spaţiul administrativ.
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ locuitorii din comuna Dămuc ✓ potențialii investitori
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:**DA **PT:** DA **DE:** DA **Execuție:** DA
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că sunt importante realizarea lucrărilor de cadastru imobiliar intravilan şi extravilan şi reactualizarea PUG-ului.

20. MONTAREA UNUI POST DE TRANSFORMARE ÎN LOCALITATE ÎN VEDEREA ÎMBUNĂTAȚIRII PARAMETRILOR CURENTULUI ELECTRIC	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: DA
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local buget de stat fonduri europene/structurale
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Căderi de tensiune ale curentului electric.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Montarea unui post de transformare în comuna în vederea imbunătațirii parametrilor curentului electric.
SCOPUL PROIECTULUI:	Asigurarea accesului neîgrădit al populației la infrastructura de bază.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ îmbunătățirea condițiilor de viață a populației comunei ✓ investiții noi în dezvoltarea comunei ✓ îmbunătățirea parametrilor curentului electric
POTENTIALII BENEFICIARI AI	✓ locuitorii din comuna Dămuc ✓ agenții economici din zonă

PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ potențialii investitori
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:** DA **PT:** NU **DE:** NU **În derulare:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă montarea unui post de transformare în comună.

21. LUCRĂRI DE REABILITARE A REȚELEI DE ILUMINAT PUBLIC ÎN COMUNĂ	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: NU reparații: DA
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: DA
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local buget de stat fonduri europene/structurale
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Rețeua de iluminat public nu satisface cerințele de vizibilitate pentru drumurile publice conform cu norma română SR 13433/1999.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Reabilitarea rețelei de iluminat public în comună.
SCOPUL PROIECTULUI:	Îmbunătățirea rețelei de iluminat public şi creşterea randamentului energetic la sistemele de iluminat.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ îmbunătățirea condițiilor de viață a populației ✓ mărirea gradului de confort din punct de vedere al iluminatului public; ✓ economii în ceea ce priveşte consumul de energie.

	✓ adaptarea rețelei de iluminat la standardele europene, în acord cu CIE 115/1995.
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ locuitorii din comuna Dămuc ✓ agenții economici din zonă ✓ potențialii investitori
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:** DA **PT:** DA **DE:** NU **În curs de derulare:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă reabilitarea rețelei de iluminat public în comună.

22. DOTĂRI PENTRU INTERVENȚII ÎN CAZ DE SITUAȚII DE URGENȚĂ	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local I.S.U
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Lipsa dotărilor pentru situații de urgență.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Dotări pentru intervenții în caz de situații de urgență (autospecială PSI, buldo – excavator, volă, tractor cu remorcă şi alte dotări).
SCOPUL PROIECTULUI:	Îmbunătățirea capacității de răspuns în situații de urgență la nivelul comunei prin reducerea timpului de intervenție pentru acordarea primului ajutor calificat şi pentru intervenții în situații de urgență. Dezvoltarea capacității autorităților publice locale în vederea gestionării eficiente a serviciilor publice descentralizate în continuarea procesului de modernizare prin achizitionarea unei autospeciale PSI şi a altor echipamente de intervenție pentru stingerea incendiilor la nivelul

	comunei şi a satelor componente.
BENEFICII OBȚINUTE:	- compartimentul de voluntariat pentru situații de urgență mai bine dotat tehnic, cu posibilități de menținere a funcțiilor instituțiilor vitale, a condițiilor de comunicare directă şi de intervenție în timp real, în scopul utilizării optime a resurselor aflate la dispoziție în caz de necesitate; - personal mai bine instruit, având competență în utilizarea echipamentelor moderne, a înaltei tehnologii, în scopul eficientizării serviciilor publice oferite cetățenilor.
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ locuitorii din comuna Dămuc ✓ agenții economici din zonă ✓ potențialii investitori ✓ instituțiile publice
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** NU **SF:** NU **PT:** NU **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă dotarea pentru intervenții în caz de situații de urgență.

23. LUCRĂRI DE REABILITARE ŞI MANSARDARE A SEDIULUI PRIMĂRIEI	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: NU reparații: DA
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE DE FINANȚARE:	buget local
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Actualul sediu al primăriei este în stare improprie pentru desfăşurarea în condiții normale a activității.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Lucrări de reabilitare şi mansardare a sediului primăriei.
SCOPUL PROIECTULUI:	Asigurarea condițiilor de lucru la standarde europene a salariaților primăriei.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ îmbunătățirea condițiilor de viață a populației comunei ✓ îmbunătățirea condițiilor de muncă a salariaților primăriei
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ locuitorii din comuna Dămuc ✓ agenții economici din zonă ✓ potențialii investitori ✓ salariații primăriei

ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** NU **SF:** NU **PT:** NU **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că sunt importante lucrările de reabilitare şi mansardare a sediului primăriei.

24. DOTĂRI ADMINISTRAȚIE LOCALĂ	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI:	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local buget de stat fonduri europene/structurale
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Slaba dotarea a administrației publice locale cu calculatoare, copiatoare, scanere, birouri
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Dotări administrație locală(calculatoare, copiatoare xerox, scanere, birouri etc.)
SCOPUL PROIECTULUI:	Asigurarea condițiilor decente de lucru a salariaților primăriei, dar şi rezolvarea cu rapiditate a problemelor cetățenilor.
BENEFICII OBȚINUTE:	- îmbunătățirea condițiilor de lucru al personalului din primărie
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	- personalul angajat - populația care apelează la serviciile administrației publice
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului

	✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** NU **SF:** NU **PT:** NU **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă dotarea administrației locale.

25. DOTAREA CU UTILAJE ŞI ECHIPAMENTE PENTRU SERVICIUL DE GOSPODĂRIRE COMUNALĂ ŞI SALUBRITATE	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	700.000 euro
CHELTUIELI EFECTUATE:	200.000 euro
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local buget de stat fonduri europene/structurale
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Lipsa dotărilor necesare pentru serviciul de gospodărire comunală şi salubritate.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Dotarea cu utilaje şi echipamente pentru serviciul de gospodărire comunală şi salubritate (autoutilitară – 2 buc)
SCOPUL PROIECTULUI:	Reducerea poluării mediului înconjurător
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ îmbunătățirea condițiilor de viață a cetățenilor; ✓ promovarea calității şi eficienței activităților de salubrizare; ✓ dezvoltarea durabilă a serviciilor de salubritate; ✓ protecția mediului înconjurător.

POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ locuitorii din comuna Dămuc ✓ agenții economici din zonă ✓ potențialii investitori
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:** DA **PT:** DA **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă dotarea cu utilaje şi echipamente pentru serviciul de gospodărire comunală şi salubritate.

26. CONSTRUIREA UNUI COMPLEX SOCIAL CARE SĂ CUPRINDĂ UN CĂMIN – AZIL PENTRU BĂTRÂNII COMUNEI ŞI DOTAREA ACESTUIA CU MOBILIER	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local buget de stat fonduri europene/structurale
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Este nevoie de construirea unui cămin – azil pentru persoanele aflate în dificultate.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Construirea unui cămin - azil pentru bătrânii comunei.
SCOPUL PROIECTULUI:	Asigurarea protecției sociale a persoanelor cu probleme conform normelor europene.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ îmbunătățirea condițiilor persoanelor cu probleme din comună ✓ crearea de noi locuri de muncă ✓ atragerea de investitori
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/	✓ bătrânii comunei ✓ agenții economici din zonă ✓ potențialii investitori

GRUPUL ȚINTĂ:	
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** NU **SF:** NU **PT:** NU **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă construirea unui cămin – azil pentru bătrânii comunei.

27. AMENAJAREA ŞI DOTAREA UNOR CENTRE DE JOACĂ ŞI RECREERE PENTRU COPIII COMUNEI	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	70.000
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local buget de stat fonduri europene/structurale
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	În comună nu există centre de joacă şi recreere pentru copiii comunei.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Amenajarea şi dotarea unor centre de joacă şi recreere pentru copiii comunei.
SCOPUL PROIECTULUI:	Regenerarea mediului rural şi a valorilor acestuia, prin sprijinirea noii generații şi asigurarea condițiilor de recreere.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ îmbunătățirea condițiilor de viață a copiilor comunei ✓ asigurarea protecției copiilor ✓ atragerea de investitori
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/	✓ copiii din comuna Dămuc ✓ locuitorii din comuna Dămuc ✓ agenții economici din zonă

GRUPUL ȚINTĂ:	✓ potențialii investitori
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:** DA **PT:** DA **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că sunt importante amenajarea şi dotarea unor centre de joacă şi recreere pentru copii.

28. CONSTRUIREA UNUI COMPLEX TURISTIC ŞI DE AGREMENT ÎN COMUNĂ	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: NU
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI:	Se va regasi în studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic
CHELTUIELI EFECTUATE:	-
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local buget de stat fonduri europene/structurale
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	În comună nu există niciun complex turistic.
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Construirea unui complex turistic şi de agrement în comuna Trei Fântâni.
SCOPUL PROIECTULUI:	Prin amenajarea unui complex turistic se urmăreşte îmbunătățirea spațiului destinat pentru recreerea şi relaxarea cetățenilor comunei şi atragerea unui număr mai mare de turişti.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ atragerea de turişti ✓ atragerea de investitori ✓ îmbunătățirea condițiilor de viața a locuitorilor comunei
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/	✓ locuitorii comunei ✓ potențialii turişti ✓ potențialii investitori

GRUPUL ȚINTĂ:	✓ agenții economici din zonă
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului ✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:** DA **PT:** NU **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă construirea unui complex turistic şi de agrement în comună.

29. REABILITAREA BISERICILOR ÎN COMUNĂ	
IDENTIFICARE ŞI LOCALIZARE PROIECT	
MANAGERUL DE PROIECT/ SOLICITANTUL:	Consiliul Local al comunei Dămuc
ȚARA: **REGIUNEA PROIECTULUI:** **JUDEȚUL:** **LOCALITATEA:**	România Regiunea Nord - Est Neamț Dămuc
CATEGORIA PROIECTULUI:	investiții: DA reparații: DA
TIPUL PROIECTULUI:	proiect nou: DA în continuare: NU în curs de execuție: NU
VALOAREA PROIECTULUI: (estimativ-euro fara TVA)	250.000
CHELTUIELI EFECTUATE:	150.000
SURSE POSIBILE DE FINANȚARE:	buget local donații
INFORMAȚII DE BAZĂ	
DEFINIREA PROBLEMEI:	Biserica din comuna Dămuc necesită lucrări de reabilitare;
DESCRIEREA PROIECTULUI:	Lucrări de reabilitare a bisericii din comuna Dămuc;
SCOPUL PROIECTULUI:	Regenerarea mediului spiritual din comună.
BENEFICII OBȚINUTE:	✓ îmbunătățirea condițiilor de viață a populației comunei ✓ revigorarea mediului spiritual al comunei.
POTENTIALII BENEFICIARI AI PROIECTULUI/ GRUPUL ȚINTĂ:	✓ locuitorii din comuna Dămuc ✓ turiştii care vor vizita zona ✓ potențialii investitori
ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:	✓ Realizarea studiului de fezabilitate ✓ Elaborarea proiectului tehnic ✓ Aprobarea începerii proiectului

	✓ Pregatirea şi depunerea cererii de finanțare ✓ Contractarea proiectului ✓ Organizarea licitațiilor ✓ Monitorizare, evaluare, control ✓ Auditul proiectului
DURATA PROIECTULUI:	Proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
STADIUL DE MATURITATE AL PROIECTULUI:	**Idee :** DA **SPF:** DA **SF:** DA **PT:** DA **DE:** NU **Execuție:** NU
JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI:	Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este importantă reabilitarea bisericilor din comună.

COMITETUL LOCAL DE COORDONARE:

COVASAN ANTON, primar al comunei Dămuc,

FRĂSINARIU ION, viceprimar al comunei Dămuc,

CIOANCĂ GHEORGHE, secretar al Primariei Dămuc,

COVASAN ELENA, contabil al Primariei Dămuc,

ROŞU TATIANA, Consilier Local

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ
A FOST REALIZATĂ ÎN COLABORARE CU FIRMA
SC PDE STRATEGII ŞI INVESTIȚII EXTERNE SRL

Date de contact:
Telefon / Fax: 021.241.11.31
office@rom-invest.eu
www.rom-invest.eu